

A/li Báthory Gábor püspöki vizitációja
Felsőbaranyai egyházmegye
G 84-146

Rögzítette Ladányi Boglárka 2010-ben az Oktatási és Kulturális Minisztérium támogatásával.
Pályázatszám: 4.3-07-0009/2009.sz.

G 84 Aderjás

[Fedőlap]

Aderjás, 19. Junii 1817.

1. Az Oskolás Gyermekek számára Classis legyen.
2. Az Elésia jövedelme a' dézma nyomtatás által neveltethetne.
3. Hétköznapi imádság.

+++

Canonica Visitatiót illető feleletei az Aderjási Helvétiai Vallást tartó Ekklesiának:

1. Az Aderjási Eklésia van Tekint. N. Fölső Baranyában.

Földes Ura Méltóságos bottyáni Antal Úr.

Tartozik a' Siklósi Dominiumhoz.

- a) Ez az Aderjási Ekklésia lett Materie. 1798. Fatumiról sem-írásban, sem masutt nem láttam semmit, hanem Pusztá Adorjason vagyon egy kis szigetetske, melly mind 'e mai napig is Pap-kertyének hivatik. Ezen kívül Lámpé is emlékezik Adorjáról.

A' Lelkek száma: 216. Pár szám-fel-téven a' fél Párokat. vagyon: 70.

- b) Templom van földből tömött. Gyékény a' teteje. Épült: 1795 dikben Harang van kettő. Fa lábakon álló. a' nagyobik: 158 font A' kisebbik 70 font. Bétsen öntettek.

- c) Az Úr asztalára tartozo minden edények.

1. Banna Réz fedelű és allyu. 3 1/2 itzés.
2. Bádóg Pohár.
3. Egy réz Tányér.
4. Egy virágos veres Selem keszkenő.
5. Selem matéria Sik=tsipkevel szegve.
6. Öszve varrott két láng színű Selem keszkenők.
7. Egy Fejér Góts keszkenő.
8. Négy-nyistes Pamukos abrosz.
9. Egy rójtos Len keszkenő, és négy kenderből szőtt keszkenők.
10. Egy Füz-fa Ngy Tányér.

- é) Az Eklésiának vannak levelei a' N. V.gyétől.

Keresztelő edényhez tartozandók ezek:

1. Egy Bádóg kanna réz fedelű.
2. Egy Bádóg tál.
3. Egy Láng Színű Selem keszkenő.

- f) A Paróchiában vagyon két Szoba, de tsak egyiket úsuálhattya a Tanítottó, a' másikat a' Gyermekes foglalják el. Az első Szobába van egy fenyőfa asztal kék-festékre.

Két fenyő:fa Pad kék-festékre.

Két fenyő-fa Fogas kék-festékre.

Van egy kis Kamara-is. Vagyon Istálló, Pajta, Hidas, Lúd, Rétze, Tyúk, s... v. Sertés óllak.

[II]

1. Van orgonizált Presbiterium - 5ten vagyk. Választattak a' Biró és több elől-járok jelenlétekben, a' Predikátori Háznál, meg esketnek a' Templomban.
2. Tartanak gyűléseket, - meg is büntetik a' versengőket és roszul-tselekedőket.

3. A' Presbitériális gyűlés ae'tai még-ez-előtt fel nem irattak, mivel nem-is vólt parantsolva.
5. Kurátor van, Szám adásai az Esküttek a' Biro, és Predikátor jelenlétekben revidiáltattak.
6. Az Eklésiának semmi jövedelme az alamsnán kívül nints. Lehetne pedig nevelni ha a' méltóságos Uraság Dézmáját el n yomtatnak. De arra-ritkán allanak 's lehet őket venni.

III. A' C'arativumok, v. alamsnák publikáltatnak, az Ágentiálé pedig ötszor. A' Tányér pg. mindenkor ki van téve.

A' G. Consistoriumtól rendeltetett objectumok-is publicáltatnak.

Az Alamsna fe-számláltatik a' Gondviselő által, más Presbitériális személy és a' Predikátor jelenlétekben. Marad a' Gondviselő keze alatt.

Administráltatnak pedig annak idejében a' Tiszt. visitátor Urakk.

IV. 1. A' Lelki Pásztor Pápai István.

Tanult Ketskémén, és Debretzenben.

Itt Adorjason lakik hetedik esztendőől fogva.

az előtt vólt Izúnban Kilentz-esztendőőkgig.

az előtt Szent Ersébeten hétig.

az előtt Új Mindszenten hatig.

az előtt Kis Tóth Faluban tizig.

az előtt Vaiszlóban hatig.

Feleségem és egy fiam van.

2. Cánonom, Liturgiam, Jóséfiána Resolutiom vannak.

3. Tartok vasárnap és Innepeken Predikatiót. Dél-után Catéchizatiót. Héti köz nap Imadtságot.

4. Az Ur asztalához először járulokat Confirmálok. 1816.ba Borbé Máriát, Mostanában D. 25. máij. Foris Jutkát és Szabó Ersebetet.

5. Az Úr vatsoráját adminisztrálok ötször.

6. A Templomban keresztelek.

7. Beteghez el megyek.

8. A' Mátrikulát a' Parantsolat szerént irom bé.

9. A' Házasulandókat Három Vasárnapokon hirdetem.

10. A Felséges Királyi parantsolatokat, és Consistorium rendelkezéseit improtocolálok

II. A' Predikatori fizetés az Á betű alatt, más Papiroson meg találtatik.

Úgy a' Szántó föld és a' rét a' b. betű alatt.

Templomba való éneklést Heti-köznap végezem magam, mivel nints Mester. Innepeken az Ifjak.

V. Tractus által ki-rendelt visitatori a' mi oskoláknak Tiszt. Paksi Jósef, Rádi és Tiszt. oláh Sámuel Kórosi T. Predikátor urak. Nem introdukaltatott az új Énekes könyv azért mivel a' régít még-véven nem vehetnek mindenkor mást.

VI. Baba van Examinálta a' N.V. Chirurgussa. Himlő óltás eddig is ususba vólt, most-is gyakoroltatik.

VII. Temető van de kitsiny. Be-van kerítve. a' sírok elég mélyen ásatnak. A' Temetés eránt való Felséges Királyi Parantsolat meg tartatik.

VIII. Harangozó van tészi kötelességét. Az Eklésia nem háborgattatik.

Van külön lakó pár is egy.

G 85 Becefa

[Fedőlap]

Beczefa. 6. Junii. 1817.

1. Parochialis Ház építtessen.

2. A' bé-jelentett Scandalum elő-hozódik.

3. Az Ekkla Földjét felibe adták-ki.

4. Canonnya nintsen.
 5. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.
 6. A' fizetést idejébe nem adják, mint az Antecessor sok Restantiaji mutattyák.
 7. A' Zsiboti Filialistak a' Conventio Kocsi fát már sok esztendőktől fogva el-fogták.
 8. Ugyan ezek a' ekeiket Oskolába nem járatták.
 9. Presbyter közöttök nintsen.
 10. Temetőjük pusztá.
 11. A' Zsibotiak az Isten Ditsősségére való adakozást magoknál tartják, de meg-tiltatott.
- +++

A' Canonica Visitatio Tárgyait illető Kérdésekre adott Feleletek

I. A' mi az Eklésiát illeti.

1. Az Eklésia neve Betcefa, bírja Méltóságos Hertzet Eszterházi Miklós Ő Excellentiája. Ez az Eklésia hogy mellyik Esztendőben kezdődött légyen, bizonytalan. Ez előtt a' Botykai Mater Eklésiához tartozott Filia volt. Az 1786. tól szolló Matriculának Tábláján vagyon rólja emlekezet, hogy a' régi, de még most is fenn álló, 's ez idő szerént már barmok istállójává fordított Templom, 1709dik Esztendőben Istváni Mihály Tanítóságába építtetett. 1793k Esztendőben nyert legelőször magának ez az Eklésia rendes Predikátort és azon időtől fogva, e' mai napig, hét Predikátorok voltak. Az üldözésben, a' mint a' Lakosok beszéllek, a' Templom lezáratott, az akkori Szolga Bíró Boda Imre Úr, a' székeket belőlle kihányatta, a' Földes Uraság hasznára 'Sidónak árendába ki adni akarta; de gonosz czéllyát el nem érhetette. Ezen Eklésiának Tagjai, sok időig a' stolát a' Szigetvári Plebanusnak fizették, melly idők alatt a' felvételére is kérettettek 's unszoltattak. A' Lelkek' száma 215.
2. A' mostani Templom' fundamentoma megvettetett 1802k Esztendőben jó Materiálékból 's díszes tornyával edjütt felépült körül belől 10 Esztendő alatt, 's felszenteltetett 1819k Esztendőben Május 2dikán.
3. Az Úr Asztalához tartozó Sz. edények állanak edgy 5. ittész tserép korsóbol, edgy bádóg pohárbol, edj czin tányérbol; edgy sávalyos, és edgy vászon abrosz, két ótska és edj újjabb selyem keszkenők az Úr asztalához való ruhák. A' keresztelő edény: edj portzellán tányér, ahoz alkalmaztatott korsó, 's azon edgy selyem virágokkal kivarrott ótska patyolat keszkenő.
4. A' Toronyba van két harang, a' nagyobbik nyom 177 tontot, 's rajta illyen inscriptio van: Judit Henricus Eberhard 1808. Eclae H.C. Betzefaiensi fudi curavit And. Pilit. a' másik nyom mint edj félmását, 's rajta írás láttzik: Hatt. Mich. gegossen Anton. Neth. in Fünf Kirchen 1718 van edgy + rajta, és öt kép.
5. Matriculain, Protochollumain, Számadó, és két újj Énekes Könyvein kívül, semi más könyvei, 's figyelmet érdemlő Levelei nintsenek.
6. A' Parochialis Házban vagynak három Szobák az edjik a' gyermekeknek oskolául szolgál, a' szobák olly alkatlan állapotban vagynak, hogy edgy más újj, 's Prédikatori lakáshoz illendő háznak építtetését méltán lehetne óhajtani. Az Eklésia ládáján kívül a' Szobákban az Eklésiának semije nintsen. - az óllak, istálló, kamara s.t. jó karban vagynak.

II. A' mi az Eklésia helybeli igazgatását illeti.

1. Organizált Presbiterium vagyon , és 4 személyekből álló Presbiterekk választatnak, a'ik jámborságokról, Isten ditsőssége mellett való buzgóságokrol az egész gyülekezet előtt esmeretesekek. A' kiválasztás után a' hitet leteszik.
2. Presbiterialis gyűlések, akadály adván magát elő, tartattatnak a' Parochialis háznál.
3. A' Presbiterialis gyűlés a' czégéres bűnben élőket bűneiknek elhagyására, a' veersengő és külön lakó házassokat a' békességes edjütt való lakásra, - a' közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlókat, az Isten házában gyakorlására, - a' haragtartókat a' megbékéllésre atyafiságosan kéri atyáiképpen inti; hogy ha pedig kérfésekknek, intésekknek, dorgálásokknak kívánt, 's reménylett czéllya nintsen, azokat testi büntetés alá is veti. Most az Eklésiában edgy házassági csendességet, 's házi békességet különösen megzavaró, 's rontó ollyan történet adta magát elő, mellyet a' helybeli Presbiterium magától le nem tsendesíthet, és

annak letsendesítését, 's eligazítását, egyedül Fő Tisztelendő Püspök Úr által reményljük, 's reménylhetjük.

4. A' Presbiterialis actak feljegyeztetnek a' Predikátor által.

5. Curator van, és anak számításai midn(?) Esztendben renvideálatnak.

6. Az Eklésia jövedelme áll a' hívek' alamisnájából és a' Méltóságos Uraság által a' Templom részére adott 4. hód földből és 4. hód rétnak terméseiből, vagyon az edjik föld az úgy nevezett Literi Táblába

2. hód alsó Szomszedja a' Prediktor, felső a' Helység földje, a' másik is 2. hód, középső fogásba, alól Imrö János, felülről az Ország útja a' Szomszédok. a' Rét Szomszédi: fellyül a' Szántó földek; alolról Pani Jósef a' jövedelmet másbol nevelni nem lehet.

III. A' mi a' Charitativumokat, vagy alamisnákat illeti

1. Az Agentiale ötször publicáltatik esztendőben, és akkor semm i más jel az adakozás végett nem tétetikki.

2. A' Consistoriumtol parantsolt Obiectumok publicáltatnak az adakozás végett.

3. A' Curator, és edgy Templom Eskütt jelenlétekben számláltatikfel az alamisna, és akkor mindjárt beiródván, a' Curator az Eklésia ládájába azonal beteszi.

4. Mind az Agentiale, mind minden Alamisna, a' N. Tiszt. Visitor Uraknak minden hijjánosság nélkül administráltatik contraquitantiak, és quietantiák mellett.

IV. A' mi a' Lelki pásztort illeti.

1. Békássi Sándor a' neve, a' S. Pataki Collegiumban tanultt, Magyarúl és Deákul beszélhet, tsak Majus 1ső napjától volt lakik ebbe az Eklésiába; ez előtt legközelebb lakott Rónádfán hetedfél esztendeig, közép időbe parantsoltatván oda, az előtt pedig mint osk. Rector Tttes Tolna Vmegyében F. Nyéken 6. Miszlán pedig hetedfél esztendőig. Felesége van és 4. még nevetlen gyermekei, 3. férjfi t.i. és edgy Leány.

2. Canonja nints, Liturgiája, Josephina Resolutioja van.

3. Minden vasárnap és Innep napokon predikáll, délután Catechizatiót mond, hétköznapiokon könyörög.

4. Az Úr Asztalához először járúlni akarókat a' Templomba confirmállya, 's neveiket beírja..

5. Az Úr Vatsoráját ötször administrállya.

6. A' keresztelést mindég a' Templomba viszi véghez.

7. A' betegekhez is hivatvatván, elmegy.

8. A' Matriculát, a' Consistoriumtol kiadott norma szerint viszi. A' tisztátalan ágybol születetteknek az Annyát irjabe, és ezt utánna: nem törvényes ágybol való.

9. A' házasúlandókat háromszor publicállya, mindég vasárnapokon. A copuláltattakat azonnal beírja.

10. A' Flsgs Királyi Parantsolatokat, valamint a' Consistoriumi publicált Rendeléseit inprotocollájja.

11. Hogy a' Prédikatori fizetésnek esztendőnként idejébe lehető befizetésén igyekeznek, erősen állatják. Annyi igaz, hogy a' Tiszt. Antecessornak jó formán maradt még itt Restantiájja, valamint a Successornak is Rónádfán.

12. Hogy a' Predikátort illendő tekintben, 's tiszteletben tartani kívánnyák, azt a' magok alkalmaztatása, és némelly tetteik még eddig bizonyítják.

V. A' mi az Oskolát illeti

1. Rector, vagy Preceptor nints.

2. Oskolának Classis bővebb kívántatnék.

3. Az Oskolába járók most 18an vagynak, nyoltz férjfi gyermek, és 10 leány.

4. Nyárban szakadatlanúl nem járnak, 's talám nem is járhatnak; télben huzamost.

5. Megfoghatóságokhoz képpeszt rendesen tanulnak Kis Kátét, Sz. Historiát, Számokat, Számvetést, Énekeket, írást. - most még tsak olvasnak.

6. Rendes Visitori ennek az oskolának: N. Tiszt. Assessor Pál István, N. Peterdi, - és talám Tiszt. Szabó Péter Nagyvátyi Predikátor Urak.

7. Még eddig a' Predikátor mellett helybeli Osk. Inspector nem volt; de már ki van nevezve.

8. A' Templomba való éneklést, vagy ének-választást mindég a' Predikátor podseribállya.

9. Az Újj Énekes Könyv behozattatott.

VI. A' Botykai examinált és feleskütt Bába az ide való Bába is hivatalat meglehetősen érti, kötelességébe hivattatván, eljár nem keresztel. A' himlő beóttást a' N.T. Vrgye folytatja.

VII. A' Temető jó kerítésű. e' mellett elég tágos, a' sírok is elegendő méllyen ásatnak. A' 48. órai temetés úgy tartatik meg hogy ha az óra késő estvére, vagy éjtszakára, vagy reggelre futnaki, főképp nyáron, előtte való nap eltemettetik.

VIII. Van rendes harangozó. Dékány, kötelességébe eljár, szófogadó. A' fizetése átallyába edgy akó bor, minden pártol edgy peták a' Helység és Vrmgye Szolgálatjától ment. a' halotti torokba is hivatlan megjelenni jussa van.

IX. Eklé'sia Szegényei nintsenek.

X. Semi ollyas nehézségei is, hogy vagy vallásbeli szabadságokba háborgattatnának, vagy más Jussaikba sértegettnének nintsenek.

Van hozzá tartozó Filialis Eklésia is. Zsibóth Ttts Somogy Vármegyébe esik, birja a' Ttts Ns Országgh Familia.

1. Se Temploma, se Oskola Mestere nints: hanem edgy Lakos Gazda házánál szokott a' Reggeli Könyörgés tartatni a Materbeli Predikator által.

2. Minden héten kétszer, az az: kedden és Pénteken szokott oda a' Predikátor könyörgést tenni kimenni: de Harangozók nints.

3. A' mint a' Protocollum tartja, a' régibb Conventio szerint 'Sibóth mindent annyit tartozik fizetni mint a' Mater; úgy is fizettek a' Betzefaiak bizonyítása és a' magok állatása szerint is: de a' kotsi fát egynehány esztendőktől olta soha sem adjákbe, pedig külömben nem elég a' könyhára, pénzen kell szerezni a' Predikátornak, - sem a' földeknek, réteknek semi névvel nevezendő munkájába nem concurrálnak. Az alamisna pénzt is nem Betzefára; hanem tsak magoknak adják, 's tartyákmeg, minden számadás nélkül, és még is itt a Templomba kpublicaltatják.

4. Az oskolába járható gyermekeknek idekellene járni.

5. Innepeken, és Vasárnapoko, sohase' megy oda a' Predikátor éppen halottat temetni: ők járnak ide minden Innepebe.

6. Presbijterialis Személlyek közzülök nintsenek, nem is akarnak beállani.

7. Bábájok nints, hol edjik, hol másik Helységből hivatnak.

8. Van külön Temetőjük, de ez merő pusztaság.

9. A' Lelkek száma 57.

G 86 Belvárd

[Fedőlap]

Belvár 21. Junii 1817.

1. Tanuló szoba kívántatik.

2. Presbyterialis Gyűlések vasárnap délelőtt tartatnak.

3. Ekla jövedelme dézma nyomtatásból neveltessen.

4. Canonja a T. Urnak nincs.

5. Hétköznapi délyesti könyörgés.

6. Restantiája szokott a T. Urnak maradni.

+++

Főtiszteletű Szuperintendens Báthori Gábor Úr a' Reformata Ekklesiákat visitálván 1817dik Esztendőben az előre botsátott Currensben feljegyzett Objectumok alatt lévő Kérdésekre ezek a' feleletjei a Belvárdi Ekklesiának melly vagydon ezen Tettes Ns Baranya Vármegyében a' Felső Baranyai

Tractusban, a' Német Bóli Uradalomban, melyet is bír Gróf Battyán János ő Méltósága.

- a) Ez az Ekklesia ez előtt 25 esztendőekkel volt Magyar Peterdnek filiája és azolta semmi fatumai nem voltak, ebben a' lelkek száma mindöszve a' kis gyermekekével együtt 291.
- b) Templom ez előtt mint egy 30 esztendőekkel épült a' fundamentoma mindenütt kőből, a' fala pedig vājogbol; a' Torony készült ez előtt 26 esztendőekkel kőből és téglából, mely még jó állapotban van .
- c) Az Ur Asztalához tartozó edények ezek: Két bádog Kantsó, egy bádog pohár, két czin tányér egy fa tányér, egy hoszszú kés, két fejer abrosz, egy nagy láng színű selem abrosz ezüst csipkére, egy másik viola színű kissebb virágos atlasz kék pántlikára, egy gyólts keszkenő késsel tarkás szélű, mely a' keresztelő edényeken áll. A' Templomban lévő asztalon vagyon egy szőnyeg. Ezek közzül egyiken is leg kissebb Inscriptio sintsen.
- d) A' Toronyban vagynak két harangok, a' nagyobbik 120 font, a' kissebbik 35. A' nagyobbik Inscriptioja ez: COSS. MICH. JOHANN CHOLLUND LITMAN IN EEST 1791. ennek signuma egy feszület, mely alatt egy felől a' B.Sz. Mária, más felől pedig a' Jezus képe vagyon. A' kissebbik Inscriptioja ez: Hon?? PETER VEINBERT IN 5 KIRCHEN 1805. Signuma ennek két felől a' B.Sz. Mária képe.
- é) Ekklesiának Levelei nintsenek egy instantián kívül, melyet a' Méltóságos Groffhoz nyújtott, a' tíz öl fa meg nyerése eránt, melyet esztendőként kegyelemből ad a' Predikátornak, és egy másik instantián kívül, melyben nyolcz kotsi fát ajánl az Oskolai Tanítónak. Könyvei pedig ezek: Egy Énekes in 4to, és egy Új Soltár in 8to.
- f) A' Parochialis Házban vagynak két Szobák, Tanuló Ház pedig semmi sints, melynek nem léte miatt sok alkalmatlanságot kell szenvedni, mert mind Télen mind Nyáron a' Predikátor, cselédjeivel öszve lévén szorítva, úgy a' mint kellene, és maga is kívánná, nem készülhet. Az Ekklesiának a' Parochialis Házban vagynak 1o egy nyoszójája fenyő deszkából, 2o egy asztala, asonloképpen fenyő deszkából, 3o két Székei gyékényből kötve, a' Házhoz Kamara, Istálló, Ól, szenvedhető állapotban.

II. Az Ekklesia helybeli igazgatását a' mi illeti.

- 1. Presbyterium vagyon, mely áll hat Személyekből, kik a' Templomban választatnak, az Isteni tisztelet végeződésével, és ugyan ott esketetnek is fel.
- 2. Presbyterialis Gyűlések tartatnak a' Parochialis Háznál vasárnap két cultus előtt, a' Predikátornak nagy és orvoslást kíváno alkalmatlanságára.
- 3. A Presbyterialis Gyűlés a' czégéres vétekben élőket inti, kéri, serkenti ennek elhagyására, ha mikor ezzel nem boldogúl éréken y büntetéshez nyúl, ekképpen cselekszik a' versengő házastársakkal is. A' kik a közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorolnák és a' kik haragot tartanának, olyanok most az Ekklesiába nintsenek.
- 4. A Presbyterialis Gyűlések Actai egy arra rendelt Protocollumban feljegyeztetnek.
- 5. Curator van, és annak számadása minden esztendőben revideáltatik a' több Eskütt társai és a' Predikátor előtt, és úgy adatik által az Új Curatornak, a' kit csak nem minden esztendőben választani kell.
- 6. Jövedelme az Ekklesiának egyébből nintsen az Oblatumnál, és egy Rétnél melyet a' Méltóságos Uraságtól nyert, a' mellyen termő fűvet, minden esztendőben el szokta adni licitatio szerént. Nevelni sem lehet pedig, mert azt vagy n yomtatásból kellene, melyet lehetlenné tesz a' két féle Natio akkori öszvekeveredése és azon valo meg nem egyezhetése; vagy Alamisnábol, de megok is a' lakosok szegények levén nem igen bőven adakozhatnak kivált a' mostani szűk időben.

III. A Charitativumokat vagy Alamisnakat a' mi nézi

- α) Az Agentiale publicaltatik ötször esztendőben, a' mikor semmi egyéb jel az adakozásra ki nem tétetik.
- β) A Consistoriumtól rendeltetett Objectumok publicaltatnak, de kevesen adakozhatnak és többnyire az Ekklesia jövedelméből pótoltatnak.
- γ) Az Alamisna a Curator és Esküttök jelenlétekben számláltatik fel, és azonnal az arra rendelt Protocollumba bé íratik a' pénz az Ekklesia ládjában bé tétetik mely a' Parochialis Háznál áll, a' kultsa pedig a' Curatornál, és semmi belőle a' tött Esküttel és Predikátor híre nélkül ki nem vétetik.
- δ) Mind az Agentiale, mind más Alamisna minden hijjánosság nélkül administgraltatik a' Nagytiszteletű Visitor Uraknak, fel írván az arra készített Lubrikákba mennyiségeket, mely a' Predikátor és Curator

által subscribaltatik, és arról az ekklesia Qvietaltatik.

IV. A' Lelki=Pásztornak

1. A Neve Klára József, tanult a' Debreczeni Ns. Collegiumban, beszélhet Németh nyelven is. Nyoltzadik esztendeje foj most hogy ezenn Ekklesiában szolgál, az előtt volt Dráva fokon. Feleséges és vagyon egy 4 esztendő leánya.
2. Cónonja nintsen, mert mostanába nem kaphatott. Liturgiája és Josephina Resolutioja van.
3. Minden vasárnapokon és Innepekben Predikáziót tart, Délután Catechizatiót, hétköz nap Imádságot.
4. Az Ur Asztalához először járulni el készíti, azokat Confirmálja, és a' Confirmatusok neveket bé írja.
5. Az Ur Vatsorajat 5ször adminisztrálja esztendőnként.
6. A' keresztelést a' Templomban viszi véghez, nem a' háznál.
7. A betegeteket meg látogatja és azokkal imádkozik.
8. A' Matriculát viszi a' Consistoriumtól ki adatott Norma szerént és a' tisztátalan ágyból születetteket úgy írja bé, a' mint és a' kitől eredeteket vészik.
9. A' Házasulandókat háromszor publicálja, mikor nem sürgető három különböző vasárnapokon, de ha sürgető, vagy a' Catholikusoknak közben jövő Innepen, vagy pedig hétköz nap is, ha számosan gyülekeznek a' Templomban, és a' Copuláltattakat, nem csak esketéskor, hanem még az öszve adás óráján bé írja.
10. Mind a' Felséges Királyi Parancsolatokat, mind a' Consistoriumok publicalo Rendeléseit, mint a' Protocollum mutatja improtocolálja.
11. Nem volt még ezen elmúlt Esztendők alatt egy is olyan, mellyben a' Predikatori fizetés idejében beadattatott voln a, és leg fellyebb 1/2 rész restantiába ne maradt volna, mellynek oka egy részről ez: hogy a' helybeli bíró ere nem ügyel, most Magyar majd Horváth lévén; a' Presbyterek szavára pedig e dologban keveset figyelmeznak, hozzák tehát, a' mikor akarják és adják a' mikor nekik jónak látnak. Más részről pedig ez: hogy tehetetlenek.
12. A' Predikátor Szent Hivataljához illendő tekintetben tartatik.

V. Az Oskolai Tanító Neve Bartha János, Tettes Ns Ugotsa Vármegyében Bökén nevű Helységben született, tanult Debreczenben Rhetorikát végezvén, ez előtt két esztendővel jött bé Nagy Harsányban Praeceptornak, onnét ide Rendeltetett Oskolai Tanítónak. Nőtelen.

- a) Az Oskola épületei meg lehetséges állapotban vagynak, és a' gyermekek számához képest elég tágasok, mert csak
- b) 14 oskolában járó gyermekek, és 11 leányok vagynak.
- c) Az Oskolában egész esztendőn által feljárnak, de úgy hogy ma 3, 4, holnap ismét más ugyan ennyi vagy még több el marad, most libákat, majd kendert, majd ismét mást őriztetvén velek, vagy ruhájok és lábbelijek nem lévén.
- d) Még ezek az ő idejekhez képest csak olvasásra és éneklésre tanítottak.
- e) A' V Tractus által ki rendelt visitatora ezen Oskolának a' Magyar Peterdi Ekklesia Predikátora Tiszt. Assessor Szalai Pál Ur, a' ki kétszer szokott esztendőt által visitálni, és a' mikor az idő engedi az Examenben is jelen szokott lenni.
- f) A' Predikátor mellett kik az Oskolát vele együtt visitálnák, olyanok nintsenek.
- g) A Templomban való éneklést a' Rector el végezi töbnyire a' maga discretioján áll, az énekválasztás, néha pedig a' Predikátor is praescribálja mi énekeltessék.
- h) Még az Új Énekes Könyv nem Introducaltatott, mert az Exemplumok szűk volta miatt, bátor erre már sokan törekedtek és kívánták nem szerezhettek még eddig a' Halgatók, hanem csak praenumeráltak.
- i) Valamint a' Predikátor fizetése, úgy a' Rectoré is idejében bé nem fizetődik és restantia minden esztendőben marad.

VI. Bába van egy el öregedett Horváth aszszony mint egy 23 esztendőktől fogva. Van e examinálva? Fel van e esketve? ezekről bizonyost nem tudunk, de hogy az Aszszonyok baján segíteni tudna, még azt cselekedettel meg nem mutatta. A' feresztésben el jár szorgalmatosan kivált a' hol a' boros kantsót hajtogathatván így szólhat: Osvaris anima??. Nem keresztel.

A' Himlő bé oltás gyakoroltatik, mert majd minden esztendőben ki jövőn a' Tettes Ns Vármegye Chirurga, erőszakkal is kényszeríti a' szüléket gyermekeik inoculáltatására.

VII. A' Temető elég tágas, be van sántzolva, és kevés van olyan Helység mellyben jobban procuraltatnak, melly már itt könnyen eshetik mert az egész kerülete mindenütt eleven sövénnel verődött fel, ebben a' Sírok is elég méjjen ásatnak. A' Temetés idejére nézve meg tartatik a' Királyi felséges Parancsolat, bátor némelykor elébb szokott is meg esni, vagy az éjszaka közbejövése, vagy a' test meg indulása miatt.

VIII. Harangozo nintsen egyéb az oskolai Tanítónál, a' kinek ezért semmi fizetése nintsen, a' ki ha fen vagynak a' gyermekek az Oskolában akkor harangoztat, de mikor azok távol vagynak, kivált ha maga is ide haza nintsen, akkor vagy el marad a' harangozás, vagy sok utánna valo járatással esik meg. Legkissebb segítség is a' Parochialis Háznál mintsen a' harangozót illető dolgokban. Mikor valamely dolog elő jön olyan melly sürgető és a' Curator 's Esküttek öszve jövetelét kívánnya, ha cselédje van a' Predikátornak küldi azt érettek, ha pedig nintsen, vagy kín valo munkán van, a' melly gyakran meg esik, megy maga vagy a' felesége. Fát is vág maga, ha tüzelni akar. A' Horvátok kevesebb számmal vagynak, harangozót még is tartanak, és bír a' Helység szolgálatja terheitől valo szabadsággal.

IX. Az Ekklesiának Szegényei nintsenek.

X. Gravamenei sintsenek.

G 87 Besence

[Fedőlap]

Bessentzi E. 9. Junii 1817.

1. A' Parochialis Szoba ki-deszkasztatása
2. A' Pajtának sem Kapuja, sem Oldala.
3. A' Szántás nem idejébe tétetik; a' Köz Nép szófogadatlansága miatt
4. A' Dézma Buza nyomtatás nints minden esztendőben az Ekkla számára.
5. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.
6. Két, három esztendeig is kinn van a' fizetés.
7. Classist épittsenek.
8. Temető Kapuja, Árka roszz.
9. A' 48 órai temetést nem akarják meg tartani, sőt vólt egy ki 24 óra előtt, minden czeremonia nélkül Halottját el-temette.
10. Páprádi Praceptor tartás.
11. Paprádi Temetőnek Kapuja nincsen.

+++

I. Mater Ekklesia T.N. Baranya Vármegyében helyhez tetett a' Vaiszloi Camerale Dominiumhoz tartozik.

a) Az Ekklesia' régisége.

A' Besentzi Ekklesia mikor kezdődött legyen bizonyosan meg határozni nem lehet. Ennek régiségét bizonyítja a' Vener: Tractus Prothocollum, mellynek Extractusát a' Besentzi Ekklesia Matriculájának az elein is olvashatni: hogy ezen Ekklesiának 16 Prédikátorai voltak egymás után a' Rátz futástól fogva szinte 1746ik Esztendeig. Ekkor meg szorítottak a' Reformatusoknak Vallásbeli szabadságok, tsak Mester tartásra adtanak engedelmet: a' Vaiszlai Plebanushoz adfiliáltattak, minden Stólat, Lecticalet oda fizettek; néha az Oskola Mester is el tiltatott Hivatalától, az Orattoriumjok el petsételtetett. Magok pedig a' Lakosok a' szomszéd Helységekbe Kis Csánba és Vaiszloba jártak az Isteni Tiszteletre.

Azután 1787ik Esztendőben a' szomszéd filialis Ekklesiával Pápráddal egyesítvén magát ismét szabadságot nyert akkor Uralkodo Felséges Ilík Jósef Császár alatt a' Prédikátor tartásra, azolta rendesen Prédikátorokat tart. Van benne 261 Lélek.

b) Templom épülete és minéműsége.

A' Templom épült 1792ik Esztendőben fa talpra, hosszúsága 7. szélessége 4 öl most ujonnan reparáltatott.

c) Ur Asztalához tartozó edények.

Az Ur Asztalához tartozó edények, Abroszok, és takarok im' e' következendők:

- 1) Egy Sz. Asztalon álló szőr Abrosz.
- 2) Egy három itszés, és két itszés bádog(!) Kanna.
- 3) Egy meszszyes czin pohár.
- 4) Egy tzin tányér.
- 5) Egy négy nyüstös rakásos fejr abrosz.
- 6) Egy két nyüstös selymes abrosz.
- 7) Egy négy selyem keszkenőből össze varrott abrosz.
- 8) Egy fejr szálvéta abrosz.
- 9) Egy piros, kék szélű virágos Keszkenő.
- 10) Egy zöld, és fejr virágú, piros falú sárga sik tsipkés keszkenő.
- 11) Egy zöld, és fejr virágú piros szélű keszkenő.
- 12) Egy igen viselt fako selyem keszkenő.

Keresztelő edények: 1. Egy fejr tserép tányér.

2. Egy fél meszszyes bádog kanna.

3. Egy ezeket bé fedező zöld selyem keszkenő.

d) Az Ekklesiának Tornya, vagy Haranglábja, és abban lévő Harangok.

Az Ekklesiának Tornya nintsen; hanem egy négy lábú Haranglábja, melyben két Harangok vagynak; az egyik 86 fontos: a' mint a' T. Ns. Vármegyéhez nyújtott Instántziajokból meg tetszik készült az 1769ik Esztendőben, semmi körül írás rajta nintsen holmi virágok, és cziradákon kívül. A' másik 225 fontos, melynek egyik oldalán egy feszület vagyon; a' másik oldalán pedig a' Szűz Mária képe látszik, és körülötte ilyen Német írás olvastatik deák betűkkel: Geslogen von Péter Weinberg in 5 Kirchen 1808. Ezt az Ekklesia 592 forintokon szerzette, a' mint a' Harangöntőnek Quietantiájából meg tetszik.

e) Az Ekklesiának Levelei; s Könyvei.

Az Ekklesiának van egy Matriculája, két Prothocolluma, egy Számado Könyve. Ezeken kívül vagynak nyoltz darab Levelei:

1) Három rendbéli Instántziajok a' Nemes Vármegyéhez az elromlott Harangoknak, Oratoriumoknak, és Mester Házának meg ujítása eránt, melyre a' N. Vármegyétől szabadságot is nyertek; de meg határozottatott, hogy annyi nagyságuk, és mennyiségük legyenek: a' mint az Instantiának kindorsatiojából láthatni.

2) Az 1791ik Esztendőben tartatott Ország Gyűlésnek 26ik Articulusa nyomtatásban Deák nyelven ezen titulus alatt: Articulus 26us Dietae Anni 1791.

3) A' Felsőes Ilik Josef Császárnak Kegyelmes Resolutioja a' Bessentzi, és Páprádi Filialis Ekklesiának a' Prédikátor tartásra nyert szabadságok. Melyet a' Királyi Helytarto Tanács ki adott Budán 29ik Aug. 1786ik Esztendőben sub Nro 35833. Az Originalis a' T.N. Vármegye Archivumában maradván: annak Copiáját ki adta Bernáth Márton Szolga Bíró 28ik Octobr. 1786ik Esztendőben.

4) Vagyon Rochus Antal nevű Vaiszloi Tisztartónak 1808ik Esztendőben a' Besentzi Prédikátorhoz küldött Officialis Levele, melyben elő adja a' Királyi Helytarto Tanácsnak Kegyelmes Resolutioját illetéknéppen: Excelsum Consilium Regium Ltle Hungaricum erga recursum Communitatum Bessentze et Páprád, Domino V.D.Ministro Bessentziensi ex benevolentia et usque ad beneplacitum Domini annui Duodecim Orgias Lignorum Ramalium sub dato 12a Aprilis A.C. Nro 7429 gratiose resolvere dignatum est. Ennek ereje mellett vagy három esztendeig ingyen adtak fát a' Predikátor számára: de azután annak árát a' Dominalis Prefectus meg kívánta; és így már ma kintelenek pénzen szerezni tűzi fát.

5) Ezeken kívül még van Weinberg Péternek Pétsi Harangöntőnek a' Harang árának meg fizetéséről való Quietantialis Levele sub Dato 11a Novembris 1808.

f) Az Ekklesiái Parochialis Háza, Kamarája, Istállója.

A' Parochialis Házban van két Szoba; de a' melly mind a' kettő, minthogy igen posványos, és lapályos helyen épült, és mind eddig deszkázatlan lévén, felette nedves, és egészségtelen, annyira hogy benne minden meg penészedik, és meg romlik. Van az Ekklesiának benne egy fiokos fenyő fa Asztala, két széke; egy fenyőfából készült régi nyoszolyája, 2 Könyves Thékája, és két Fogasa.

Van a' Parochialis Házhoz egy fa talpra készült Kamara, egy Tölgyfa deszkából készült fa talpon álló Istálló, és Pajta; de a' melynek még eddig sem kapuja, sem oldala nintsen. Van egy Tölgyfa deszkából

ugyan fa talpon épült kettős Diszno Ól, mintegy husz Sertésre valo, mellynek egyike deszkázatlan lévén a' Sertéseknek nem alkalmas. Van ezen kívül egy külön ugyan tölgyfa deszkákból három rekeszre készült Ól, a' Ludak, és Tikok számára.

II. Az Ekklesiái helybeli Igazgatása.

A' mi az Ekklesiának helybeli Igazgatását illeti.

a) Presb'terek.

Vagynak Presbiteriek az Ekklesiában 6an, kik a' Köznépnek szabad voksaí által választanak, és a' Prédikátor által fel eskettetnek.

b) Tartanak Presbiterialis Gyűlések minden Vasárnap a' Prédikátor Házánál, és a' tzigéres vétekben élöket meg itélik, és meg büntetik.

c) Presbiterialis Gyűlések.

A' Presbiterialis Gyűlések Végezései az a' végre szerzett prothocollumba a' Prédikátor által bé irattatnak.

d) Curátor, annak Számadása.

Van egy Curator, mellette két, három Eskütt, a' kiket a' köznép magok közzül választ a' Prédikátor megegyezésével, kiket azután a' Templomban az Ekklesia körül valo hűséges szolgálatra a' bé vett szokás szerint a' Prédikátor által fel eskettetnek. Kiknek kötelességek a' Templom, és Parochia körül valo építés, jobbítás, a' Parochialis földeknek miveltetése, de a' kinek sokan nem engedelmeskedvén, némelley az Ekklesia munkájából egészszen ki huzzák magokat; ezért az Ekklesia körül való építés, és a' Prédikátor földjeinek miveltése igen nagy ügyel, bajjal, még pedig az késő megy végbe. Melly miatt a' Curatorok hivatalokban el kedvetlenedvén, azt tovább esztendőnél viselni nem akarják el unván az engedetlen emberekkel valo bajlodást. - A' Curatornak Számadásai a' Nagy Tiszteletű Senior Ur által minden esztendőben Visitatio alkalmatosságával revideáltatnak.

c) Az Ekklesiának Jövedelme.

Az Ekklesiának most egyébb jövedelme nints annál, a' mit Inneé Napokon Isten Ditsőségére adakoznak. Néha mikor az Uraság Dézma Buzájából eső részt az Ekklesia számára nyomtatják akkor van az Ekklesiának jövedelme; de az nints minden esztendőben, mivel azt néha azt egynehány Lakosok a' magok szükségére nyomtatják.

III. Charitativumok, vagy Alamisnák.

A' mi a' Charitativumokat, vagy Alamisnákat illeti:

a) Agentiale. Az Agentiale minden esztendőben ötször publicáltatik mindenkor Communio alkalmatosságával, melly végre ki szokott tétetni egy Tányér: de más végre akkor semmi ki nem tétetik.

b) Generale Consistoriumtól ki rendelt Objectumok. A' Generale Consistoriumtól ren delt Objectumok is publicáltatnak, és ha tsekély az adakozás a' prédikátor, és Presbyterium meg határozása szerint az Ekklesia Cassájából ki potoltatnak.

c) Adakozások fel számláltatása. Az Adakozások fel számláltatnak a' Curator, Esküttek, és Prédikátor jelenlétekben. És azonnal a' Számodo Könyvbe mindjárt béirodik; a' pénz a' Curator gondviselése alatt marad az Ekklesia Ládájában.

d) Administráltatása. Az Agentiale, és minden más Alamisna minden hijjánosság nélkül a' Tractualis Tizts Visitator Uraknak administraltatik, kik arrol mindjárt quietantiát adnak.

IV. 1. Lelki Pásztor neve. Lelki Pásztor Neve Szelle Beniámin a' Debreczeni Collegiumban tanult, született nyelvén kívül beszélhet Deákul, és Németül, olvashat, és fordithat Görög, és Franczia Könyvekből. Prédikatori Hivatalát itt kezdette 1813ik Esztendőben; és már ötödik esztendeje hogy ebben az Ekklesiában szolgál. Feleséges, és van egy gyermeke.

2. Van Canonja, Liturgiája, és Josephina Resolutioja.

3. Minden Vasárnapokon, és Innep Napokon tart Prédikátziot, Delután Catechisátiot, Hétköznap Imádságot.

4. Az Ur Asztalához először járulni akarokat confirmálja, és azoknak neveiket a' Protocollumba bé írja.

5. A' Keresztelést mindenkor a' Templomba viszi véghez nem a' Háznál.

6. A' betegeket meg látogatja.

7. A' Matriculát a' Generale a' Generale Consistoriumtól ki adott norma szerint viszi; a' tisztátalan ágyból származott gyermekeknek tsak az Annyokat írja bé.

8. A' Házasulandokat háromszor publicálja Vasárnapokon, Hétköznapi soha sem ; és a' Copuláltakat béírja.
9. Az Ur Vatsoráját esztendőben ötször administrálja.
10. A' Felséges Királyi Parantsolatokat, a' Consistorum publicalt Rendeléseit improtocolálja.
11. A' Prédikátor fizetése bé adodik ugyan; de mindenkor idejében, többsnyire az esztendőnek vége felé. De még is vagynak minden esztendőben egynehány Restánsok; sőt olyanok is, kik az ő adosságaikat két három esztendőre gyűjtögetik.
12. A' Prédikátor fizetését láthatni az e' mellé ragasztott különös papiroson.
13. A' Prédikátornak némellyek több, némellyek kevesebb betsületet adnak.

V. Az oskola.

- a) Oskola Mester nints; hanem a' gyermekeket a' prédikátor tanítja.
- b) Gyermekek száma. Oskolában járó gyermekek vagynek most Besentziből 4 Fiu; és 11 Leány gyermekek.
- c) Oskola épülete. Különös Oskola, vagy Classis a' gyermekek számára nints, hanem a' Prédikátornak tseléd szobájába járnak, melly mind a' tanulo gyermekeknek, minnd a' tselédeknek igen alkalmatlan és szűk.
- d) A' gyermekek télen fel járnak; de nyárban leg inkább mulatnak.
- e) A' gyermekek, a' mennyire a' Prédikátornak foglalatossága meg engedi taníttatnak Olvasásra, Éneklésre Imádságokra, Számokra, a' Keresztyén Vallás Kezdetére.
- f) A' Vener. Tractus által ki rendelt Visitatori ennek az Oskolának T. Lévai István Metskei Prédikátor, és T. Dús Sámuel Okorági Prédikátor, kik minden esztendőben kétszer visitálnak Őszszel, és Tavaszszal.
- g) A' Templomban az Éneklést Hétköznapi a' prédikátor végezi, Vasárnapokon pedig az Énekes emberek között, hol egyik, hol másik énekel.
- i) Az Uj Énekes Könyv még eddig bé nem vétetett, mivel az ő Attyaiknak példájokat követvén, örömelebb a' régiek mellett maradnak.

VI. Bába, Himlő oltás. A Bába azt állítja, hogy meg van examinálva, és fel eskettetve; de azért még is néha szüksége van a' segítségére. Hogy kötelességében el ne járna, vagy keresztelne arról semmi nem hallatik.

A' Himlő oltásra a' T.N. Vármegye vigyáz az a' végre ki rendelt Chirurgusa által, ki minden esztendőben egyszer nálunk meg jelenik, és az arra valo gyermekekbe a' himlőt Szüléiknek akaratjuk ellen is bé oltja.

VII. Temető. A' Temetőnek már nagyobb része bé telt; de a' mellynek mind Kapuja, mind Kerítése pusztá; és a' Predikátor semmi hasznát nem veheti. A' Temetés idejére nézve a' Felséges Királyi Parantsolatot nehezen akarják meg tartani; sőt még olly vakmerő ember is találkozott közöttök, ki a' Prédikátor akaratja ellen, minden Ceremonia nélkül, még 24 ora előtt Halotját el temette és mind ez ideig büntetetlen maradott. A' Sirok, minthogy a' Temetőhely dombos elegendő mélyen ásattatnak.

VIII. Harangozo. Harangozó van; és kötelessége csak abban áll, hogy be harangoz; de a' kinek egyéb fizetése egy pár bostkornál; a' mellett hogy a' Vármegye munkája alól ki van véve; de a' Helység, vagy Ekklesia munkájától nem szabados.

IX. Az Ekklesia szegényei. Az Ekklesiának ollyan szegényei most nintsenek, a' kiket az ő Attyafiai, vagy a' maga Rokonai el nem tarthatnának; hogy koldulással kellene néki élelmet keresni.

X. Az Ekklesia már most tellyes szabadsággal bir. A' Vallás gyakorlásában, Isteni Tiszteletben, földjeiben senkitől nem háborgattatik. Sem a' Romai Catholica Vallásra nem kényszeritetnek, v. a' Pápiszták Innepeiknek meg tartására nem erőltetnek. A' plébánusok sem kívánnák meg a' Lelkek számát.

Páprád

Filialis Ekklesia Besentzihez egy órányi járó föld, a' Vaiszloi Camerale Dominiumhoz tartozik. Van benne 172 Lélek.

- a) Oratoriuma. Van egy kis Oratoriuma melly készült 1813ik esztendőben; és egy Torony formára készült

veresre festett haranglábja melyben két Harangok vagynak; az egyik 25 fontos: a másik 140 fontos.

b) Prédikátor szolgálatja. A' Prédikátor, mikor az idő, és körülállás engedi, minden Héten kétszer u.m. Kedden, és Pénteken ki jár Könyörgéstételre. De néha meg esik, hogy az utnak alkalmatlan volta miatt, kivált mikor a' vizek meg áradnak hozzájuk ki nem mehet; hanemha kotsit küldenek érte.

c) Fizetése. A' prédikatori fizetésnek harmad részét a' Páprádiak adják; nem különben a' Költségben, és építésben harmadosok a' Besentziekkal.

d) Oskolája. Oskolája semmi sint; minvel, a' távolsága, és az útnak alkalmatlansága miatt gyermekeiket nem jártathatják.

e) Minden Vasárnapokon, és Innep Napokon reggel a' Besentzi Templomban Prédikácion meg jelennek; de a Délyesti Catechisatiot el mulasztják.

g) Curatora. Van nekik különös Curátorjok, és a' mellett két három Presbyterek, kik a' Materbéli Presbytériumba bé vagynak vétetve.

h) Bábája. Bába van ki examinálnak mondja magát.

i) Temetője. Van különös Temetőjök bé kerítve, de kapuja nints.

k) Szabadsága. Mint a' Mater Ekklesia: ugy a' Pápradi Filialis Ekklesia is a' maga szabadságában van: Vallásában senkitől nem háborattatik.

Besentzibe die 9. Junii 1817.

Ki adta Szelle Beniámin a fent nevezett egyesült Ekklesiáknak Prédikátora

Oskolában járo Gyermekek

1. Toth Sámuel
2. Futo István
3. Futo József
4. Futo Dávid

Leány gyermekek

1. Toth Judith
2. Gyenes Kata
3. Toth 'Susa
4. Pelentzei Kata
5. Nagy Sára
6. Mihály Ester
7. Csordas Julianna
8. Mihály Judith
9. Orbán Éva
10. Toth 'Susa
11. Nagy Judith

G 88 Bisse

[Fedőlap]

Bisse 19. Junii 1807.

1. Ház fedele istáló ól reparatiót kíván.
2. Dézma búza nyomtatása, és földből is lehetne jövedelem.
3. Temető kerítetlen, és tele holtakkal, az újtemető helyet nem acceptálták.
4. Hét köznap dellyesti imádság.
5. Rector részéről restantia.
6. Templomot felszentelni szándékoznak.

+++

A' Canonica Visitatio Tárgyaira nézve tett Kérdésekre írtt Feleletek

I. A Ekklesia.

Törsök Ekklesia Bisse Tekintetes Nemes Baranya Vármegyében, a' helységet bírja Méltóságos Gróf Batthyány József Antal Úr.

a) A' Bissei Mater Ekklesia mikor kezdődött, nincs reá semmi Documentumom. Az elsőbb Matriculája 1757dik esztendőől fogva Bagaméri Mihály nevezetű Predikátor ideje óta folyt 1806ig. De némelly Úr Asztalához tartozó edényein vagynak 1736- sőt 1715 esztendő számok. - Fatumai a mostani élő öregek előtt ismeretlenek. - Most a' Lelkek száma 374.

b) A' régi - talpfán épült Templomnak elyébe, 'e mostaninak fundamentoma, mint az elsőbb Matricula táblájának belsején feljegyezve láthatni, 1798ban 16 Juliusban tetetett le, és fala, tornya, fedele egészen elvégeztetett 1814ben. De belől még sok fogyatkozások vagynak. Nagy részént termés kőből van a' fala, fedele cserép, tornya bádóg, faszerszáma csupa tölgy.

c) Az Úr Asztalához tartoznak:

1. Két nagyobb és kisebb Cín Kannák, minden jel nélkül.

2. Egy bádóg kánna, mellynek felnyíló fedele csúcsára valamelly rézre ez van nyomva: GIM. 1769.

3. Egy czin Pohár, mellyen ilyen írás találtatik öreg nyomtatás betűkkel. Jakab János, Pósgai Ilona. 1725

- Az ezen pohárra tétetni szokott tányérkán ismét ez?

17-15

HA - EG -

AJ - IS -

JO - Sa

SZÖ

4. Egy bádóg Tál ilyen inscriptióval, melly egy rá szegzett rézre van nyomva: 1769.

5. Egy Salvat abrosz. Öt tarka selyem keszkenő.

6. Keresztelő edény - bádóg tálcaska és kancsó, egy csíkos keszkenővel.

d) A' Toronyban van két harang. A' nagyobbik harmadfél másás, ilyen inscriptioval: PETER WETNBERD IN S KIRCHEN 1800. GEGOSSEN. nyomtatás bet. A második mintegy 81 fontos, ilyen rá írással: MATHAEUS KÖSTNBAUER IN GRAZ. GOSS MICH. 1742.

e) Az Ekklesiának semmi különös levelei nincsenek. Könyvei: Egy régi kótás Énekes Könyv in 8. máj.

- Ezenkívül két új 'Soltár, egyik a' Predikatori másik a Mesteri Székben.

f) A' Parochialis Házban vagynak két szobák. A' Ház fedele essőzés idején mindenütt csorog, így van az Istálló - így az olak is. A' Kamara tavaly igazgattatott meg. Az Ekkle'siának vagynak két avúlt kék nyoszolyái, két avúlt fekete fogassai, és két újabbak kékek. Egy négyszegletű asztala mellyhez egy fél circulusú toldalék járul. Vagynak két reparált bőr székek.

II. Az Ekklesiai helybeli igazgatása.

1. Teszi a' rendes Presbyterium, melly két Gondviselőkből, négy Esküdtekből áll, ezen Gyűlésnek elől ülője a' Prédikátor. A' választások úgy esik, hogy azon Gyűlésnek Tagjai projectálnak a' meg üresült Hivatalra és a' vokok többsége szerint, a' kik ki választodnak, confirmaltatván felekkettetnek.

2. Presbiterialis Gyűlések Vasárnapokon tartatnak a' Prédikatori Háznál.

3. A Presbiterium a' botránkoztató erkölcstelenke(!) törvény eleibe idézi, végire jár, mitsoda kutföböl árad az erkölcstelenség, hogy annak eláradását, rendelése, vigyázása által meggátolja, a' bűnösöket, a' körülállásokhoz képpst meg feddi, és azokat megjobbítani, eggyességre hozni első igyekezete; ha ezt jó moddal nem eszközölheti, további utasítás végett az T. Esperes Urhoz, 's Tractuale Consistoriumhoz folyamodik. -

4. A' Presbiteriális Gyűlés actait tsak mostanába kezdette feljegyezni az Antecessorom, azt folytatni el nem mulatom.

5. Az Ekklesiánkban mindenkor Két Curátor van, ákiknek számadásai minden esztendőben revidealtatnak, 's Helység, és Ekklesiai Elöljáróknak jelenlétekben.

6. Állandó jövedelme az Ekklesiának, az a' kevés bór, mellyet egy 33 barázdákból álló Testamentomban özvegy Gyenis Jánosné által 1804k eszt. Majus 25kén hagyatott Szöllőtskéje terem, melly a' bö időkbe sem terem többet 6 akonál. Bizonytalan jövedelme pedig, melly az úgy nevezett Isten ditsösségre való alamisnák tzmje alatt adattatik, melly esztendő által 20-30 forintra alig megy. Látván az Antecessorom ezen Ekklesiának sok fogyatkozásit, kérte és kényszerítette Halgatoim arra, hogy az Uraságnak eső Dézsma Gabonáját nyomtassák állandoul az Ekklesia Számára. Igérték erre magokat, és Contractust adtak tsak nem minden Gazda által Subscribalva, mellyben just adtak a' Prédikatornak magokon arra, hogy erre

öket a' közelebbi Concernens Tiszt által is kényszerítheti. De ezt még is soha munkába nem lehetett venni, a' mire most kivált nagy szüksége volna az Ekklesiának, a' midőn az Ujj Oskola Ház nem kevés költségbe került, a' Templom Fel Szentelés nélkül van 19 eszt[endő]től fogva, a' m it ezen esztendőbe felszentelni szándékozunk.

7. Bissének sok földje van úgy hogy annak nagyobb részét idegenek mivelik, vagy feléből vagy 2-3 forint árendába hódjáért. Már ha az Elöljáróknak Kötelességé tevődne hogy három, négy Hóld földet béreljen az Ekklesia számára, azt az ökrös Gazdákkal megszántassa, a' jószágatlanokkal a' kézi munkát megtétesse a' lovasokkal ki nyomtattassa, szép haszon hajtódhatna az Ekklesiának.

8. Továbbá lehetne az Ekklesiának jövedelme abból is, hogy mikor a' Dráva vize az áradások miatt a' Lakosok marháikat a' legelődöl megfosztja, Bissébe seregestől jönnek, ezeket kérvén arra, hogy bizonyos részt határokba adjanak marháiknak tartására. Az ebből be jöhető jövedelmet is az Ekklesia hasznára lehetne fordítani.

III. A Charitativumok v. Alamisnak.

á. Az Agentiale minden esztendőben ötször publicaltatik, és akkor más végre nem adakozhatnak.

â. A' melly objectumok a' Gen . Cionsistoriumból a' buplicálás végére közöltetnek, kiküldődnek, azok publicáltatnak.

ã. Az alamisna minden Ekklesiái Elöljárók jelenlétekben számláltatik fel, és mindjártbéirodik a' Számadó Könyvbe, melly az Ekklesia ládjába tartatik a' Prédikátor, és két Curatórok kezek alatt.

ä. A'mint bé íródik az alamisna, a' szerint adodik ki is, és mind a' bévevés, mind a' kiadás ugyan csak a' Számado Könyvbe egyenlően feljegyeztetik. Minden Alamisnát a' Tisztelendő Visitátor Uraknak adunk kezekbe Quietantia mellett.

IV. A' Lelki Pásztor.

1. Hagymási Péter. Először Nagy Körösön, azután a Debretzeni Collégiumba tanultam. A Deák Görög Sidó Nyelveken kívül, Németül, és Frantiául értek, valamennyire beszéllek is. Bissébe most két hete hogy jöttem, Ez előtt Turonyba 3. Csepe(!) 2. Kákíts 2 esztendőig szolgáltam. Feleségem 's három Gyermekeim vagynak.

2. Van kezem közt Canon, Liturgia, és Josephina Resolutio.

3. Minden Vasárnapokon és Innepeken tartok prédikáziót, délután Catechisatiót, télen a Bibliát is szoktam magyarázni. Hétköznapiokon tartok imádságot, délután nyáron munka idején sokszor el is mulik.

-

4. A' kik először az Ur Vatsorájával akarnak élni, azoknak, annak természetes tzélját előadom, megmagyarázom, 's Confirmalom. Neveiket egy Jegyző Könyvbe bé irom.

5. Az Ur Vatsorája esztendőnként ötször administraltatik.

6. A' Keresztelés a' Templomba, néha a' Prédikátori Háznál is megy végbe, midőn a' Sürgető környülállás azt kívánja.

7. A' betegekhez ha hivatatom elmegyek.

8. A' Matricula a' G. Consistoriumtól ki adot Norma szerént van készítve, és úgy folytattatik. A' tisztátalan ágyból születetteknek, ha valóságos attyok ki nem világosodik tsak kereszt neveket, és Annyok' nevét irom bé.

9. A' Házosulandok vasárnapokon publicaltatnak 3szor.

10. A Felséges Királyi parantsolatokat, valamint a' G. Consistorium rendelkezéseit is, a' mellyek hozzánk megküldődnek, az arra készített Jegyző Könyvbe bé írjuk.

11. A' Conventi -

12. Ritka Prédikátor az, a' ki azzal ditsekedhetne, hogy hijjánosság nélkül veheti bé esztendőnként fizetését, mellynek sok okai, 's akadályai vagynak. Ha valahogy bé tsikarhatja is, de a' tesülete, tsendessége kedvessége fel áldozása nélkül meg nem eshetik. Mert nem minden tudja azt az elmétlen, és a' jutalmat tsak a' kétkézi munkának tulajdonító Néppel éreztetni, hogy arra érdemes. Mit szoktak közönségesen tselekedni a' Prédikátorok, restantiájok miatt való panasszaikkal? Azt hogy a' Tisztelendő Senior Urnak bé adják panasszokat. Első tanáts ez: próbáljameg a' prédikátor akár mint, eggyezés, v. holminak feltételei által fizetését beszédni. Az alkudozás, a' zavar fizetés felette sok gondal terheli és alatsonítja a' Prédikátort erőtlentni a' tartozás kötelességit vagy eggyik vagy másik félt mindég meg tsalja, 's a' Prédikátort hamar gyűlölségbe hozza a' nép előtt - Példa erre az Oldi Prédikátor processusa, ai buzát

kivánnván a' bor helyett, rá kiáltottak a' Templomban, hogy abból ugyan nem eszik. - Második modja a' restantiákra nézve a' vólt a' boldogult T., Senior Urnak: Nékem se fizetnek - És ezzel sok Prédikátoroknak meg kellett elégedni látván pedig maga Néhai T. Tóth Ferentz Ur ez illy feleleteknek veszedelmeit, azért darab időtől fogva egy 3ik uton járt, tudnillik rá ír, vagy parantsol az Ekklesiára, hogy fizessen, különben executio alá adatja, de ennek is kevés vagy semmi sikere sints, mint ezt ezen Ekklesiában tapasztalta az Antecessorom. Azután executioért instál a Prédikátor, a' mit megnyervén valamely részben véghez visz, ott veti meg fundamentomát annak, hogy többé kedvességben Halgatói előtt nem lehet. - Minekutánna Conventioink a' T. N. Vármegyén Authenticáltatnak: Nagy reménysegünk volt azon időtől fogva hogy fáradságunk jutalmát kevesebb gondal vehetjük. Azonban majd azon állapotba vagyunk, a' melybe voltunk azelőtt, a' mire mutat a' többek közt az is hogy a' bóld. T. Senior Ur egy Circularis levelet botsát, melybe e' van, hogy a' Tekintetes Fő Biró Ur panaszolkodván a' Prédikátoroknak alkalmatlankodásokról, meg tiltatik az oda való folyamodás.

Szomoruan tapasztaljuk hogy az egy Tek. Mitterpacher Fő Biró Ur kinek járása alá tartoznak legtöbb Ekklesiáink, nem szimpathizál a' Ref. Prédikátorokkal, a' minek bizonyos datumokból tudjuk okait, és ha igasságos panaszainkat bé nyújtjuk is, melyekbe bétékinteni kötelessége volna egy Szolga Bironak, fel sem veszi mint a' mult esztendőben a' Csarnotai Prédikátor valamely restantiája eránt jelentést tesz az említett Fő Biró Úrnál - többszöri levelire még eddig nem felelt, maradt a' restantia is.- A fizetésről lévén szó, meg kell említenünk azt a' kipotolhatatlan veszteséget is, melyet a' bór fizető Conventiokba okozott, és ha úgy marad okozni fog mindörökké a' a' rendelés, mely szerint a' Mélt. Uraság Tisztjei által meg tiltattak a' Prédikátorok úgy szedni bor fizetéseket, mint eleitől fogva szokták t.i. dézmálás előtt.

Ez a' rendelés kemény fenyegetés alatt tiltatott meg. A' fizető Halgatoknak kedvek szerint esett. ?? egy nagy mód adódott kezekbe a' tsalárdságra. Mert elszűrven boraikat, a' törkölyre egy kevés vizet öntenek, 's azzal fizetik ki a' Prédikátort. Történt magamon hogy el nem akartam fogadni azt, és a' hordoból kívántam, lárma lett belőle és azzal kellett megérni, a' mit számomra készített. De ez a' meg tsufolás még nem elég, hanem a' kereskedők előtt is önnön magok azzal szolják le boraikat, hogy azok tsak vizek, e' szerint el adni igen nehéz és veszteséggel. - Ez a' rendelés nagy gyűlötséget fog okozni az Ekklesiák és a' Prédikátorok között, a' mitől a' Bolí Dominiumbeli Prédikátorok mentek.

Fontos okok nélkül egy ilyen Századoktól fogva gyakorlott, 's törvénnyé vált szokást az Uraságoknak sem lehet elrontani. Okát ennek a' rendelésnek világossan nem adták, a' köz hir azt rebesgette, hogy az az előtti esztendőben sok borbéli restantia maradt ki, tetemessen károsodna bár az Uraság, ha mind az Conscriptio és Dézsma előtt bé adodna. Ezért volna jó, ha minden esztendőben bévétettetne a' restantia. De ha e' volna igazi oka, megszűnvén az, meg kellene szűnni a' rendelésnek is. 13. Ha arról is referálnunk kell mitsoda tekintetben tartassunk Halgatoink előtt: Részemről most jövőn ezen Ekklesiában azt mondhatom, hogy az állandó tiszteletet megadják. De az eddig való tapasztalásaimból tudom, mely gyenge edény a' betsület 's tekintet, mely ezer kotzkára van az kitéve, mihelyt fizetésün k bébevéséről gondoskodnak, kivált ha a' Trantz Consistorium nem tarantirozná igasságos ügyünket 's tekintetün ket - sokszor végképpen eltapodtatna betsületünk. -

VI. Bába van. Az Examinalást, és feleskedtetést a' T. Fő Biró Ur viszi véghez. Az idevaló Bába idős, és elég gyakorlott Asszony, a' ki a' Szülők körül, a' mint hallom szerentséssen forgolodik. Nem keresztel, noha a' mint mondják arra szab adságot adott a' többször említett T. Mitzerpacher Ur a' Bábának. A' himlő oltás munkába van, és minden esztendőben oltodnak bé Gyermekek. -

VII. A' Temetők már egészen megtölt, úgy hogy akárhol ásatnak holt tetemekre találunk. Az előttem volt Prédikátorok nyújtottak bé egy ujjabbért kérő levelet: de a' hol az Uraság méretni akart, távol esvén a' Helységtől el nem fogadta, és a' további sürgetés félbe maradt. A' mostani Temetők keritetlen van, mely miatt az abban termő fünek és gyömölsnek hasznát a' Prédikátor nem veheti. - A' temetés idejére nézve a' Felséges Királyi parancsolat megtartatik.

VIII. Harangozot fogad az Ekklesia esztendőnként 3kila gabonát és 2 akó bort fizet neki. Kötelességében eljár, még eddig engedelmes volt. A' Helység terhei alól semmi kivittetls nints.

IX. Az Ekklesiának különös gondot kívánó Szegényei nintsenek.

X. Egyébb Gravamene az Ekklesiának nints annál, hogy a' Prédikatori földeket mintegy 18 esztendő oltá Dészma alá vonták. A' minek okát Tiszt. Rázsó Lajos Ur úgy adja elő, hogy a' mostani Praefectus Tek. Simoni István Ur kényszerítette mintegy a' Bissei Turonyi Csarnotai Prédikátorokat, hogy levélbe nyujtsák bé köszöntéseket, a' Mélt. Grofnak sok jó téteményiért, 's továbbra is kérjék jó akaratját. Tellyesített az akkori vigyázatlan prédikátorok által a' szép színű kérés, már a' követ kezö esztendőbe kényszerítették a' Dészma elengedéséért való esedezésre így elvesztették szabadságokat, a' mellyek századok oltá éltek.

Eleinte én ez eránt mikor Turonyban rendelődtem, jelentést tettem a' bot. T.

Sénior Urnál, a' ki azt referalta, elvesztvén régi jussunkat, instáljunk a' mult esztendőben én ez eránt irtam a' Mélt. Uraságnak egy fontos de egész tisztelettel készült levelet, a' lett a' resultatuma, hogy nem felelt, s úgy ujonnan kellett instálni.

2 Gravamen Részemről az, hogy a' feljött esztendőkben a' T. Plebanus a' Lelkek Conscriptioját kívánta, közelebb magát nem jelentette.

V. Az óskolák.

a) A' mostani óskola Rector Szengyörgyi Kemény István. Tanult S. Patakon. Harmadik esztendeje miolta ezen Ekklesiába van. Ez előtt a' Balaton környékin praeoranskodott Köröshegyen - azután

Motzoládon

Mágotson a' Külső Somogyi Tractusban. Onnan a' Felső Baranyai Tractusba által hozattatott, és Rectori

Hivatalt viselt Kákitsón 1. Dantsházán 12. N. Vátyon 1. eszt. a' honnan Bissébe rendeltetett hol tölti hi-

vatalának 42k életének 62k esztendeit.

b) Az Óskola most épült elég tágos, és tisztességes épület.

c) Az Óskolas fiu Gyermekek száma 16, a' Leanyoké

d) A' Gyermekek tsak télen járnak többnyire, vagynak akik nyáron is feljárnak, a' tehetőssebb, és Vallásosabb Gazdáknak gyermekei.

e) Olvasásra, írásra számvetésre és a' vallás tudományára taníttatnak a' N. Tiszt. Göből Ur Katechismussa szerént.

f) Az Óskola visitor Urak T. Kossa Dániel Gyünki Prédikátor és T. Bekö István Terehegyei Prédikátor Esztendőben visitálnak kétszer. - Examenen nem jelenhetnek meg, mivel azon egy időben szokott majd

mindenütt az examen tartodni, a' közelebbi szomszéd Prédikátor többnyire jelen van.

g) Helybeli Inspectorok vagynak ketten a' Prédikátor mellett.

h) Az éneklést maga végzi a' Rector, s magán áll az ének választás.

i) Introducaltatott az Ujj Soltár: de még eddig nem kaptunk exemplárokat, a'mellyekre praenumeraltak némellyek, és két Soltárnál több nints az Ekklesiában.

k) salarium -

l) A' Rectori fizetésből most is elég restantia van a' lakosoknál.

G 89. Bogdássa [Bogdása]

[Fedőlap]

Bogdássa 7a Junii 1817.

1. Az Uraság Dezmája nyomtatásával nevelhetnék az Ekkla Jövedelmét.

2. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.

3. Innepekben a' Nyomtatás szabad lesz e' nékiek?

4. Markótz Filia Gyermekait oskolába nem járattya.

5. A Temetőre nintsen elegendő gond.

6. Markótz Filia semmi Parochialis Épületekben nem concurrál.

+++

A' Canonica Visitatio Tárgyaira való Feleletek 1817. 1sső Jun.

1. Az Ekklesia.

Mater Ekklésia Bogdása, Tekintetes Nemes Baranya Vármegyében. A' helységet birja a' Pétsi Fő Tisztelendő Káptalan.

- a) Mater Ekklesiává kezdett lenni 1783dik Esztendőben, akkor nyervén meg, Vallásának Külön való gyakorlását. Az előtt a' Séllei Ekklesiának filiája volt. - Fatumai között nevezetes az, hogy a' mostani Helybéli R. Catholicum Templom, a' Reformatusoké volt; nekky 1746k Esztendőben erővel vétetett el tőlők, a' mostani is benne lévő kisebb Haranggal egygyütt, a' mint ezt az Ekklesiának egy Levele bizonyítja. - A' Lelkek Száma 1817dik Eszt. 1ső Juniusban ment 451re.
- b) A' Templom épült 1786dik Esztendőben sövényből; meglehetős állapotban van.
- c) Az Ur Asztalához tartozo Edények ezek: Két Pohár, mellyek közzül az egyik meg van aranyozva, a' másik pedig Czinezett Réz. Egy három Ittzés fedeles füles On Kanna, ezzel az Inscriptioval: BOGDÁSA EKKLÉSIÁÉ 1743. Egy hét Ittzés Tserép Kancso, zöld mázzal. - Két Abrosz, kék pamuttl szöve. Két Takaro, mellyek közzül az egyik Karton, a' másik négy öszve varrott veres selyem keszkenő. Rajtok semmi Irás nints. - Az Úr Asztala bé van terítve egy tarka Szőnyeggel, azonn áll a' Keresztelő Edény, melynek felső része Réz, az also Bádóg, bé van terítve egy fejr virágú Matrapász keszkenővel.
- d) A' Haranglábon, melly 1809dik Esztendőben épült, vagynak két Harangok; a' Kisebbik száz harmintzhat fontos, ezen Inscriptioval: GLORIA CEO. EKKLESIA 1782. A' Nagyobbik Harang Két száz hatvanöt fontos, ezen Inscriptioval: 5. KIRCHEN 1806 GEGOSSEN VON W. EINBERDIN.
- e) Az Ekklesiának Könyvei nintsenek: de vagyon két Levele, mellyekben az adodik elő, hogy a' Templomjok mimodon vétetett el tőlők 1746k Esztendőben; és annakutánna mimodon kénszerítették fizetni a' Plébánusnak 's at.
- f) A' Parochialis Házban három Szobák vagynak, jó állapotban. Azokban van az Ekklesiának két Nyoszojája, két kar-széke, egy Asztalala, egy Almáriomja, két fogassa. A' Konyhában egy tálassa, egy kis Asztala. Vagyon a' Házhoz megkivántato Kamara, ól, Istálló, Pajta, mind meglehetős jó állapotban.

II. Az Ekklesiának Helybéli Igazgatása.

- 1) Nagyön organizált Presbyterium. A' Presbyterek hatan vagynak; ezekhez tartozik a' Bíró a' falu öt Esküdtjeivel. Választatnak a' Presbyterek, a' Predikátornak, és Öregeknek megegygyezésével. Feleskettetnek a' Templomban.
- 2) A' Presbyterialis Gyűlések tartatnak a' Parochialis Háznál, ötször Esztendőben, a' Communio ki-hirdetése Vasárnapjain reggel Templom után. De ha a' szükség kívánja, máskor is öszve-gyűlnek.
- 3) A' Tzégéres vétekben élőkkel, a' Versengő és egymástól külön lako Házasokkal, a' Közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlokkal, a' Haragtartlokkal, azt szokta tselekdni a' Presbyterium, hogy egyszer kétszer szép szóval meginti őket. Ha még sem engedelmeskednének hat páltzáig meg-büntgeti. Ha így se jobbulnának, vagy a' Tractualis Canonica Visitationak, vagy a' Fő Tisztelendő földes Uraságnak, vagy a' Tekintetes Nemes Vármegye Tisztviselőinek is bémenti. Most az Ekklesiában ilyenek nintsenek.
- 4) A' Presbyterialis Gyűlésnek actáit a Predikátor jegyzi fel.
- 5) Curator vagyon. Ennek Számadásai minden esztendőben revideálatnak. A' Revision jelen vagynak a' Presbyterek, és a' Biro az Esküdtjeivel.
- 6) Az Ekklesiának semmi bizonyos Jövedelme nints. - Communio alkalmatosságával, 10-20 forintokat szoktak adakozni Isten ditsőségére: A' Vasárnapi publicatiók kevésre mennek. - Ezenkívül, néha az Ekklésia Jövedelmét úgy szokták szaporítani, hogy vagy valamely ujonnan épült Házat meg tapasztanak, vagy a' Szomszéd Erdőkből, az ujonnan készült Hajokat a' Drávára vontatják, a' mi pénzt azokért adnak, az Ekklesiának bé adják. Lehetne még úgy nevelni az Ekklésia Jövedelmét, ha az Uraság buzáját az Ekklésia számára el-nyomtatnák.

III. Charitativumok vagy Alamisnák.

- α) Az Agentiale publicáltatik esztendőnként ötször. Olyankor semmi más Tányér, vagy Persely nem tétetik ki.
- β) A' Gen. Consistoriumtól rendeltetett Objectumok publicáltatnak.
- γ) Az Alamisnát a' Gondviselő, mindenkor a' Predikátor jelen létében szokta fel-számlálni. Béirodik mindjárt akkor. Van a' Curator keze alatt.
- δ) Az Agentiale, és minden más Alamisna, nem tsak hijánosság nélkül administráltatik; hanem az Ekklésia Jövedelméből potoltatik is; mivel a' tsupa publicatio oly tsekély, hogy azt magába szégyen vólna oda adni. Altal adodik a' Tisztelendő Esperes Urnak, Quietantia mellett.

IV. A' Lelki Pásztor.

- 1) Németh Dániel; tanult a' Debretzeni Collegiumban. Beszél Deákul, olvas Németül, beszél is egy keveset. Hetedik esztendeje miolta a' Bogdásai Ekklesiában van. Az előtt Káplán volt a' Ketskeméti Ekklesiában két esztendeig. Feleséges, Gyermekai nintsenek.
- 2) Van Canonja, Liturgiája, Josephina Resolutioja.
- 3) Minden Vasárnapokon és Innepeken tart Predikátciot, Délután Catechizátciot. Hétkőznapi Reggel, Estve Könyörgést.
- 4) Az Úr Asztalához legelőször járulni akarokat Confirmálja; a' Confirmatusok nevét béírja.
- 5) Az Ur Vatsoráját esztendőnként ötször administrálja.
- 6) A' Keresztelést rendszerént mindenkor a' Templomba viszi véghez, kivéven ha a' beteg gyermek a' Házhoz hozatik.
- 7) A' Betegeket meglátogatja.
- 8) A' Matriculát viszi a' Gen. Consistoriumtól kiadott Norma szerint. A' tisztátalan ágyból születteknek Attyok nevét, tsak akkor írja bé, ha az férjfi magát személy szerint Atyának lenni fateálja; különben tsak az Anya neve irodik bé, és a' Germeké.
- 9) A' Házasulandokat háromszor publicálja, mindenkor Vasárnapokon; a' Copuláltattakat béírja.
- 10) A' Felsőges Királyi Parantsolatokat, a' Consistorium publicált Ren deléseit improtocolálja.
- 12) A' Predikátori fizetés esztendőnként annak idejében beadodik. Restantia nagyon kevés van.
- 13) A' Predikátor Sz. Hivatalához illendő tekintetbe tartatik.

V. Az Oskolák.

- a) Az Oskola Rector Odor Ferentz. Tanult Pápánn. Harmadik Esztendeje hogy a' Bogdásai Ekklesiában szolgál. Az előtt Dráva Fokonn, és Kis-Tót-Faluba szolgált. - Feleséges, egy Gyermek van.
- b) Az Oskola épülete meglehetősen állapotba van: de a' Clasis nem elegendő tágas a' gyermekek számához képest.
- c) Az Oskolába járnak mindősze 36tan. 14 fiu. 22 Léány.
- d) A' Gyermekai Télen Nyáron, meglehetőssen egyformán feljárnak.
- e) A' Vallást T.T. Göből Gáspár Ur Kátéja szerint; a' Sz. Historiát Hübner szerint. Az Újj Soltárban kijelelt Verseket könyv nélkül tanulják. Ezenkívül, olvasást, írást, számvetést, Imádságokat, egy kevés Geográphiát.
- j) A' Tractus által ki-rendeltetett Visitatori az Oskolának Németh Dániel. Helybeli Predikátor; a' fellyebb való esztendőnkben Társa volt T. Deáki Benjámin, most Vacantiába lévő Predikátor Úr. Még eddig más nem rendelődven helyébe, ebben az esztendőben, valakit a' Szomszéd T. Predikátorok közül fog maga mellé felvenni, a' kivel az Oskolákat kétszer fogja meg visitálni. Az Examenen a' Rendes Visitátoron kívül jelen szokott lenni, a' Szomszéd Dráva Foki T. Predikátor.
- g) A' Helybeli Predikátoron kívül, vagynak az Elöljárók közül két Oskola Inspectorok, kik az Oskolát közelebből visitálják.
- h) A' Templomban való éneklést a' Rector elvégezi. Az ének választás a' maga Discretioján áll; de néha azt a' Predikátor praescribálja neki.
- i) Az Újj Énekes Könyvből diktálás után szokott a' Gyülekezet énekelni; minthogy még kevesen szereztek magoknak Újj Énekes Könyvet.
- k) A' Rector Salariuma bé fizetődik annak idejében hijánosság nélkül. Igen kevés a' Restantiája; azt is tsak a' szűk esztendő okozta.

VI. Bába van, még pedig examinálva, és felesketve. Az Aszszonyok baján meg lehetőssen tud segíteni. Nem keresztel.

A' Himlő oltásra a' Tekintetes Nemes Vármegyének jó gondja vagyon.

A' Temető elég tágas. bé van kerítve. A' Sirok elegendő méjjen ásatnak. A' Felsőges Királyi parantsolat [a temetés] idejére nézve szorossan megtartatik.

VIII. Harangozo van. Kötelességében eljár. A' Prédikátornak engedelmes. A' fizetése három Kila Buza, és minden Gazda egy garas. A' halotti Harangozásért is egy garas. A' Helység terheitől nints szabadsága.

IX. Az Ekklesiának nintsenek olyan Szegényei, a' kiket táplálni kellene. De ha volnának, gond is volna reájok.

X. Az Ekklesiának Gravamenei nintsenek. Kivévénn hogy arról kételkedünk: valyon nintsen é Vallásunk Szabadságának praecindiciumára, hogy Nyárba a' Catholicusok Innenjein p.o. Nagy Boldog Aszszony, és István Király napjain, a' Reformatusoknak belől a' Helységben nem engedtetik meg a' Nyomtatás az Udvarokon, a' Catholicum Templomtól távol lévő Helyeken is. - Ezenkívül, 1811dik Esztendeig volt az Ekklesiának fél sessio Szántó földje, és ahoz való Rétje; de Robotra. Ennek a' Robotnak el-engedéseért, a' midőn hijába esedeztek a' Fő Tisztelendő Káptalannak: le mondtak a' földről, így az Ekklesiának földje lenni megszűnt.

Filialis Ekklesia. Markosz [Markóc], Birja Méltóságos Somsits Josef Úr. A' Lelkek száma 178ra megyen.

- a) Temploma nints, sem Oratoriumja; hanem egy Polgár Háznál szokott lenni az Isteni tisztelet. Rendes Harangozho sints.
- b) Kétszer megyen ki a' Prédikátor egy héten Könyörgést tenni.
- c) A' Predikátornak mindenben úgy fizhet mint a' Mátér; kivévén hogy Lélek pénzt négy krajtzárral kevesebbet ad, és két marok Kendert nem fizet minden Pár.
- d) Sem Oskola Mestere, sem Oskolája nints.
- e) A' filialisták közzül hárman vagynak a' Presbyteriumba bévétetve.
- f) Bába nints. Tavaly holt meg. Most keresnek másikat.
- g) Temetője vagyon külön. a' Kerítésére nints elegendő gond.
- h) Gravamenek nintsenek. - A' Mater ezzel a' filiával az Épületek fenn-tartására nézve régtől fogva nints egyességben.

Irta 1817. 1a Juny.
Németh Dániel mk.
Bogdásai Pred.

[G 90 Botyka hiányzik!!]

G 91 Búdósfa [Büdösfa]

[Fedőlap]

Búdósfa 5. Junii 1817.

1. A' Predikátori Háznál lévő Olak hijjanossok.
2. Az Uri Sz. Vatsorától a' Bűnösöket el-tiltani akarja.
3. Az Ekkla Jövedelmét lehetne szaporítani a' Dézma nyomtatásból.
4. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.
5. A' Predikátori fizetést idejébe nem szokták meg-adni.
6. Az Oskola mind a' Rectornak, mind a' Gyermekeknek szoros, más szükséges Épületek nintsenek.
7. A' Harangozó a' Paroch. Háznál lévő apró cseprő munkát nem tesz, a' Prédikátortól nem függ.

+++

A' Búdós-fai Reformáta Sz. Ekklesia külső s belső állapotjának rövid Leirása.

1. Az Ekklesiáról.

Búdósfa Mátér Ekklesia helyheztetett T.N. Baranya Vármegyében, a' Helységet birja Nagy Méltóságú Eszter-házi Miklós ő Hertzegsége.

- a) Mikor kezdődött ez az Ekklesia nem tudatik, annyi bizonyos, hogy 1750. előtt Predikatorai vóltaki. Hanem 1732. vagy 1733 táján, a' mindőn a Reformáta Ekklesiák és Predikátorok is a Catholicus Püspökök fel vigyázása alá voltak rekesztetve, történt, hogy a' Megye beli Püspök visitálván az Ekklesiákat bé jött Búdós Fára is. Kinek is váratlan leven a jövedele az akkori Predikátor és Elöl-Járok eleibe a harangot meg nem húzatták. Ehez járult még az is, hogy midőn a Tisztelt Püspök Ur a hintájából leszállott volna, nem lévén senki ki karon fogva segéllye, meg botlott és el esett. Ezeken nagyon meg bosszszankodván, a' Predikátort a szolgálattól el tiltotta, a' Templomot le rontatta, és minden fa szerzámait

Szent Királyra hordatta: ahol minden haszon vétel nélkül az időtől és a régiségtől meg emésztetett. - Meg fosztatván tehát a Búdósfai község mind Predikátorától, mind Templomától, sokáig tébolygott mint a Pásztor nélkül való Juh, edjik egy másik más Helységbe járva Isteni tiszteletre, míg végre 1770. tályán tsak ugyan hoztak magoknak egy Udvardi István nevű Rectorot olly moddal hogy az a Notáriát is fojtassa, gyermekeiket is, az olvasásra és írásra tanítsa. Ennek idejében tsínáltak ismét a mostani Templom helyén fából egy oratoriumot, mellynek edjik szobája oskolául szolgált, melly oratoriumban praeoralni is kezdett a' nevezett Udvardi István, mellyet a N. Vármegye meg értvén Udvardi Istvánt, a Notariusi hivatalon kívül minden egyéb szolgálatról el tiltotta. - Ezen szomorú állapotjokban, sokszor zörgettek az akkor uralkodó Felséges Mária Theresia Királyné Aszszony előtt Rectoroknak hivatalában való vissza állittatásáért: /:Egy 1772ben irt ilyen Instantia most is tartatik emlékezetnek okáért az Ekklesia Ládájába:/ de sem a Felséges Királyné eleibe nem botsáttattak, sem a Rectornak a Praeoralis meg nem engedtetett végezetre amaz bódog emlékezetű Ildik József Császár által ki adatott kegyelmes Tolerantia ereje szerint 1786dik Esztendőben meg engedtetett hogy ismét Predikátort hozhassanak. Az óta Isten kegyelmes segedelméből mind e mai napig vagyon rendes Predikátorok.

A Lelkek száma most 491.

b) A mostani [Templ]om bót hajtásra s belső oszlop rendekre a végében álló Toronnyal itt épült 1794dik Esztendőben, s most jó állapotben van.

c) Az Úr Asztalához vagynak 1. egy igen régi karton takaró a melly Élő fákkal és egészen ki festett, Férfi s Aszszony páros személyekkel vagyon ki tarkázva. - 2. Két fehér vászon abroszok. 3. 9 keszkenők, mellyek közzül kettő egyforma, avult, veres zöld és fehér stráfokkal kanavász formára kotzkázott fél selyem: ezek nagyon aprók. 1. fehér pamuk veres virágokkal. Egy fehér selyem zöld selyemmel kivarrott szélű. 2. kopott veres sejem zöld virágokkal. Egy keresztes selyem. Egy veres szélű fekete selyem és egy fehér sláer mind ezeknek felette van egy Láng szín selyemből kerekre ki varrott és mind alól mind felül arany paszomántal kerekre környül vett felső takaró mellyel az Úr asztala comunio alkalmatosságával leg felül béterittetik. Van egy bádog kanna egy belől meg tzinezve réz pohár és egy veres cserép korsó. Inscriptio egyen sints.

d) A Toronyba van két harang. A Nagyobbik 3. mása 25 ff., ezen Inscriptioval Judit Henricus Eberhárd Pestini 1903. Eccl. Conf. addicta Búdósfaiensis in Cottu. Baranya sita fudi curavit. - A kisebbik mint egy 60. ff. ezen semmi Inscriptio sints.

e) Van az Ekklesiának egy már fellyebb is említett Instantiája melly az Ekklesia fellyebb meg irt fattumait bizonyítja. Van két Levele edjik a T. N. Vármegye azon végezésének extractusa melly szerint a' Búdósfaiaknak a régi oratorium helyett újj kö Templom építésre szabadság adatik. Vannak két nyomta tott Quietantiái is mellyek az Ekklesiátó adatott hadi adókról szollanak. Ezek felett van két ujj Énekes Könyve edjik a Predikátor másik a Rector számára egy Matriculája egy Protocolluma két szám adó könyvetskéi.

f) A Parochiális Házban vagynak két szobák az edjik tűrhető de a másik igen rossz állapotban az Első szobában van egy asztal, a' mellett két sarok ba öszve menő karos pad, két fogas egy könyves Theka. a másik szobában két fogas. a Kamrában egy hitvány asztal. Van Kamara, Pintze készül Pajta is de Istálló és szükséges ólak nintsenek.

II. Az Ekklesia Helybeli igazgatásáról.

1. Az Ekklesia Helybeli igazgatása a Néptől köz akarattal választatott, s a' Templomba fel eskettetett 6. Presbyterek által vagyon kikhez járúl a két Curator. Kik is -

2. Gyűléseket a Parochiális Háznál rendszeren minden Penitentiális Vasárnapokon szokták tartani; de ha a szükség kívánja más Vasárnapokon is öszve gyűlnek.

3. A Czégeres vétekben élőket, versengőket s harag-tartókat a' Presbyterium intessel s kéréssel szokta először a jó útra vissza téríteni. Ha ez nem használ másodsor feddással dorgálással lát hozzá és tudtára adja, hogy ha meg nem tér a szentek társaságából ki fog rekesztetni; Ha ez sem használ akkor nyúl az Ekklesiái fenyítékhez és Sz. Pál intése szerint eltiltja a communiótól míg életét meg nem jobbította. A külön élő házasságokat öszve békéltetésekre is a két elsőbb módokat próbálja: ha azok nem használnak vagy a' Földes Uraság Tisztjeivel vagy a Kerület beli fő-Bíróval hajtattya öszve őket. Az isteni tiszteletet nem gyakorlokkat minek utánna a két elsőbb módok nem használnak a Vármegye Tisztjeinek adja fel kik is azt érdeme szerint meg büntetik. Hála Istennek most ezek közzül Ekklesiánkban egy rend beliek sintsenek.

4. A Presbyterialis Gyűlések actait a predikátor szokta inprotocolálni.
5. A két Curátorok számadása minden esztendőben revidealtatik a T. T. Visitor Urak által.
6. Jövedelmet vészen az Eklésia 10. hólđ szántó földekből, melyeket 1809ben méltóztatott ajandekozni a M. Földes Uraság. Az első darab föld van a felső mezőben téssen egészlen 4 holdat Dél felől való szomszédja a' Helység. Eszak felől Simon Andras. Másik darab ugyan azon mezőben az erdő alatt ez egy hólđ Délről szomszédja Pap István eszokról a Helység. A Harmadik a Rekeszkői mezőn ez 3. hólđ Déli szomszédja a Helység Eszaki a Rector. A negyedik a hosszu földön - ez két hold Szomszédjai Délről az ország uttya, Eszokról Simon András.

Van az Eklésiának 160. barázdából álló szölleje de a melly mint hogy mostanában szereztetett nagyon hitvány úgy hogy tsak annyit terem a mennyi esztendő által a Comuniohoz elég. Ennek szomszédjai Észokról Hőgye András Délről Csankó Mihály Nap nyugotról Csankó Lukás. És Isten ditsőségére gyűlt adakozásból.

III. A Charitativumokról.

- á. Az Agentiale publicaltatik minden esztendőben ötször a Comunio alkalmatosságával valami tsak gyűl akkor mind ezen végre adattatik és akkor semmi egyéb jel, vagy tányér ki nem tétetik.
- â. A G. Consistoriumtól rendelt egyéb objectumok is publicatnak közönséges vasárnapokon; de mint hogy az ide való nép egy ingbe s gatyába szokott az Isteni tiszteleten meg jelenni alamisnát igen ritkán adhat az ebbeli fogyatkozás tehát minden objectumokra nézve az Ecclesia Ládájából szokott potoltatni.
- ã. Az alamisna fel számlaltatik a Predikátor és két Curátorok jelen létében mindjárt akkor bé irattatik s az Eklésia Ládájába tétetik melly a Predikátor házánál áll de a külsők edjik az edjik, másik, a másik Gondviselőnél tartatnak.
- ä. A Charitativumok minden hijanosság nélkül administráltatnak a T.T. Visitor Uraknak Quietantia és Contraquietantia mellett.

IV. A Lelki Pásztorról.

1. A Lelki Pásztor neve Balogh Máté, tanult a S. Pataki Collegiumban, beszél Deakul magyarul ért Görögül Sidoul N émetül. Ebben az Eklésiában tsak a közelebbi Sz. György Naptól fogva van ez előtt Csepelben szolgált 5 esztendőig az előtt pedig Káplánságot viselt Dömsödön és Czegléden: Rectorsagot Sár Bogárdon T.N. Fejér Vármegyében. Feleséges vagyon egy gyermeke.
2. Több könyvei között Canonja s Josefina Resolutioja is vagyon.
3. Minden Vasárnapokon Innepe napokon Reggel Predikációt, Del után Catechizatiót, Hét-köz napokon pedig Reggel és Estve könyörgéseket szokott tartani.
4. Az Úr asztalához először járulni akarókat confirmálja a Templomban és a Confirmatusok neveit a Matriculába szokott helyekre be írja.
5. Az Úri Sz. Vatsorát minden esztendőben 5ször u:m. a három Sátoros Innepeken, újj kenyérre és új borra szokta administralni.
6. Keresztelni szokott a Templomba ha lehet Isteni Tisztelet alkalmatosságával.
7. Ha a beteg kívánja, azt is meg látogattya, biztattya, vigasztalja, s vele imádkozik.
8. A Matriculat a P. Consistoriumtól ki adott norma szerint viszi. Nvezetesen a törvénytelen ágyból származott gyerekek attyát tsak akkor írja bé ha a férfi a gyereket magáének lenni el esméri, ha pedig nem tsak az Anya nevét és törvénytelen ágyból származását írja bé.
9. A Házasulándókat három külömböző vasárnapokon publicálja, s a clopuláltakat a Matriculába szokott hejekre bé írja.
10. A Felséges Királyi parantsolatokat, a Consistorium publicalt rendelkezéseit inprotocolálja.
11. és 12. A predikatori fizetés, melly külön ős papiroson ide tétetett, esztendőnként kevés restantiával bé adattatik ugyan de aprodoként, és ezt az egész Szigeth Vidéket nem lehetett még eddig arra venni hogy a Predikatori fizetést idejében bé adja mellyből a Predikátoroknak nem kevés hátramaradások van
13. A Lelki Pásztor tartatik ugyan valami kevés tiszteletben; de azt a tiszteletet épen nem lehet ahoz hasonlítani, mellyel az országnak más pallérozottabb reszeiben a világosabb és jobb gondolkozású Emberek Lelki Pásztoraik erant viseltetnek. És ez köz nem tsak ezen Eklésiával hanem egész Társaságunkal.

V. Az Oskoláról.

- a) A Rector Máté Pál tanult Pápán esztendőől fogva lakik itt ez előtt lakott Botykában az előtt pedig Nagy Peterden. Feleséges, van egy gyereke.
- b) Az oskola épülete mind a Rectornak mind a Gyermeknek szoros, a szükséges épületek is rosz karban vagynak.
- c) Az oskolában járó gyermekek száma tavasszal vólt 30. de a nagy szükség, és a kenyérnek nem léte miatt apodonként úgy el fogytak hogy most 11. fiúnál 8. Leánynál öszveséggel 19. nél több nints. egyebb aránt lehetne 40. sőt több is.
- d) Egyebb aránt azok akik oskolaba járnak egész esztendőben szoktak jární.
- e) Taníttatnak elég szorgalmatossággal a Consistoriumtól ki adatott Docendi Methodiis szerint az olvasásra, írásra, szám vetésre, a vallásnak bővebb igazságaira a' T.T. Göből Gáspár Esperest Úrtól készített káté szerint Éneklésre imádságokra szent és Természet Historiákra s Erköltsi Regulákra.
- f) A V. Tractustól rendeltetett Oskola Visitátorok T.T. Pál István Assessor s Nagy Peterik Predikátor és T.T. Szabó Péter Nagy-Vator Urak. Kik is esztendőben kétszer visitálván az oskolakat, a Tavaszon és Öszszel tartatni szokott Exameneken is jelen szoktak lenni.
- g) Ezeken kívül a Helységből is vagyon a predikátor mellé rendelve egy Inspector az Oskolának közelebből való vizsgálására.
- h) A Templomban való éneklést véghez viszi a Rector, maga választya ugyan rendszerint az Énekeket de vasárnapokon és Innepeken a Predikátorhoz alkalmas Énekeket ha szükségesnek láttya meg nevezi neki a Predikátor.
- i) Az Új Énekes Könyv bé vétetett, és a benne levő szép Énekek nagy haszonnal és gyönyörűséggel énekeltetnek, diktálván a nép előtt az oskolás gyermekek.
- k) és l) A Rectori fizetés melly külön papiroson ide tétetett valamint a Predikátoré apodonként fizettetik be; Restantia is hol több hol kevesebb szokott maradni.

VI. A Bába.

A Vármegye Bábájánál valami kevés ideig tanult és ugyan attól recomendáltatott Bába van a helységbe de még fel esketve nintsen, mivel az Elöl-Járokkal még semmi egygyességre nem léphetett. Tud segiteni az Aszszonyokon. A keresztelek neki épen semmi esetben sem engedtetik meg.

Ami a himlő oltást illeti a Vármegye Chirurgusa gyakran meg járja kötelessége szerint a Helységeket és akkor a kiknek óltatlan Gyerekeik vagynak a Predikátornak jelen léttében bé óltattyák.

VII. A Temető elég tágas bé van kerítve, a sirok elég méllyen ásattatnak, a meg holtak a felséges Királyi parantsolat ereje szerint 48 óráknak el-telések után temettetnek.

VIII. Harangozó ugyan van és a harangozást véghez viszi; de egyébre épen nem tartja magát kötelesnek: a Parochialis háznál leg kisebb mozditást sem téssen, a Predikátortól nem függ. Fizetése: egy pár botskor minden halottól 10 kr. Maga fejétől portziót nem ad, s az egész Apja háza népe vármegye és Helység dolgától szabados.

IX. Ispotály és olly szegények kik közönseges alamisnából élnének, s az Ekklesiától segítettének nintsenek, noha nem azért mintha illyen közönseges segittségre méltok ne találtatnának, hanem hogy még eddig szokásban nem volt. A predikátor még új lévén az Ekklesia tagjait nem esméri, hirtelen ujjitást tenni nem kíván, annyivalis inkább mint hogy ezen Ekklesiának minden Tagjai most felettébb szegények lévén s tsak nem mindnyájan a mások segittsége nélkül szűkölködvén, azt a jó szokást melly a Duna mellyéki, és más nepes Ekklesiákban, ditséretesen gyakoroltatik, közikbe bé hozni épen lehetetlen.

X. Hála Istennek, semmi gravamenek nintsenek mellyek Valásunk szabadságának valami prejudiciumára Lehetnének. A Vallás s Isteni tisztelet gyakorlása szabados, Catholicusok közöttünk nem lakván senki a Catholica vallás fel-vételére nem kényszerittetik, sem valami Innep meg tartására nem erőltettetik. Sem a szomszéd Plebanusok a Lelkek conscriptioját nem kívánják sat.

Filialis Ekklesia nintsen.

G 92 Csarnota [Csarnóta]

[Fedőlap]

Csarnota 19 Junii 1817.

1. Classis kívántgatik - az épületek rész szerent jó rész szerént rossz állapotba.
2. A Jövedelme az Eklésiának dezma nyomtatásból neveltethető.
3. Hétköznapi dellyesti könyörgés.
4. Esztendőnként a' Predikatori fizetés mindenektől nem adódikbe.
5. Temető kerítetlen.

+++

1. Az Eklésia Mátér, neve Csarnotha, Tek. Nemes Baranya Vármegyében, a' Hellységet birja Mélt. Gróf Bottyáni Antal Josef.

a) A' Csarnothai Eklésia Máterrre lett 1792dik esztendőben, Május 8dikán. - Az előtt 35 esztendeig, hol Szavai, hol Turonyi Eklésiának volt Filiálissa. - Rektora azonban, mindenkor vólt, és /:mint az öregebb emberek beszélik:/ majd minden második Vasárnap, a' Szavai Predikátor által, itt is tartatott Prédikatio, egy fa Templomban. - Fátumai tudva nintsenek. - a' Lelkek száma 272.

b) A' Templom épült az előtt 50 esztendővel. Az előtt vólt, ugyan azonn helyen, fábol tsinált Templom, de a' Szomszédháza meggyulladván, arról megégett. - Tóróny nints. - A' Templomfalai földből vagy Sárból vagynak verve, jó állapotban van; renováltván 1814dik esztendőben.

c) Az Ur Asztalához tartozó edények: Egy bátok Kanna, egy réz póhár, egy bátok tál, egy réz tányér. - A' Keresztelő edények, egy fehér tserép füles pohár, és egy fehér tál. - Az Ur Asztalához tartozó ruhák. - Egy kotzkás fehér Abrosz, egy közönséges fehér abrosz, egy Arannyal kivarrott Keszkenő, három veres tarka keszkenő, két fehér tarkapamut Keszkenő, - az Ur Asztalán lévő kék rojtú fehér Abrosz, ugyan azonn a' Keresztelő edényeket takaro viseltes veres tarka Keszkenő. -

d) A' Harang lábón van 35 fontos harang. - Ezenn inscriptiovan rajta: Martin Jeltl. Goss. Mich. in Graz. 1763. - tetején van vékonyan mettzve. - 35. - Az Oldalain, egyfelől Kereszt, másfelől Barátok, az egygyik bótót, a' másik tsészét tart kezébe. -

e) Az Eklésiának nintsenek sem levelei, sem Könyvei. -

f) A' Parochiális Házba, két Szobák vagynak jó állapotban, az egygyik Szoba egyszermind Oskola is. - A' Szobákban vagynak az Eklésiának: két nyoszolyái, két Asztala, két Szalma Széke. - a' Kissebbik házban, vagy Oskolában, van az Asztal mellett egy szegletes hoszszú Széke; - a' Nagy Szobába, egy öszsze hasadozott kékfogassa, és egy másik kissebb fehér fogas, és egy kék Könyves Théka. - Vagyon Kamra, istálló, ól, rész szerint meglehető, részszerint nem igen jó állapotban. -

II. Az Eklésia helybéli igazgatása.

1. Organizált Presbyterium van. - Hatan vagynak a' Presbyterek. - A' Predikátor és Elöl-járok által választatnak. - A' Predikátor által Vasárnap, a' Templomban, az egész Gyülekezet előtt feleskedtetnek.

2. Presbyteriális Gyűlések, a' Parochiális Házban gyakran tartatnak, valamikor, olyas Objectum adja magát elől. -

3. A' Presbyteriális Gyűlés, a' tzégéres bünben élőket, a Versengő, és egymástól külön lako házas-társakat, elsőben, szóval megszokta inteni, és Keresztyényi modón, Attyafiségossan kérni, hogy vegyék gondolora állapotjokat; ha pedig az nem használ, testi büntetéssel meg szokta büntetni, de most ilyenek nintsenek az Eklésiában. -

4. A' Presbyteriális Gyűlés Actai, ha méltok promemoria, a' feljegyzésre, a' Predikátor által feljegyeztetnek. -

5. Curátor van. Ennek Számadásai, minden esztendőben revidiáltatnak, az Elöl-járok, Presbyterek, és a' Predikátor vagynak jelen a' revision.

6. Az Eklésiának jövedelme szokott lenni, az Isten ditsőségére valo adakozásból, - és ha két fertály rabotalis Sessiót vesz fel az Eklésia, két hold őszi, vagy tavaszi vetésnek productumából; mert n. b. ezen Csarnothai Eklésiának sem a' Predikátornak Parochiális földjei nintsenek, és ha a' Predikátornak a' két hold őszi vetést ki akarják adni, vagy rabotalis Sessiót kell felvenni, vagy ugy kell a Predikátor Számára két hold földet bérelni, mellynek osztán Dézmája elengedéséért, minden esztendőben, Bétsbe, a'

Méltóságos Urasághoz, instantiát kell küldeni, különben elnem engedtetik. - Most pedig, mártsak egy fertály rabotális Sessio, hagyatván meg az Ekklesiánál, több földjei nintsenek, azonn két holdnál, a' mit a' Prédikátor számára öszszel elkell vetni; - és így a' két hold vetés productumából lenni szokott jövedelme, az Ekklesiának, megszhünt. - Az Ekklesia jövedelmét, azzal lehetne nevelni, ha a' Földes Uraság gabonáját elnyomtatná vagy tsépelnék, 's az abból esendő rész lenne az Ekklesiáé; - de erre ritkán lehet rá venni, a' szegénység miatt. Az Ekklesiának jövedelme szokott lenni még abból is, hogy a' rabotális földek mellett, valamelly kaszálok is szoktak lenni; a' mi kevés tsadás Széna, azokban szokott termeni, azt 10, vagy 12 forintokon elszókták adni. -

III. A' Charitativumok, vagy Alamisnák.

α) Az Ágentiale esztendőben ötször publicáltatik, és akkor más végre, sem persely, sem tányér, sem más jel kinem tétetik.

β) A' Gen. Consistoriumtól rendeltetett Objectumok publicáltatnak.

γ) A' Prédikátor és a' Presbyterek jelenlétébe, számláltatik fel a' Gondviselő által az alamisna, mindjárt béirodik, a' Gondviselő keze alá /:az Ekklesia ládájába, mely a' Parochialis Házban áll:/ adodik.

δ) Minden hijjánosság n élkül administgráltatik az Alamisna.

IV. A' Lelki Pásztor.

1. A' Lelki Pásztor neve Pólya Pál. - Tanult a' Debretzeni Reformátum Collegiumban; Deákul és Németül beszélhet és olvashat. - Ötödik esztendeje, hogy ezenn Csarnothai Ref: Ekklesiában szolgál; - az előtt volt a' Piskoi Ekklesiában 3 esztendeig. - Nőtelen. -

2. Cánonja, Liturgiája, Josephina Resolutioja van. -

3. Minden Vasárnapokon és Innepekben tart Prédikációt. - Délután Catechizatiót. Hétköz Nap Imádságot.

4. Az Ur Asztalához először járulókat Confirmálja. a' Confirmátusokat béirja. -

5. Esztendőnként 5ször administralja az Ur Vatsoráját.

6. A' Keresztelést a' Tplomba viszi véghez. -

7. A' betegeteket meglátogatja.

8. A' Matriculát, a' Gen Consistoriumtól kiadott Norma Szerént viszi. A' tisztátalan Ágyból Születtetteket úgy írja bé; hogy ha a' Férfi a' kit a' megesett Személy nevez, a' Gyermeke Attyának, megjelenvén, a' Gyermekeket magáénak esméri, megengedi, akarja, és meg egygyez benne, hogy az ő Neve bé íródjék; tehát akkor bé irodik; ha pedig nem akarja béíratni nevét, tehát tsak ilyen formán lehet béírni. - Febr. 18-19. Németh Judithnak /:törvénytelen Ágyból született fija:/ Sámuel.

9. A' házasulandokat, három Vasárnapokon publikálja. A' Copuláltattakat öszve köti.

10. A' Felséges Királyi Parantsolatokat, a' Consistorium publikált rendelkezéseit improtocolálja. -

11. A' Prédikatori fizetés, más papirosra levan írva.

12. A' Prédikatori fizetés esztendőnként nem adodik bé, mindenektől.

13. Szent Hivatalához illendő tekintetben tartatik ugyan közönségessen a' Prédikátor; de egy, 's két rós erköltsü Halgató találtatik, a' ki háta megé, illetlen, motskolodo beszédekkel, minden ók nélkül illeti a' Prédikátort.

V. Az Oskolák.

a) Rector nints. - a' Prédikátor tanítja, a' Gyermekeket!!

b) Az Oskola a' Papháza; elég tágas.

c) Az Oskolába-járók 6 Férfi Gyermeke, és 8 Leány. - a' többi gyenge.

d) A' gyermekek egész esztendőben járnak oskolába.

e) A' legg szükségesebb tudományokra taníttatnak. - a' gyenge gyermekek elmebéli tehetségekhez képpest.

f) A' T. Tractus által kirendelt Visitátorok Tiszt. Bekö István Terehegyi, és Tiszt. Kossa Dániel Gyüdi Prédikátor Urak. Esztendőben egyszer visitálnak.

g) A' Templomban való éneklést a' Papviszi véghez. !!!

h) Az Ujj Énekes Könyv, a' Templomban, az egész Gyülekezett előtt ki jelentetett és ajánltatott, néhai Tiszt. Seniór Urnál kerestetett is; de nem találtatott. -

VI. Bába van, examinálva van, felvan esketve. - Az Aszszonyok baján tud segíteni. - Kötelességében eljár. - Nem keresztel. - A' himlő oltás gyakoroltatik minden esztendőben. -

VII. A' Temető elég tágas. - Nints békerítve. - A' Sirók elegendő mélyre ásatnak. - A' Királyi Felséges Parantsolat, a' temetés idejére nézve megtartatik. -

VIII. Harangozo van. - Kötelességében eljár. - A' Prédikátornak engedelmes. A' fizetése ez, hogy szüretkor, minden pár ad neki 3 ittze bört /:n. b. 80 pár van tsak:/ - egyéb fizetése nints. - A' Hellység terheitől nints szabadsága. -

IX. Az Ekklesiának nintsenek szegényei. -

X. Az Ekklesiának nintsenek Grávámenei. - A' Tiszt. Plébánusok, ez előtt négy esztendővel a' Lelkek Conscriptioját kívánták; de azolta nem kívánják. -

Filiális Ekklesia nints.

G 93 Csehi [Drávacsehi]

[Fedőlap]

Csehi 24 Junii 1817.

1. A' Külső leöljáróknak Presbyterségre Lejendő eskettetése.

2. Hétköznapi dellyesti könyörgés.

3. Oskola fundus eránt instructió.

+++

I. A' Csehi Ekklesia van Ttes Baranya Vármegyében, - a' Helységet bírja Gróf Battyáni Antal József.

a) Mater Ekklesiává lett 1809dik esztendőben, az előtt Paélkonyának filiája volt. - az Ekklesiának legkisebb fatumára sem emlékeznek a' mostan élők. - a' Lelkek száma 307. három száz hét.

b) Templom épült 1804dik Esztendőben fatalpakon, sövény az oldala, gyíkényel fedett a' teteje. - a' matériájához képest meglehetősen állapotban van. - Harang láb állítódott 1814dik Esztendőben.

c) Az Úr Asztalához tartozó edények ezek: Két bádog Kanna, egy sárga réz Pohár, egy sárga réz tányér, egy czin tányér, Két fa tányér, egy szőnyeg Asztal takaró, egy sávolyás fehér abrosz, egy asztal kendő, egy kamuka keszkenő, egy slaër patyolat keszkenő, egy Török, vagy pamut karton keszkenő.

A' Keresztelő Kantsó is, Tálástol együtt bádog, a' Takarója közönséges pamut keszkenő. - Mind ezeken legkisebb inscriptió sints.

d) A' Haranglábon van két Harang, az egyik két mázsa 45 font. - a' másik 33 1/2 font. - A' nagyobb Harangon ezek az Inscriptiók: vagynak: - fellyül 245 lb GEGOSSEN VON PETER VEINBERT FINFKIRCHEN. ANNO 1813. alol metzett betük: A' HELV. VALL. TARTÓ CSEHI SZ: EKKLÉSIA KÉSZITTETTE 1814. ESZT. A' kisebb Harangon e' van: fellyül: 33 1/2 lb. alol: öntött betük. MARTIN FELTL. GOSS. MICH. IN GRAZ 1774.

e) Az Ekklesiának semmi Könyvei sintsenek. - Levele van kettő, - az egyik a' kukoritza földnek, egy Helybeli Polgárral tett feltserélléséről, melly a' Predikátori Salarium 7dik punctumára tett Jegyzés alatt szórol szóra le íratott. - A' másik van, Predikátori ház helynek adásáról, e' képpen:

Jelentés.

Hogy azon Hely, mellyet mint egy öt, vagy Hat esztendő előtt a' Csehi Helységnek sz: Ekklesiának felépítésire ki jelöltem, ugyan adó alatt volt; de úgy meg egyeztettem azon helynek birtokosságát, hogy jó akaratból ki költözött abból, és a' helyett más Házi fundust ki mértem neki. így tehát ezen sz. Ekklesia, a' Méltóságos Uraságnak különös tekintetből semmi adó alatt nintsen. Mellyről adom ezen bizonság tévő Levelemet Siklóson die 11a febr. 1805.

Horváth Pál mp. pensionatus Tisztartó.

f) A' Parochialis Házban három kis szobák meglehetősen állapotban vagynak. - van benne az Ekklesiának "Két asztala, két hosszú padja, két fa karszékje, - három nyoszójája, egy könyv tartója, két fogassa.

II. Az Ekklésia helybeli igazgatásáról.

- 1) Van organizált Presbterium. - a' Presbyterek öten vagynak. - így választódtak: a' Predikátor egy régi Presbyterrel a' ki akkor Bíró is volt, candidált jó lelki esméretű 's auctoritással bíró tíz ember, kiknek Neveket a' köznép előtt elolvasta, a' végre: hogy azok közzül választának négyet. - Ezután a' Választórend egyenként a' Parochialis Házba be hívatott: a' hol mindeniknek voksa a' Predikátor által az említett Presbyter és Bíró előtt fel íratott, és a' kikre több voks ment, azok Presbytereknek ki hirdettettek, confirmáltak. - Az igaz, hogy a' cél benne el erősödött, és a' legjobb lelki esmérettel forgolódnak hivataljokban; - de - nintsenek fel esküdve, több unszolás után is őket erre bírni nem lehetett.
- 2) Presbyteriális Gyűlések mind annyiszor, valamennyiszer szükséges, tartanak a' Predikátor házában. - ha, nem halasztható dolog adja elő magát, azonnal Hétköznapi is. - Külömben pedig, minthogy ezek mind földmívelő emberek; a' Presbyterek egybe gyűlése leginkább és legtöbbször, Vasárnap Délyesti Isteni tisztelet után szokott meg esni. -
- 3) A' tzégeres bűnben élőkkel, leg először is megesmérteti a' Presbyteriális Gyűlés saját vétkeiket, - azoknak rossz következéseiket eleikbe terjeszti, - kéri, inti, dorgálja, az Isten ítéletével fenyegeti, 's az Úr szent Vatsorájától eltiltja mind addig míg megjobbulásoknak bizonyos jelét nem adják. - de ezt az eltiltást megelőzi a' Nagy Tiszt. Senior Úrtól való tanács kérdés, a' kinek megerősítésétől, vagy meg nem erősítésétől függ minden. -

A' Versengő 's egymástól külön lakó házas Társakat a' békességes tűrésre, egy más' szeretetire kéri, - külön lakásoknak okát ki tudakozza, - a' háborúság szerzőt legpirongatja, - amazt a' megengedésre, ezt pedig a' megkövetésre bírja. - és ha a' Presbyteriumnak többszöri Gyűlése, semmire sem mehetne e' visszas, vagy külön lakó Házakkal; ezeknek dolgát és állapotját a' fessőbb Törvényszékre adja, a' maga e' dologban tett actáival együtt. - Így tselekeszik a' közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlókkal is. - A' haragtartókkal pedig jobban megesmérteti a' Jézust, a' Kit midőn szidalmazának, senkit nem szidalmaz, - ellenségeinek meg engede, - gyilkosaiért könyörge satt. - Hogy ha pedig semmi reménységet nem adnának megbékélések felől, 's megmutatnák hogy meg átkodott haragtartók; ezek is a' Szeretnek Vendégségétől az Úr Asztalától eltiltatnának. Kán. 38. 3. Rész.

- 4) Presbyteriális Gyűlésnek jegyzést érdemlő Actái, a' Predikátor által feljegyeztetnek.
- 5) Curator van kettő, a' kiknek számadások minden esztendőben, a' Predikátor Házánál, a' Presbyterek jelenlétében revidealtatik, 's Canonica Visitatiókor be mutattatik.
- 6) Az Ekklesiának semmi bizonyos, és állandó fundusa, mellyből jövedelmet vehetne és reménylhetne nints. - Ha a' Presbyterium a' Bíró, vagy is inkább, ha a' Bieró a' közrendet rá veheti, hogy az Uraság dízma búzáját az Ekklésia részire nyomtassák el; úgy lessz valami tsekély jövedelme, külömben pedig semmi se. - Igaz hogy azon négy esztendő olta, miolta ebben az Ekklesiában lakom, minden esztendőben adódott elő olyan környül állás, mellyből, azon tul hogy szüntelen építettünk, az Ekklésia Cassája szembetűnőképpen nevedett. - de ezen Kútfejek bizonytalanok. - és sem én, sem az egész Presbyterium, nem látunk semmi olyat, a' miből bár állandó, annyival inkább nevelkedhető Jövedelmet lehetne be venni. -

III. A' Charitativumok vagy Alamisnák.

- á. Az Agentiale esztendőben ötször publicáltatik, mindenkor Communio alkalmatosságával, és akkor semminémű más végre legkissebb jel is ki nem tétetik.
- â. A' Generale Consistóriumtól rendeltetett objectumok, mindenkor szorgalmasan publicáltatnak.
- ă. Az Alamisna a' Presbyterium jelenlétében számláltatik fel, a' mikor azonnal fel íródván, ha pénzből álló, az Ekklésia ládjába be tevődik; ha Gabonából álló, az Ekklésia gabonájával el adódik és az abból jött summa az Objectumokra, proportio szerént, minden reservata nélkül fel osztodik.
- â. Mind az Agentiale, mind minden más Alamisna, híjjánosság nélkül Canonica Visitatiókor a' Nagy Tiszteletű Visitor Uraknak által adattatik, a' kik azt bizonyos rubricákra fel osztott Diariumban, mindeniket a' maga helyére be írják; ezt a' Predikátor és Curator Subscribálja. - A' Nagy Tiszt. Visitor Urak pedig, a' Charitativumokat feljegyző Ekklésia Könyvében, nevek alá írásával quietálják a' felvett summát. -

IV. A' Lelki Pásztor.

- 1) Sós Imre, Debretzenbe tanult, Deákul beszélhet, Németül olvashat. ebben az Ekklesiában 1813k esztendő Június Hónapjának 3dik napjától fogva lakik. - Az előtt Jus Pesth Vármegyében Solton volt Oskola Rektor, azután pedig két esztendeig, mint Ministerii Candidatus Dömsödön szolgált és exspectalt, a' honnét, a' fő Tiszteletű Gen. Consistoriumnak Rátzkevébe tartott Gyűlésében a' fent nevezett esztendőben rendeltetett ezen Ekklesiában. - Felesége, és két Gyermeke van.
- 2) Canonja, Liturgiája, Josephina Resolutiója van.
- 3) Minden Vasárnapokon és Innepekben tart Predikáziót, - délután Catechizátiót, Hétköz nap Imádságot.
- 4) Az Úr Asztalához először járulni akarokat Confirmálja, és a' Confimatusok nevét bé írja.
- 5) Az Úr Vatsorájját esztendőben 5ör administralja, t.i. újj kenyérkor, újj borkor, és a' három sátoros Innepekben.
- 6) A' keresztelést mindenkor a' Templomban viszi véghez, kivéven ha valamely haldokló gyermeket estve későn visznek hozzá, - ezt a' maga házában megkereszteli.
- 7) Ha a' Házbeliek bejelentik az ő betegjeiket, vagy ha a' beteg kívánja meg látogatja. - minden Communió alkalmatosságával pedig az Úr Vatsorájját hozzájuk elviszi.
- 8) A' Matriculát a' Generale Consistóriumtól ki adott norma szerint viszi. - a' tisztátalan ágyból születetteknek, mint egyebeknek is, a' Kereszt nevét írja bé. - A' megesett Személytől meg tudatja a gyermek Attya nevét, 's a' kit mond, azt magához hívhatja, - és ha el esmeri azt a' maga gyermekének, tsak úgy írja bé mint Atyának nevét; külömben pedig tsak az Anya nevét írja bé, a' tisztátalan ágyat nem említvén.
- 9) A' házasulandókat mindenkor három megkülömböztetett Vasárnapokon, Hétköznap pedig egyszer se publicálja, 's a' Copulattakat be írja.
- 10) A' Felséges Királyi Parantsolatokat, mint szintén a' Consistórium publicalt Rendeléseit inprotocollálja.
- 12) A' Predikátori fizetés minden esztendőben két 's három kila búzát kivéven, mind eddig annak idejében be adódott, - most restantia van 220 forint.
- 13) A' Predikátor Szent Hivatalához illendő tekintetben betsületben, és szeretetben tartatik.

V. Az Oskola.

- a) Rektor neve Németh Sándor, a' ki is Pápán tanult. - e' fojó esztendő Aprilis Hónapjának 18k napjától fogva lakik ebben az Ekklesiában, - az előtt volt Csoknyában, Kis Bajomban, Látrányban, Búdösfán, Katádfán. Feleséges ember, két Leánya van.
- b) Minthogy még edduig itt, az Uraságtól bizonyos Oskola fundus nintsen adva, következésképpen Oskola Házat fel állítani nem lehetett, a' Tanuló Gyermekek a' Prédikátor szobájját foglalták el. - Ezt alkalmatlannak látván a' Presbyterium, a' mérés szerint a' Parochialis Udvarhoz kapcsolt Polgároknak Házat megvette, olly tzéllal hogy az Oskola legyen. - ebben a' Házban lakik már a' Rektor Tanítványival együtt. - Veszedelemesnek szűknek, illetlennek látja ezt a' Presbytérium, de önként nem akar a' Rektor Házhoz Classist ragasztani, ne hogy a' Parochialis Udvar, Oskola udvarrá által változzon; hanem azon igyekszik, hogy mentől előbb oskola fundust nyerjen, a' hol haladék nélkül a' szükséges épületeket meg tehesse. - e' végre, a' Fő Tiszteletű Canonica Visitationak kegyes útmutatásáért a' Presbytérium alázatosan esedezik.
- c) Az oskolában járó Gyermekek nind öszve 44 - negyven négyen vagynak 17 férfiú 's 27 Leány.
- d) Hogy a' Gyermekek egész esztendő által oskolában járjanak, itt lehetséges, - és meg is kell lenni.
- e) Szent György napkor állítódván fel az Oskola, még most hát a' Germekek a' Tudományoknak tsak kezdetire készitődnek. - de mindenek a' Consistórium által ki adatott Methodus szerint fognak menni.
- f) Ennek az Oskolának kirendelt Visitátori "Tiszteletes Varga János, Viszlói - és Tiszteletes Pél István, Ipatsfai predikátor Urak. - Kéttzer szoktak visitálni esztendőben, úgy mint Tavasszal és összel. - bizonyosan tudom, hogy Examenre való invitálásunkat is nem fogják megvetni.
- g) Míg mindenek rendbe nem szedődnek addig a' Presbytérium maga lessz az Oskola helybeli Inspector.
- h) A' Templomba való éneklést, maga szokta el végezni a' Rektor, - és még eddig magán is állott hogy mit énekeljen.
- i) Az újj Énekes Könyvet itt mindenek szeretik és óhajtják, - de nem tudják hol megszerezni. - Az Ekklesiának van egy és abból egész esztendeig minden Vasárnapokon és Innepekben énekeltünk. - de e' miatt sokszorn zavarodás esett, mert hol hibásan diktálódott, hol kivált a' hosszabb sorokat az együgyűbbek nem tudták megtartani; azért is lassan lassan az abból való éneklés elmaradt. Megboldogult

Tóth Ferentz Senior Urunknak 40 új Énekes Könyv küldetésiért esedeztünk. - mind eddig egy sem érkezett.

I) A' Rektor fizetése annak idejébe híjjánosság nélkül be fog adódni.

VI. Van részünkről való felesküdt Bába, a' Ttes Fő Bíró Úr előtt a' kerületbeli orvos examinálta, keze alatt sem a' szülők, sem a' születtek közzül még egy is mind eddig az ideig sem meg nem halt, sem el nem nyomorodott, - kötelességibe el jár, 's nem keresztel. -

A' himlő oltás dolga itt igen jól van, - az egész Helységbe nints több három gyermeknél a' kik be ne volnának oltva, ezeket is a' most is rajtok lévő forró betegség akadályoztatta meg.

VII. A' Temető elég tágas, be van kerítve, a' sírok jó méljen ásatnak, 's a' Temetésre nézve megtartatik a' 48 óra.

VIII. A' harangozást itt is az Oskola Rektor végezi el bizonyos fizetésért, és még eddig kötelességiben eljár.

IX. Az egész Helységben egy Koldús, vagy élelmét be nem kereshető nyomorult sints; következésképpen az Ekklesiának egy Szegénnye sints, - különben volna rá gond.

X. Az Ekklesiának semminémű Gravamenjei sintsenek. -

[G 94 hiányzik!!]

G 95 Czun.[Cún]

[Fedőlap]

Czun 23 Junii 1817.

1. A' Parochialis Ház eránt értekezés és intézet.

2. Hétköznapi dellesti könyörgés.

3. Restantiája esztendőnként marad.

4. Temető kitsiny, és kerítetlen.

+++

A' Canonica Visitatio Tárgyaira való Feleletek.

I. Az Ekklesia.

Czun Mater Ekklesia, Tek. Baranya Vármegyében; a' Helységet bírja Méltóságos Gróf Battyáni Antal Eö Nagysága.

a) A' Mater Ecclesia kezdődött 1797dik esztendőben, April 4dik napján, a' mikor, Néhai T. Fekete György ide való Predikátorságra fel is szenteltetett; az előtt két esztendővel, úgymint 1795ben Junius 3dik napján, nyert Prae Orans Mester tartásra való Engedelmet; viselte azt a' Hivatal is Fekete György; annak előtte pedig mint Filia, a' Kémesi Mater Ekklesiához kaptsolva, oda járt Isteni tiszteletre, Innep és Vasárnapokon, amlikezetet felyül haladó esztendöktől fogva. Semmi különös fatuma ez ideig, ezen Ekklesiának nem vólt. A' Lelkek száma 275.

b) A' Templom, torony nélkül épült 1798ban termésköböl - jó állapotban van.

c) Az Ur asztalához tartozó Edények: egy bádogg Tál, mellybe a' szentelt kenyér tétetik, egy bádogg Tányér amellyről osztatik egy pár bádogg Kanna, és egy, sárga réz pléhkből készült Pohár. A' Ruha félék: Egy Morva fehér Abrosz, egy pár, tubák színű selyem Keszkenő, egy pár, közönséges veres tartka keszkenő, és egy felső Takaró, együgyü kétfülessel. Sem az Edényeken, sem a' Ruha-féléken semmi Inscriptio nints.

d) A' nagyobb harang-lábon vagyon 2 mázsás harang, ezen körül Irással, felyül: Johannes Fischer Goss Mich in 5 Kirchen 1799. A' kisebb harang lábon egy 20 fontos harang; ezen semmi inscriptio nints.

e) Az Ekklesia Könyvei: egy Matricula, egy, töredelmet, Költséget, Gondviselők Számadását magába foglaló Protocollum, és egy Gradual a' Templomban.

f) A' Parochiális Ház, áll két szobából: egyikben a' Predikátor lakik; ebben vagyon egy, kék asztal, egy Könyves Téka, egy L formára készült fal mellé való hosszú pad, három fogas, és egy gyalúatlan nyoszolya. Másikban szorongnak a' Cselédi az Oskolás gyermekekkel; ebben vagyon egy fejár paraszt asztal, és egy kis nyoszolya. Vagyon a' Házhoz kamara, Istálló, Ólak, jó készüléttel, mostanában épültek.

II. Az Ekklésia helybeli igazgatása.

- 1) Vagyon organizhált Presbyterium, melly áll öt személylekből; választanak a' kösség által, 's ha alkalmasoknak találtnak, a' Predikátor által Confirmaltatnak, 's a' Templomban fel esküttetnek.
- 2) Tartatnak Presbyterialis beszélgetések, Vasárnapokon két Isteni tisztelet után, mikor a' szükség kívánnya; a' hová a' Biró is, két Eskütyével bé hivattnak.
- 3) A' Presbyterium a' Czégéres bűnben élöket, a' versentő és egymástól külön lakó Házas társakat, a' közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlókat, harag tartókat, ha mikor vagynak, megintetni, sőt ha kívántatik, testiképpen is meg fenyíteni köteleességének esméri.
- 4) A' Presbyterium Végzéseit, maga a' Predikátor jegyzi fel.
- 5) Curatorok vagynak: ezeknek számadások, a' jelenlévő Presbyterium, és egynehány Köz-rendbeliek által revidealtatik.
- 6) Az Ekklésia Jövedelme: az önként való adakozás, és az Uraság Dézma Gabonájának el nyomtatatása; Másból nevelni, mivel fundus nints, nem lehet.

III. A' Charitativumok, vagy Alamisnák.

- á. Publikáltatik az Agentiale esztendőnként ötször, és a' Perselyen kívül ollyankor, más semmi féle jel, semmi végre ki nem tétetik.
- â. A' Gen. Consistoriumtól rendeltetett Objectumok publikáltatnak.
- ã. Az Alamisna, két Curatorok jelenléteben mindjárt bé íródik, 's az Ekklésia Ládájába tétetik.
- ä. Mind az Agentiale, mind más féle alamisna, hűségesen administraltatik, melly az eddig való szokás szerént Visitatiókor, a' Traktus Protocollumába bé iratván, Contraquietantia, és quietantia mellett, a' Predikátor által Subscribaltatik.

IV. A' Lelki Pásztor.

- 1) Hornyák János; Debretzeni Collegiumban tanúlt, Deák és Nemet Nyelveken beszélhet, Görögül és Sidóul olvashat. Czúnban, hat esztendő óta van. Özvegy.
- 2) Canonja, Liturgiája, Josephina Resolutioja vagyon.
- 3) Minden Vasárnapokon és Innepekien Reggel Predikáziót, Délyest Catechisatiot, Hét köznap Imádságokat tart.
- 4) Az Ur Asztalához járulókat Confirmállyá, 's azoknak Neveiket bé írja.
- 5) Az Ur Vatsoráját esztendőnként ötször administrállyá.
- 6) A' Keresztelést, a' Templomban viszi véghez.
- 7) A' betegeteket meg látogattyá.
- 8) A' Matriculát a' Gen. Consistoriumtól ki adott Norma szerint viszi. A' tisztátalan ágyból születetteket be írja, mint fattyakat.
- 9) A' Házasúlandókat háromszhor publikállyá Vasárnapokon. A' Copuláltakat a' Matriculába bé írja.
- 10) A' Fels. Királyi Parantsolatokat, a' Consistorium publikált Rendeléseit improtocolálllyá.
- 11) A' múlt esztendőre való fizetésének nagy része kinn van.
- 12) Szent Hivatallýához illendő tiszteletben tartatik.

V. Az Oskolák.

A' Rectori Hivaltat itt a' Predikátor viszi. Vagynak hét fiú és 9 Leány oskolások. Nyáron által keveset járnak. Olvasást, Imádságokat, öreg és apró számokat tanúlnak, az Éneklésben gyakoroltatnak. Az Úri Imádság, Apostoli Hit Formája, Tiz Parantsolatok, előttök magyaráztatnak. Az Új Énekes Könyv, mivel ához igen kevés, és gyen ge Subjectumok vagynak, nem introducaltathatott.

VI. Bába van. Examinált, fel esküttetett, köteleességében a' mint tud hiven el jár - nem keresztel. A' himlő óltást, kerületbeli Seb. Orvos Ns. Czillinger Jósef Ur, maga idejében foljtattya.

VII. A' Temető kitsiny, nints békerítve. A' Sirok elegendő mellyen ásatnak. A' Fels. Királyi Parantsolat, a'

temetésre nézve meg tartatik, hanemha, a' most nevezett Seb. Orvos Úr írása által azon tágit.

VIII. Harangozó van, engedelmes, kötelességében el járó, fizetése szolgáltyához illendő, minden terhektől szabados.

IX. Az Ekklesia Szegényei, a' Lakosok jó szívüségéből tápláltatnak, 's ruháztatnak.

X. A' Vallásra nézve semmi Gravamen nints.

Ezeket bizonyították Czunban, 8dik Junius, 1817k Esztendőben
Hornyák János in Predikátor és a' Presbyterium

G 96. Dancsháza

[Fedőlap]

Dancsháza d. 5a Junii 1817.

1. Pajta, Istálló, Ólak igazittatása.
2. Canon - nintsen.
3. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.
4. Restantia sok; de kivált a' jó időkben sem szokták be-adni.
5. Oskolások 24, de lehetnének többen.
6. A' Rectori fizetés soha idejében be-nem-adódik.
7. Harangozó a' Rector 5 ftért, más harangozót kell tenni.

+++

A' Dunán innen lévő N. Superintendentua jebeklebb levő Püspöki Visitatiot tárgyzó kérdésekre való feleletek.

I. Ami az Ekklesiát illeti.

1) Az Ekklesia neve Dancsháza fekszik Tttes Ns Baranya Vármegyében a' Helysége. Meltosagos Grof Batthány Antal Úr Ö Exellentiaja birja. Ez a' Mater Ekklesia hogy éppen mellyik esztendőben fundalodott bizonytalan; hanem gyanithatni hogy a' Magyar Országai Reformatio után kevés időre ez az Ekklesia lábra allott, - Mivel ezen Ekklesiának edgy régi irott Zsoltarában 1538dik Esztendőről illy Irás vagyon: "El temettem a' Zigeni Biro Komámat 1538. - Ettől az időtől fogva ezen Ekklesiának állapotját, egész 1573ig semmi bizonyost nem tudhatni, Erről az esztendőről a' most említett régi Zsoltárban illy DoCumentum olvastatik 1573ik Esztendőben be fizettek a' Donchaziak és a Péterfaiak a Zikeri?? B. r. és a Kassából meg fizete az mit Fölly kért az Donchaziaktól úgy mint 81 ft. és 25 kr. mellyet bizonit Olmos Andor Donchazi Predikátor és az Eskötek Balaitsok Ferentz Bodor Imri Biro Szabo Misko, 1573tól fogva egész 1653ig ezen Ekklesiának állapotjáról semmit nem tudhatni. Ezen Idő ponttól fogva az 1760ról szolló de nagyon meg rongyollott Matri Culában a' Predikátorok nevei be vagynak iratva, a' melly időtől fogva e mái napig voltak harmincz aktualis és két interimalis Predikátorok akiknek neveik illyen rendel van.

1653. Lakosi András, 1659. Csúzi Ferentz, 1665. Búdai Mihály, 1670. Péter Pap, 1677. Jónás Pap, 1695. Kis Pap, 1707. Ketskeméti Gergely, 1711. Kajári Mihály, 1722. Palotai Gergely, 1741. Laki István, 1749. Sz. Péteri Ferentz, 1754. Torma Janos, 1759. Vörös Marti Samuel, 1762. Komaromi Pál, 1765. Pápai Josef, 1769. Tokai Ferentz, 1770. Farkas Mihály, 1775. Papai Josef, 1780. Vecsei Pál, 1785. K.Sz.M. Kovacs András, 1789. Dersi Korsos István, 1791. Kis Ferentz, 1795. Kovács András, 1796. Nagy István, 1798. In?? Török István, 1799. Miskei Sámuel, 1806. Szabo Sigmond, 1808. In?? Kasza László, 1809. Czikoza János, 1812. Bardos István, 1813. Gozon Lajos.

Ezen Eklésiának regiségét lattszatik még az is próbálni, hogy ezen Ekklesiának regiségi közzül meg maradt, s többször említett régi Zsoltárnak betűi, Írása modja regiséget mutat. Mitsoda fatumai lehetnek ennek az Ekklesiának nem tudhatni. - A Lelkek száma 428. -

2) A Templom és a' Torony épült jo materialekból 1792 esztendőben amint ez a' Templom falán levő Cronosticon mutatja. In Honorem Stae Trinitatis - Extruxio - Possessio Dantsháza. Anno - quo Man Dábat

Caesar Coeat pax sacra Moni a' Templom és a' Torony meg leheteős állapotban van.

3) Az Ur Asztalához tartozó edények allanak, edgy badog kanából, edgy sarga réz poharbol mellyen 1784 Esztendőben készült, rajta e van 1784, ket tserep korsokbol, edgy tzin Tanyérbol, edgy szakadozott fehér abrosz, edgy Kasimir kesz kenő, rozsa színű szelyem keszkenő, és ket kissebb ruha keszkenok az Ur Asztalához való ruhák. - A Keresztelő edény edgy lagirozott pléh tál, a hoz alkalmaztatott pohár, azon edgy selyem keszkenő. -

4) A Toronyban két harang vagyon a' nagyobbik nyom 3 mazsa és 43 lb. az Ins Criptio rajta ez A.D. MOCCIII Eccl. H.C. addicta Dantshaziensis Cottu Baranya sita fudi Curavit. Judit Henrichus Eberhard Pestini 1803. A Kissebbik nyom edgy mázsa 17lbtot rajta ezen iras van Hamich gegossen Peter Veinbert in Fünfkirchen 1815.

5) A Parochialis hazban vagyon 3 szoba meg lehetős állapotban. Vagyon az Ekklesiának benne edgy könyves Thékája, edgy Asztala és edgy nyoszolyája a Kamara jó, de az Pajta istálló és ólak jobbitásokat óhajtják. -

II. A mi az Ekklesia helybeli igazgatását illeti -

α) Organizált Praesbyterium van és hét személyekből áll. Praesbitereknek választatnak az olyanok, akik jamborsagokrol, tsen des összege mellett való buzgoságokrol az egész gyülekezet előtt emeretesek, ki választások van a' Hitet le teszik.

β) Praesbyterialis gyűlések akadály adván magát elől tartatnak a' Parochialis Házban.

γ) Az edgyástól külön lako Házas tartsokat, edgy nehányszor meg kéri az edgyütt lakásra, a' haragosokat a' meg bekéllésre a' tzigéres bűnben élőket bűneik el hagyására a' Praesbyterialae Consistorium, hogy ha pedig kéréseknek, Intéseknek kívánt vége nintsen, a Con Cernens T. Visitor Urak az illyeneket be jelenti. - Illyenek most az Ekklesiában nintsenek.

δ) A Praesbyterialis Gyűlés actai a' Predikator által fel jegyeztetnek.

ι) Curator vagyon aki minden esztendőben az Ekklesia jövedelméről, és a költségekről számot ad.

γ) Az Ekklesiának jövedelme áll a' Hivek alamizsnájából, és a' nyomtatásbol, s másbol ezt nevelni nem lehet. -

III. A mi a' Charitativumokat illeti. -

a) Az Agentuiale 5ször publicaltatik esztendőben, és akkor semmi más jel az adakozás végett ki nem tétetik. -

b) A Generale Consistoriumtól rendeltetett Objectumoknak publicaltatása sokszori meg próbálás után sikeretlennek találtatván ezen Szent tzielra való alamizsna az Ekklesia ládjából potoltatik ki. -

c) Az Agentiale az Elöl jarok jelen léteken fel számlalodik s béirodik, s az Ekklesia ládjában a' Curator gondviselese akatt áll.

d) Az Alamizsnák hijánóság nélkül administraltatnak Quetantia és Contra quietantia mellett. -

IV. A mi a' Lelki Pasztort illeti. -

1) Nevem Gozon Lajos tanulásomat kezdettem a Budai Gimnásiumban vegeztem a' Pápai Ref. Collegiumban. Született nyelvemen kívül, - Deákul, Hemetül beszéllek olvasok es irok, Görögül, és Zsidöül olvasni tudok s edgy keveset értek. Ebben az Ekklesiában 5dik esztendőt töltök, feleségem van, s edgy kis leánykám. -

2) Canonom nincs, Liturgiam, Josephina Resolutiom van.

3) Vasárnap reggelenként Predikatiók, délyest Catechisaziók s hétköznapiokon imádságok tartatnak. -

4) Az Ur Asztalához először járulni kívánokat publice Confirmallom s a Confirmansok neveit bé írom.-

5) Az Ur vacsoráját esztendőnként 5szor administrollom.

6) A Templomban keresztelek, ki vévén az olyan történetet, a' mikor ejtzakának idején hoznak gyermeket a' meg keresztelés végett. -

7) A betegeteket hivatván meg latogatom. -

8) A Matri Culat a' Gen. Consistoriumtól ki adatott modon norma szerént viszem, a' tisztatalan ágybol származotoknak tsak ides Anyokat írom bé.

9) A Hazasulandokat három Vasárnapokon publicalom, a Copulaltatakat bé írom.

10) A Felséges Királyi Parantsolatok, a V. Consistorium publicált végzéseit bé írom.

11) A Praedikatori fizetést sub Lit. A adnectált papiroson lehet latni.

- 12) A fizetés soha annak idejében bé nem adódik, a minek a' most is kint lévő restantzia elég bizonyosága.
13) A Praedikator Halgatoitól illendő tiszteletben tartatik.

V. A mi az Oskolát illeti.

- 1) Neve a' Rectornak Debreczeni Josef, Tanúlt Eszéken Miskoltconn, s Debreczenben a' Retoricaig, Onnak Praeceptornak Nagy Dorogra jött és ott negy esztendőket töltött, innen Rectori Hivatalra lepett, a Hidasi Ekklesiában a' hol négy esztendőig volt, azutan Babotzon, 4. Válban 2, Harasztiban 5 esztendőig való Rectoroskodása után, ezen Ekklesiában rendölödöt a' hól hat hét olta van. -
- 2) Az Oskola meg lehető állapotban van, s a' gyermekek számához képest elég tagas.
- 3) Oskolában járó Ferfi gyermekek 12. Leányok is 12 vagynak.
- 4) A gyermekek nagyobb része csak ősszel és Télen jár, a' mellynek a' Szülék szegénysége edgyedül való oka.
- 5) A' Fundamentom, Kis Historja, Soltár Irás, Számveves, Éneklés s Imádságok tanitatnak. -
- 6) Ezen Oskolának a' V. Tractus által ki rendelt Visitatora Tisztelendő Pál István Tract. Assessor és Nagy Peterdi Predikátor Ur, aki Esztendőnként ketszer visitál s a' közönséges Exameneken meg jelenik.
- 7) A Predikátor mellett vagynak két Helybeli Oskola Inspectorok de akik az Oskola visitálást sok munkáik miatt Vasarnapokra hellasztják, a' mikor a' Predikátor Hivatalbeli kötelessége miatt, az Oskola visitálásra reá nem érven az oskolát noha az Inspectorok gyakrabban a' Predikátor Visitálja, edgyüttvéve igen ritkán.
- 8) A Templomban az Éneklést a' Rector el végzi. Az én eklés vasárnap nem a' Rector tettzése hanem a' Predikátor meg hagyása szerint megyen.
- 9) Az Ujj Zsoltár Introducáltatott.
- 10) A Rectori fizetést sub littera B adnectalt papiroson lehet latni.
- 11) A A Rectori fizetés soha annak idejében be nem adódik, a minek a' most is kint lévő restantia jele.

VI. Examinált és fel esküdt Bába van, nem keresztel, kötelességében el jár, a' sin lödö Asszonyokonn mennyiben segithet megitélni nem tudom.

VII. A Temető elég Tágas kerítése jó a' sírok a' föld vizenyössége miatt mélyen nem ásatathatnak, a' Temetésre nézve megtartattik a' Felséges Királyi parantsolat.

VIII. Harangozo a' Rector, kötelességében eljár, ezen terhes hivatalaert 5ft a' fizetése. -

IX. Az Ekklesiának Közönséges szegénnyei nincsenek. -

X. Semmi olyan Gravamenek nuintsenek a' mellyek Sz. Vallásunk praeindicumara volnának.

Filialis Ekklesia nincs.

G 97 DFok [Drávafok]

[Fedőlap]

DFok d. 7a Junii 1817.

1. A' Templom tetejét zsindejezni kelletik.
2. A' földes Uraság ajánlását copizalni kell; Sőt az egész Deputa strionale?? Operatumot, mellyet a' fő Tldő Püspök Urnak be-kell küldeni.
3. A' Parochialis Háznak újjonnan való építtetése ajánltatik.
4. A' Jövedelemre nézve lehetne az Ekklijét szaporítani mind a' Dezma nyomtatásból, mind a' makkoltatásból.
5. A' Hétköznapi Estvéli Könyörgés.
6. A' Conventio nem szokott rendessen be-adattni.
7. A' Temető Kerítettlen, még a' Szolga Biró intése után is.
8. A' Harangozó semmi szolgálatot a' Predikátor mellett nem tesz, nevezetessen a' mit szeretne, hogy Húsért Sellébe el-menne.

A' Canonica Visitatio Tárgyaira való feleletek:

I. Az Ekklesiát illetők:

Az Ekklesia neve Dráva Fok, Mater Ekklesia, Tttes Somogy Vármegyében. a' Helységet bírják Tttes négy Testvér Dezséry Ország Urak.

a) Ezen Mater Ekkla kezdődött 1803a Apr. Hónapnak 26k napján, az előtt pedig 9 esztendőig Praeorantia volt. A' Lelkek száma benne 405.

b) A' Templom Torony nélkül épült 1802k esztendőben, fábol, 's ugyan azon Esztendőben November Hónapnak 14. napján fel is szenteltetett, 's még most jó állapotba van külömbenn; hanem a' tetejét zsindejezni kellene.

c) A' Sz. Ekklesiának az Úr asztalához tartozó vagyonyjai:

1. Mindenkor a' Templomba az Asztalonn álló egy sáfolos szakadozott nagy abrosz; keresztelésre rendeltetett badog Kanna és bádóg Tál, 's az azokat bé fedező fekete falú, fejeir virágos pamut Keszkenő.
2. Két nagy bádóg Kannák, melyekbenn az Úr vatsorájához megkívántató Bor, az asztalra fel vitetik.
3. Egy fületlen tzin Tál, melyben a' Kenyér a' Sz. asztalra felvitetik.
4. Egy aranyozott Tányér, melyből a' szent Kenyér osztogattatik.
5. Két meg aranyozott Poharak, melyekből a' Sz. Bor osztogattatik.
6. Egy veres pamuttal szőtt új vászony abrosz, - és még egy másik kék és veres pamuttal szőtt viseltes abrosz.

7. Egy nagy /:viola szín falú fejeir tarkájú, veres pántlikával bészegett:/ pamut Keszkenő, mellyel a' szent Kenyér és Bor, azaz, az egész Asztal befedetik.

8. Három kis selyem Keszkenők, és egy új fekete falu virágos pamut Keszkenő.

9. Egy tzin Tányér, melly Vasárnaponként alamisnázkodás véget, a' Templom eleibe szokott kitetetedni.

d) A' Haranglábonn két Harangok vagynak, a' nagyobbik 151 fontos, a' kisebbik pedig 50 fontos.

e) Egy Levele van azh Ekklesiának, mellyet Tttes Somogy Vármegye közönséges Gyűlésénn meg petsételve és subscribalva adott azzal, hogy Predikátort vihet az Ekklesia, /:előbb t.i. Deputatio által meg vísgáltatván, ha van é tehetsége az Ekklának a' Predikátor tartásra:/ Ugyan ebbe a' Levelbe van az akkor élt, de már meg holt Tttes Derseny Ország István Földes Uraságnak az az ajánlása, hogy indesinenter minden Esztendőbenn a' Predikátornak, őszi és Tavaszi vetés alá való földet méret; és Házi szükségére való elegendő tüzelő fát ad.

f) A' Parochialis Házban két Szobák, és egy benyíló vagyon; de mint hogy felette régi már az épület; /:hajdan t.i. Oratorium volt:/ tehát egészenn el süllyedt a' földbe, mindég vizes, 's annál fogva bűdös evaporatiojú, egészségtelen, és dülő félbenn való. - Van benne az Ekklesiának:

1. Egy új festetlen fenyő fa, és egy másik avitt fenyő fa Konyhára való asztala.
2. Két fejeir fenyő fa Könyvtartója.
3. Két kékre festett fenyő fa Ruha tartó Fogasa.
4. Egy tabák színre festett Nyoszojája; es egy pár ugyan olyan színű Karszéke.
5. Egy kopott Ládájja, mellybenn a' Sz. edények, Ruhák, és az Ekkla pénze tartatnak. - Van a' Házhoz Pajta, Istálló, Kamara és Óllak is, még most szenyvedhető állapotban.

II. Az Ekklesia helybeli igazgatására való feleletek:

1) Organisalt Presbyterium vagyon; szám szerént 11 en vagynak, kik is az egész Helységbeli Gazdáktól, a' Predikátor meg eggyezésével vékasztatnak, és a' Predikátor által a' Templomba szoktak fe esketődni.

2) Tartatnak ottann ottan(!) Presbyterialis Gyűlések, vasárnap két Isteni tisztelet után, a' Parochialis házban.

3) Minthogy a' helybeli Tttes Földes Uraság magának tartja azt a' Just, hogy a' versengő és egymástól idegenkedő Házásoknak, az igasságot kiszolgáltassa: tehát az efféléket a' Presbyterialis Gyűlés nem illeti. - Közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlók és harag tartók hálá Isdtennek most nintsenek.

4) A' Presbyterialis Gyűlésnek ha mi végzései vagynak, azokat a' Predikátor, az Ekklesia Protocollumába szokta fel jegyezni, és a' végzés alá írni a' jelenlévőknek neveit, a' napszámmal 's esztendővel eggyütt.

5) Curator rendesenn mindég van; Számadásai minden Esztendőben revidealtatnak, a' Presbyterialis Gyűlés jelenlétébenn.

6) Az Ekklesiának semmi egyébből jövedelme nintsen, tsupánn tsak a' vasárnaponként való

alamisnátkodásból, és Communiokor az Isten ditsőségére tétetni szokott pénzbeli tsekély adakozásokból.
- Lehetne pedig az Ekklának jövedelme, p.o. az Uraság dézma és termett búzáját ha elnyomtatnák; ha őszi, v. Tavaszi vetés alá való földet az Uraságtól az Ekklesia számára kérnének. Makkoltatásból sat.

III. A' Charitativumokat, v. Alamisnákat illető feleletek:

á. Az Agentiale publicaltatik esztendőbe öttör, az az, minden Communio alkalmatosságával, és akkor semmi más adakozás véget való jel nem szokott ki tétetetődni.

â. A' Consistoriumtól rendeltetni szokott objectumoknak publicallása mint hogy sikertelen el annyira, hogy akarmelly objectum publicaltassék 5. 's 6. krajtzár alamisna alig adódik: tehát úgy pótolódnak azokki, hogy midőnn ki ki a' Predikátor Búza és kukoritzabeli fizetését be hozza, minden szokott adni Búzá, és Kukoritzát, eggy egy keveset, kitől mi telik, a' melly osztánn in summa el adódik, és a' Consistoriumtól rendeltetett objectumok, az abból jövő pénzből pótolódnak ki.

ã. Mindennémű alamisna, a' Curator és Ekklesia Esküdteinek jelenlétekbe számláltatik fel, és akkor mindjárt be íródik, 's az Ekkla Ládájába tétetetődik. A' Lada áll a' Parochialis Házban, a Kultsa pedig a' Curatornál.

ä. Mind az Agentiale, mind minden más alamisna, az Esztendőnként tétetni szokott Esperesi Visitatiókor, N. Tiszteletű Esperess Úrnak, minden híjánosság nélkül administraltatik, Quietantia, és Contra Quietantia mellett.

IV. A' Lelki Pásztort illető feleletek:

1) A' neve Varga János, tanult a' Debretzeni R. Collegiumban, beszéll Deák és Német nyelvén is valamennyire, görögül pedig olvas ír és ért is. A' Dráva Foki Ekklesiában most ötödik Esztendeje hogy lakik, az előtt a' Sz. Ersébeti Ekklesiában szolgált, 's ott kezdette leg először Predikatori Sz. Hívatalát. Feleséges, de még gyermeke nem volt.

2) Vagyon Liturgiaja, Canonja, és Josephina Resolutioja is.

3) Minden vasárnapokon és Innepekenn reggel Predikáziót, del után Catechisatiót, hét köznap is kéttzer tart Imádságot.

4) Az Úr asztalához először járulni akarókat confirmájja, de a' Confirmatusok neveket még eddig nem írta bé, mint hogy az Ekkla Protocollumaiban annak semmi nyomát nem találta, hogy valaha bé íródtak volna; hanem ezután be fogja írni.

5) Az Úr vatsoráját Esztendőnként öttör administralja.

6) Az egészséges kisdedeket mindenkor a' Templomba kereszteli; hanem a' betegeket a' Parochialis háznál mihelyt oda érnek velek hirtelenébe.

7) A' Betegeket meg látogatja, kivált ha hívattatik.

8) A' Matriculat a' Consistoriumtól ki adott Norma szerint viszi. A' tisztátalan ágyból születetteknek, ha önként meg valják az Attyok neveiket: tehát az Attyok neveiket is bé írja ekképpenn: N.N.k törvénytelen Ágyból született Fia N.N. ha pedig meg nem valják, tsak az Annyok nevét írja bé.

9. A' Házasúlandókat három meg különböztetett Vasárnapokon, hétköznap pedig soha se publicálja. A' Copulaltattakat bé írja mindenkor.

10. Mind a' Felséges Királyi Parantsolatokat, mind a' Consistorium Rendeléseit inprotocollálja.

11. A' Predikatori fizetés külön papirosra vagyon írva.

12. Egy Esztendőbenn is a' fizetés idejébenn bé nem adódik, és restantia mindég van.

13. A' Predikátor tiszteletbe való tartását a' mi illeti; m int hogy a' Halgatók átaljában szólván pallérozatlanok, mint a' kik többnyire gyermek korokbann egész 18 esztendős korokig Kanászok voltak, ennél fogva az ő betsület adások felette együgyű, sőt tsekély közönségesenn minden olly Hívatalbéliek eránt, a' kiknek nintsen páltca kezekben.

V. Az iskolát illető feleletek:

a) A' Rector neve Demeter András, tanult a' N. Körösi iskolában; hetedik Esztendeje hogy ebbenn az Ekklesiában van, az előtt Siklósonn volt Praeceptor. Feleséges, de gyermeke nintsen.

b) A' mostani iskola minthogy régi épület: tehát igen szűk és alkalmatlan; hanem most épül egy új iskola, a' melly minden tekintetbenn alkalmas fog lenni.

c) Az Oskolába járó Fiúk és Leányok hányann legyenek, a' Catalogus meg fogja mutatni.

d) A' Gyermekek iskolában, Tavasszal, Ősszel, és Téleonn járnak leg inkább, Nyáron pedig dolog

időbenn a' Szülék ki fogják őket.

e) A' Consistorium által ki adott methodus szerént tanítottódnának a' tudományok, ha fojvást járnának a' Gyermekek oskolába.

f) A' V. Tractus által ki rendelt visitatori ennek az oskolán ak a' mult Esztendőbe voltak T, Deáki Benjámín és Német Dániel Urak, kik is esztendőbe kéttzer visitáltak; és az Examenenn is leg alább egyik ha akadája nintsen meg hívodván megjelenik.

g) A' Predikátor mellett két helybeli os. Inspectorok vagynak; hanem leg inkább tsak Télen lehet az Oskolát visitálni.

h) A' Templomba való éneklésre nézve követi a' Rector a' Debretzeni Kántoroktól Hetekre ki tsinált meghodust, némelly különös alkalmatossággal pedig a' Predikátor praescribálja hogy mi énekeltessék.

i) Az Új Énekes Könyv introducaltatott, és vasárnaponként mindég abból éneklünk, de másszor nem; mivel még igen kevés van az Ekklesiában.

k) A' Rector Salariuma külön papirosra vagy írva.

l) Soha idejében a' fizetése bé nem adódik, és restantia mindég van.

VI. Bábának való öreg asszonyt /:meg halván a' Helység jó Bábája:/ éppenn tsak mostanába hozott a' Helység, és még se examinálva, se fel esketve nintsen; hanem rövid idő múlva a' Vármegye Bábájához elküldődik, és attól alkalmatosnak ítéltetvén, mindjárt fel fog esketődni.

A' himlő oltásra, a' mellett hogy ex Cathedra intetnek a' Szülék, a' Helybeli Tttes Földes Uraság igen szorgalmatosann és szorosann vígyáz.

VII. A' Temető felette szűk, és sok intéseimmal is reá nem mehetek, hogy bekerítettődjön. - A' Sírok elegendő mélyenn ásatnak. A' Temetés idejére nézve pedig szorosann megtartatik a' Fels. Királyi Parantsolat.

VIII. Harangozó van, és a' kötelességebenn eljár, a' melly egyedül tsak a' harangozás. Arra pedig tellyességgel reá nem vehetem Halgatóimat, hogy a' Harangozót úgy fogadják, h[ogy] a' Predikátornak, mivel a' harmadik Faluba van mézsárszék, leg alább egy hétenn kéttzer húst hozni köteles légyen; pedig a' Helység terheitől a' Harangozó egészen szabad. /:sokszor bizony ha senkit nem kapok magam ballagok húsért:/

IX. Ittenn az Ekklesiának szegénnyei nintsenek.

X. Sz. Vallásunk szabadtságának semmi ollyas nintsen, melly praejudiciumokra lehetne; hanem a' földekre nézve a' Predikátor részéről ez igen nagy Gravamen; hogy Őszi és Tavaszti vetés alá való földje tixe egy helyenn nintsen, minden Esztendőbenn más más helyenn adódik, még pedig olly rossz helyekenn, erő mellett lévő zugolyokba, vizenyős lapályokba, kár torkába, és olly hibásann, hogy 3 Holdnak kellene a' Conventio szerént lenni, mind az Őszi, mind pedig a' Tavaszti vetés alá való földnek; de négy Esztendő alatt egyszernél többet a' 3 Hold még meg nem volt. Holott pedig e' volona a' Predikátori fizetésnek egy jó ága.

Filiaja a' Dráva Foki Ekklesiának nintsen.

G 98 Palkonya [Dráwapalkonya]

[Fedőlap]

Palkonya 24 Junii 1817.

1. [kihúzza]

2. Hétköznapi dellyesti könyörgés.

3. Restantia ebben az esztendőben maradt kinn.

4. Új Énekes könyv introductiója.

5. Temető szűk rossz kerítéssel.

+++

A Canonica Visitatio Tárgyainak

I. Az első szám alatt az Ekkleziáról fel tett Kérdéseire való Feletem ezek:

Mater Ekklesia Dráva Palkonya, Tekéntetes Ns. Baranya Vármegyében situált, Méltóságos Gróff Batthyáni Antal Ö Exellentiaja bírja.

a) Mikor kezdődhetett pedig ez a' Dr. Palkonyai Mater Ekkleziá, a' Matriculájából ennyire mehetünk, hogy b.e. Nagytiszteletű Budai Antal Úr az 1771be ugyan akkor ebbe az Akkleziába lévő Prédikátorságában, az akkori l. öregebb Embereket meg kérdevénn arról; Kik azok, a' kik az ő emlékezetekre Prédikatori Hivatalt viseltek ebbenn a' Helységben? Feleltek ezek, hogy az ő emlékezetekre volt Músnai nevezetű, nem tudták melyik esztendőben, és meddig volt, azután volt Rákosi Gergely, ennek esztendejétsem mikor lépett be az Ekklesiába, valamint szolgálatjának esztendejét sem tudhatták; azután volt Kászádi Ábrahám, 18 esztendőig, ennek helyébe állott Csitke István, melyik esztendőben volt, és meddig szolgált nem tudatik; azután Gyarmati János 5 esztendeig, ezt követte Gulátsi Sámuel 3 esztendeig, ennek helyébe jött Baghi István 1759 esztendőbe 12 esztendeig szolgált, azután 1771d esztendőbe Budai Antal 15 esztendeig, ezt követte Mitskei Sámuel 1786ba szolgált 3 esztendeig, tovább a László Sámuel 1789be jött szolgált 4 esztendeig, ismét Budai Antal 1793ba jött szolgált, 11 esztendeig, ennek hejébe ment 1804be Nagy Ferentz, volt 4 esztendeig, ezt követte 1808d esztendőbe Szoboszlai Márton Gábor, szolgált 7 esztendeig ennek helyébe jött a' mostani Prédikátor Józán János 1815be és most második esztendő Prédikátor; ha már a' ki nevezett esztendejű Prédikátorok szolgálatjoknak számát össze vetjük, öszvessen lessz 83 esztendő - a' ki nem nevezett Esztendejű Prédikátorok pedig, úgymint Musai, Rákosi Gergely, Csirke István szolgáltak 'e 17 esztendőt három vagy se, a' mint állítani, úgy tagadni is lehet. - és így van 'e 100 esztendeje ennek az Ekklesiának Máterre való lételenek bizonytalan, - ezek előtt az Esztendők előtt pedig a' Szerdahelyi sz. Ekklesiához tartozott, annak Filiája volt, mikor vált el tőle az sem tudatik. -

b) A' második Templom és Torony épült 1773d esztendőben, ditsősségesen országlo Mária Therésia Felséges Király Asszonyunk, és 2d Jósef Felséges Római Császár és Királyunk kegyes engedelmekből, a' mint az Inscriptiója mutatja; Tölgyfa Talpra, az oldala rekesztés, be van malterezve; valamint a' Torony is talpra van, egész tetejeig deszka, és zsindely, jó állapotba vagynak; ezenn a' Tornyon kívül van Harangláb is, építettett 1815be azért, hogy az 1814dik esztendőbe vétetett ilyen inscriptiójú 3 Má'sás és 3 fontos Harang Pagossembonpeterdeinbertin siens Kirchen 1814. a' Toronyba nem férvénn, ebbe tétetett Kép is van rajta, de ki Képe nem tudatik: - A'iszebb Harang 30 fontos, ezaz Irás van rajta Excelsis: Deo j.t.z. gdlória in, ezenn is van Kép, de kie nem tudják. - de már meg hasadt.

c) Az Úr Asztalához tartoznak két Kánnak bádognál készítettettek edjik nagyobb, másik kissebb, és edj sárgaréz Pohár, a' nagyobb Kánnán semmi irás nintsen, a' kissebb Kánnának a' fenekén e van, Budai Antal ajándéka, hasonlóképpen, a' sárga réz Pohárnak az oldalán ez az inscriptio van, Budai Antal maga költségén készítettette 1776. Tányérok az Ur Asztalához vagynak ketten, edjik sárga réz Tányér mellyen semmi irás nints, a' másik Czin Tányér, és a' kerületinek alsó részén ez az irás látszik, Budai Antal ajándéka az Úr asztalára, Dráva Palkonyai Ecclához 1794. a' kerületinek pedig felső részen van M. L. R. és edj Czímer. Abrossz van kettő, az edjik szőr ab rossz, sárga, feje, vörös, kékestreifű a' másik kotzkás feje abrossz, Takarók vagynak négyen, az edjik fekete sejem feje virágú keszkenő, a' másik vörös sejem keszkenő, a' harmadik sárga sejem keszkenő, a' negyedik zöld sejem keszkenő inscriptióik nincsen. -

d) Az Ekklesiának semmi Levelei sintsenek sem Könyvei, hanem Matriculája, Protocolluma, Szamadó Könyvei vagynak.

e) A' Parochialis Házban nintsen több két szobánál, azh edjik Tseléd Ház, a' másik Tanuló, igen avúlt, meg öregedett szobák, nyoszolyája van kettő mindenik ég szín festékre, Könyves Thékája is van, és edj hitván asztala. - Kamara, Istálló, Ólak, mind avúltak.

II. A' mi a' második szám alatt lévő Kérdéseket illeti, ezekre így felelek:

1) Van é Prebyterium ? Van organizált Presbyterium négyen vagynak, választatnak a' Parochiális Háznál az Elöl-járók által, f.eskettetnek a' Templomba.

2) Ezeknek Gyűléseik vagynak Vasárnap reggeli Templom előtt a' Prédikátor Házába, a' hova a' tzégéres vétekben élők, az Ekklesiát meg botránkoztatók f. hívatatván, először meg intattetnek, ha pedig az intés, feddés után is tévejésekből ki térni nem akarnak, Birói fenyték alá bocsáttatnak.

3) A' Presbyterialis Gyűlések actái még edig fel nem jegyeztettek.

4) Curatorok vagynak, ezeknek számadásaik, minden Esztendőben, ezenn Presbyterialis személyek

jelenlétekben revidáltattik, mely szám adást N. Tiszteletű Senior Ur is Visitációkor meg szokott nézni.

5) Jövedelme pedig az Ekkleziának áll az alapisnalkodásból, és a' Méltóságos Uraság Dézma Búzájának minden esztendőben az Ekklesia részére való kinyomtatásában Nevelni lehetne ezt a' jövedelmet, az Ekkleziára részére való edj Hóld Földből, mely Ravitzán a' Duna Parton van, de az árvíz minden esztendőben el veszi.

III. A' Charitativumok, v. alapisnák rendi ez

á. Az Agéntiálé ötször szokott ki publicáltatni, és akkor más végre persely, tányér, nem szokott kitétetni.

â. A' Consistoriumtól rendeltetett objectumok publicáltatnak.

ã. Az Alapisna a' Curátorok jelenlétekben számláltatik fel és minden publicálás akkor mindjárt bé íródik; és a' Prédikátor Keze alatt van.

ä. Ez az egész Esztendeig gyűlt alapisna, és az Agéntiálé is, minden hijjánosság nélkül által adatik Senioralis Visitációkor N. Tiszteletű Senior Úrnak Contraquietatia mellett.

IV. A' Lelki Pásztor

1) A' neve Józan János a' NT. Debreczeni Reform. Collegiumban tanult a' mint a' Testimonium Scholasticuma mutatja, a' Németh Könyveket érti valamennyire, a beszédbe kevés előmenetele van; Prédikátorrá lévén az 1805d esztbe a Duna Vecsén tartatott Consistoriumban, a' Kémesi sz: Ekkleziába rendeltetett, ott szolgált 7 esztendeig - onnen rendeltetett a' K. Tóthfalui Sz: Ekkleziába, melyben szolgált 3 esztendeig; ebbe az Dr. Palkonjai sz: Ekkleziába pedig most második esztendeje mióta van; Felesége van, Gyermekai hárman vagynak.

2) Cónonja van, valamint Liturgiája is, de Josephina Resolútiója nintsen.

3) Minden Vasárnapokon és Innepeken tart Prédikációt, Délután Catechizál, Hétköznapi Imádkozik.

4) Az Úr Asztalához először járulni akarókat confirmállyá, és a' Neveket a' Protocollumba bé írja.

5) Az Úr Vacsoráját administtrálja esztendőbe ötször Karácson, Húsvéth, Pünköszt innepekbenn, Újj Kenyér, és Borkor.

6) A' Keresztelés a' Templomban meggyéghez, reggeli Isteni tiszteletkor.

7) A' Betegeket meglátogatja.

8) A' Matricula pedig úgy megy, a' mint a' G. Consistoriumtól ki adott Norma parantsollya - Tisztátalan ágyból születtek nintsenek.

9) A' Házasúlandók publikáltatnak, három meg különböztetett Vasárnapokon; hétköznapi sohasem; a' Copuláltatkat bé írván. -

10) A' Felséges Királyi Parantsolatokat a' Protocollumba béírja, de a' G. Consistoriumnak tsak azokat a' Rendeléseit írja bé, a' mellyek parantsolatnak bé írattnak.

11) A' Prédikatori fizetés, külön Papírosra íródott fel.

12) A' Prédikatori fizetés, annak idejébe bé adódik ugyan; de Restantia is marad ki minden esztendőben, még pedig felesen.

13) A' mi illeti pedig a' Prédikátort, sz. Hivatalához illendő tekintetbe tartják. -

V. Az Oskolák:

a) A' Dráva Palkonyai Oskola a Rector Neve Csértán Mósef. Tanult a' Pápai Reform. Collegiumban - ebbe az Ekkleziába tsak ez esztendőbe van - ezek előtt volt Nagy Vátyon két ízben 4. esztendőig. Szavába 1. esztendeig. Terehegyen 14. esztendeig, Feleséges, Gyermekai nintsenek. -

b) Az oskola épülete romladozásba van, és nem is tágas.

c) Az oskolába járó fiúk vagynak 35ten a' Leányok 28an.

d) Hogy mindenkor feljárjanak Palkonyán meg nem eshetik.

e) A' Consistórium által ki adott Methodus szerént taníttatnak.

f) A' V. Tractus által ki rendelt Visitatori ennek az oskolának tiszt Varga János, és Tiszt Pál István Urak; minthogy Újj Visitátorok, hogy hányszor visitálnak, és az examenbe is jelen fognak é lenni nem tudódik.

g) A' Tiszt. Prédikátor mellett Hellybeli inspectorok nintsenek.

h) A' Templomban való éneklést maga végzi al a' Rector; az Ének választás, is a' maga discrétiónál áll.

i) Az Újj Énekes Könyv nem introducáltatott; mert azt mondják, hogy tsak a' régi eleik nyomdokain kívánnak járni, és a' régi mellett maradnak. -

k) A' rector Salariuma külön Papírosra íródott fel.

I) Bé fizetődik é hijjánosság nélkül a' salarium még nem tudja, minthogy tsak ez idén jött. -

VI. Bába van, meg van examinálva a' Ts. Ns. Vármegye Chirurgusa által fel is van esketve; a' Himlő béoltás is a' Vármegye Chirurgusa által megy végben. -

VII. A' Temető szűk, kitsiny, be van kerítve, de tsak úgy hogy ott minden jószág járhat; a' sírok úgy ásatnak a' mint a' víz engedi, Dráva parton lakvánn, és annak ki öntésétől minden esztendőbe szemvedünk - a' 48 óra a' Temetés idejére nevezve szorossan meg tartatik.

VIII. A' Harangozhó, maga a' Rector, fizetése edj nyoltzada csutkás kukoricza minden Pártól.

IX. Az Ekklesiának szegényei vagynak hárman, kik a' Házankén való kéregetésből élnek. -

X. Gravamenek pedig, mellyek, Sz. Vallásunk szabadságának akarmi módon praeindiciumára lehetnének, nintsenek.

Józan János mk. Prdtr.

G 99 Dr. Szabolts [Drávaszabolcs]

[Fedőlap]

Dr. Szabolts 25 Junii 1817.

1. Kamara pintze; és házfedele, istáló pajta rossz.
2. Az Eklesia kaszállója.
3. Hét köz nap déllyesti könyörgés.
4. Restálnak több esztendei fával is; úgy a Didactrummal.

+++

A' Canonica Visitatio Kérdéseire tett feleletek.

I. A' Dráva Szaboltsi Ekklesia Mater Ekklesia, a Tttes Nemes Baranya Vármegyében ezen Helységet birja Méltóságos Grof Bottyáni Antal, és a' Siklosi Dominiumhoz tartozik.

a) Mater Ekklesiáva kezdett lenni 1796ban mivel az előtt mint egy 100 száz esztendőig Praeorans Rectorai voltak, a' kiknek neveik a' régi Matriculában fel jegyezve vagynak, az előtt pedig az akkori időnek sokféle viszkhontagsági miatt, hól Patiban, hogy itt Szabolts lakott a' Prédikátor innen ismét Gordisára költözött, mint nevezetessen Csapo János, Páti Prédikátor 1664ben ugyan Pátiban lakott, és akkor Szabolts filiája lévén az Iszrai templomban szolgált. azután volt Móses Mihály 1666ban, ki az akkori félelmes környüállások miatt, Szabolts Ekklesiában telepedett meg, itt folytatta hivatalát 10 tiz esztendeig, és a' Háza a mostani Parochiális Ház Szomszédságában lakó Datri János örökségében volt: - azután 1674ben Szaboltsi Prédikátor volt Jóvér Ferencz, ki az akkori félelmes időben, mint hogy Szabolts a Pati révhez közel volt; nagyobb bátorságnak okáért Gordisára költözött; és azon Iszrai Templomban szolgált, a' mely most is Dráva Szaboltsi a' hová ezen specificált Helységek jártak. Iszró, Páti, Szabolts, Patsfa, Many, Gordisa, Dráva Palkonya, Csehi, Kovátshida, Bijk, Kis Telek, N. Telek. Slavoniából tul a' Dráváról Szent György, Podgait?? -

Mitsoda fatumai voltak, nem tudhatni, de hogy igen különössek lehettek mutattyák az Iszrói Templom oldalán lévő törözdőző lyukak, és azon ajtó, mely kemény töl fabó lévén a' közepén lövő lyuk volt készítve, mely most is meg vagyon; és ugyan Szaboltsi Solyom Istók Jósefnek a' Gyüdi hegyen levő Pintzéjének ajtaja. Keserves, fatumait mutattyák azon temérdek sok tsontok, mellyek éppen azon helyen vagynak a' föld alatt, a' hól ezen Templomnak Tornya volt valaha, a' mellyet a' Szaboltsiak láttak midőn ott Parochialis ház fundamentumának való köveket ástak. - Hogy ezen Templom meg égett valaha meg tettzik onnan, hogy a' Nagy Padlássáról a' kisebb Padlásra szolgáló ajtónak felső alsó mellyékjei, tsupa kormossak, melyből azt lehet ki hozni, hogy az valaha el égett.

b) Ezen Templom hát lévén már most a' Dráva Szaboltsi Ekklesiáé, ennek a' fundamentoma termés kőből azon fellyül, kemény és jó féle téglából van építve, azon Iszrai Pusztának közepette, mely mind öszve földjeivel Rétyeivel, és körülötte lévő Berkeivel (mellyet a' természet bé kerítette) 18 tizennyolc

Holdakra terjed, reá nézve is mutattya magát sok száz esztendőnek lenni, és olyan erős készületű, hogy a' mostani időben, olyan formát nem lehet látni; ezen Templom vagyon Szaboltschoz, mint egy fertály ora járásnyi földre, oda szoktunk ki menni Telen, Nyáron, Isteni Tiszteletre, Vasárnapokon, ha pedig az alkalmatlan idő miatt oda menni nem lehet, az ide haz lévő kis oratoriumban végeztetik az Isteni Tisztelet. vagyon Lelkek száma a' Szaboltsi Ekklesiában 350 háromszáz ötven.

c) Az Ur Asztalához való edények, két nagy fedeles bádóg Kanna, 7 ittzés, és ismét egy Réz Pohár, melylyel a Sz. Bor osztogatatik a' népnek, van egy sárga réz tányér, a' Pohárom a' Szaboltsi Ekklesia neve, és 1804 esztendő szám van fel metzve. - Vagyon az Ur Asztalára vagyon egy fejr sávolyos abrosz egy tarka keszkenő, három kissebb, és nagyobb selyem Keszkenők, ezen fellyül, egy egész selyem fekete Damaska Ur asztalát le takaró körös környül rajta arany pászamánt van a' széleinn ez 1811ben szereztetett Keresztelő ittzés Kanna egy Tállal.

d) Van egy fából készült harangláb, melybe van két harang, a' nagyobb készült 1794ben Szaboltsi Ekklesia neve van rajta és a' Harang öntőnek, ismét van egy kép koronás fővel. Ment egy 1 1/2 másfél mázsás.

Van egy kissebb harang is, készült 1729ben 45. fontos - van rajta egy kép, a' Harang öntő nevével edjűt.

e) Semmi Levelei ezen Ekklesiának nintsenek, vagy egy régi, és egy Új Enekes Könyve, Két Matriculája egyik az is régi, a' másik újabb, ismét vagyon két Protoculluma, egyikbe fel irodnak az Ekklesiának Jövedelmei és Költségei, a' másikba a' Felséges K. Parantsolatok Superintendentialis Végezések, és lattnak??, Currensék.

f) A' Parochialis Ház áll két szobákból, egy konyhából egy udvarra nyiló kis Classisból, és egy imádkozó Házból, azon egy fedél alatt; van az Ekklesiának, egy nagy kékre festett hosszú asztala, két székei. A' Predikátori házhoz meg kívántató semmi Kamara, vagy Pintze nints, mely miatt kéntelenítettik a' Predikátor a' tsapos Hordó Borát az Oratoriumban tartani, és ezen két szükséges épületeknek nem léte miatt, minden esztendőben tetemes károkat vallani, van egy rongyos oldalú Istálló, egy rossz Pajta, egy kis Oll, nem szinte jó állapotban. Kapuk kerítések, nem szinte jó formában, ezen fogyatkozásokért a' Tract. Visitor Urak által minden esztendőben kemény admonitiot kapnak, de véle nem gondolnak.

II. Az Ekklesiái igazgatás.

1) Vagyon orgonizalt Presbterium, választatnak a' nép és Predikátor voksaik által fel eskettetnek a' Templomban vagynak mind öszve hat Presbyterek, két Curatorok, és két kis Esküttek.

2) Tartatnak Presbyterialis Gyűlések, hól vasárnap, hol hét köz napokon, mikor a' szükség kívánnya, mindenkor a' Predikátori háznál.

3) A' Presbyterialis Gyűlés a' tzégéres vétkekben élőket keményen feddi, a' kegyes életre serkenti, a' versengő és külön lakó házas Társakat, ha lehetséges öszve békéltetni, az Isten házat nem gyakorlokat, harag tartokat, ha találhatnak az Ekklesiában, Keresztényi kötelelességeknek tellyesítésére inti serkenti illyenek most ezen Ekklesiában nintsenek.

4) A' Presbyterialis Gyűlésnek actai fel jegyeztetnek a' helybéli Predikátor által.

5) Curator vagyon ennek minden esztendő végén számot kell adni az Ekklesia jövedelmeiről, és költségeiről, a' szám adás revideáltatik a' Helybeli Presbyterium által.

6) Az Ekklesiának jövedelme van az adakozásból, publicatikoból, a' Méltóságos Uraságh búzájának kinyomtatásából néhánykor holmi vecturákból, mellyet szokott az Ekklesia tenni Pétsre, és Siklosra, Deszka és egyéb fa vagy más porteka hordás dolgában, mellyeket neha az Ekklesia hasznára szokott a' Nép tenni mivel ezeken kívül, az Ekklesia jövedelmét miből lehetne szaporítani nem láthattuk által.

III. Publicaltatik az Agentiale, minden esztendőben 5ször Communio alkalmatosságával, ugy hogy akkor semmi más jel ki nem tétetik.

â. A' Gen. Consistoriumtól rendeltetett objectumok, nem külömben annak idejében publicaltatnak.

ã. A' Predikátor két Cuator jelen létében felirodik az alamisna mindjárt akkor, és ugyan az Ekklesia Ladájában tartatik.

ä. Minden hijánosság nélkül, mind az Agentiale, mind más alamisna administraltatik, a' Tiszteletes Esperest Uraknak Contraquintantiája és Qietantiája mellett.

IV. 1. A' Lelki Pásztor Neve Mózsés Mihály, Ketskéméteenn és Debretzenben tanult, Magyar és Deák

nyelven beszélhet, két esztendőktől fogva van ebben az Ekklesiában, ez előtt lakott Márfán, négy esztendeig, Sámodon három fertály esztendeig interimaliter a' hová ment a' Mohátsi Rectoriaból, a' hól három esztendőig szolgált. Feleséges, vagynak öt gyermekei.

2) Van Canonnya Liturgiája és Josephina Resolutioja.

3) Minden Vasárnapokon és Innep Napokon tart Prédikációt, dél után Catechizatiót, hét köznap Imádságot.

4) Az Úr Asztalához először járulni akarokat confirmálja, és a Confirmatusok nevét bé írja.

5) Az ur Vatsoráját esztendőben 5ször adminisztrálja.

6) A' Keresztelést a' Templomban szokta véghez vinni.

7) A' betegeket meg látogattya.

8) A' Matriculat a' Gen. Consistoriumtól adatott Norma szerént viszi, és a' tisztátalan ágyból születettettek az Annya nevére bé írja a' Matrikulában.

9) A Házasulandokat három Vasárnapokon vagy ünep Napon publicálja.

10) A Felséges Királyi Parantsolatokat a Consistorium Rendeléseit inprotocolálja.

11) A' Prédikatori fizetés különösen van le írva.

12) A' Predikatori fizetés, igen nagy fogyatkozással adodik bé, és minden Törvény ellen a' Predikátornak házrol házra való járása által, a'mely dolog eránt már több izben tett jelentést a' Predikátor és meg engedtetett a' Tiszt. Esperes Ur által, de semmi sikere nem lett mivel így is felette igen sok a' Restantiája, mindennémű fizetése dolgában.

13) A' Predikátor illendő betsületben tartatik, kivált ha a' fizetését nem sürgeti.

V. Rector vagy Praeceptor, euem Elléasoúbam me, élévén a' Predikator maga tanittya az oskolás gyermekeket, és Leányokat, a' kik mind két részről 28an vagynak tanittya pedig őket a' vallásra, az ugy nevezett Göből Kateból Kis Katéra, Kis Historiara, ra Éneklésre-írásra, számokra, ezektől való tsekély kis fizetés soha be nem adodik, hijában kéri a' Predikátor, már két esztendei tanítás pénze és egybe kin maradt, és annak be adásáról, még tsak nem is gondolkoznak, tsak Télen szokták gyakorolni a' gyermekek az oskolát, a' V. Tractus által ki nevezett oskola Inspectorok fogyatkozás nélkül visitálnak, a' kik T. Varga János és T. Pál István Ipatsfai Prédikátor Urak.

h) A' Templomban való éneklés ha oskolás gyermek van, az viszi, ha az nem találkozik valamely Halgató a' ki énekelni tud, ha az is nints mindenkor a' Prédikátor szokta végezni.

i) Ujj Énekes Könyvet, még tsak hármát lehetett szerezni jollehet ennek meg szerzésére azon meg boldogult T. Senior Ur Can. Visitatiojakor sokan ajánlották magokat, de Könyvet mind eddig sem nyerhettek.

VI. Bába van, vagyon examinalva, fel van esketve, tud az asszonyok bajján segiteni, Kötelességében el jár, nem keresztel, a' himlő oltás az idénn is nagy szorgalmatossággal gyakoroltatott.

VII. Temető kert elég tágas, bé van kerítve, sántzal, és a' természet is vizzel körül vette, a' sirok jó méjjenn ásatnak, meg tartatik a' F. Királyi Parantsolat szerint való temetés.

VIII. Van Harangozó: El jár kötelességében, engedelmes a' Prédikátornak. Van fizetése, és a' Helység terheitől szabadsága.

IX. Ezen Ekklesiának nintsenek olyan különös szegénnyei, a' kik az Ekklesia gondviselésére méltoknak tartattathatnának.

X. Nintsenek az Ekklesiának gravamenei. A' Vallás gyakorlásáb an, Isteni Tiszteletiben, földjében, nem haborgattatik. Nintsenek ezen Ekklesiában olyanok kik a' Catholica vallásra kényszerítettének, és a' R. Katholicusoknak Innepjeiknek meg tartásokra erőltettetnének sem Processio járásra, sem Lelkek számának coscriptióját, a' Plebanosok nem kívánnják.

?? 1815ig

Az 1806tól fogva, születtek ezen Ekklesiában inclusive 160an, meg holtak 82en, copuláltattak 51en.

G 100 Garré [Garé]

[Fedőlap]

Garré d. 18. Junii. 1817.

1. Templom teteje.
2. Harang Láb erőssítettése.
3. Az Épületek rongyosok.
4. A' Jövedelmet nevelhetnék a' Dézma nyomtatásból.
5. A' Charitativumok fundusa a' Publicatio igen csekély.
6. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.
7. Oskola Ház nintsen.
8. Oskolás Gyermek 5, lehetne több, de szófogadatlanok.
9. Földek trágyáztatása.

+++

A' Canonica Visitatio Tárgyai körül való Kérdésekre ki-irt Feleletek.

I. Az Ekklésia.

Garré. Tettes Ns. Baranya Vármegyében. - A' Pesti Mélt. Püspök Úr Vicariussáé, nevezetesen most fő Tiszt. Juranits Antal Úr Nagy ságáé.

a) Máterré lett 1796k Esztendőben. Az előtt Szavához tartozott. - Valami nevezetes fatumairól semmi emlékezet nintsen. A' Lelkek száma 212.

b) A' Templom épült 1797be földből verettetett, v. tömöttetett; Most ki van fejezve: de a' teteje essőzésnek idején mindég tsorog.

c) Az Ur Asztalához való Edények: 1) Egy, 5 itzés bádóg Kanna. 2) Egy rézzel meg futtatott bádóg pohár. 3) Egy bádóg tányér, és egy kékmázú tserép tányér. 4) Egy igen közönséges kenderből való fejez abrosz. 5) Egy tarka gyólt takaró keszkenő, és egy selyem zöld takaró keszkenő. - Keresztelő edények:

1) Egy nagyon közönséges fehér tál, tserépből, és 2) egy éppen olyan maszajú Ibrik.

d) A' Harang-lábon - melly igen régi, és tsak alig áll - van egy 50 fontos Csengetyű ezen Inscriptioval: AVE MARIA GRATIA PLENA. N. 36. 1748.

e) Van az Ekklának a' Templomban egy, Debreczenben ki adott Énekes Könyve in 4o Levelei egyebek nintsenek azoknál, mellyeket a' Predikátor kérésnek alkalmatossággal a' Fő Tiszt. Consistoriumhoz nyújtottak.

f) A' Parochialis Háznál van két szoba - nagyonn egésségtelen épület kivált Télnek idején. Van benne egy közönséges festett asztala az Ekklának, két fa karszéke, két hosszú széke, egy könyvtartó festetlen Thekája. - Kamara, Istálló, Ól van, de rongyosok.

II. Az Ekklésia Helybeli igazgatása.

1) Hat személyből álló Presbyterium vagyon, a' kik a' Templomban választattak, és esküdtettek.

2) Presbyterialis Gyűlések tartatnak a' Parochialis Házban, Vasárnapokon, mindön az Ekklésia, Predikátor és egyéb szükséges igazítani való dolgok fordulnak elő.

3) A' Presbyterialis gyűlés, a' tzégsés(!) vétkekben élöket - ha találatnának - szeretettel meg intené, és dorgálná; a' versengő házassokat öszve békélteti; a' Templomot nem gyakorlókat hasonlóképpen meg inti.

4) A' Presbyterialis Gyűlés Actái még eddig fel nem jegyeztettek; mifel az Antecessoraim példát nem hagytak magok után; az én ittlétem óta pedig semmi ollyas nagy dolgok elő nem fordultak, a' mellyek a' fel jegyzést meg érdemlették volna.

5) A' Presbyterek között van két Gondviselő, a' kiknek számadása esztendőnként a' Predikátor, és többi Presbyterek jelenlétiben megy véghez.

6) Az Ekklésiának Jövedelme egyébből semmi sints, hanem ha a' halgatók annak hasznára valami fuvart, v. más munkát tesznek valakinek, p.o. másnak valakinet követ, fát hordanak, vagy szöllejét dolgozzák, és az azon munkára járó summát az Ekkla hasznára fodítják. - és ezen kívül tsupán tsak a' Sátoros Innepekben, és más Communio alkalmatosságával valami keveset adakoznak. - Nevelni lehetne - kiváltha az idők kedvezőbbek lennének, és ha a' hallgatókban az Ekkla java eránt egyenlő, és forróbb buzgóságot lehetne önteni. - Borból, búzából, minden pár emberre bizonyos quantumot vetvén.

III. A' Charitativumok, v. Alamisnák

á. Az Agentiale publicaltatik Esztendőben ötször, Communio alkalmatosságával, a' mikor más végre sem tányér, sem más jel nem tétetik ki.

â. A' Consistoriumtól rendeltetett Objectumok publicaltatnak; de minden haszon nélkül. Mert a' mint a' felsőbb 6k szám alatt lehet látni, tsupán tsak Communio alkalmatosságával adnak valamit, és abból kell ezen közönséges objectumokat is kielégíteni.

ã. Az Alamisna fel számláltatik a' Predikátor, Gondviselők, és Presbyterek jelenlétekben, és bé íródik mindjárt akkor, a' melly az Ekkla ládájában tartatik a' Parochialis Házban, a' kúlts a' Curatornál lévén.

ä. Az Agentiale, és más alamisnák administraltatnak Tract. Visitatiókor a' Nagy Tiszteletű Esperest, és T. Senior Uraknak Quietantia, és a' V. Tractus Protocollumába való Predikátori, és Curatori Subscriptio mellett.

IV. Lelki Pásztor

1) Szekres János, ki a' Debreczeni Collegiumban tanúlt, 12 esztendeig. A' Magyar nyelven kívül beszélhet Deákul, Németül is keveset, és fordíthat. A' Görög és 'Sidó nyelvet is tanulta. - Negyedik esztendeje, miólta ez Ekklaában szolgált. Ittkezdte Predikátori Sz. Hivatalát. - Feleséges, 's egy leánykája van.

2) Canonja, Liturgiája, Josephina Resolutioja van.

3) Minden Vasárnapokon, és Innepekben tart Predikátiókat. Délután a' Hejd. Catechismust magyarázza. Hétköznapiokon a' Könyörgéseket el végzi.

4) Az Úr Asztalához először járúlni akarókat tanítás, és Censura alá fogja, és confirmálja: azután a' confirmatusokat a' Protocollumba be-írja.

5) Az Úrnak Sz. Vatsoráját esztendőben ötször administrálja, úgymint: Karátsony, Húsvét, Pünköszt Innepeinn, és az újj ken yér 's ujj bor vételének alkalmatosságával.

6) A' Keresztelést a' Templomba viszi véghez.

7) A' betegeket meg látogatja.

8) A' Matriculát continualja, a' Consistoriumtól ki adott Norma szerént. - A' tisztátalan ágyból születtek Nevének bé írására még eddig nem adódott alkalmatosság.

9) A' Házasulandókat háromszor publicálja, tsupán tsak Úr Napjainn. A' Copulaltattakat be írja. Nem különben.

10) A' Fels. Királyi Parantsolatokat, 's a' Consistorium Rendeléseit is improtocolálja.

11) A' Predikátori fizetés annak idejében nem mindenektől adatik be - most is van kinn restantia.

12) Szent Hivatalához illendő tekintetben tartatik a' Predikátor. Annyiban, a' mennyiben egy Baranyai Helységnek együgyü lakosaitól lehet várni.

V. Az Oskola.

Minthogy e' kis Ekklesiában a' Predikátor viszi a' Mesteri hivatalt is; az idevaló oskoláról rövideden tsak ezeket lehet meg jegyezni:

1) Különös Oskola ház nintsen - a' mi igen nagy tereh egy igyekező Predikátornak, és nagy alkmatlanság - hanem a' Predikátornak két szobái közzül az egyik, télen által a' tanuló gyermekek számára fordítatik; nyáron pedig kívül a' szabad levegőn vagynak.

2) Oskolához való készülétek; p.o. székek, asztal, tábla nintsenek.

3) Oskolába járó gyermek most nints több ötnél, a' kik az aratás, és szüret idején kívül többnyire mindég fel járnak. Hogy többet nem lehet az oskolába felvenni, v. hívni, oka az: mert a' szülék is többnyire tudatlanságban nevelkedvén fel, sem Papi, sem Királyi parantsolatoknak tellyesítésére nem lehet őket venni; de legfőbb oka ennek, a' mostanába nagyon elhatalmazott szükség, szegénység, éhség, drágaság.

4) A' kik fel adódnak oskolába, a' Consistoriumtól Specificalt methodus szerént tanaíttatnak, a' mennyiben az ő Könyveik' szerzésében való tehetségek meg engedi.

5) Ennek a' kis oskolának a' V. Tractustól ki rendelt Inspectori: Tiszt. T. Kóssa Daniel e. N. és Tiszt. T. Bekő István assessor Urak, a' kik is esztendőben sgyszer visitálnak.

6) Az újj Énekes Könyv még nem introducaltatott azért; mert b.e. Tiszt. Senior Úrtól ígértett újjkönyvek még nem küldődtek le. Mihelyt azok le hozattatnak: azonnal usualtatnak.

VI. Bába van. Examinalva van a' Vármegye Doktora által, és a' T. Fő Biró Úr által fel van esküdtetve. - Nem keresztel. - A' himlő óltás gyakoroltatik.

VII. A' Temető nagyon szoros, már sírokkal egészen meg van töltve - be van sántzolva. - A' sírok a' helynek fekvéséhez képpeszt elég mélyen ásattatnak. A' Tetés idejére nézve meg tartatik a' Fels. Királyi Parantsolat.

VIII. Harangozót a' Predikátor tulajdon maga Conventióján tart.

IX. Az Ekklesiának éppen tehetetlen, és gyámoltalan szegényei nintsenek.

X. Az Ekklesiának Gravamenje ez: 1) Hogy a' Parochialis Házhoz a' földes Uraságtól designalt 1/4 Sessio föld és a' Halgatók minden esztendőben robotolnak, szinteúgy mint a' magokért; füst pénzt, csirkét, arendát, és egyéb accidentalékat szinténúgy megkiván az Uraság érte, mint akar melly polgár sessiojáért. 2) Ezeket a' földeket meg dézmálja, mégis 3) Fát nem ad minden esztendőben a' Predikátornak sessioja után, holott a' mint a' halgatók beszéllek, eleinte egy Szolga Biró által Garréba tartatott Gyűlésben annyi fa assignaltatott, a' mennyi esztendeig elégséges. Tsak az a' kár, hogy ezen ígéretről levelet nem vettek a' Fő Bírótól. Már most, mint hogy levelet nem tudnak erről mutatni, úgy látszik, hogy hijjába is igyekeznek ezért mozgolódni.

G 101 Gordisa

[Fedőlap]

Gordisa 26. Junii. 1817.

1. A' Nagy szobából kettő készíttessen .
2. Canon kívántatik.
3. Hétköznapi déllesti könyörgés.
4. Temető kerítettése.
5. A' Communióhoz való pohár helyett más szereztessen.

+++

A Gordisai Sz. Ekklesiában Templomhoz és Parochialis Házhoz tartozó eszközöknek
feljegyzése 1816. 15. Julii.

I. A Gordisai Ekklesia T. Ns. Baranya Vármegyében vagyon birja ezen Hellységet Mélt. Gróf Eszterházi Nepomuk János, tartozik a' Dárdai Dominiumához.

a) Ennek az Ekklesiának kezdete nem tudatik, ez előtt mintegy 160. v. 170. esztendővel kezdtek lakni benne. Predikátorok kik közül első Tóver Ferentz Dráva Szaboltsrol költözött által Gordisába mint filiajába, és azután D. Szabolts filia, Gordisa pedig Mater lett. és egy Istrai névű Pusztán, a két helység között fekvő régi Templomban együve jártak Isteni tiszteletre mintegy 170 esztendeig. Az 1796. esztben pedig Dráva Szabolts die 18a Junii elválván Gordisától nyervén Predikátort, Gordisa Templomot épített magának.

b) A' Templom Gordisába épült három esztendő alatt és 1800dik 6ta Apr. el készült Tornyával együtt, köből és téglágból, fenyő sindel alatt tartatik, azután 1804.dikben vett az Helység tulajdon költségen egy 214 fontos harangot Vain Péter Petsi harang öntőtől 340 frt. E mellett vagyon a' Toronyba egy kis régi harang. Inscriptioja mind kettőnek ez; Gordisai Ekklesia harangja. jó állapotban vagyon mind a' Templom, mind a' Torony, benne levő harangokkal együtt.

c) Az Ur Asztalához két edények vagynak, egyik réz, másik bátok inscriptiója ez Gordisae. a' bátokon nint irás semmi.

d) Könyvei az Ekklesiának több nints az Ekklesiái Matriculanal és két Protocollumok mellyek közül az egyikre az Ekklesia jövedelme, és a' költsége irattatnak fel, a másikon pedig a' F. Királyi Parantsolatok és a' Fő Tiszteletű Superint. rendeletek jegyeztetnek fel.

e) A' Parochialis ház áll három szobákból, kettő a' Predikátor részére szolgál, egy pedig az Oskolás Gyermekének Classisa, mind ezek egy lineában egy fedél alatt fekszenek.

f) Ezen Szobákban vagyon egy hosszú asztala az Ekklesiának, és négy fal mellett fekvő hosszú székek, és két bőr kár székek.

g) Vagyon a' Parochialis Udvarba egy kö kamra jmellynek a' tetejen fekszik a' kukoritzás Gore. Ezen

kamrában vagyon egy 12. kilós deszka hambár és egy két kilós fenyő hordó. Vagyon ismét egy Pajta, és egy Istálló jó fedel alatt.

h) A' mi a' Lelkek Számát illeti találtattak ezen 1816 esztendőben férfiu nemre 188. Asszony nemre pedig 214. Sa 402 Lelkek.

II. Az Ekklesia igazgattatik a' presbiterium által kik hatan vagynak, kikhez tartoznak a' két gondviselők, a Parochialis Háznál választatnak, a' Templomban fel eskettetnek. Gyűlést tartanak Vasárnapokon a' Parochialis Házban, ha szükség egyebb napokon is. Ugyan akkor a' czegeres bűnben elők fel hivattatván meg feddetnek, a haragosok öszve bekeltetnek, ha lehet ha pedig nem, a' Birónak által adattatnak.

2) A' Gondviselők Számadásaik esztendőnként revidealtatnak a' Predikátor és az Presbiterium által. Jövedelme az Ekklesiának és a' költsége a' Protokkumba bé irattatnak a' számadásokkal együtt.

3) Jövedelme vagyon az Ekklesiának a' Templomhoz tartozo egy harmadfel hold kukoritza föld termeséből és egy darabka kaszáló rétből, leg inkább pedig a' földes Uraság dezma búzájának el nyomtatásából, és a' mit Személyessen szoktak adni a' Perselyben, mind Vasárnapokon, mind egyéb napokon. Mivel lehetne ezeken kívül nevelni az Ekklesia jövedelmét nem látunk abba módot.

III. A Charitativumokra nézve.

a) Az Agentiale 5ször Publicaltatik esztűben az 5. Communio alkalmatosságával, a' Collegiumok pedig a' 3 innepek második napjainn.

b) Az adott alamisna fel számlaltatik, a' Predikátor és Gondviselők által, ugyan az a' Predikátor be is írja a' Protocollumba, a' Pénz tartatik az Ekklesia Ládájában melly a' Parochialis Háznál vagyon, de a' kultsa a' Gondviselőknél mindenkor, együtt nyittatik fel a' Predikátor, Gondviselők és Esküttek előtt.

c) Ezen ládából adattatik ki mind az Agentiale, mind mas szükséges részekre az alamisna. Az Ekklesianak minden Szüksége ebből Pótolódik ki.

IV. A Gordisai Lelk. Pasztor, Balogh Sámuel. Tanult N. Körösön és a' Debreceni Collegiumba. már 31 harmintz egy esztendeje miólta Gordisában szolgál Isten Kegyelmeiből. Magyarul, Deákul Totot is valami keveset beszélni tud. Ezek előtt Gyüdi Oskola Mester volt negy esztendeig. Feleséges, egy férjhez ment leánya is vagyon. 65 esztűdös.

b) Vagyon a' Predikátornak Liturgiája, és Josephina Resolutioja.

c) Minden Vasárnapokon múlhatatlanúl reggel Predikáll, Dél után Catechizal. Soha pedig ezeket el nem mulasztja ha tsak egésséges. Hétköznapiokon kéttzer Könyörög a' néppel.

d) Az Ur Asztalához jarulandokat előre el kesziti, ugy mint a' kiket az Oskolaba is maga tanit.

e) A' Keresztelést véghez viszi a' Templomba, v. a' Parochián ha szükség kívánnya.

f) A' meg kereszteltetteket a' ki adott norma szerint bé írja a' Matriculába.

g) A betegeket meg látogatja velek könyörög s vigasztallja.

h) A' házassokat 3. Vasárnapokon v. Innepeken közönseges helyen ki publikállja. a' Copulaltattakát, be írja Szorgalmatossan, a' Mátriculába, az ő házassagi egyezésekkel együtt.

i) Szent hivatalához illendőképben tiszteletben tartják a' L. Pásztort.

V. Bába vagyon az Hellységbe Rfirta Asszony. A' Ns. Vármegye Doctoratol examinaltatva, a' Helybeli Predikátortól meg eskettetett. Köteleségében el jár. Nem keresztel.

VI. Temető meg lehető tagas. Bé van kerítve Santzal túske nélkül. A' temetés a' F. Királyi rendelés szerint az ő idejében mégyen véghez.

VII. Harangozó vagyon. El jár köteleességében. Engedelmes a' Predikátornak: van illendő fizetése.

G 102 Gyüd

[Fedőlap]

Gyüd 16. Junii 1817.

1. Hétköznapi dellyesti könyörgés.

+++

A Canonica Visitatio Tárgyaira Feleletek

I. Az Ekklésia

A' Gyüdi Reformata Mater Ekklésia Tettes Ns. Baranya Vármegyében, Mélt. Gróf Batthyán Antal Siklósi Uradalmába fekszik.

a) A' Gyüdi Ref. ekklésia hogy régi mutattya Lampe Ekklésiai Historiája; ennek első Temploma kis Tornyotskájával edgyütt volt téglából és kövekből, azon a' helyen a' hol most a Boldogságos Szűz Mária a' Romai Anyaszentegyháztól tiszteltetik, nevezetessen éppen azon napkeleti részében a' Templomnak a' hol a' B. Szűz Máriának képe ül.

Elvétetett a' Siklósi Barátok által ez a' Templom Naszvadi András Predikátorságában, a' ki az Ekklésia protocolluma szerint volt Predikátor 1680k Esztendőben. Leg elsőben hozott ki Siklósról egy Kristóf nevű Barát egy keresztet, melyet a' Templom előtt lévő almafának az oldalára felszegeztetett, és a' kultsot elvévén a' Predikátortól maga járt ki Siklósról Mise Szolgáltatni. a' nagy Pestis után kezdettek osztán meg szaporodni a' Szerzetesek egész a' boldog emlékezetű Második József Császár idejéig. hanem elébb ez a' kis Templom Tornyával együtt elrontatott, és ennek helyébe ez a' mostan álló nagy Templom Klastrommal edgyütt építettett /:mellynek edgyik Tornyában a' mint mondják - két kis Harangjok meg most is ott szolgál a' Reformatusoknak:/

Nevezetes itten az, hogy midőn a' mi kis Tornyunk tetejéről egy Simon nevű Kőműves a' gombot levette, a' gombal edgyütt leesett, és öszve törödvén tsontyai: tsak ugyan meg gyógyított, és mint koldús a' Gyüdi Helységben élegetett.

Akkor mindjárt építettett itt a' völgyben a' forrás kút felett naplemente felől egy kis Templom, kis Tornyotskájával edgyütt fából; ez is sok viszontagságokat szenvedett, nevezetessen 1770ben Borza Gergely Predikátorságában lezáratott egész 1775ik Esztendeig a' midőn sok esedezésre felnyittatván, az időtől fogva minden akadály nélkül benne az Isteni tisztelet gyakoroltatott egész 1807ik Esztendeig, midőn ennek helyébe a' nagy uttzán lévő dombon Téglából és kövekből álló Templom Bádogos Tornyával együtt készítettett az Ekklésia tulajdon maga költségével.

Rendes Tanítók /:a' kiknek nevei fel vagynak jegyezve:/ ebben az Ekklésiában ezek voltak:

1. Naszvadi András Anno 1680. 2. Bálint Pap /:vulgo sie vocabatur:/ A. 1695. 3. Szerdahelyi Péter A. 1701. 4. Tóthfalusi György. A. 1706. 5. Detsi Sámuel A. 1710. 6. Ketskeméti Gergely interimalis. 7. Kopátsi János A. 1718. 8. Komáromi János A. 1725. 9. Bitskei János A. 1731. 10. Filoczi Bálint A. 1731. 11. Kálmány István A. 1742. 12. Keresztesi Kóssa György A. 1748. 13. Székelyhidi Dániel A. 1752. 14. Borza Gergely A. 1755. 15. Babolts András Interimalis 1780. 16. Versei Sámuel A. 1781. 17. Kósa István A. 1787. 18. Vetsei István A. 1797. 19. Krekuth György A. 1801. 20. Györi Mihály A. 1806. 21. Kóssa Daniel a' mostani 1808tól fogva. A' Lelkek száma 485.

c) Az Ur Asztalához vagyon 4 bádóg Kánnája az Ekklésiánaki, két sárga rezes pohara, két bádóg tányérja, két fehér abrossza, két selyem keszkenője, és egy kéék materiából való felső asztaltakarója, melly ezüst paszamántal vétetett körül, semmi Inscriptio nintsen rajtok, 's tartatnak egy Ládában a' Predikátori házban. a Keresztelő edény melly czinből vagyon áll a Templom közepin levő asztalon egy viseltes selyem keszkenővel beterítve.

d) A' Toronyban van két harang. A' nagyobbikon fellyül e' vagyon: Martinus Feltl hat mich gegossen 1781. alól: a' Gyüdi Reformata Ekklésia öntette a' kisebbiken fellyül: Gloria in excelsis Deo anno 1779 egyik oldalán egy kereszt az alatt álló kis siránkozó aszszonyokkal, a' másik oldalán egy barát kámsába öltözött szent, jobb karján egy kis gyermeket, bal kezében egy szál virágot tart.

e) Az Ekklésiának a Matriculanál és Protocollumoknál egyébhb könyvei és Levelei nintsenek.

f) A' Parochialis házban vagynak két szobák mind kettőnek az a' hibája, hogy padlása tsak öszve rakott de nem duplázhott deszkákból lévén készítve a' port szüntelen szorja, a' tselid szoba pedig egy részént a' partba lévén építve kivált télen nagyon nedves, külömben a' fala jó, a' teteje is tsak a' nagy zápor esső alkalmatosságával tsurog vagy két helyen. Az első szobában vagyon az Ekklésiának egy asztala barkótza fából, és két fenyő zöldes szint mutató pad, s egy fehér fogas, a' tseléd szobába egy rossz nyoszolya és két fekete fogas, a' kamarában egy régi almáriuma. Kamara, Istálló, Pajta, ollak is vagynak 's egy pintze és abban négy búzát tartó nagy fenyő hordok. - mind szenvedhető állapotban.

II. Az Ekklésia helybeli igazgatása.

- 1) Presbyterek vagynak 12en választatnak a Templomban. Istgeni tisztelet után. 's azonnal fel eskettetnek.
- 2) Tartatnak Presbyterialis gyűlések de nyáron által igen ritkán, akkor is vasárnap, téiben pedig ha a szükség kívánja hét köz napokon is és mindenkor a Parochialis házban.
- 3) A' Gyűléseben az egymással békételenkedő házások meg intetnek 's megdorgáltatnak, az egymással tizvódók meg fenyittetnek, a' tisztátalan életet élők poenitentia tartásra serkentetnek; külön lakó házások pedig még eddig nem voltak, 's nintsenek, /:ki vévén azt, hogy egy ifjú kanász ez előtt öt vagy hat héttel, el hagyván feleségét, egy itt lakó sánta szabónak már közép időst is talán meghaladott felességével el szökött:/ valamint olyanok is a' kik az Istgeni tiszteletet telyességgel nem gyakorolnák.
- 4) A' Presbyterialis Gyűlés actai más fél Esztendőől fogva fel jegyeztetnek a' Predikátor által.
- 5) Curatorok vagynak ketten Kováts János és Szabó János esztendőnként számot adnak az Elöljárók előtt, melly számadás a Canonica visitatiokor Esztendőnként revidealtatik.
- 6) Az Ekklesia jövedelme áll az önként való alamisnálkodásból, bor beli adományból, és az Uraság dézma búzájának nyomtatásából, más egyéb módot annak nevelésére találni, melly a' Lakosok indulattyával és környűl állásaival meg eggyező volna, igen nehéz.

III. A' Charitativumok vagy alamisnák

Az Agentiale Esztendőnként ötször publicaltatik mindenkor az Uri sz. Vatsora kiszolgáltatása alkalmatosságával, a' mikor semmi más akármely végre jel kitétetni nem szokott. A' több Gen. Consistoriumtól rendeltetett objectumok is publicaltatnak. Az alamisna az azt behozó Curatorok által fel számláltatik, és a' Predikátor által mindjárt be irodik 's az Ekklesia ládájába azonnal betéttetik, az Esztendőnként megesni szokott Seniori Visitatio alkalmatosságával pedig mind az Agentiale, mind más publicált alamisnák minden hijjánosság nélkül a T.T. Visitor Uraknak által adatnak a' vélek lévő Könyvbe feljegyeztetnek, a Predikátor és Curator subscriptiójokkal meg-erősittetnek.

IV. A Lelki Pásztor

- 1) Kóssa Dániel, tanult Ketskéméthen 's Debreczenben, Predikátorrá lett Kémesen a' hol 7 Esztendeig annak utánna Bűdösfán 3 Esztendeig szolgált, itt pedig 10ik esztendejét tölti. ért Deákul 's Németül valamit. Feleséges, vagyon öt gyermeke.
- 2) Van Canonja, Liturgiája, Josephina Resolutioja.
- 3) Minden Vasárnapokban és Innepekben tart Predikiatziot, dél után Catechizatiot, hét köz nap Imádságot.
- 4) Az Ur Asztalához először járulni akarókat a' Gyülekezet előtt censealja, confirmálja, 's a' Confirmatusok nevét beírja.
- 5) Az Úr Vatsoráját a három sátoros Innepeken, új kenyérkor, és új borkor administrálja.
- 6) A' Keresztelést a' Templomban viszi véghez de ha a gyermek beteg lévén idő közben hozodik fel akkor a' háznál.
- 7) A' betegeket ha bejelentetnek meglátogatja, a hosszasan sinlődőzőket pedig minden jelentés nélkül is.
- 8) A' Matriculat a' Gen. Consistoriumtól ki adott norma szerént viszi, a' tisztátalan ágyból születettnek annyát írjabe így: N.N. tisztátalan ágyból született s.a.t.
- 9) A' Házasulándókat három Vasárnapokon, vagy Innep napokon publicálja, de hogy egyszer 's kétszer meg esetet az is a' sürgető környűllásokban, hogy kétszer Vasárnap egyszer pedig hétköznapi /:mikor t.i. szamosabb volt a gyülekezet:/ publicaltattak, nem tagadja. a' Copulaltattakat, valamint a' publicatio napját is beírja.
- 10) A' Felséges Királyi Parantsolatokat, 's a Consistorium publicalt Rendeléseit is beírja a' Protocollumba.
- 12) A' Predikatori fizetés kivált a' bor idejében beadódik, de most a' szűk termés miatt restantia van a' múlt Esztendőről mint egy 7. kila búza és két akó bor 's egy kila kukoritza.
- 13) Szent hivatalához illendő tekintetben tartatik a Predikátor.

V. Az Oskolák.

- a) Az Oskola Rector neve Báthori József, tanult Debretzenben, már negyedik Esztendejét tölti, masutt nem volt egyenesen a Collegiumból jövéen ide, nőtelen.
- b) Az oskola épülete meg lehets állapotban van, a' gyermekek számához képest elég tágas is, de a' házán kívül a' Rectgornak még tsak egy tyúk ollyá sints.
- c) Az oskolába járok vagynak 43an fiúk 22n Leányok 21en

- d) Az iskolát télen nyáron gyakorolnák, de rabosás emberek lévén szüleik és mind föld-mivelők nyáron által talán egy nap sints a' mikor egész számmal találtnának az iskolások,; a' nagy munka idején pedig fele is hibázik fél keze lévén a' föld mivelőnek a' gyermeke, a' kire munka idején vagy háza 's kis gyermek gondját, vagy barmit bizza; lehetetlen hát őket arra szoritani, hogy minden mulatás nélkül mindenkor egész számmal legyenek.
- e) Minthogy a' gyermekek kevés ideig járnak az iskolába, tsak a' leg szükségesebb dolgok taníttatnak u.m. az olvasás, vallás, vallás Historiája, éneklés, számvetés, írás, és a' könyörgések a' Consistoriumtól kiadott Methodus szerint.
- f) A' Tractus által kirendelt Visitatori az Oskolának Tdő Aszszeszszor Bekő István Úr és a' Helybéli Predikátor, kétszer visitálnak Esztendőnként mikor a' környül állások meg engedik. az examenenn is többnyire jelen van, ha pedig meg jelenni nem érkezik, akkor valamelyik szomszéd Predikátor szollittatik meg.
- g) Vagynak helybeli visitorok is rendelve u.m. K. Túrós János és Szemere Benjámin.
- h) A' Templomban való éneklést a' Rector elvégezi, és kivéven némelly különös alkalmatosságokat, egyéb aránt a' magaszabad tettzésén áll az ének választás.
- i) Az Új Énekes Könyvből Innepeken 's némelly Vasárnapokon reggel dellyest pedig legtöbbször a' Catechisatio alkalmatosságával szokott a' Rector énekelni, de mindenkor dictaltatni kell nem lévén 7 vagy 8 Új 'soltárnál több az Ekklesiában.
- k) A' Rector fizetése szinte úgy mint a' Predikátoré a' borra nézve idejében bé adódik, de búza béli fizetése maradt kinn 4 vagy 5 kilo.

VI. Examinált és felesketett Bába van, tud is az Aszszonyok baján segiteni, el is jár kötelességében, nem keresztel. A' himlő oltás minden harmadik Esztendőben gyakoroltatik, Járásbeli seborvos Czilinger József által a' Tettes Ns. Vármegye rendelése szerint.

VII. A' Temető elég tágas, de már egészen bevan temetve hanemha ujjonnan kezdik, be van kerítve, a' sírok egy olnyinél is mélyebben ásatnak; a' temetés idejére nézve a' Királyi Felséges Parantsolat megtartatik.

VIII. Harangozó van, eljár kötelességében, engedelmes a' Predikátornak, minden fizető személy ad néki esztendőnként egyittze bort, az Ekklesia pedig két pár botskort, a' Helység terhétől szabados.

IX. Nintsen olyan elesett szegény, a' kinek semmi gyámola nem volna, de szűkölködők ez idő szerint számosan vagynak.

X. Gravamenei az Ekklesiának nintsenek. - A' Tdő Administrator Úr a' Lelkek számát nem kívánta.

G 103 Haraszti

[Fedőlap]

Haraszti 28. Junii. 1917.

1. Hétköznapi délyesti könyörgés.
2. Temetés 48 órája.
3. A' tüzi fára nézve a' Ts s Ns Vármegyén lévén a' dolog semmi rendelés nem tétetik.

+++

A' Helvetziai Vallástételt tartó Dunán innen lévő Fő Tiszteletű Superintendenciába 1806k Esztendőbe elkezdvén a Canonica Visitatziot a' Vértes allyai K. Somogyi, és Tolnai V. Tractusokba sőt azokba végezvén is: 1817kbe Juniusba ezenn F. Baranyai V. Tractusban is ugyan azt continuative akarván Isten segedelme által fojtatni a mi Fő Tiszteletű Superintendens Báthori Gábor Urunk; tettzet Ó Kegyelmének ezenn Canonica Visitationak alább következő Tárgyait előre hozánk is megküldeni a' végre hogy azokra ki ki egyenes Feleletet tegyen.

Ezt tselekeszi Haraszti akkori Predikátor Héczei Dániel a Következendőkbe.

I. Az Ekklesia.

Haraszi Falu eleitől fogva Mater Ekklesia Tktetets Ns. Baranya Vgyebe, birja Meltóságos Galánthai Groff Eszterházy János Kazimir Cs.K.Kamarás és Maria Theresiai Katona Rend Vitéze.

a) Kezdetét a mi illeti Már a Reformatio kezdete tájján a melly lett ezenn a földön 1521 24.25.26. Esztendőben Haraszi is már a több Ekklesiának azonn Catalogussába ott vagyon a mellyet láthatni Lampe Historiájába lévő azonn Levélből a melly Anno 1647 irattatott és a mellyet lehetlátni, és olvasni pag. 661. A Falu akkor másutt, mai időkbe Pusztá névvel jegyes és most igen jó kender termő határba volt, 's onnat költöztek ezenn mostani Helybe, de mikor? az bizonytalan, a mint az is, hogy kik lehettek elsőbb Predikátorjai egész 1660ig. Azután rendre elő számlálhat 17. Tizenhét Predikátorokat eddig. Kik közül -

Első Putnoki nevű a kit nekik az ő Attyaik, 's Nagy Attyaik ezeknek ismét azoknak Eleik szájról szájra emlegetnek, jóval is a Racz háború előtt még a régi Haraszi helyen mint egy 1660k Eszt. tájján. Azután Második Marjanczi Popovits Ivánnak a fia bizonyítja hogy az ő Öreg Attya közelebb a Racz háború előtt mint egy 1689. 's több esztendő tájján valósággal Haraszi Predikátor volt, a régi falu helyén, 's onnat vitetett Predikátornak tul a Dráván Marjanczra a' hol akkor Ekklesiánk volt, és annak halála után a fiai a Romai Vallásra állottanak, és most is abban vagynak, a mint ez Újj-toi Öreg Emberek is jól tudják és N. Harsánba is Ambrus nevű Ember bizonyítja. Itt már nem tudnak emlékezni egyébről hanem - Harmadik Zakariás nevűről Toldi Péter 70. esztendő Haraszi Lakos bizonyítja hogy Toldi Miklos nevű Bátyja nem egyszer emlegette az ő füle hallattára Zakariás nevű Predikátort hogy esmérte és tudja hogy Haraszi Predikátor volt mint egy 1710 eszt. tájba.

Negyedik Erdőssi János nevűt ugyan Toldi Péter hetven esztendő Ember bizonyítja hogy esmérte és tudja Haraszi Predikátornak lenni mint egy 1725 eszt[endő] tájján.

Ötödik Gerson nevűt Köröm Mihály Rada Gergely és Geczi István Hatvan esztendő Haraszi Lakosok bizonyítják hogy Haraszi Predikátor volt, és hogy iskolába is jártak eleibe, és őket térdeire fel vette, és úgy tanította az A.B.C.re.

Hatodik Jovér Ferenczet már nagyobb részént az éltesebbek esmerték és tudják valósággal hogy Haraszi Predikátor volt két esztendeig 1729től fogva 1731ig.

Hetedik Ujjhelyi Josefet is hasonloképpen esmerték és tudják Haraszi Predikátornak lenni három esztendeig 1730tól fogva 1733ig.

Nyolczadik Mányoki Mihály már bizonyos hogy Haraszi Predikátor volt négy esztendeig 1733tól fogva 1737ig.

Kilencedik Czinderi Miklos tiz esztendeig 1737től 1747ig.

Tizedik Pápai Josef nyolcz esztendeig 1747től 1755ig.

Tizenegyedik Fekete Sigmond négy esztendeig 1755től 1759ig.

Tizenkettődik Vetsei Mihály tizenhárom esztendeig 1759től 1772ig.

Tizenharmadik Krisa András tizenegy esztendeig 1772től 1783ig.

Tizen negyedik Szőke Mihály Hat esztendeig 1783től 1789ig.

Tizen Ötödik Héczei Dániel Tizenhét esztendeig 1789től 1806ig.

Tizenhatodik Karanesi Dániel két esztendeig 1806tól 1808ig.

Tizen hetediknek számlállya mostani Héczei Dánielt vissza jövetelével.

Az egész Ekklesiába talátrato Lelkek Száma Nagyok és Kitsinyek Öszvesenn 490 Lelkek.

Ezek közül a Fizetők 130 Párok.

b) A Templom a Toronnyal edjűtt épült 1785ben Termés Kőből és téglából. 1794k Esztendőben egy szép kő Karral ékesült; 1797k Esztendőbe Templom Torony kövel kerítettik. 1807k Esztendőben a Templom veressel festett fa fedéllel, a Torony bádoggal sendelezve a legszebb és legjobb állapotba vagyon. 1812k Esztendőbe egy kő Asztal helyhez tetik a Közepére a' melly magába tartja a Keresztelő Edényt is.

c) Az Ur Asztalához tartozo Szent Edények. 1. Czinből készült talpas Pohár. 1. Két Czin Tányér. 3. Egy Czinből készült Fedeles Kantso. 4. Egy ittzés fedeles tserép Kantso. 5. Nagyobb régi fedeles tserép Edény zöl(!) mázal. 6. Negy ittzés régi nagy Ajokos sárga Kantso.

Ezenn Szent Edényekhez tartozo Takarók: Két Fejér Abroszok. Egy varrott fejér gyolcs Keszkenő. Egy veres virágu selyem Keszkenő. Rosás kék selyem keszkenő. Egy réf veres tafota fejér fikra(!) . Egy réf kék tafota sárga sikra. Egy nagy takaro Kazimir Keszkenő. Egy fejér star keszkenő.

d) A Toronyba vagynak Három Harangok. A nagyobb 4i négy mázsa 44 Font. Ennek Inscriptioja In 5. Kirchen Johan Fisher Coss. Mich. 1788. A Kissebb 2 két mázsa 28 font. Ennek Inscriptioja In 5.

Kirchen JNohan Fisher Coss. Mich. 1790. A leg kisebb 1 egy mázsa. Ennek Inscriptiojja a felsőbb részén In Graz 1778. Martinus Feltl Coss. Mich. Az alsobb részén. Haraszi Rfta Ekkla öntette maga költségén Pred. Krisa Andr. Anno 1778.

e) Levelei nintsenek az Egy Templom építésében nyert N. Vgye engedelmes. Könyvei ezek: A leg régibb Matricula 1767től 1779ig. Az újabb 1779től 1810ig. A legújabb nagy Matricula 1811től kezdődik és fojvást megy. Egy Inventariuma az esztendőnként való számadásokkal. Articulus XXVI. Dietae Anni 1791. Igazság Paissa.

f) Vagnak két szép tágas Szobái az elsőbb dészkával padimentonozva, a másik is tisztességes nagy, nállunk, szokott diszes állapotba. Vagyon benne az Ekklesiának egy szép fedeles nyoszolyájja Egy nagy Könyves Thecájja, egy Asztala, egy Pohár Székje amellynek alsobb része a' Sz. Edényekért van készítve. az Asztal körül két karos pad. egyegy Karszékje egy. Fogassai. Ide ki egy kék festékű Ládájja, a Templomba Persely. A szükség idején ide kiis egy Szép Keresztelő Czin edénye. Vagnak a Predikatori fizetésre kirendelt minden mertékjei a leg jobb intézetbe tsinosan, erős ujj karba, vasalá véve. Kamara köből és teglából, Vert falu Istálló tágas, Szenás Pajta erőss Kö lábakra fundamentomoson, Hidak és más mindenféle Szükséges Olai egy szoval mindene az eleitől fogva Szokott erőlködésünk mellett itélem meg a leg jobb le szebb, l. rendesebb ditséretes állapotba.

II. Az Ekkla Helybeli Igazgatás.

1) Vagyon most is mint eleitől fogva szokott lenni Helybeli Presbytereum a melly organizaltatik a jobb szívú Vallást és In. Ditsösségét inkább szerető békességet követni kíváno Halgatoinkbol, kik is a Parochialis Háznál a Predikátor elsőbbsége mellett köz meg egyezéssel választatnak 's az egyedül ebből a jó tekintetekből választatott Prfesbyterek, és Curátorok a Templomba mindenek hallattára a Predikátor által fel eskettetnek.

2) Gyüleaseket az elő fordulo tagok szerint tartanak a Parochialis Háznál v. Vasárnapokon v. ha ugy kívántatik Héti Köz Napokonis.

3) Mellyekben ha Czégéres vétekben elők találtattatnak azokat bonis modis a jobb utra vezetni igyekezik, kérés, intés, dorgálás által a mint legnagyobb erővel igyekezik ugy többnyire meg is nyeri.

4) Amikor is a dolgok ki menetele szerint ha érdemlik igen is az ilyen végezések be irattatnak a Predikator által. Demivel Templom kerülő v. más Házassak között esni szokott viszázkodok, botránkoztato életűek ritkán most pedig éppen nintsenek is, az itt való Gyüleasek tárgyai leg inkább tsak az Ekklai munkák 's epítések 's ujjitások lévén jegyzést nem is igen érdemlenek. A testi büntetés az Uraság vagy Vármegye Tisztjeié.

5) Curátorok vagynak mindenkor ketten hogy ha edjik dolgai miatt el vonattatik a másik jelen lehessen a szükség idején. Kik is minden esztendőbe a Jövedelem 's tett költség szerint szoross számot adni tartoznak a Predikator is az egész Presbyterium előtt. Ezen számadások osztán fel olvastatnak mindazok előtt valakiket e dolog illet és ide tartoznak.

6) A Jövedelem függ egyedül az Isten áldásától, 's az időtől, ha borunk bővebben terem terem(!) szoktunk Collectat tsinálni most Borbol majd a Köz Dézsma nyomtatasa, a Hivek esztendo alatt valo Alamisnalkodása. Lukma szedekor egy két marok buza adás, különös az Ekklesia jo darab Rétyte.

III. A Charitativumok.

á. Az Agentiale rendesen minden esztendőben Ötször publicaltatik, melly Sz. alkalmatosságot semmi egyéb nem és ilyenkor sem Tányér sem más jel valami egyéb végre ki nem tétettetik.

â. A T. Consistoriumtol meg határozott minden egyéb Objectumok a magok idejekbe szoktak ki hirdettetni.

ã. Es az ilyenkor gyülni szokott alamisnák mindjárt akkor a Curator 's a több Presbyterek és a Pred. előtt fel számláltatnak. A Predikátor és Curator mindjárt akkor be írják 's tartatik az Ekklesia Ládájába a Curator fölvi gázása és számadása alatt.

ä. Annak idejébe pg. mind az Agentiale mind minden más Charitativumok minden hijjánosság nélkül igazán administráltatnak juxta Qinetantias et recognitionalis.

IV. A Lelki Pásztor.

1) Héczei Dániel. tanultt a NS Debreczeni Collegiumban beszéll a Hazai Magyar nyelven, tud Deákul és más nyelvek hasznával élhetg. Szent Hivatala tökéletesebbitéseére. Lakik itt a Harasztiba 28

esztendőktől fogva, ide jött Alső Baranyai TGractusbol Babarczbol, a hól és Vaiszlóban ismét lakott 5 esztendőig. Vagyon egy Felesége. Van egy Leánya az Oldi T. Predikátor Felesége.

2) Meg van minden a minek meg kell lenni, 's több is u.m. Canona, Lyturgiája, Josephina Resolutio.

3) A Predikállást minden vasárnapokon, Innepeken véghez viszi a Dellyesti orákon Catechizáll. Heti Köznep is igen nagy akadályon kívül kétszer igen szeret Ini tiszteletet tenni.

4) Az Ur Asztalához leg először járulni akarokat ez előtt míg az oskolai tereh is együve volt foglalva a Predikatori Sz.ok magába is igen terhes Hivatalhoz addig is természetesen mint Tanitto maga; az olta is pedig mint Szent Hi vatalának egy különös részét mmasnak nem engedvén igen is maga informállya, 's a Confirmátusok neveit Inprotocollállya.

5) Az Uri Szent Vatsorát minden esztendőnként az ezen V. Tractusban lévő Szokás szerént Öt Szent alkalmatosság szerint ötször szolgáltatya ki.

6) A Keresztelést mindenkor Templomba, még mikor rendkívül esik is v. más Szomszéd Ekklesiából hozatik által a Keresztelendő ott viszi véghez, a hol is ezenn Sz. Czeremoniának egyedülvalo helye vagyon.

7) A Betegeknek Orvosságot adni valamikor, és valakik tsak azt kívánnák örömet és készen tselekszi.

8) A Matriculát mindenkben igyekezi vinni a Consistoriumtol ki adatott Norma Szerént, ugy a tisztátalan Agybol születettek is jo moddal be irni.

9) A Házasulandókat bizonyos hogy mindenkor 3szor publicálta eleitől fogva tartván magát mindenben a Főbb Rendelésekhez, k de noha sürgető okoktol indittatván néha Heti Köz Napokon is meg kellett tselekedni. most pedig az 1816k Esztendei K. Kun Sz. Miklosi T. Consistgorium végzését vévén már a multt esztendőben magát ahoz tartani kötelesnek esméri és közönsegeessé tévén a parantsolatot Heti Köz nap nem is hanem tsak 3. Vasárnapokon hirdeti ki.

10) Minden F. Királyi Parantsolatokat Minden Consistoriumoknak publicaltt Rendeléseit, a V. Tr. Végzéseit az a végre készültt Currenssek Protocollumába improtocolállya.

11) A Predikatori Fizetést a parantsolat szerint más Papirosra különösen fogja le irni.

12) A boldogabb időkbe ditséretessen be szokták adni a Pred. fizetést. Most pedig mint másutt mindenütt, ugy itt valoba a rettenetes Jégverés miatt Restntzia vagyon, de nints még is annyi mint másutt sok helyekenn a hol a Jég keserü gyümöltseit nem is hajtották.

13) Melly illendő tekintetben 's tiszteletben tudta Haraszti T. Predikátorait 's a Sz. Ministeriumot tartani avagy tsak hozá vetésképpen abbol meg lehet itélni, hogy minden Predikátorait maga temette el, és hogy valaha tsak más Ekklesiába változott volna is arra soha nem emlékezhetik többnél egyen kívül. Ambár a világ nagy változásai miatt hogy itt mint tsak nem mindenütt az Emberek is igen meg változtanak szomoruan meg kell esmernünk holott itt is ez a fő Edes Anya egy méhbe hordoza Esaut Jákobbal, ez a külömben igen áldott föld edgyütt termi a konkolyt a tiszta buzával.

V. Az Oskolák.

a) Neve az Oskola Rektornak Floris Márton született Ttes Ns. Tolna Vármegyébe lévő Báta nevű Helységbe, a holott kezdette 's fojtatta az alsobb Tudományok tanullását is, mellyet Tiszt. Kőrösi János Ur bölts vezérlése és szemes vigyázása alatt négy esztendeig mellyette valo lakása 's Praeceptoroskodása idejébe jelesen öregbített, 's nevelt. A fent említett Tiszt. Ur kezei alatt Kis Tot Faluba két esztendeig, az után ugyan e mellett Kovácshidán is két esztendeig mint Praeceptor a gyenge gyermekeket az Abéce szerint igen szorgalmatosan tanítván, 's tanításra valo nagy hajlandosságának tapasztalható példás jeleit mutatván, szoross meg vizsgálata utánna V. Tractustol Dantsházára Oskola Rektornak rendeltetett, a hol 3. esztendőket ditséretessen el töltvén, változásra való szándéka jelentése mellett most e folyo 1817k Esztben a Vízloi Tr. Consistorium által ide Harasztiba ugyan Oskola Rektornak rendeltetett. Felesége vagyon, és Gyermeke: Egy Kis Fia.

b) Az Oskola mint hogy nem rég epültt külömben jo állapotba vagyon, hanem a Gyermekek számához képest nem elég tágas, de a mellynek meg nagyobbítása minden nehézségen kívül vagyon.

c) Most az oskolába Járo Fiuk száma 29. a Leányoké 19. a mint a külön be adádo Catalogus meg fogja mutatni.

d) Azonn oskolás Gyermekek Téleonn Nyáronn ki vévén az Aratási Szorgos munka idejét a mikor a Szüléknek ezek közül is a nagyobbakra szükségek lévén leg fejjobb két Hetekig mikor külömben is Vacatiojok szokott lenni ki veszik, de egyéb aránt nállunk az oskolát szorgalmatosan szeretik gyakorolni.

e) Tanulják a Vallást illető szükségesebb dolgokat a T.T. Göből Ur Catechismusai szerént, olvasást,

Éneklést, Szamokat, Szám vetést, Irsást s.at. a Consistorium szerint ki adott Methodusonn, elejekbe tévén sinor mértékül minden fél esztendore a pensumot.

f) Az Oskola Visitatorok ezenn Oskoláb(!) Heizei Dániel és Vágbo Lászhlo kik is a Tractus által ki rendeltetvén minden esztendőbe visitálnak kétszer tavasz és őszi időkben és az rendes Examenekben is megjelenni mindenkor kötelességeknek esmerik.

g) A Helybeli Inspector is pedig a Predikátorral edjűtt az oskolába gyakrabbi látogatást tenni el nem mulattyák.

h) A Rektor az Éneklést a Templomba szorgalmatosan elvégezi és alkalmatosság adván elő magát a Predikátor vmikor tetszik praescribállyá néki mi énekeltessék. Külömben az időkhöz képest az Osk. Rektor okos discretiojján is szokott állani az Éneklés.

i) Az Ujj Énekes Könyvhöz semmi kedvek nem lévén mivel annak kevés volta miatt diktáltatni kellene, diktálás közbe pedig sok alkalmatlanságok eshetnek ezek is általán fogva így be venni még eddig nem akarják.

k) A Rektor Salariuma különös papirosra fog irattatni.

l) Hijjánosság nélkül be fizetődik idejébe. Most van de kevés restan.

VI. Bába.

A Bába a mint az egész Helységtől ki választatva, és a Ns. Vármegye Chirurgusától examinalva, 's a Ttes Fő Biró Ur által fel esküttetve is vagyon, magam is kérdésképpen eleibe tévén hogy azokra esküdött é meg, 's a szerint Kötelességeinek szorossabb meg tartására köteleztem. A ki is hogy az aszszonyok bajain segíteni, 's egyéb kötelességeibe el tud járni abból ki hozom mert efelől előttem senki még kétesztendők alatt mi oltta tudni illik viseli panaszképpen semmit nem jelentett. Keresztelni a mint tudja hogy az neki el van tiltva ugy nem is bátorodik.

A himlő be oltás tellyes divattyába vagyon és annak ki mondhatatlan hasznát tapasztalván minden harmadik esztendőbe a nállunk levő szokás szerént vagy itt Helybe v. még más szomszéd Helységbe is egy parantsolatra minden magok vonogatása nélkül örömmel viszik Kis Gyermeküket minden Szülék.

VII. Temető. A Temető tsak most nem régen lévén bővitve elég tágas és most be is szokták keríteni, a sirok is elegendő mélyen asatnak. A Temetés idejére nézve is ha szinte sok nehézségeik ellent nem álván a Felséges Királyi Parantsolat szerént a 48 órák erre nézve is meg tartatnak.

VIII. Harangozo. Ez az Isk. Rector, v, inkább a Gyermekek kötelessége.

IX. Szegények. Az egész Ekklesiánk szegény ugyan most, de olly különös gyámoltalan szegényeink kik különös magokra valo ügyelésünket kívánnák, tsak ugyan nintsenek.

X. Gravamenek. Minthogy mi olly Meltóságos Grof Földes Urunk szárnyai alatt nyugoszunk, kiröl valossággal el mondhattuk hogy: Ez ennek a földnek Édes Attya, nem nyithatjuk meg szánkat semmi melto panaszra. Sz. Vallásunk gyakorlásában Isteni Tiszteleteinkben tellyes Szabadsággal elünk semmi részben nem háborgattatunk. Parochialis Fundusunknak 's Kertünknek, külső Szántó földeinknek Réteinknek Szabados birtokosi lehetünk, Senki Semmi szin alatt a Catholica Vallásra nem kénszerítettünk sem a Cath. Innepek meg tartására nem erőltetik, sem mester Embereink processio járásra nem kötelezetetnek. A Tiszt. Plebanus Urak is soha a Lelkek Conscriptiojának ki adását töllünk nem kíványák, sőt velünk atyafiságos barattságban élnek. egy szoval semmi ollyas dologgal nem illettetünk mellyek Sz. Vallásunk Szabadságának akármí modonn tsak leg kissebb Praejudiciumára lehetnének is.

Filia. A mint soha eleitől fogva Harashti Mater Ekklesiának semmi Filiájja nem volt: ugy mostan sintsen.

G 104 Harkány

[Fedőlap]

Harkány d. 14. Junii. 1817.

1. Arany füstös ezüst Pohár, és arany Tányér, melly a' Terehegyi Ekklesiánál tartaik, a' Documentum pedig rólla nem vilagos, praetendalja a' Harkányi Ekklesia.

2. A' Parochialis Ház fedele hitván.
3. Disznó ól, és Kerítés nintsen.
4. A' Parochialis Háznak 's Oskolának fel-mérettetésében való difficultásra nézve, a' Tettes Vmegyéhez recurráljon az Ekklesia.
5. Agentia publicatioja alkalmatosságával, az Ekkla számára is ki van tétetve a' Jel.
6. A' Charitativum pótolására, Búza, Bor, Kukoritza szedés javalltatik.
7. Hétköz napi Estvéli Könyörgés.
8. Restantia van, Búza Lukmája Otsu. Bora nagyon vizes.

Fő Tiszteletű Püspök Báthori Gábor Urnak 186k esztendőben elbótsátott kérdéseire tett felelei
a Felső Baranyai V. Tractusban situált Harkányi Ekklesia Praedikátorának

I. A Mater Ekklesia Harkány Tettes Baranya Vármegyében. birja Meltóságos Groff Battyáni Antal Jósef Ur ö Excellentiája.

a) A Lelkek száma 360. Az Ekklesia eredetéről, fatumairól 1760 beli Prédikátor, Járdánházi Sámuelnek írásai után 1806beli Predikatornak Rákosi Jánosnak betűről betűre ezeket a sorait találtam a Currenses Protocollum elején: "Ekklesiánk Hazánk vagy Vallásunk felől történt dolgok közzül a' szükségesebbek ide jegyeztethetnek Anno 1806 1. December. A Harkányi Reformata Szent Ekklesiának állapottya a mint a mostaniak közüllünk, a régi dolgaink felől, és a mostaniak felől, a régiebektől értekezve tanulták, így fojnak: Első a Tanitok rendi, Második az Ekklesia állapottya.

A Tanitok rendi így számláltatik

1. Csapai János kinél fellyebb nem mehetünk emlékezettel, A Török midőn a Béts alatt meg verettetett a 1683ban a tájban élt az a Tanító. Harkány pedig volt akkor olly Situsba, hogy a mostani Déli Széle volt akkor Észak felé, mint egy 200 lépésnyire. E Tanítót a Tatár szilva fához kötöztvén, ugyan e határba, ott holt meg. Egy fél néma leány akkori idejü beszéllette, a mint tudhatta, hogy a Tatár a szilva fánál meg nyúzta a fejét és a szakállát, és a Zsebbe tévén elvitte.

2. Panodi N. Predikátor volt az is, erről térszen bizonyosságot, most egy Bodi Sámuel nevü lakos, hogy őtet a Sz. Mosodás Sacramentoma által e tette keresztyénné.

3. András Deák Mivelhogy háborúság vala, nem kaphattunk Predikátort, ha nem a szorultság miatt Terehegyre jártunk Sákramentomra.

4. Deme Pap.

5. János Deák ki ugyan oka volt a Deme Pap halálának.

6. Fodor János Levita Szakállas ember volt, a mint már ezt sokann reflectálják.

7. Szilágyi Márton. Levita. Siklósi Pap fia, ki a kotsiról le esvén meghala.

8. Ketskeméti Gergely, ki most is él, és szinte ma így nagyon nállunk.

9. Szöllősi Gerson ki most is él Kis Harsányba.

10. Ismét Ketskeméti Gergely.

11. Gulátsi Sámuel. Ki most Gordisai Predikátor.

12. Zelizi András, ki most Metskei Prédikátor.

13. Szilágyi János, ki most Siklósi lakos.

14. Járdánházi Sámuel

15. Budai János, ki negyeik Prédikátor Harkányban.

16. Járdánházi Sámuel ki ötödik Prédikátor 1760. Esztben.

17. Pátkai Mihály rendeltetett helyébe 1768ban.

18. Az utánn következett Szalai Pál 1787ben.

19. Az utánn Rákosi János 1796ban.

20. Györi Mihály jött be 1800dik Esztben, Apr. 27dikén.

21. Munkátsy Dániel. 1814ben. Majus 26dikan.

Ennek a Copizánsnak jegyzése: Ezek szerint világos, hogy valamint igen régi: úgy nem tudhatni mikor légyen a Harkányi Ekklesia Mátersége.

Az Harkányi Ekklesia állapotja a így adatik elé:

Nem tudhattuk semmi eleit, vagy kezdetét Ekklesiánk állapotjának, ha nem tsak a Török idejétől fogva. Hol Predikátorok, hól Mesterek által igazgattatott. Dani Pap Terehegyenn lévén lakos, minékünk akkor Levitánk volt András Deák. Mivel kevesenn is vóltunk, a haborúság és Pestis miatt elfogytunk - a Predi-kátorok nem jöttek hozzánk kevés bérre - kevés is vólt a Predikátor; az ért Lévitát tartván mi, az

említett András Deákot: akkor testált itt lakos nekünk Harkányiaknak egy arany füstös ezüst Poharat a Sákramentumhoz, egy arany tányérral edjűtt. Ez a lakos volt Hajnal Márton, - ki meg parantsolta innen elmenése után, a maga fijának hogy a mint ő nekünk testálta: úgy kezünkhöz is adattassék. De még Predikátorra kaphatánk, addig usurpáltattak a Sz. Edények Terehegyenn is, a hova mi Harkányiak jártunk ideig a Sakramentomra. Melly edény mindaz által ugyan Terehegyenn maradt mind eddig is. E dolognak nagyobb igassága, még akkor Testamentalis levélbe tétetett Hajnal Márton által, és tartatik e levél Siklósonn Hajnal Márton attyafijának feleségénél, és a szerént praetensio alatt vagy on most is a Szent Pohár és Tányér.

Sok ideig békessége volt Ekklesiánknak - hanem minek utánna a Török világ elmúlván Templomot építettek Eleink, és az elpusztúlt volna ismét másikat építettünk, mind a Fő Ispány ellenünk nem álván, min de pedig a Meltóságos Uraság Tisztyei mellettünk lévén, melly most is fenn áll Istennek légyen örök hálá. De anno 1757. hogy Budai János Predikátor, és az előtt való Harkányi harmadik Predikátor között sok Léviták voltak: megütközvén a dologbann a Tettes Ns. Vármegye; eljövénék hozzánk egy Szólga bíró és egy Commissarius, és be tiltatott nállunk a Templom, és a Predikatori hivatal, míg osztán egykor 9. hét mulva Ttes Klimó György fő Ispányunktól szabadságunkat ki instáltuk, és ugyan ekkor kérdésbe forrgott, mind Templomunk, mind pedig megújult Parochialis házunk. De szépen le tsendesedének - és azolta ilyen állapotba vagyunk. Költ Harkányban d. 23. Aug. anno 1761. Járdánházi Sámuel Prédikátor-ságábann - Járó József bíróságábann, kinek eskütt társai Tót Istók, Király Istók, Kan Ferentz, Daka Abris, Nagy Ferentz és Tót Mate.

b) A Templom és Torony köből s téglából; amaz tserép, e pedig bádóg tetőre elég elésenn készültek fel 1802ben .

c) Az Ur Asztalának edényei: Amár fellyebb a Copiába elő adott Terehegyi Ekklatol erőszakkal elfoglaltatván Ezüst pohár és Tányér - Sárga réz Pohár - Két bádóg bor tartó - egy bádóg osztogató tányér, két kenyér tartó czin tányérok - A Szent Mosodás edényei is bádógok. A ruhái ezek: Egy nagy vaszon abrosz - egy kendő forma hosszú ruha. Egy ujj fejr és veres tartka sejem kendő - Egy Nagy aabróbb külömb külömb színü sejem keskenökből öszve varfrott abrosz. - Egy nagy veres sejem abrosz, mellynek közepére van varva, kék s fejr tzfrajú sejem kendő - Es végre egy kék tarka kendő, mellybenn amazok takartatnak 's tartatnak.

d) A Toronybann van 3. harang. A nagyobbik 4. Mása, mellynek felső reszenn ez az írás van. SALESIUS FELTL HAI. MICÁ GEGOSSEN IN GRAZ. Anno 1816. - A holl pedig a karimája felett ez: Az Harkányi Szent Ekklesia csináltatta 1816. Esztendöbenn. - A Középső harang 211 fontos, ilyen Inscriptiójú: Kadarina Fischerin Goss mich in S Kirchen 1802. - A kissebbik harang 45 fontos, ilyen inscriptioval. Martin Feltl Pots mich in Graz 1761.

e) Levelek nintsenek. A könyvei ezek: Az 1791k esztendői Diaetának 26. Articulusa. Matricula 1756tól fogva. Curátorok számadás könyvök. - Currenses Protocollum - Két ó és két ujj 'Soltárok.

f) A Parochialis ház áll két meg lehető szobákból, mellynek fedele hitván. Van benne két fenyőfa asztal, 4. rossz szé,k, és egy rongyos nyoszoja. Egyéb házhoz való épületek vagynak, kivévén a disznó olát és a kerítést. - De a mellyeknek készítésekről már nem tsak gondolkodott a Presbyterium, hanem némellyeknek reparálásához 's ujjításához azért nem fog az Ekklesia: mert a Méltóságos Uraság a Hellységet felmértvén; a Parochialis ház házamegett lévő udvar elesett attól, melly udvaronn vagynak jobbára minden épületek - Es ezen hátulsó udvar helyett a ház hosszába keskenyenn kinyúló hely adódott - a melly helyből még a régi gazdája ki nem költözött. Ezenn Mérésre nézve alázatosann Fő Tiszteletü Püspök Uram eleibe terjeszti a Presbyterium azt: hogy ez által az Oskola Mester commoditassa nevededett a kinek ez előtt tsak két ölnyi szélessegü és igen rövid Ház ülése volt - mellyhez a mérés által jó darab ragasztatott. De már a predikátor az előtt is tsekélly commoditassa, még jobbann is meg szorittatott - Mert a mostani quadratum forma ház ülése helyébe keskeny rectangularis forma udvar méretett, a melly a haszon vételre legtsalóbb forma - A mellyen ha sorba elnyujtatnak az épületek, Házak, Kamara, Istalló, Pajta, Disznó olak, Tyúk lúd olak; annyi helyet elfoglálnak - hogy kertnek felette kevés rész fog maradni, melly nélkül falunn élélni nem lehet. Ezen kívül nagyon közel lévén a ház építetve a Templomhoz, tsak olyan szélességü a Parochialis udvar, mint a Templomtól a' Ház sarkáig terjedő köz - És keskenyebb a Jobbágyaknak adatott udvarnál eggy öllel. Így hát három fundusnak t.i. Templomnak Papháznak Mester háznak kevesebb hely esett, mint tsak két magános Pólgároknak is. Azomba tudnivaló hogy intravillanumot törvény szerént köteles az Uraság adni elegendőt. Ezekre nézve alázatosan kérdi a Presbyterium Fő Tiszteletü Püspök Uramtól - Mit tselekedjen ebbe a dologba, hol és hogy kezdje ezenn

hibának orvosoltatását?

II. Az Ekklesia Helly beli igazgatása.

- 1) Van organizált Presbyteriuma, mely áll két meg esküdt Gondviselőből, Három felesküdt Presbyterekből, - Kikhez a 6 tagokból álló felusi Tanács is, a nagyobb dolgoknak eligazítására, meg szokott hivattni. - A Presbytereket választja a község és Elöljáróság a Predikátor meg edgyezésével.
- 2) Tartatnak Presbyterialis Gyűlések, a Parochialis Háznál, többnyire vasárnap két templom előtt.
- 3) A Presbyterek a czégéreseket esküvések szerént kötelesek bejelenteni, A kiketelő állittatván, kéri inti feddi, dorgálja a Presbyterium - és ha a gonoszság több büntetést érdemel az Ekkalai Censuránál, azt a külső elöljáróság eleibe botsatja, nem avathatván magát testi büntetésbe. A mint az 8a Junii 1817 is meg történt - Egy Asszony szemej idegen ferj fiuval a Vetésekbe találtatott: a kiknek tisztátalankodásokat a környüállásokból gyanítani lehetett. - De sem magok meg nem vallván sem a Tanuk éppen az tselekedetenn nem kapván: nem lehetett velek egyebet tselekedni, hanem a kemény dorgálás után, a tisztaság követésére intödtek. De ezzel az Asszonynak férje meg nem elégedvén, Feleségét, mint a ki már több izbe is magát az effélékről gyanússá tette, meg büntgettetni kérte, melyet véghez is vitt a Biró a maga házánál. -
- 4) A Presbyterialis Gyűlések Actait a Predicator jegyzi fel.
- 5) Van Curator, kinek szám adását esztendőnként revideálja a Predicator a Presbyterek és falu Elöljáróinak jelenlétekbe - Ha nem a közelebb múlt esztendőbe a Curator számadását, a V. Superintendentia parantsolatja szerent in Copia a V. Tractusnak kellett által adni a revisiora.
- 6) Az Ekklesia jövedelme jön a Templombeli publicálásból, és a néha néha Nyomtattni szhokott Dézma búzából - A mely ha állandóul fojtattatnék, minden szükségekre elegendő volna - Ide járul még némelly kegyeseknek pénz és borbéli adakozások.

III. A Charitativumok.

- 1) Az agentiale publicaltatik ötször, a Sz. Vatsora vétele idejeinn. Egy tányér szokott kitétetetni egy kis székre. - A mi a Tanyérra tétetik, az az Agentiale; a mit pedig a székre tesznek, azt az Ekklesia pénze közzé teszik.
- 2) A parantsolt objectumok publicaltatnak, de kevés haszonnal; mert nem igen szoktak egyebkor adakozni, ha nem csak az Ur Vatsorája vételekor.
- 3) A Gondviselő a Presbyterek, és Predikátor szemei előtt mindjárt mi hejt ki jönnek a Templomból, fel számlálja, és a Manualisba azonnal fellirja a Predikátor -. A Gondviselő pedig el teszi az Ekkla Ládájába
- 4) A mi, mi végre adódik, nem csak hijjanosság nélkül administráltatik a T.T. Visitor Urak kezeikbe; hanem az olyan abjectumokra, melyekre vagy tsekéj summa gyűlt, vagy éppenn semmi se, a magáéból szokta pótolni az Ekklesia - Contraquitantiát mindenkor adott az Ekklesia, a charitativumok Laistroma eleibe irvan a Predikátor a maga és Gondviselő nevét - Quietantiát is a leg közelebbi Visitatiokor adtak a T.T. Visitor Urak.

IV. 1) A Lelki Pásztor neve Munkátsy Dániel. Feleséges, 5 gyermekes. Debretzenbe tanult, Deákul beszélhet. Németül olvashat, Görögül tanult Sidóul is egy keveset. Negyedik esztendeje mióltta ebbe az Ekklesiába van. Ez előtt szolgált, Elsőbenn boldog emlékezetü Fő Tiszt. Végh Veresmarti Sámuel Ur mellett egy esztendeig - Onnan Séllebe menvén szolgált ott 4 esztendeig - Onnan Turonyba menvén, szolgált 3 esztendeig.

- 2) A Gellei Canonjai, és még másik is in manuscripto, substitulo Canones Ecclesiastici in 8 classes distributi - A T.T. Göből Ur Liturgiája, a Josephina Resolutio, birtokába vagynak.
- 3) Vasárnapokon és Innepekenn praedical, Delután Catechizál Hét köznap könyörgést tesz - reggel ugyan mindenkor; De déllyest Nyáronn, mikor halgatoi a Mezei munkában feredvén; többnyire csak maga van a Templomba; ilyenkor mondom, ha ugyan a Predikatornak akár hivatalos, akár gazdasági foglalatosságai szorongatok; az estveli közönseges cultus pausal.
- 4) Az Ur Asztalához először járulokat, meg cemszálja, 's az után exmittálja - De még eddig ingenere meg valja be nem irta, nem tudván mitsoda rubricába kelljen tenni azokat.
- 5) Az Ur Vatsoráját 5 izbenn administralja. A Három nagy Innepekenn, Újj kenyér, és ujj bor idejénn.
- 6) Rendessen a Templomba keresztel - De télen, ha a szüléknek is tettzik, örömebb keresztel a maga meleg szobájába lévén rá sok példa hogy a hidegenn ki takart gyermekek nyavaját kapott.

- 7) A betegeket meg látogatja; ha, nem Pestises nyavajábann vagynak.
8. A Matriculát a Parantsolt mód szerént viszi. Ha a tisztátaln ágyból származott gyermek anyja, valakit ki nevez az ő gyermeke apjának, és az a ferjfiu elesméri nyilván a gyermeknek tölle lett származását: ekkor így írom be: N.N. Ersébetnek, N.N. Jánostul, törvény telen ágyból született gyermeke sat. - Ha pedig a férj fiu el nem esméri magáénak: akkor tsak a tisztátalan Asszony és gyermeke nevét írom be.
- 9) A Házasulandókat háromszhor publicálja, rendszerént Innep napokon. De történt, ha jól emlékezik, mintegy háromszor Predikatorságába, hogy mikor a körülállások az egybekelést sürgetővé tették, hét köznap is publicált harmad izbenn - Azért nem írtozván ettől a tselekedettől, mert a törvény szava ezt in majori populi conventu; E mellett Fő Tisza, bóldogult Principalissától, számos példákat is tud erre. - A Copuláltattakat bizonyoságaikkal, 's házassági contractusokkal edjütt beírja.
- 10) A Felséges Királyi Parantsolatokat, és a Consistoriumnak publicalt végzéseit improtocolálja.
- 11) A Predicatori fizetes ide adnectaltatik sub A.
- 12) Három elfojt esztendőkről kinn van 616 porint restantiaja. Alázatosann Instalalja a Predikátor az ő Fő Tiszteletü Püspök Urát - hogy méltassa az ennek a népnek is hathatosann tudtára adni, hogy Ekklesiának nints elébb való szüksége a prédikátor kifizetésénél, és jó gondviselés alatt való tartásánál; És módot találni abba, hogy búza fizetése nem szemét és otsu; bor fizetése nem fele vízből álljon. Van rá példa hogy irigy halgatója a bor vevő embert azzal írtoztatta el boraitól: Nem kennek való bor a papé úgy mond - hiszen tsak vizet adánk a Papnak.
13. Némelly értelmesebb 's jobbszívü halgatóinak betsülésekkal meg elégszik. De átaljaba szolván, noha mind Isten, mind emberek előtt jó lelkiesmérettel igyekszik forgolodni; azzal nem ditsekedhetik. Kie hát a hiba? hol a tiszteletlensége kót feje? A föld alatt! már a ki szárada! Talán hát az ő regulás élete is kiszáraztya a fojamatokat -

V. Az oskolák.

- a) A Rector Varga Péter, Csurgónn tanúlt, harmadik esztendőt tölti ebbenn az Oskolában. - Ez előtt lakott Somogy Vármegyében, Bolhásónn 2 eszt. Homok Sz. Györgyön 1 eszt, Belegbe 2 esztendeig. Feleséges, 2 gyermekes.
- b) Az oskola épülete elég tágas; de mar megroskadt.
- c) Tanítványi 19 fiak, és 10 Leányok - A Catalogus ide adnectáltatik sub B
- d) Egész esztendőbe járnak az oskolába - kivéven a szorgosabbann munkás napokat, mint p.o. az aratás és szüret idejeit.
- e) Az Olvasas, Írás Éneklés, számvetés, Vallás tudománya, 's annak Historiaja - 'Soltárok 's Ditséreték, Könyörgések, Geographia Magyar Ország Históriája, Heidelbergai Catéchismus - taníttatnak a mennyire lehet a Methodus docenditer alkalmaztatva.
- f) Az oskola Visitorok T. Notarius, Kósa Daniel, és T. Aszeszor Bekő István Urak, - Egyszer visitálnak esztendőbenn, máskor exament halgatni szoktak jöni.
- h) A Templomba énekel, a mit szeret; ha nem a különös alkalmatosságkor a Predicator praescribálja a mit énekeljen.
- g) Vagynak két helyi beli Inspectorok a Predikátor mellett.
- i) Nints kedve a Népnek az Ujj Énekes könyvhöz, főképpen azért, mert az egész Templomba nincs több kettőnel. - A Dictálás pedig, valamint szokatlan, úgy izetlen is előtte.
- k) A Rector Salariuma ide mellékeltek sub. C.
- l) Sok Restantia van.

VI. A Vármegye Chirurgusa által examinált, és ugyan az által fel eskettetett Bába vagyon. A Veszedelmes szülésbenn tudé segíteni? arról a Predikátor keveset tud - A Presbyteriumot is meg kérdezte ebben a dologba - az is azt felelte tuggyisten, kinn segít, kinn nem. Köteleességébenn eljár, nem keresztl. A Vármegye Chirurgusa esztendőnként a falukat elszokta járni, és a gyermekeket, szüleik akarattyok ellen is beöltja.

VII. A Temető elég Tágas, be van kerítve. a Sirok elég méjjek Egy esztendőtől fogva a halottak 48 órán belől el nem temettetnek, miólta tudniillik a V. Superintendentia meg ujjította azon felseges parantsolatot. Az előtt pedig a Chirurgus concessájára, akármikor eltemette a Predikátor - Annyival is bátrabbann pedig, mivel a Szólga Biro Ur három falu Eskütyétől igéről igére ezt izente, neki is más Predikátoraknak is:

"Mondjátok meg a Paptoknak, hogy a sinlödött halottat 24 ora mulva eltemetheti - A kevés ideig sinlödöttet pedig 48 óráig nem. - Az igen hirtelen meghóltat pedig a Szólga Biró, v a Chirurgus hite, 's meglátása nélkül semmi képpen el ne temesse. Esztendő ólta sem tarthatta meg a Predikátor átaljába a' 48 orat - Mert egy 3 gyermekeket szülő 's megholt Asszonynak a férje a' Tettes Szólga Biró Urhoz ment dispensátioért, a ki egy levelébe, mellyet elő adhat a Predikátor, parantsolta, hogy actu temesse el.

VIII. A Rector harangozz különös fizetésért, mint a Conventionalis mutatja

IX. Ugy neveztetett szegények nintsenek.

X. A Reformata Vallás szabadságának megszorításának láttzik a Predikátor előtt az, hogy a külső tisztviselők által meg tilalmaztatott a Reformatusoknak Adventbe és Böjtbe valo házassági egybe kelések. Abba pedig nagy kára forog az egész Hegyallyai Papságnak, hogy a predikátorok borait dézmalás előtt, nem engedik meg az Uraság tisztjei, beszédni - holott ez az Usus már régegn praescribált. - A Plebánusok nem kérik a Lelkek számát.

Irta 9. Juniusban 1817k esztendőben

Munkátsy Dániel mk.

Harkányi Praedicator.

14. Junii 1817. délutánn vévén a Praedicator azt a parantsolatot, hogy a meg eskettettek, meg hóltak, 's szüllettek neveiket 1806tól fogva 1815ig inclusive meg írja: tehát az már a maga helyére nem irrattathatvan; ide tétetik. A nevezett időközben szüllettek 141. Meg hóltak 113. Megeskettettek 51. Lelkek száma 360.

G 105 Hidvég [Baranyahídvég]

[Fedőlap]

Hidvég 13. Junii. 1817.

1. Az Oskolás gyermekeknek Classist építeni.
2. A' Bíró eskütjeivel a' Presbyterségre feleskedtetten.
3. Hétköznapi dellyesti könyörgés.

+++

Canonica Visitatoria tett Feleletek:

- 1) Hidvégi Mater Eklesia Ttes Baran ya Vármegyében, a Helyseget birja a Fels. Királyi Kamara Mater Eklesiává lett ez előtt 22. esztendőben a Lelkek száma 323.
- 2) Temploma van vert fala van, jó állapotban van.
- 3) Az Ur Asztalához tartozo 2. Kánna, egy Réz tányer, bor oszto réz edény, egy fehér abrosz, Külömb külömb darabban kkülömb színü takarok, Keszkenők.
- 4) A Harang lábban van 2. harang, az Eklesiának vannak 2. Énekes Könyveik.
- 5) A' Parochialis házban vagynak 2. Szobák, de az egyik az Osk. gyermekeké. az Eklesiának abban van egy Asztala. Vagyon a házhoz tartozó Kamara, Istálló, más olak meg lehets állapotban.

II. Eklesiai Igazgatás.

- 1) Organizalt Presbyterium van, a Presbyterek vagvynak nyoltzan, megesketenek.
- 2) Valamikor a szükség kívánnva a Gyüles eskütt tartatik az Ekla házában.
- 3) Szegény véteken élők az Ekklesiában nem találtnak.
- 4) A' Presbyterialis actainak fel jegyeztetése ez ideig ugyan el maradt.
- 5) Curator van, ennek számadása minden esztendőnkent meg vizsgáltnak, a meg vizsgálason jelen vagynak a Presbyterek.
- 6) Az Eklesia jövedelme az önkientvalo adakozas, a Dezma buzhat ki szokták nyomtatni, Len, Kender szedetik az Eklesia számára.

III. Charitativumok vagy Alamisnák.

á. Az Agentiale pulcaltatik(!) esztendőben ötször, és akkor semmi más tzelra semi jel ki nem tétetik.

â. A' G. Consistoriumrol rendeltetett objectumok publicaltatnak.

ã. A' Curatorok jelenlétekben szamláltatik fel az Alamisna, és mindjárt bé irodik, ugyan a Curatorok keze alatt van 2. Kultsok alatt.

ä. Mind az Agentiale, mind más Alamisna ki szokott adatni Tiszteletes Senior és P. Senior urak kezekre visitatio idejen.

IV. A' L. Pásztor.

1. T. Detsi Istvan, tanult a Debreczeni Collegiumba, Deák es Magyar nyelven beszél egy esztendeje hogy ezen Eklesiában lakik, ez előtt pedig lakott Metskeben, Bissébe, Feleséges. Gyermeki vagynak negyen,

2. Minden Vasarnap Predikál, Dellyest Katechisal, Keresztel a Templomban. Communiot administral esztendőben öttör, a Házasulandokat publicálja három Vasárnapokon. Bába van nem Keresztel, Temető elegendő körül sántzolva, a temetes ideje a 48. óra meg tartatik, Harangozo van, olly Szegényei az Eklesiának nintsenek.

G 106. Hirits [Hirics]

[Fedőlap]

Hirits 12. Junii. 1817.

1. A Templom teteje reparáltatást kíván, a sindellyezet meg lévén rongyolva. Feleltek, hogy más helyett akarnak tplmot és Parochiát építeni.

2. A' Feleletből nyilván vagyon, hogy organizalo Presbyterium nintsen, és a' kik vagynak a' Bíró Házánál választatnak.

3. Az Eklesiastica Disciplinaba talám történhető excessus.

4. Curatori számadás.

5. Ha valamiből az Eklésia jövedelme nevelődhetn.

6. Az Agentia publicáltatásakor más jel tetetődik ki.

7. Hétköznapi délyesti könyörgés.

8. Az iskola nem tágas.

9. A' Temető helyly szoros megtelvéen már.

10. Harangozó.

11. Predikatori fizetés. Ez elvégződött az én jelenlétemben a' szerént, a' mint az Acták között le van írva.

Filia Szentmárton 12. Junii.

1. Kamara nints.

2. Könyv nélkül kívánják hogy a Praeorans predikáljon.

3. Temetőre nem igen van gondjok.

+++

A' Canonica Visitatio Tárgyaira valo feleletei a' Hiritsi Ekkle'siának.

Filialis Ekkle'siájának neve Kis Sz: Márton, a' Ttts Nemes Káptalan birja. Lelkek' Száma 215.

a) Temploma új.

b) 17 julii végzés Szerént, az öt Communiokor - Temetéskor 's ha valamelly különös környül állás - nevezetessen ha beteg kívánnya - és iskola visitállás kötelességé tétetett.

c) Öt Kila buzát, 5 forintot fizet a' Predikátornak.

d) Oskolája van jó, a' Tanulok 16an vagynak.

e) A' melly Innep, és Vasárnapokon a' Prédikátor ki nem megy, predikáll, az Oskola Mester. Könyv nélkül.

f) A Salariuma külön árkuson áll.

g) A' Filialisták, a' Materbeli Praesbyteriumtól is elváltak, a'kik voltak választva.

h) Van alkalmas Bába és nem keresztel.

i) Temetője külön van türhető állapotban.

k) Gravamenei nintsenek.

A' Canonica Visitatio Tárgyaira valo felelete a' Hiritsi Ekkle'siának.

I. Az Ekklesia.

Mater Ekklesia Tekintetes Ns Baranya Vármegyében a' Tts Nemes Káptalan jószágá.

a) Mater Ekklesiává lenni mikor kezdődött bizonytalan, azt emlegetik, hogy Attyaiktól is mindég azt hallották, hogy Hints mindég Mater Ekklesia volt. Hallomásaik melly régiek lehetnek, mutattya egy levél melly az Ekklesia ládájában van. A' Levél a' Tts Vármegye Protocollumából van Extrahálva. Ide tartozó sorai ezek "Ao 1704. die 29a Martij, revisum fuit Oratonum Hiritsiense. Quod, quando, et cuicis auctoritate fuerit erectum, soli et ipsi ignorant Incolae, aetatem eius, ex auditu, ad ea referentes tempora, quibus, pulso victriabus armis, ex his partibus Turca. Sedi Episcopali, Quinque Ecclesiensi, pia memoriae Dominus Mathias prae fuisset Radonay." - Emlegetik még azt az időt is, hogy Vejti, és Sz.Márton filiáival együtt s, olly maroknyi Gyülekezet volt, hogy csak 70 pár fizető Lélek lakott, a' három Ekklesiában. Nem lévén meg az Ekklesiának a' meg parantsoltatott historiaja, hirtelen valo nyomorgatasaimmal kevésre boldogulhattam, Regi levelet, vagy Inscriptiot sohol sem találtam. A legregibb esztendő a' fa labon álló tsengettyűn melly 1719ben öntetett. Fatumai közzül leg ujabb 's annál világosabb ez: Pákozdi Mihály nevű Prédikátora, - a'ki kezdte ebben az Ekkle'siában legelőször a' Matriculat 1753ben. - valamelly Kortsma házban, szóba ereszkedett a' Vallásbeli dólgozókrol Papista - Rno Catholicus-emberrel, és Szűz Máriáról így szollott "tsak abban különbözött más Aszszonyoktól, hogy az Isten a' Maga Fiának választotta Annyának, és erre a' Sz. Lélek által alkalmatossá tette" - Ugyan ekkor egy pénzt a' kezébe adtak, mellyen a' Burkus Király képe volt, és Burkus Országból került, erről így szollott, nagy öröm kiáltással "Ez az én kedves Királyom pénze". - Ezen szavaiért mondják hogy meg fogattatott és három esztendeig tömlöztöztetett. Ekkor a' Templom sok ideig zárva állott, azért leg inkább hogy Prédikátoraink közzül elfogadni nem merészelték az akkori üldöztetések miatt. Miglen Vaiszloban tartózkodó Pápai József nevű vacans Prédikátor magát ajánlotta, 's el is fogadta. Ennek idejében tsak hamar, midőn a' Vaiszlai Templomot el foglalták a Rno Catholicusok, az ide valót is el akarták foglalni, de a' lakosoknak szorgalmatos vigyázása, állhatatos éjjeli, Nappali strásálása által - tsak ugyan meg szabadittatott. Ezólta tsendességben van. Történt ugyan mostanság hogy a' Tts Ns Káptalan, el akarta foglalni Temetőjét, és azt más hellyel fel tserélni: Ezt az Ekklesia szinte akkor vette észre, mikor már a' Sirhalmok el terítettéséről parantsolat adatott ki: de mihelyt osztán meg nem egygyezését e' felől jelentette, és Temetőjének meg maradásáért könyörgött; azonnal, meghagyták. A Lelkek száma 398.

b) A' Templom épült ujra - restauraltatott - 1773. Egészszén Fa Matériából készült, fa talpra, - fundamentomra - melly alatt tsak ugyan van, három vagy négy sor téglá; az oldala rekesztés, vagy vesszőből van fónva, arra osztán úgy menttapasztás. Teteje 'Sindel de nagyon el van rongyolodva. Belől még nem romladozott. Mennyezete, és Déli oldalán lévő karja, festéssel meg tarkázott deszkákból készült. Székek jók. Katedrája, az Ur Asztalával együtt elég diszessen, a' múlt esztendőben készült, a' mikor két ablak is vagattatott rajta, egyik Napkelti, a másik Napnyugoti oldalán: minthogy annak előtte semmi ablak nem volt, hanem ollyan forma nyílás, melly a' Török épületeken. Templomokon volt szokásban. Egyéb ujjítások is tétettek a múlt esztendőben, a székeken, az ajton, a vagy tsak ki festettek. Fekszik hosszúra Északnak, néz Napkeletre. A Hellye közönséges Vallástétel szerint nagyon rosszszul van el találva, nagyon alkalmatlan nem tsak azért hogy az egyébaránt is szűk Parochialis Udvarba, homállyos, félre való disztelen hellyen áll; hanem azért is hogy lapajos hellyen, bűzös bűdös motsáros tó szélére partyára mintegy épült, hól az Árvíz gyakran járja, belé is gyakran tsap, rongálja, rothasztja, 'senyveszti, kivált a' Nedves helly, melly annyival inkább ártalmas hogy nem szellős hellyen van. Egy felől az Oskola ház tsak nem hozzá ragad, más felől az Istálló, a sertés ól. ezenkívül éppen, a Papi Ház konyhájára, kamrájára, Tyuk olára nyílik 'sat. Belől a' Mennyezeten, ez az Inscriptio van "A' Felséges Mária Therésia engedelmeiből épült. - Kiálts tele torokkal meg neszünnyél. 1773. esztendőben."

c) 1) Egy kerek talpú, füles fedeles, mintegy három ittzés forma tzin edény, ezen ezek a' betük állanak. Ekkle'sia ad Hirits 1744. 2) Egy három ittzés, ki tziázott, zöld mázú zöld korsó, mellyen elől a' kétfejű sas vagyon ki formálva. 3) Egy kerek talpú Ón Pohár, egy Meszszellyes forma öblű. 4) Egy kisdéd Ón tányér, mellyről a' Sz. Kenyér osztogattatik. 5) Egy pár fehér gyolts Abrosz, mind a' kettő középenn, fehér tsipkével foglaltatott öszve, egyik ótska, a' másik jobb valamivel. 6) Négy igen szine hagyott, fehér szélű, veres sellyem két darabban. 7) Egy nem régi tsupa Király szín veres keszkenő, kék és fehér szélű sellyem. 8) Egy fél sellyem, zöld, veres-kotzkájú keszkenő. 9) Egy zöld, zöld mázú tál, melly az ehez tartozó kis Ón kantsóval együtt a' Sz. Kereszttséghez jár, és fedezi, egy zöld tsipkéjű piros sellyem keszkenő, ez alatt a' ro'sa szín uj keszkenő alatt van, egy avult zöld, és veres tsikú gyolts

keszkenő. A Sz. Asztalonn áll egy fekete Szőnyeg, melly zöldellő piros virágokkal van kivarva. Széle széles piros pántlikával fodrossan van bészegve.

d) A haranglábon áll egy kisharang, és egy kis tsengettyű. A Harang 296 fontos. In scriptioja ez "+ gegossene von Péter Weinberg in 5 Kirchen 1807" Valósággal ugyan így van az inscriptio "+ gegossen von Peter Weinberd in 5 Kirchen 1807. de úgy gondolom hogy a' gegossen és a Weinberd, kétszokban a' két végső betű tévesztés - A' Irás vagy öntés olyan betűkkel van, a millyennel a' Romai számokat találjuk az ilyen helyeken, vagy az A, B, Cének öregbetűivel, az esztendő szám Arabai számokkal van öntve. A Főntnek száma rá van metztve a füléhez közel. Az oldalán két Szent képe van ki öntve, Szűz Mária képe is rajta van. Egy helyt ki tettik nagyon a' ráspollózás. - Beszéllek hogy a' megvevés alkalmatosságával, az Öntővel magával ráspollóztatták le az Ekklesia Esküttei, a' Feszületet, még ott Hellyben Pétsett. Nem mondva készült, hanem készen találták, valamelly Rno Catholicus Gyülekezet számára vőlt öntve, melly Gyülekezet kitsinlette - A kis tsengettyű 32 fontos, inscriptioja ez "Gloria in excelsis Deo. Ao 1719" A betűk úgy vannak öntve, vagy olyan formák, mint a' Harang betűiről irtam. Ezen is rajta van Szűz Mária képe egy felől, más felől pedig a' Feszület áll. -

e) Donationalis, 's más régiséget mutató Levelei nintsenek, a mellyek vagynak nem régiek, részszerént a' Tts Varmegye Protocollumából való Extractusok, reszszerent Contractusok, az itt valaha dolgozott Mester Em berek alkujokat tárgyazzhák. Van egy olyan is, melly a' Filia Sz: Mártony dolgát igazittya el, melly rendelés hozattatott Vaiszloban Néhai áldott emlékezetű, Fő Tiszteletű Tormasy János Urnak jelenlétében.

Könyvei ezek: 1) A' Váltság titka, a' Tűdös Gelei Katona István munkája. 2ik. Igasság Pai's'sa 3ik. Hübner. 4ik. Három Matriculák. Egyik régi in Octavo, Másik in Folio, mellybe jegyeztetnek a' kereszteltettek, Halottak, és Házasulandók. Harmadik is in folio, mellybe írónak a' Felséges Királyi Parantsolatok, az Isten ditsőségére való adakozások, a' Curatoroknak be- és kiadásaik.

A Parochialis Ház, a' Templom' fekvését parallelizálja. Eszakra fekszik hosszára Napnyugotra nyílik. A Kéményt ki vevén egészszen fa materiából áll, mert ez is mint a' Templom, talponn álló rekesztés vagy vesszőkből való fonás, mellyre ment a' tapasztás. Az épületnek szinte közepén lévő konyhára nyílnak a' jobb és bal kéz felől való eleg tsinos, alkalmatos zobák. Az épületnek deli oldalán ugyan azon egy fedél alatt van az eléggé jó készületű, 's még most is jó állapotban lévő kamara. Padlás, fedél mind jó karban lévő. Pajta új, 's jó készületű Napnyugoti oldala Istállónak van hagyva. Tyúk-Lúd-sertés-olák jók. Az Udvar. Parochialis épületekkel tömve. Minden egy rakásra van építve. Ha Égi tűz vagy Földi találna, a' veszélytől mindenik épület menthetetlen. Egyéb aránt a' Parochialis ház elég magas helyen áll, és alkalmatos lenne, ha egyéb épületek annyira nem terhelnék. Háznál lévő kert nints.

Házi Eszközök. 1) Asztal három egyik diofa négy lábú, négy szegletű, másik fenyőfa, négy lábú Ovalis figuraju világos kék festésű, 3ik Tölgy fa egy lábon álló, melly hajdan Ur Asztala volt. 2) Két nyoszolya. 3) Két fogas hasznavehető az egyik fekete, a' másik diofa színű, 3ik meg romolva, a' padláson van. 4) Könyves téka, hat sorú, mellynek még a' háta is megvan deszkázva. 5) Egy pár festetlen karszék, nyárfából. 6) Egy hosszú karos festetlen szék.

Konyhai eszközök. 1) Egy vasmatska. 2) Egy bogránts tartó vaslántz. 3) Egy tsinós almarium pléhre, felette való tálással együtt.

Van a' Pajtábann egy 40 kilás Hombár, fedeles, mellyet erőss reteszszénél fogva le lehet lakatolni, - erőssen le lehet zárni.

II. Az Ekklé'sia Hellybeli Igazgatása.

1) Van Organizált Praesbyteriuma. Hat személyből áll, Ugy mint: két Curatorból, két Esküttből, két Pelengéresből. A Bíró házánál választatnak, a' Parochialis háznál a' Prédikátor által meg eskettetnek.

2) A' Praesbyterialis Gyűlések tartatnak Vasárnapokon, két Istenitisztelet után, néha Hétköz Napokonn is, mikor, a' szükség kívánja, és nints nagy- és külső munka ideje.

3) A' tzégéres vétkekben előkkel elsőben el követi, kivált már a' mai időkben, mind azt valamit a' Jesus tiszta erköltsi tudománya ajáll, minden hasznos próbákat a' jobbitásra, térítésre elkövet, int, kér, fedd, fenyeget akadályoztat, nyomozgatodik, vi'sgal, lodik - utoljára fenyt, de azt sem mindjárt teszi büntetésenn kezdi, mérsekli mindenkor a' büntetést a' bűnös temperamentumához - a' bűnhöz 'sat. A' versengő 's külön lako házassokat békességre untattya, mikor tsekély okokat lát, tud, hall. Mikor pedig az el válhatásnak törvényes okai közzül valamellyiket veszi észre, az ilyen esetben nyomost igazhittya őket az őket illető Törvényszékre. - A' Közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlokkal, a' haragtartokkal, éppen

ugy bánik, mint fellyebb elől van adva a' tzigéres bünben előkkel valo bánásban. Ezzel a' külöbséggel, hogy a' fenyíték nem testi büntetésből áll itt, hanem az Ekklesiái javakkal valo élésbeli kirekesztésből. - Illyenek nintsenek ebben a' Gyülekezetben.

4) A Praesbyterialis Gyülekések Actái még eddig fel nem jegyeztettek.

5) Két Curator vagyon; törvényünk szerént valo számtartó könyvetskéje egyyiknek sints - még eddig - mint mondják nem is volt, rendes vagy forma szerént való Számadás nem volt soha, a' múlt esztendőben kezdett lenni, de a' sem forma szerént volt a' mint ki tettzik. - Ezt azért bátorokdram fel tenni, hogy ha e részben is tsak kevés időmről szollanék ebbeli kötelességemben botsáthatatlanul vétenék - sok tekintetben.

6) Jövedelme az Ekklesiának, tsak a' Dézma buzának, 's egyéb dezma gabonának el nyomtatásábó allott még eddig. Lehetne nevelni ugy, ha az Ekklesiának kész summátskáján, tágas legelőjére sovány marhákat - makkos erdejére pedig sovány sertéseket szednének. Ezt a speculatiót nagyon lehetne elől menetelesíteni, ha ezt a' gondolkodást, idegennek nem tartanák, hogy Szintúgy lehetne gazdát tartani az Ekklesiának, és tselédet, kit esztendő - vagy hónapszámszerént lehetne, 's kellene fizetni. Mert hogy itt soha sem volt szokás sem Curatort, sem más Elöljárókat, a' vagy tsak a' Helység közterhei alol felszabadítani - oka ez annak hogy valamint itt, ugy más sok helyekenn is nagyon bajos tsak Curatort is kapni. - A' jó modjával tehető gazdálkodásnak a' lenne, a' következése, hogy most midön egy filiája tsak Sz. Mártony maradt, ez is Praeorants nyervén, a' fizetés dolgában Szinte magára hagyta a' Matert, ugy hogy a Materbeli fizetés, kevésse maradt többnek mint a' filiabeli - ebben az állapotban, mondom minden maga megszorítása nélkül az Okos gazdálkodás által, a' Filia el valásában esett nagy tsonkulást helyre hozhatná, sött arra is rá mehetne hogy Oskolabeli Tanitót tarthatna - mellynek szükséges voltát maga is nagyon érzi az Ekklesia. -

III. A' Charitativumok, vagy az Alami'snák.

á. Az Agentiale publicaltatik, minden Communio alkalmatosságával. Ugyan ekkor tétetik ki más végre is persely, u.m. az Ekklesia szükségére.

â. A Gen. Consistoriumtól rendeltetett obiectumok publicáltatnak.

ã. A' Gondviselők-Curatorok-Számlálják fel, a' Prédikátor jelenlétében, és az alamisna az ő kezek alatt tartatik.

ä. Administráltatik, minden hijjánosság nélkül az Agentiale, mint minden más Alami'sna is - A Concernens Tiszteledő Visitator Uraknak.

IV. Lelki Pásztor.

1) Nagy Mihály, tanult Debretzenben, érti a' Német nyelvet - tiz hét ólta szolgál ebben az Ekklesiában. Ennek előtte a' Szavai Ekklesiában szolgált. Özvegy, van két gyermeke.

2) Canonja, Liturgiája van. Josephina Resolutioja nints.

3) Az Ur Asztalához járulni akarokat confirmálja. A' Confirmatusok' nevét még eddig bé nem irta.

4) Minden Vasárnapokon, és Innepekben tart Prédikáziót, délután Catechizatiót, hét köz nap Imádságot.

5) Esztendőnként ötször administrálja az Ur Vatsoráját, ha pedig valami közbe jövő körülállás - nevezetessen idegen határokról, haza jöt katonák látogatásképpen meg fordulnának 's kívánnák, 'sat. kívannya illyenkor többször.

6) A Keresztelést a' körülállás kívánságához képeest most a' Háznál majd, a' Templomban.

7) A Betegeket meglátogattya.

8) A' Matriculát viszi a' Gen. Consistoriumtól ki adattatott rendelés szerént. A' Tisztátalan ágyból született gyermeket, tisztátalan ágyból születettnek írja be.

9) A' Házasulandókat, háromszor publicálja. Rendszerént vasárnapokon. Ritka körülállásokban, ugyanazon házasulandóknak, valamelyik hirdetése a' három közzül hét köz napra is esik, mind a' három hirdetés pedig hét köz napra soha sem esett. A Copuláltatottakat be írja.

10) A Felsőes Királyi rendeléseket be írja, a' Consistorium publicalt rendeléseivel egygütt.

11) Különös árkusonn áll.

12) Be adodik esztendőnként a' prédikátori fizetés.

13) Hivatalához illendő tekintetben tartatik a' Prédikátor.

V. Az Oskola.

- a) Sem Rector, sem Preceptor nints.
- b) Az Oskola épülete tűrhető, A' gyermekek számához képest nem tágas.
- c) Az Oskolába járok 33an vagynak, a' Leányok együtt járnak a' fiúkkal.
- d) Ki vévén a' Caniculai Napokat - egész esztendőn által szorgalmatossan fel járnak.
- e) Tanittatik, a' Vallás, a' Korál szerént való éneklés, a' Sz: Historia, Hübner szerent, Természet Historiája T Fábián Uram fordításából, Számvetés, Írás mestersége 'sat. mind a' Gen. Consistoriumtól ki adatott Methodus szerént.
- f) Visitatori T. Kontra István és - Német Dániel Uramék, még ujjak, azért nem lehet tudni hányszor szoktak visitálni.
- g) Minthogy a' Prédikátor tanittya az Oskolát, más Helybeli Inspector a nints.
- h) A' Templombeli Éneklest mostanság az Oskolabeli gyermekek viszik a' Prédikátor ügyelése alatt. - ez előtt az énekelni tudó Halgatok vitték.
- i) Az Új Énekes Könyv nem introducatott, mert még eddig exemplárok nem jutottak. Mostanság egynehány exemplárt irattak.
- k) és l) Punctumok, a' Papi fizetésben lévén, külön árkuson állanak.

VI. Bába van, a' mint maga vallja meg van examinálva - a' Ttes Szolga Biró Úr által fel eskettetve - és hogy tud az Aszszonyok baján segíteni. Amint veszem észre csak azért tűrhető mert a' Hellységben más Bábanak valót nem kaphatni. Mostanság, tsak hamar egymásután két Aszszony, halva szülte el gyermekét, vagy a' gyermek töllök halva lett el, edjik idejére, másik időtlen.

VII. A Temető nagyon szoros. A Temetésre meg tartatik a' Felséges Királyi parantsolat.

VIII. Harangozó nintsen. -

IX. Az Ekklesiának Szegénnyei nintsenek.

X. Nintsenek Gravamenei.

G 107 hiányzik!!

G 108 Iványi [Drávaiványi]

[Fedőlap]

Iványi E: 10a Junii 1817.

1. Az Ekkle'sia Jövedelmit nevelni lehetne vagy Hajó húzással, v. a' Dézma nyomtatással.
2. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.
3. Csordás, Kanász nem akar fizetni a' Tractus rendelése szerént. Ez a' difficulta cessalt.

+++

A Fő Tisztelendő Superintendens Úrtól 16ik Majusban 1816dik Esztendőben kiadott Kérdésekre való felelet

Iör Az Ekkle'sia. Tekintetes Nemes Baranya Vármegyében helyheztetett Iványi Helység, Mater Ekklesia, b.e. Nagyságos Petrovszky János Úr Özvegyének birtoka.

- a) Kezdődött ez a' Mater Ekkla 1788ik Esztendőbenn, semmi fátumai nintsenek feljegyezve, a' Lelkek száma 512.
- b) A Templom a' Toronnyal épülni kezdett; 1790dik, elvégeződött 1795dik esztendőben; a' mint a' Toronynak frontján lévő ezen Írás megmutatja: Templum hocce inceptum Ao 1790. finitum Ao 1795. mind a' fundamentoma, mind a' fala jó erőss téglákból, Tölgyfa sindely fedéllel épült - különben jó állapotban van, hanem meszelést kívánna, és a' Templomnak fedele nagyon megrongyollott, de már mind két híjjánosságnak helyre hozása munkába vétetett - A' Torony bádogos, sárga réz virágokkal.
- c) Az Úr Asztalához tartozó minden edények és vagyonok e' képpen következnek. - Egy nagy Zöld tserép Kanta - Egy bádog Kanna - Egy Czín pohár - egy sárga réz Tányér - Egy fehér Sávolyos abrosz - Egy rósa

színű selyem keszkenő, fejér kotzkákkal, fejér tsipkével beszélgett a' közepén veress és kék pantlikákból rojnt vagyon. - Egy Zöld Tafota Keszkenő - Egy színtelen pamuth keszkenő, kék pántlikás szélű - Egy két színű selyem - egy veres tarkás tgsíkos felselyem - Egy rongos veresses, zöld Pántlikás felselyem. - Egy rongyos, tsikkelt szélű sárga dintuch keszkenő. - Egy setétkek damaszka, virágos, - hálós selyem rojttal körülszegett nagy keszkenő. - - Egy keresztelő bádóg Kannátska - Egy tsorba fejér kék szélű keresztelő Tál - Egy nagy fa tányér - Mellyek mind a' Templomban lévő Úr Asztalának allyában zár alatt tartatnak. - Ezéken kívül még a' Templombann vagynak két fenyő deszkából tsinált Perselyek. -

d) A Toronyban vagynak két Harangok, mellyek közzül az edjik 274. fontos, ezen inscriptióval. IN 5 KIRCHEN ANNO 1803 GEGOSSEN VON PETRUS WEINBERD. - A' másik 163 fontos, ezen Inscriptioval. IN 5 KIRKHEN. 1796. IOHANES FISCHER. GEGOSSEN.

e) Sem könyvei, sem Lévelei nintsenek az Ekklesiának.

f) A Parochialis Házban vagynak két Szobák, és egy Konyha, türhető állapotban - Két Kamara - egy pintze, egy Istáló; egy Servés hizlaló Kalitzka, egy Lúdól, egy széna tartó pajta, melyeknek felelek egy kis ujjitást kívánna - A Parochialis épületekhez tartozó vagyonai az Ekklesiának egy hosszúkás kerek kék asztal - egy nagy karos bőrös szék, két sárga, egy kékes, egy veresses edgyes Székek - Két meg avult nyoszolya, két fejér fogas, egy négy szegeletű, közönséges nagyfogú fejér asztal. Két Buzás Hombár Tölgyfa deszkákból, egyik tíz, a' másik tízenkét kilás - egy lisztes láda fenyő deszkából harmadfélkilás. - edgy roskadt könyves Theca - egy kis Láda, melyben az Ekkla pénzetskéje áll. - A Konyhában egy Tejtartó, melynek felső része tányér tartó, - egy Konyha Asztal, ennek felső része is Tányér tartó. - egy Lakat. - egy Tölgyfa veder, vas abrontos - A' mesteri háznál, egy négy szegeletű fenyő deszka asztalotska. - egy fejér karszék, egy lisztes Hombár. Két fogas.

IIszor Az Ekklesia Helybeli Igazgatása.

1) Organizált Presbyterium van, melynek Tagjai vagynak nyoltzan. - választások így megy véghez: egy néhányan Candidálódnak azok közzül a' Predikátor, a' Helységbenn lévő értelmesebb emberekkel edjűtt a' józan és tiszta életű, Istenfélőbb embereket kiválasztja, és a' Templomban felesketi.

2) Presbyterialis Gyűlések, mikor a' szükség kívánja, de különösn minden Communiót megelőző vasárnapokon, a' Parochialis Háznál, a' Predikátor előlülése alatt tartatnak.

3) A Czégéres vétekben elők, minéműek a' versengő és egymástól külön lakó Házas Társak, haragtartók, nintsenek, de ha volnának elsőben ugyan keményen megdorgáltatván, ha ez foganatos nem lenne, testi büntetésre is büntettették, ha ez sem használna a' földes Uraságnak vagy a' Tettes Ns. Vármegyének, által adattatnának - Isteni tiszteletet nemgyakorló fájdalom vagyon egy az Ekklesiánkban - a' ki Gyűlésünk előtt nem lévén akkor idehaza, meg nem jelent.

4) A Presbyterialis Gyűlés Actái az Ekkla Protocollumába a' Predikátor által jegyeztetnek fel.

5) Curator van, a' kinek számadásai minden esztendőben a' Presbyterialis Gyűlés előtt revideáltatnak.

6) Semmi egyéb Jövedelme az Ekklesiának az Isten ditsőségére, és a' perselyekbe való adakozáson, 's a' Predikatori Lukma szedéskor minden Gazdától egy két markonként gyűlt Buzán kívül nintsen. holott lehetne a' malom hajóknak a' Drávára való vontatásából, és a' földes Uraságnak termett és Dézma búzájának elnyomtatásából nevelni az Ekklesia Cassáját.

IIIszor A Charitativumok, vagy Alamisnák. -

á. Az Agentiale minden esztendőbenn ötször publikáltatik, a' mikor semmi egyéb tzélra, semmi jel nem tétetik ki.

â. A Generale Consistoriumtól rendeltett objectumok publikáltatnak.

ã. Az alamisna a' Curátor és két vagy három Ekklesia Eskütjeinek jelen létekbenn felszámláltatván, azonnal bé íródik, az alamisna, a' Predikátornál állani szokott Ekkla Ládátskájában áll, melynek kultsa a' Curatornál van.

ä. Mind az Agentiale, mind minden más alamisna minden hijjanosság nélkül administráltatik a' Nagy Tiszteletű visitor Uraknak Quietantia mellett.

IVszer A' Lelki Pásztor

1) Neve Dömötör Sámuel, tanult a' Debretzeni Rftum Nemes Collegiumban - Deák nyelven beszélhet - Németül is keveset ért, harmadik esztendeje hogy ebben az Ekklesiában van, az előtt még sehol nem szolgált, feleséges, egy gyermeke van.

- 2) Canonja - Ligurgiája, Josephina Resolutioja van.
- 3) Minden vasárnapokon, és Innepekenn tart Predikáziót, délután Catehisatiót, Hétköznapi Reggel és este Imádságot.
- 4) Az Úr Asztalához először járulni akarokat Confirmálja, de a' Confirmátusok nevét még eddig nem írta be, nem lévén az antecessoraitól confirmáltattak is béírva, hanem ennek utánna azt is fogja tselekedni.
- 5) Az Úr Vatsoráját esztendőben ötször szokta administrálni.
- 6) A Keresztelést mindenkor a' Templombann viszi véghez, hanem ha időközbe hozodik valamely halállal küszködő tsetsemő, akkor a' hamarabb lehető megkereszteltetésre nézve a' Háznál.
- 7) A' Betegeket meglátogatja.
- 8) A Matrikulát a' Generale Consistoriumtól ki adatott norma szerint viszi. - A tisztátalan ágyból születettetteknek, csak az annyokat szokta béírni, hanem ha a' törvénytelen Atya meg valja magát a' gyermek Attyának lenni, az Atyáét is béírja.
- 9) A Házasulandokat három meg különböztetett Vasárnapokon publikálja, hét köz napokon pedig nem. - a' Copuláltattakat béírja.
- 10) A Felseges Királyi Parantsolatokat, és a' Consistorium Rendeléseit inprotocollalja.
- 11) A Predikátori fizetés a' parantsolat szerint egy más pappirosra környül állásosonn levan írva.
- 12) A Predikátori fizetés, kivévén az olyan rendkívül mostoha időket, mint e' folyó esztendő, rendes időben beszokott adodni, kivévén némely Pásztorokat, a' kik különösönn a' magok személyétől nem akarják magokat köteleseknek esmerni a' Predikatornak való fizetésre - Restantia most vagyon - de igen tsekély.
- 13) A Predikátor Sz. Hivatalához illendő tekintetben tartatik.

Vször Az Oskolák.

- a) A Rector neve Török Ferentz - tanult Debretzenben - huszon edgyedik esztendeje miolta ebben az Ekklesiában szolgált, ezelőtt sehol sem szolgált - Nötelen.
- b) Az oskola külömben jó állapotban van, hanem meszelést kíván - a' gyermekek számához képpeszt elég tágas.
- c) Az oskolásoknak számát a' más pappirosra leírt Catalogus megmutatja.
- d) A gyermekek kivált a' nagyobbatskák csak Télen gyakorolhatják az Oskolát, nem lehetvén el különösön Nyáron, a' szegény Szülék nállok nélkül.
- e) Taníttatnak e' következők: - A K. Vallás Nagy Tiszteletű Göböl Gáspár Urnak kisebb és nagyobb Catechismusa szerint - Hübner Historiai, a' Soltárok némely énekelhető verseikkel, az Ujj Soltárból a' ditséreték, az Írás, olvasás, Osterwald kis Historiája. a' Szám vetésből az özsve adás, kivonás, sokszorozás - az osztásban is valamennyire gyakoroltatnak. - A Consistorium által ki adatott Rendelést, csak Télen járván fel rendesen a' gyermekek, nem lehet szoroson megtartani.
- f) A Tractus által kirendelt visitátori ennek az oskolának F.T. Deáki Beniamin Úr Vaiszlai, és T.T. Németh Dániel Ur. Bogdásai Predikátorok. Visitálni szoktak esztendőnként kétszer, Ősszel t.i. és Tavasszal. - Az examenen, ha a' T. Visitorok közzül valaki megjelenhet, az, annak távol létében pedig valamelyik Szomszéd Predikátor jelen van.
- g) Az oskolát közelebről visitáló Helybeli Inspectorok vagynak a Predikátor mellett ketten.
- h) A' Templomban való éneklést a' Rector elvégzi - az Ének választás a' maga Discretioján áll, kivévén némely különös alkalmatosságokat, a' midön a' Predikátor praescribálja mi énekeltessek.
- i) Az Ujj Soltárból, nem csak Innepi és vasárnapi, hanem hét köz napokon is Dictálás után sok énekek énekeltetnek.
- k) A Rector Salariuma más pappirosra környül állásososon le van írva.
- l) Mikor ilyen mostoha esztendő nints mint ezen mostani a' fizetés beadodik, de most sok a Restantia.

VI. Bába. Examináltatott és feleskettetett van, az Asszonyok baján valamit azt tud segíteni, kötelességében eljár - nem keresztel. - A' himlő oltásra a' Tettes Vármegye szoroson vígyáz.

VII. Temető. Elég tágas, meglehetősen kerítésű, a' Sírok elég mélyen ásatnak, a' temetés idejére nézve a' felséges Királyi parantsolat szoroson megtartatik.

VIII. Harangozó. A maga kötelességében szorgalmason eljáró, 's a' Predikátorhoz egész

engedelmességgel viseltető van, - Fizetése, és a' Helység terheitől szabadsága vagyon.

IX. Szegényei nintsenek az Ekklesiának - Valamint

X. Gravamenei sintsenek - nem lévén ebben a' Helységben Catholica Ekklésia, nem haborgattatik a' Reformáta Ekklésia Vallása gyakorlásában, Isteni tiszteletében, sem földjeibenn - Egyszóval semmi olyas gravamenek nintsenek, mellyek szent vallásunk gyakorlásának akármimodonn praejudiciumára lehetnének.

G 109 Katádfa

[Fedőlap]

Katádfa. 5. Juni 1807.

1. A Parochialis Ház igazítása.
2. Az Eklésia Házán kívül nem szabad Eklai Gyűlést tartani.
3. Az Ekla jövedelme neveltessen valamiből.
4. A Restantia több mint a' befizettetek.
5. Oskolaház a Tanúlok számára nem lévén a Tanító kentelen Tanítvanyaival egyházba szorongani.
6. temető nem elég tágas nints be kerítve, 48 óra előtt eltemetetik a' Halott.
7. Az estvéli könyörgés.

+++

2a Junii 1817.

Katádfai Helv. Vallástételt követő Eklésia állapotja

I. Az Eklésia. Mater: T. Baranya Vármegyében. Birja Mélt. Gróf Batthyán Antal Eő Excellentiája.

a) Mikor kezdődött nem tudni: a' Matriculat kezdette Budai János Ur Prédikátor 15a Martii 1762. Előtte voltak Prédikátorok: Czáplár László, Salánki István, Kajári Mihály, Csepeli Mihály, Hollosi kéttzer, Rékasi Gergely Pátkai és Tatai Pal. Ezek előtt kik és hányan voltak nem tudni. A' Lelkek száma most 306.

b) A' Templom ez előtt mintegy 48 esztendővel megégett: mellynek helyébe készült a' mostani fából. Meglehető állapotban van.

c) Kereszteléshez való eszközök. 1. Egy sárga rézből való kis kánna. 2. Egy zöld tserép korsó. 3. Egy tál, 4. Ezeket fedő ketskenő. - Ur Vatsorájához való 1. Egy bádóg kánna. 2. Egy réz pohár, 3. Egy fehér kék vesszős kosár. 4. Egy bádóg tányér. 5. egy szőnyeg és két abrosz. 6. Hat selyem keszkenő. 7. Egy almáriomos Asztal, mellyekben be zárva tartatnak az elő Számlált eszközök. Mindenek Inscriptio nélkül.

d) Harang lábon van mintegy 40 fontos harang.

e) Van egy levele; melly párja ennek a' Királyi engedelemnek, melly szerént épült a' mostani templom. Van egy énekes Könyve nagy formában, egy ujj Eneks Könyve, egy imádságos, Igazság paizsa: egy régibb és egy ujj Matricula. a' régi 15a Marti 1762 kezdődött: az ujj 1801benn.

f) Vagyon a' Parochialis házban három szoba: egy asztal; kék pad: Ekklésia ládája: két fogas: egy feneketlen nyoszolya: egy kerek asztal. A' házhoz való ólak és istálló tűrhető; de a' ház romladozott állapotban van.

II. Helybéli igazgatása az Eklésiának: Van egy Curátor és öt Presbyter: Tanátskoznak az Eklésiai dolgokról vagy az Eklésia házánál vagy más helyen: a' nem egyenesen járókat meg szállítják; vagy fel adják a' V. Tractus Elől Járóinak. Külön lakó házasok vagynak ketten: A' Presbyterium actai fel nem jegyezetetnek a' Curátor minden esztendőben számot ad: az Eklésia jövedelme van adakozásból vetésből; nevelni másból valamiből nem lehet.

III. A' Charitativumok.

á. Az Agentiale publicáltatik esztendőn által öttzör; a' mikor más jel ki nem tevődik.

â. A' Gen. Consistoriumtól rendeltetett obiectumok publicáltatnak. Fel számláltatik az alámisna a' Presbyterek jelen létében; ugyan akkor be iratik és adatik a' Curátor kezére, a' ki azt adminisztrálja a' Rendelések szerént.

IV. A' Lelki Pásztor

- 1) Török József, tanult Debretzenben. Erti a' Görög nyelvet: írja és beszéli a' Deák és Német nyelvet; az Illyriai nyelvnek azt a' Dialectusát, mellyel a' Horvátok és hozzájuk közelebb lakó Illyriai nemzetek élnek, és az Oláhot: ezt gyakorlásból amazokat pedig inkább könyvekből mint gyakorlásból tanulta: két esztendőtlől fogva van Katádfánn. 1796tól fogva lakott Szapartzán, Csehiben és Okorágon: feleséges: van két gyermeke.
- 2) Van Canonja 'sa't. Prédikál, catechizál, a' Confirmatusokat be írja. Ha hívják el megy a' betegekhez: Ur Vatsoráját ötször administral esztendőnn által: keresztel a' Templomban: A' matriculát a' parantsolat szerint viszi: a' rendelkezéseket be írja. A' házasságokat Vasárnap hirdeti, s beírja.
- 12) A' fizetésre nézve; több a' restantia, mint be adatott.
- 13) Tekintetben tartatik.

V. Oskolák.

- a) Rector Tömösközi János tanult Debretzenben. Katádfánn lakik egy esztendőtlől fogva; szolgált Sellén Okorágon: feleséges: van egy Katona, négy házasság, és három gyermeke neveletlen.
- b) Különös iskola ház nem lévén, együtt lakik a' tanulókkal. Egész esztendőnn által járnak iskolába: tanulják az olvasást, írást, számvetést, vallást, a' közönségesen bevett szokás szerint. A' Visitorok T.T. Pál István Assessor Ur és T.T. Szabó Peter Ur: kettőzer visitálnak egy esztendőben. Az Eklésia Elöljáróinak gondjok van a' Tanítóra és tanulókra. Az új Énekes Könyv Szűk lévén; mind ez ideig csak kettő van. A' Compactoroktól nem veszünk; inkább leszünk a' nélkül addig, míg a' V. Superintendia nem gondoskodik. Az Énekek, meg választása sokszor csak a' Rectorra bízatik.

VI. A' Bába examinálva és esketve van: kötelességében el jár: az Aszszonyokon segíteni tud: nem keresztel. A' himlő be oltást sürgeti és elő viszi a' T.N. Vármegye.

VII. A' temető nem elég tágas; nints jól be kerítve: a' parantsolt 48 órák előtt el temetődik a' halott: de úgy, ha meg bűdössödik: ebben az esetben is, 24 óra előtt soha sem; hanem mindenkor utánna temetődik.

VIII. A' harangozás a' Rector kötelessége.

IX. Minden Szegényt Attyafia tart.

X. Gravamen nintsen.

Filialis Eklésia nintsen.

A' Parochiához tartozó kertről való és a' Conventionalis levél ide tartozik. Az Iskola Tanító Conventiója felől kérdés van mennyi legyen; nem akarván a' Község megadni azt a' fizetést a' mellyet néki ez előtt öt esztendővel ígért.

írta Török József

Katádfai Prédikátor.

G 110. Kákics

[Fedőlap]

Kákics d. 8a Junii. 1807.

1. Canon, és Josephina Resolutioja nintsen.
2. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.
3. Iskola Ház tetejét fedni kell.
4. Temető Kerítettlen.

+++

A' Canonica Visitatiót Tárgyazó Kérdésekre tetetett Feleletek!

Ao. 1817. die 1ma Juny. Felső Baranyából. Kakits Nevű Helységből.

I. Kákits. Mater Ekklesia Tekintetes Nemes Baranya Vármegyének Felső részénn hejhezettett. Méltóságos Groff Battyani János Ur birja.

a) Mielta Mater Ekklesia a' mennyire a' régi őregek reá emlékezhetnek 140. Esztendejénél több a' Lelkek száma 345re megyen Fátumait nem mondhatnak.

b) Temploma mindég vólt. 1784dik Esztendőben építettett Ulyonan Fából a' tetejen renovalas nélkül szűkölködik. Harangláb van.

c) Az Úr Asztalához tartoznak. 1. Egy Szőnyeg az Asztalon melly Viszlai Nagy Kováts Andás Ur Ajándéka. 2. Sárga kék, veresses Zöld sejem Kendők együvé varva. 3. Két fekete sejem Keszkenők őszhvevarva veress virágu. 4. Egy Fejér Abrosz. 5. Egy tzin Pohár. A' Viszlai Ekklesiának kegyes ajándéka. 6. Egy Hat ittzés Bádóg Kánna. 7. Egy Bádóg és Fatányér. 8. Keresztelő Bádógtál és Pohár edények. 9. Két oh: és egy Ully terítő tarka Kendők rajta. 10. Egy avólt tztintányér az Alamisna végett. Inscriptiok nintsenek.

d) A' Harangh a' honn van. 128 fontos Harang Inscriptio nélkül.

e) Az Ekklesiának Levelei nintsenek. Egy Matriculaja és Protocolluma van. Két oh és egy Ujj énekes Könyve.

f) A' Parochia. Három szobákból áll és még meglehető állapotban vagynak. Nyoszoja van benne egy Ujj. Asztal. egy Kis Hoszszú szék mellette egy Fekete régi könyves Téka és egy Ujj Könyves tartó. egy kis Kamara. Istálló. Ól. mindezek is Középszerű állapotban vagynak.

II. Az Ekklesia Igazgattatását ami illeti.

1) A' Presbyterium áll 10. Szemejeből s választatnak az egész Gyülekezet közzül, akik arra leg érdemesebbek a' választás után pedig felis eskettetnek.

2) A' Presbytériális Gyűlések tartatnak a' Parochiális Háznál Hétköznapon.

3) A' Presbytériális Gyűlés a' tzigéres vétkekben élőkkel a' versengő és egymástól külön lakó Házassokkal, a' Közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorolokkal a' Haragtartókkal, a' Felsőbbeknek parantsolattya szerént szokott bánni: noha ugyan most nintsenekis.

4) A' Presbyterialis Gyűlés Actait a' Predikátor föl szokta jegyezni.

5) Curátor van. 4. Ezeknek számadásai a szokás szerént, minden esztendőben revideáltatnak.

6) Az Ekklesia Jövedelme most Két Házhelyinek maradott földből áll melyet Esztendőnként Qultiváltatni szoktak és mind eddig használhatták mig valaki rajta Házat nem épít.

III. A' Charitativumokat v. Alamisnát ami illeti.

á. Az Agentiale minden Esztendőben 5ször publicaltatik és akkor semmi egyéb jel ki nem tétetik.

â. A' Consistoriumról rendeltetett Objectumok rendessen publicaltatnak.

ã. Az Alamisna fel számláltatik a' Gondviselők jelenlétekben és ugyan akkor be is irattatik s A' Parochialis Háznál tartatik.

ä. Mindaz Agentiale, mind mindenmás Alamisna pénzek a' Canonica Visitatio alkalmatossággal Hijánosság nélkül administráltatnak Nagy Tiszteletű EsperestUrnak. Quetantia mellett.

IV. A' Lelki Pásztort ami illeti!

1) Neve, a' mostaninak Bányai Sándor! Tanúlt a' Debreczeni Reformatus Collegiumban. Beszélhet. Magyarúl, Deákúl, Olvashat Görgögül. Sz. György napolta az itt léte. 4dik Esztendőre fordúlt. Szolgált Alsó Baranyában is. Balban. Ballmában. mostani szolgálattyaival edjűtt eszen 12. Esztendőt. Feleséges. 4. Gyermekei vagynak.

2) Liturgiája van. De Josephina Resolutioja és Canonja nints.

3) Minden vasárnapokon és, Innepekben Predikál Dlután Catechisál, Hetköznapon Imádkozik.

4) Az Ur Asztalához járulni akarokat Confirmálja a' Confirmátusok nevit beirja.

5) Esztendőnként az Ur Vatsoráját Administrálja. 5ször.

6) A' Keresztelés véghez mégyen a' Templomban.

7) A' Betegekhez ha hivattatik mindenkor el megyen.

8) A' Mátriculát mindenkor a' G. Consistoriumtól ki adatott norma szerint viszi, de hogy a tisztátalan ágyból születeteket mimodon írja bé arra még mindezeig alkalmatosság nem adodott.

- 9) A' Házassulandokat Háromszor publicállyá és mindenkor vasárnapokonn a' Copulaáltakat azonnal bé írja
- 10) A' Felséges [Királyi] Parantsolatokat a' Consistorium Publicált rendelkezéseit mihejt veszi mingyárt Improtoculája.
- 11) A' Predikátor fizetése különössön más papirosra le irattatott.
- 12) A' Prédikatori fizetés Esztendőként, mindenkor az ő idejében bé adodik, de most a' Szűk időkhöz képest valami kevés restantiaja van.
- 13) A' Predikátor mindenkor Szent Hivatalához illendő tekintetben tartatni.

V. Az iskolát ami illeti.

- a) Az Oskola Tanító neve Madaras József. Tanúlt K.Kujn Halason. A' Kákitsi Ekklesiában, hogyvan most 6todik Esztendejében fordúlt ez előtt Szólgált Dants Házán, Metskében, Matyban, Palkonyban, Ódonn. Kőbe. Feleséges, s egy Eladó Leánya van.
- b) Az Oskola a' Gyermekék számához képest elég tágos, meg lehető állapotban, van: tsak hogy fedni kellene a' Háztetéjit.
- c) Az Oskolában járó fiú s. Leány gyermekeknek száma. In Summa. 34.
- d) Oskolában Esztendőnként mindig járhatnak.
- e) Tanit Magyarul, nevezetessen tanittya a' Vallást tárgyazó dolgokat, de nem a ki adatott methodus szerint.
- f) A' Tractus által ki rendelt Visitatori az Ekklesiának T.T. Lévai István Úr. Metskei Predikátor és T.T. Dús Sámuel Úr Okorági Predikátor! az Examenen jelen szoktak lenni.
- g) A' Predikátor mellett Helybeli Inspectorok vagynak ketten, kik közelebbről visitállyák az oskolát.
- h) Az Éneklést a' Rector el szokta végezni; hanem választást benne, a' Predikátor is tészen néha.
- i) Az Úlly énekes Könyv Introducáltatott.
- k) A' Rector Sallariuma Kőlönös papirosra ki irattatott.
- l) A' Fizetés bé fizetődik Hijjánosság nélkül.

VI. Bába van. Eskettetve is fel van. Aszszonyokonis segithet. Kötelességében el jár. Nem keresztel. A' Himlő óltás dolga jó modba van.

VII. A' Temetőbe még ugyan fér de békeritve nints. a' sirok elig méjjen ásathatnak. A' temetés idejére nézve a' Felséges Királyi parantsolat megtartatik.

VIII. A' Harangozó a Mester.

IX. Az Ekklesiának ollyas elhagyatott Szegényei nintsenek egy néma van: de ez fel s alá járkálván, s faluzván mindenütt tartatik.

X. Az Ekklesiának semmi ollyas Grávámeneiről nem szhólhatok.

G 111 hiányzik!!

G 112. Kiscsány, Oszró

[Fedőlap]

Kcsány és Oszró egygyesült Ekklesiák E. 9a Junii 1817.

1. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.
2. A' Rector a' Harangozó, kinek azért semmi fizetése nintsen.
3. NCsányiak a' Mater KCsánytól el-akarnak válni.

+++

A' Kis Csányi Reformáta Ekklesiában, az Ekklesiát illető subjectumok 's adjunctumok az alább meg-írtt módon vagynak, és fojtattattnak.

I. A' mi az Ekklesiát illeti. Ez: Kis Csány. Vagyon Ttes Ns Baranya Vármegyében. A Földes Uraság Nagy Meltóságú Battyány János Groff.

- a) A' Máter Ekklesia Kis. Csány, már meg-volt úgymint Ekklesia a' Tizenhetedik százban: mivel erről mint Ekklesiáról Lámpénál a' Magyar Országí Historia Ekklesiástikájában emlékeztet vagyon. Kis Csányi Ekklesia a' Nagy Meltóságú Battyány Grófok keze alatt békességben volt: hanem a' Tizenyotzadik század közepén, midőn Bogdásai és Vaiszlói Templomok el-foglaltattak, ez is a' Ns Káptalantól és NS Vármegyétől lepetséltetett; de a' Nagy Meltóságú Grof Battyány Lajos akkori Földes Ura parantsolattjából a' petsét a' Templom ajtajáról le-véteztet, és a' Templom a' bėjárásra 's benne való Isteni tiszteletre meg-nyittatott, és azólta semmi háborúság Templomunkat nem érte; hanem 1754dikbe elébbeni helyéből, a' faluval egyetemben, új helyre ki-vonattatott a' Templomot, melly volt fa talpakon 40 pár ökrök által házattatván. A' Kis Csányi lelkek száma 546.
- b) A' Templomnak mindenkor volt Tornya, az régibbnek volt, vagyon még mostan is fa Tornya: hanem 1812 esztendőől fogva új Templom építésében fáradoznak a' lakosok; melly Templom valamint maga kőből, téglából; úgy a' hozzá ragasztott Torony is kőből, téglából épittetik.
- c) Az Ur asztalához tartozó edények vagynak: 3árom bátok kanna, egyik régi, a' ketteje ujjabb. a' régi negyedfél ittész, az újjabb egyik hatodfél ittész, a' másik nyoltz ittész. vagyon még egy ón pohár, mellyből kommunikálnak a' communió alkalmatosságával a' Hivek. nints rajtok semmi inscriptio, vagy jegyz.
- d) Vagyon két harang a' Toronyban egyik 136 fontos, k a' másik 52 fontos. Min thogy mind a' kettőt nem igen régen maga az Ekklesia öntette Pétsenn, nints semmi Inscriptio, vagy jegy rajtok.
- e) Vagyon az Ekklesiának egy Könyve; mellyet boldog emlekeztű Superintendens Helmetzi István Ur ajándékoza az Ekklesiának. Igasság paissa, és a' XXVI. Articulust elő adó könyvetke melly az 1791 esztendőbeli Diétai végezésekből ki-jegyeztetett, 's különösen ki-nyomtatott ártikvitus. Vagynak levelei az Ekklesiának. A Nagy Meltóságú Battyány Lajos Grof Ur engedelve, és a' Nemes Vármegye Fő Ispánnya Climó György Ö Excellentiája hasonlóképpen engedelve, a' Helység ki-jövelete a' régibb helyéről való ki-költözése, és a' Templom ki-hozása felől.
- f) A' Parochialis Házban két szobák vagynak: közelgetnek a' romláshoz, ha az új Templom meg épül, a' mellet jobb házak ígértettnak. Vagyon a' nagyobbik házban egy kék színre festett régi nyoszoja, és egy kék asztal, vagyon még két régi szék, fa szék. Vagyon egy igen régi vén kamara, istáló, mellette pajta meg-lehetős, bar az oldalát bé-tsinállyák, vagyon ól is, de hitván, van kalitzka is de ez is igen alávaló. Mindenek ígértettnak, ha az új Templom meg-készülhet, és akkor új helyre mehet az egész Párochiális épület.

II. Az Ekklesia Helybéli igazgatása.

1. Vagyon Presbiterium. Vagynak Kis Csányban hatan a' két Birákkal n yoltzan. Vagynak OZRóban négyen a' két Birákkal hatan és így a két Helységből Kis Csányból, és OZRóból, melly két Helység teszi a' Kis Csányi egész Ekklesiát: tizennégy Presbiter. Az egész Helység választja a' Presbiteret, fel eskettettnak a' Templomban a' Gyülekezet előtt.
2. Tartattattnak Ekklesiái Gyűlések, mikor valamely főben járó dolog, vagy köz haszonra tzelező matéria adja elő magát. A Gyűlések vagynak a' Prédikátori háznál.
3. A' tzegezés bűnben esteket tztáltattya, meg-pirongattya, meg-fenyegeti; sőt meg is veretteti, ha meg-érdemelik. Ha nagy a' bűne és meg-jobbithatatlan által adja a' Presbiterium vagy a' Földes Uraság tisztyeinek, vagy a' Ttes Vármegye Szolga Bíáinak. Az versengő házasokat a' békességre mindenképpen reá beszélli; ha nem fogadnak szót, által adja vagy a' Földes Uraság Tisztejeinek, vagy a' Ttes Vármegye Ttes Fő Birájának. A Templom nem gyakorlókat meg-feddi, dorgállyá, ha szót nem fogadnak a' Tractus Tisztelendő Seniorának meg-jelenti. A' Harag tartókat is a' békességre reá hajtya hol szép intéseivel, hol keményebb ijjesztéseivel. Mostan ilyen bűnösök, vagy házasság rontók, vagy Templom kerülök, vagy meg békeltetetlen haragosok szintsenek Ekklesiánkban.
4. Még eddig a' Presbiterialis Gyűlés Actai nálunk fel nem jegyeztettek: ezután különös libellust szerezvén, ígérjük, hogy fel-jegyezzük.
5. Vagyon Curátor. Ennek számadásai refideáltattnak mindenesztendőben a' Presbiteriális Gyűlésben.
6. Az Ekklesiának nints semmi egyéb jövedelme az alamisnánál. Hogy nevelhessük a' jmövedelmet nem találhattuk ki.

III. á. Az Agentiale publikáltatik ötször esztendőn által, az Uri szent Vatsora ki-szolgáltatása alkalmatosságával; és ekkor semmi más vagy tényér, vagy jel ki nem tétettetik.

â. A' Generale Consistoriumtól rendeltetett Objectumok publikáltatnak.

ã. Az publikált pénz a' Curátorok által hozattatik a' Predikátori házhoz, a' Curátorok szeme láttára mindjárt bé irattatik, mihelyt béhozódik az alamisna a' Templomtól; és az Ekklesia ládjában bétevődik kettős zárral bé-zárattatván; az Ekklesia ládaja vagy a' Predikátori házban; de a' kultsok vagynak a' két Helység Curátorainál, és a' ládjában senki nem nyúl magánossan, ha nem mind a' T. Predikátornak, mind a' Curátoroknak, mind némelly Presbiterialis személyeknek jelen léteben.

ä. Mind az Agentiale, mind egyéb publikált Charitativumo, hűségessen híjánosság nélkül, úgy a' mint a' publikázióból bé-jöttek, a' Tiszteletes Tudos Sénior 's Pro Senior Atyáknak, a' visitatio alkalmatosságával bé-adattattak. A T. Predikátor 's Curátor neveik az Caritativumokat el-vévő T. Esperest Urnál lévő Protocollumban tökéletessen bé-irattatnak, semmi más quietantia, vagy contra quietantia nem adattatik.

IV. 1. A' Lelki Pásztor neve: Kontra István. Tanúlt a' Debretzeni Réformatum Collegyiumban. Németül ámbátor accurate nem beszélhet, de érti a' könyveket. Tud olvasni Sidoúl is, Görögül is. érti kivált a' Deák n nyelvet, és azon beszélhet. Miolta Kis Csányi Ekklesiában a' T. Predikátori hivatalt fojtattya, 35 harmintz öt esztendeje. Ez előtt szolgált a' Tisza Várkonyi Reformáta Ekklesiában két esztendő elforgása alatt. Tttes Péli Nagy István Ur házában. Vagy a' felesége, 1 egy fija ifjú Kontra János, ki megoregedett korában fojtattya mellette 's helyette a' Predikátori szent hivatalt.

2. Vagy a' Canonuk a' Komiáti Canonok. Vagy a' Liturguiánk is, vagy a' Josephina Resolutionk is de Matrimonio.

3. Minden Vasárnapokon s jeles innep-napokon hűségessen prédikál vagy maga, vagy a' Kaplány, a' fija; dél után Catéchizációt szorgalmatossan meg-tészi; úgy az Imádságot Hét-köznapiokon el nem múllattya.

4. Eddig az iskolából elsőben Ur Vatsorájával elő gyermekeket a' Schola Rectora a' Templomban közönséges helyen meg-probálta, a' T. Predikátor őket meg-áldotta, és adott szabadságot nékiek a' communiora de a' Matrikulában az nem irta neveiket.

5. Mi nálunk esztendőt által, ötször vagy a' Uri Szent Vatsora ki-szolgáltatása.

6. A' Szent Keresztiséget a' Templomban viszi véghez, k ha vagy magának a' T. Predikátornak, vagy a' kereszteltetendő gyermeknek nintszen meg-akadályoztató nagy oka.

7. Igen is meg-látogattya a' betegeket.

8. A' Matrikulát viszi a' Gen. Consistoriumtól is parantsolt norma szerént. A' tisztátalan ágyból születettek attyokat kire az Aszszony vall bé-írja, bé írja a' gyermek nevét is.

9. Mind a' Gen. Consistoriumtól, mind a' Pártiálétól ki adott rendeléseket hűségessen be-írja. A' Felséges királyi parantsolatokat is szorgalmatossan inprotocolallya.

10. A' hazasúlandókat háromszor hirdeti ki Vasárnapokon. A' megeskettetteket a' copulaltakat be-írja a' matrikulában.

11. A' Predikátori fizetés különös papirosra irattatott sub A.

12. Még az Eddig el-fojt esztendőben az egész Conventio hűségessen beadattatott; nintszen semmi restantia, a' mostan folyó esztendőn kívül.

13. Még eddig minden tekintetben illendő betűlettyét a' T. Predikátornak meg-adták a' Halgatók.

V. Oskola Rector vagy a' neve: Intzédi Sámuel e' tanittya mind a' a) férjfiú, mind a' leány gyermekeket. Tanúlt Ketskeményen, és Pápán is esztendeig. 1815. esztendőben hozott Bogdásából Kis Csányba, a' hol Rectorkodott két esztendeig; és így Kis Csányban is mostan fojtattya Rectoriájának második esztendejét. Feleséges; de nintszenek semmi gyermekei.

b) A' Rector háza kitsiny, az Oskola is a' gyermek számokhoz képest felette szűk, és szoros.

c) Az Oskolában járó férfi gyermekek vagynak - 32. a' Leány gyermekek - 33.

d) Nyáron és a' munkálkodás idején sokan ki-fogják gyermekeiket, és iskolában nem jártattya még a' mezei munka tart. Minthogy egy úttal sokfelé hajtattattak a' lakosok munkára, reá szhorútlak gyermekeik segítségére nyáron.

e) Olvasás, Tisztelendő Göbör Gáspár Ur Catechismussai. Éneklés, Imádságok, Számvetés, Hübnér Historiai, a' kisebbek a' Körösi kérdésekben foglalt ostervált Historiáit tanúllják. A' Consistorium által kiadatott methodus szerint igyekezik a' Rector tanítani.

- f) A' Tractus által ki-rendelt Visitátorok: T. Kontra István 's Német Dániel Visitálnak esztendő által kétszer. Examenen, ha meg-hivattatnak, jelen vannak.
- g) Vagynak rendes Oskola Inspectorok, kik a' Helységbeli Elöl-járók közül a' Iskolát a' T. Prédikátorral meg-visgállyák ketten.
- h) A' Rector a' Templombéli éneklést mint Cántor maga teszi. Mikor a' Rector maga énekel, magán áll az éneklés; de mennyit éneklyen hány verset mondjon áll a' T. Prédikátoron: hanem mikor lakos énekel, vagy iskolás gyermek, a' T. Prédikátor ki-szabja, 'i-nevezi mellyik verseket énekellyék.
- i) Még nálunkj új énekes könyv kevés vagyon: de még is a' Rector többnyire Vasárnaponként az új Soltárból énekel; diktáltatván az éneket Tanítványival. Sokan szeretnének szerezni Új énekes könyvet 's neveket is fel iratták az új énekes könyv meg-szerzése végett, midőn a' Nagy Tiszteletű Gen. consistoriumtól an n ak be-küldetése publikáltatott. A' Rector fizetése esztendőnként be-adattatik. Nints Restantia.

VI. Vagyon Bába. A' Ns Vármegye Chirurgussától a' Ttes fő Biró Ur jelen létében meg-examináltatott; fel eskettetett. El-jár kötelességében. Tud az Aszszonyokon segíteni. A' keresztséget nem szabad nékie véghez vinni; mert e' tőle meg-tiltatott keményen. A' Himlőt minden esztendőben az arra ki-rendeltetett chirurgus el-járván az Helységeket, bé-oltya.

VII. A' Temető elég tágas. A' sírok elég mélyen ásattattnak, be van kerítve. A' Felséges Királyi Parantsolat a' temetés eránt meg-tartatik.

VIII. A' harangozás egyben vagyon kötve nálunk a' Rectoriával; de nem a' Rector maga, hanem a Tanítványi a' nagyobbak harangoznak. Nintsen a' harangozásért a' Rectornak semmi fizetése.

IX. Itt nálunk olyan különös szegény nintsen, ki az Ekklesiára szorúlna.

X. Nints az Ekklesiának mi közhöttünk semmi gravamennye. A' Vallás gyakorlásában nem háborgattatnak, Isteni-tiszteletünket egész szabadságban gyakorolattyuk. Senki a' Romai Catholika vallás be-vételére nem kényszerítették; a' Romai innepek meg-ülésére nem erőltetik a' Mester emberek a' Arccessió járására nem kényszerítették, a' Plébánus Urak a' Lelkek száma bé adását magokhoz nem kíványák. Egy szóval minden tekintetben szent Vallásunk szabadságában élünk.

Első Filia. Ozró. Bírja a' Nagy Meltóságú Groff Batgtyány János Ur. Lelkek száma 396. Nints magának Temploma, hanem jár Kis Csányba.

- a) Minthogy Kis Gyánnak egészen össze ragasztatott, mintha e' két Helység csak egy vólna: azért Eddig is mostan is egy Tplomot építenek a' két Helység közepire, hogy egy Templomban járjanak.
- b) Eddig a' T. Prédikátor ki ment Ozróban imádság tenni, kétszer minden héten, a' Lector egyszer; ha a' Templom meg készül a' ki járást nem várják.
- c) Ozró mindenben annyit fizet mint Kis Csány. Az Ozrai gyermekek Kis-Csányban járnak tanulás végett. A Tanítványok száma a' Kis-Csányi Rector Catalogussán 9. irattatott. Temető vagyon, nem elég tágas.

Második Filialis Ekklesia Nagy-Csány. Ezt is bírja a' Nagy Meltóságú Groff Battyhán János Ur. Lelkek száma: 252. A' Tanító neve: Tömösközi József.

- a) Rendes Temploma nints, hanem egy Classis forma házban járnak imádságra.
- b) A' Prédikátor mióta nékiek a' Ttes Vármegyétől T.Ganító engedtetett, nem jár ki hozzájuk sem imádkozni, sem prédikálni: hanem minden Vasárnap, a' nékiek adatott parantsolat szerint prédikációra Kis-Csányban kell meg-jelenni predikáció halgatására. Hétköz nap a' Tanító imádkozik.
- c) Mikor Nagy Csányban a' Tanító bé-vitetett, a' Ttes Tiszteletes deportatio úgy határozta meg a' Kis Csányi T. Predikátor, és a' Nagy Csányi Tanító fizetését: Hogy ennek utána, az elébbeni rendes fizetésből, melly járt a' Kis Csányi Materbéli T. Predikátornak: adassék két rész a' búzából, kukoritzából, pénzből, szénából; a' Nagy Csányi Tanítónak pedig egy harmad rész az említett Prédikátor fizetésből, e' mellett Nagy Csány adjon intraducáltatott Tanítójának potolásra új Conventiót; mellyet a' Deputatio előtt meg is ígért, 's inprotokollaltatott: és így a' Kis Csányi Prédikátornak fizet N. Csány. Az elebbeni Prédikatori fizetésből két harmad részt.
- d) Vagyon Nagy Csányban Oskola. A' Tanúnók száma férjfiú 15. Leány 8.

- e) Az iskolai Tanító Nagy Csányban a' Prédikállástól el-vagyon tiltva, tartoznak a' Nagy-Csányiak Vasárnaponként Kis Csányba jönni cultusra; és így a' Nagy Csányi Tanító sem könyvből, sem könyv nélkül nem prédikáll Vasárnapokon, és Innepeken.
- f) Az Nagy Csányi Tanító fizetése különösen magától meg irattatott.
- g) Minthogy Kis Csánytól egészszeen el akarnak szakadni, mihelyt az új Templom meg-készül: azért a' Materbéli Presbiteriumba ök be nem foglaltattnak; minthogy magok sem akarnak.
- h) Vagyon Nagy Csányban Bába, fel eskettetett, alkalmas személy a' bábaságra. Nem keresztel.
- i) Vagyon Temető, bé vagyon kerítve, alkalmas Temető.
- k) Nagy Csányban sintsen semmi gravamen a' Vallás dolgában. A' Nagy Csányi Tanító feleséges; vagyon két gyermeke.

G 113. Kisharsány

[Fedőlap]

KHarsány d. 29a Junii 1817.

1. Az újjonnan építendő Parochialis Háznál Kaplán Szoba építtessék.
2. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.

+++

A' Canonica Visitatiot tárgyazó Kérdésekre való Felelettyei a' Kiss-Harsányi Ref.Gyülekezet alább megnevezendő Predikátorának.

I. Az Ekklesiára nézve.

Kiss-Harsány Tettes Ns. Baranya Vmgyében, Mtgos Gróf Battyán Antal Siklósi Uradalmában fekvő Mater Ekklesia.

a) A' nevezett Helység, sem úgy mint Helység, sem úgy mint Ekklesia nem régi, ugyan is, a' mint a' Traditioból tudjuk, laktak ez előtt Babolcsán, egy úgy nevezett KHarsányi Határban fekvő, ' most is birtokában lévő földön, a' honnan, vólt Templomjoknak Kő Fundamentomát, a' még most is életben lévő Embereink hordták-el Épületeknek, sőt Öregeink esmértek Gyerem ek korokban, egy igen Öreg Balás Mihály nevű Embert, ki gyakran mondotta nékiek, hogy ötöt Babolcsán keresztelték.

Az Ekkle'sia sem régi tehát, mint KHarsányi Ekklesia. Vólt előszszhór a' Szomszéd Nagy Tóthfalunak Filiája. De mikor szakatt-el 's a' Matriculában való fel-Jegyzésből hogy az most szolgálatban lévő Predikátora, 10dik Predikátor.

1ső Tiszt. Öreg Szöllősi István, első izben itt lakván, nem bizonyos mennyi ideig lakott itt.

2dik Örvényi nevű Predikátor, nem bizonyos mennyi ideig lakott itt.

3dik Decsi Sámuel, nem bizonyos, mennyi ideig lakott itt.

4dik Fent említett Szöllősi István, másod izben lakott 20 esztendeig.

5dik Dézsi László 16 esztendeig.

6dik Vitéz Pál 12 esztendeig.

7dik Jámbor János 15 esztendeig.

8dik Kabai János Interimalis fél esztendeig.

9dik Vetsei István 16 esztendeig.

10dik Kados Imre, már 20dik e-töltött.

Fel-mehetünk hát 98 Esztendőkre, azon kívül, hogy a 3 első Predikátorai itt lakások Esztendeji bizonytalan. A' Rectorok 1711től fogva számláltattnak, a' mostani 24dik.

b) A' régi Templomjok vájogból vólt építve, gyékény fedél alatt, mellette egy Fa Torony, melly Templom mintegy 73 Esztendeje 3 pecséttel le-vólt pecsételve. Ki-pecsételte? 's miért? senki semmit nem tud, hanem azt tudják, hogy az akkori élő nevezetes Gazdák mint Gazsi Barnabás, 's többek, harmad nap múlva a' Pecsétet le-szaggatták, még pedig, hogy ne tsak a' legyen a' bűnös a' ki szakasztja; tehát a' Szakasztónak a' Ruháját fogták, 's azokét meg mások, hogy mindnyájan az Előkelők Részesek legyenek a' fel-törésben. Azomban semmi bajok nem lett.

1785dik Esztendőben Könyörögvén a' Ns Vmegye előtt hogy Templomjok 2 öllel Kő Materialéból való hosszsabbítására, falainak egy öllel való fellyebb emeltetésére, 's egy Kő Toronynak építtetésére szabadságot nyerjenek, mellyet meg-is-nyertek, minek utánna a' Mixta Deputatio Hojtsi Beniamin Fő Sz.

Biró, Goldperger János Eskütt, Karancsi János Senior, Földvéri Sámuel T. Senior Gyúrits Mátyás Baranya Vári Districtus V Archi Diaconuss jelenlétében Készült Investigációjáról való Relatióját be-adta volna, mellyről való Eredeti Levél meg-van az Ekklesia Ládájában, az Engedelem Levéllel.

c) A' Toronymnak sindejezett fedele romladozván 1806ban Badoggal fedetett be, mellyben két Harangok vagynak. A' nagyobb 275 ftos ezen Inscriptioval: Gegossen von Peter Weinbad in 5 Kirchen 1806. Az alsó részén pedig metzve. Kiss Harsanyi Ref. Ekklesiáé. - A' kisebb mintegy 75 ftos ilyen Inscriptióval: Martin Fetti Goss. Mich in Gratz 1763.

d) Az Úr Asztalához tartozó Edények. Vagyon egy új Czin Tányér a' Sz. Kenyér ki-osztatására, minden inscriptioó nélkül. Egy Ezüst Pohár, mellynek talpán ilyen betűk vagynak metzve 1754. I.V.P.F.H.Sz. E.Sz.K.F.A.L.P.A. senki rólla semmit nem tud. Lehet gyanítani, hogy mivel 1754ben jött Vitéz Pál Pdr [= Predikátor] KHarsányban, 's jó tehetségű is vólt, hogy ő csináltatta, 's e' szerint ezt tennék az elsőbb Betűk. Vitéz Pál Predikátor ajándékozta Kiss Harsanyi Sz. Ekklesia számára. - a' többiről semmit sem. - Két bádog Kanna, 's a' Kettőn ez van: T. Kádas Imre Úr csináltatta. 1800. - Két Abroszok az egyik el-rongyolott, a' másik meg-avúlt. - Két selyem Keszkenők, veres egyik, a' másik kék. - Három darab festett vásznak - Egy ezüst tsipkés szélű Materia, melly az egész Asztalt az Úr Vatsorája ki-szolgáltatáskor be-fedi. A Sz. Keresztséghez egy Ön Tányér K.K.F. betűkkel és 1748 Esztendei számmal. Egy Ön Pohár, ilyen Inscriptióval Misa Máte vette, és ezt be-fedő két Pamuk Keszkenő. - Van még egy Szőnyeg, melly az Asztalra szokott terítve állani.

e) Semmi ollyas Levelei az Ekklesiának nintsenek, Könyve is tsak egy, úgy mint Helmetzi Igazság Páizsa.

f) Ezen alkalmatlan Épületű szoros Parochialis Házban (de a' melly hejett újjat Szándékoznak epiteni) vagyon 3 Szoba, Két N yoszoja, két Asztal az egyik a' Szobában, a' másik a' Konyhában, Két fa Szék.Kamara, Istálló, Olak meg-lehető állapotban.

II. Ekklesia Helybeli Igazgatása.

1) Van Presbyterium, kik a' Templomban a' Néptől Szabadon választattak, 's ott fel is eskettettek szám szerint tizen.

2) Presbyterialis Gyűlések tartattnak a' Parochialis Háznál mindannyiszor, valamikor tsak valami ollyas Ekklesiái el-igazítani való dolog elő adja magát, Külömben pedig minden Ur Vatsorája ki szolgáltatását meg-előző Vasárnap rendessen tartatik.

3) A' botrántoztató bűnösök fel-adattatván a' Presbyterialis Gyűlésben, citaltattnak, bűneikhez képest, keményebben, vagy szelidebben feddetn ek, dorgáltattn ak a' Káromkodók testboku büntetéssel is büntettetnek, az Istent Káromlók pedig az Uraság Kezében adattattnak. A' czégéres bűnben élőknek minéműek a' Paráznák, elejikke terjesztetik az ő bűneiknek undoksága, 's abból való meg-téréseknek szükséges vólta, mellyre meg-kivántatik az Istennel való meg-békéllés, az Ekklesiának meg-követése, mellyet véghez is visznek a' Parochialis Háznál a' Presbyterium előtt.

Van egy pár Házas, kik között tsak nem Házasságoktól fogva nőttön nőtt az egymáshoz való hidegség, Kedvetlenség, gyűlölség, ezt követte a' gyakori szobeli Kötzodás, ezt a' Mennyetkének több izben Apja Házához való Szaladása, hol mindenkor meg-találta az Apja pártfogását. Ezekkel az Presbyteriumnak felette sok bajai vóltak, a' Menyetkét több izben haza parantsoltuk, mind Kettőjőknek, 's még Annynak hibájakat szemekre vetvén, vélek meg-esmértettük, őszve békéltettük, de rövid idő múlva ismét ollyanokká lettek. Az egymásra panaszkodó Fél látván hogy a' Presbyterium nekük már semmit nem tehet, az itt lakó Ns Vmegye Tisztyének is Panaszolkodnak, ki mind szép szóval, mind fenyegetéssel igyekezett jó útra hozni, de mind haszontalan, mig nem mind a két Fél az Uraság Fiscalissához fojamodván, által látta az egymáshoz való megengesztelhetetlen gyűlölségeket, azt rendeli hogy a' Thoro et Mensa választassanak-el, 's a' Menyetkének az 1815dik Esztendőbeli minden termésnek harmadát, a' helybeli Tanács által ki-adattatni parancsolja; így a' Menyetke az Apja Házánál lakik, a' Férfi pedig Robotos Földjéről le-mondván, 's Házát e-adván, szolgálatban állott. Az örökös elválást mind a' két Fél Szeretné, de holt szegények lévén, egyik sem kezdheti-el.

4) A' Presbyterialis Gyűlés Actai tsekélységek lévén, mind eddig nem jegyeztettek-fel, de ennek utánna szorgallmatossan fel-fog jegyeztetni.

5) Vagynak két Curatorok, és mindeniknél az Ekkla Ládájának egy egy Kulcsa, és egyik a' másik nélkül ki-nem-nyithattya, és számolnak az Esztendejek végén az egész Presbyterium előtt.

6) Az Ekklesiának van 6 Ember Kapás Szölleje, mellyet még eddig az Uraság nem dez mált, de hogy ne

dézmálhassa, rolla semmi Documentuma nintsen. Ezenkívül Jövedelme az önként való Adakozás, melly esztendő alatt jó ha 20 ftra reá megy. Leg-jobb Jövedelme volna az Ekklesiának, ha az Uraság Dézma Buzáját, nyomtatná az Ekklesia számára, de erre a' Köz Nép hajthatatlan, és 19 esztendők elforgása alatt, tsak egyszer tselektették a' Torony bádagoztatására.

II. A' Charitativumok vagy Alami'snak.

á. Minden Esztendőben az Agentiale 5ször publicaltatik és semmi más végre akkor persely, Tányér, 's egyéb Jel ki-nem tétetik.

â. A' Consistoriumtól rendeltetett nem minden Objectumok publicaltattnak a' Cathedrából, mert ez a' Templombeli Adakozáshoz nem szokott Baranyi Nép sanbár minden vasárnap publicalom is az Ekklesia szükségét (két három krajtzárt alig vét, hanem az efféle Objectumokra, mikor a' Predikátor Búzáját hordják, akkor a' szegények, vagy az Oskolák számára való adakozásbéli titulus alatt, ki egy szakasztóval, ki többel annyit adnak, hogy annak árából illendően adakozhatunk a' publicalt végekre.

ã. Az Ekkla Szükségire való Alamisna egy olyan Perselyb en hányatik a' Templomban, melly tsak a' Curatori Számadáskor nyittatik-fel. - Ha más objectum publicaltatik a' Templomba az akkori alamisna, egy az Ekkla Ládájában lévő Libellusban fel-iratik, a' Pénz a' Ptor Keze alatt levén, mind addig, mig A'

ä. Tractualis Visitor Atyáknak a' Gondviselőknak, 's a' Presbytereknek jelenlétekben, a' Libellusból felszámláltattván által adatik, minden Quitatia nélkül, elégnek tartván, eddig azt a' Tractualis Köz Szokást, hogy a' T. Visitor Atyáknál lévő Charitativumok Diariumába be-irattatván az Alamisnák azt a' Predikátor, és a' Gondviselők, nevek oda írásával recognoscaltjak, hogy annál sem többet, sem kevesebbet nem adtak.

IV. A' Lelki Pásztor.

1) Lelki Pásztor Kados Imre. Tanulását kezdette Ketskémén, fojtatta Debreczenbe, Jénába, Erlangba. Németül beszéll. 1797dik Esztendő Aprilis 24kétől fogva szolgál ezen Ekklesiában, jöven Ketskéméről, Néhai Fő Tiszt. Superintendens Vég Veresmarti Sámuel Úr mellett egy esztendőt töltött Káplányi Hivatalából. - Felesége Ns Szánthó Eva Kecskeméti születés. Gyermekai 4. - Imre Debreczeni 4 esztendő Deák. - Julianna hajadon - Gedeon, és Pál Gyönki Syntaxisták.

2) Canon, Liturgia, Josephina Resolutio vagynak.

3) Predikátziót, Catechizatiót, 's Könyörgéseket szokott tartani.

4) Az Úr Asztalához először járulni akarókat a' Predikátor maga készíti, a' Templomba a' Nép előtt examinálja, confirmálja, 's neveket a' Matriculába be-írja.

5) Az Úr Vatsorája esztendői által ötször administraltatik.

6) A' Keresztelés a' Templomba szokott véghez menni, ha tsak valami különös Eset nintsen.

7) Meg-szokta látogatni a' Pdr.

8) A' Generale Consistoriumtól ki-adatott Norma szerint vitetik a' Matricula. - A' tisztátalan Agyból született Gyermek be-iratik az Annyával együtt, de kitől való? Az nem; hanem ha maga önként a' Férjfi vagy meg-vallaná vagy be-irattatni akarná.

9) A' Házasulándók három meg-ékülömböztetett Vasárnapi Isteni Tiszteleteken publicaltattnak. - Ha pedig valami szükség kénszeríti a' Házassoknak hamar lejendő egybe kelléseket, 's a' Predikátor is bizonyos, hogy semmi akadály közöttök nintsen; esett úgy, hogy Hétköz Nap is publicaltattak, vigyázva mindazonáltal, vagy a' Pápista Innepekre, vagy azon Napon, mellyen Biblia Magyarázat tartatik.

10) Van a' F. Kir. Parantsolatok, 's a' V. Consistoriumok Rendeléseik be-irattására szerzettett Jegyzőkönyv.

11) - A' Salarium -

12) Minden Esztendőben be-adódik a' Pásztori fizetés, ha tsak valami különös Csapás nintsen.

13) Ugy tapasztalom, hogy tiszteletben tartatik a' Predikátor.

V. Az Oskolák

a) Rector Kimiti János. A' múlt 1815dik Esztendő Martius 10dikén jött a' Debreczeni Collegiumból, a' hól tanult, 's hat Esztendőt a' Deákságban töltött; Nötelen.

b) Az Oskola Épülete jó állapotban van, a' Gyermek Classisa elég tágas.

c) Az oskolába járó Fiúk száma . Leányoké

d) A' Gyermek Oskolába való járása leg-inkább az Őszi, Téli, 's a' Tavaszi idők is mig a' Kender vetés

- bé-nem-jő, de a' Nyári Napokban sokaknak szükségük lévén Gyermekeikre sűrűen el-fogják az oskolától.
- e) Egyedül tsak Magyarúl tanítanak. A' Vallást némellyek az Heidelbergai Catechisist is el-végezik, mások a' T. Göből Úr nagyobb, 's Kissebb Katéját. - Historiát. Számadást, sat.
- f) Tractualis Oskola visitorok T. Asszesszor Hétzei Dániel és Vághó László Urak, 's visitálnak Kétszer Esztendőben, de az Exameneken, minthogy a' vigyazattok alatt lévő oskolákban azhon egy két vasárnapokon tartatnak az Examenek jelen nem lehetnek; de a' szomszéd N. Tóthfalusi Predikátor mindenkor jelen vagyon.
- g) Helybeli Oskola Inspectorok a' Predikátorral Barrabás Mihály, és Mézes Jónás.
- h) A' Rector el-végezi a' Templombeli Éneklést, és az Énekekben való jártasságáért magára biztatit mit énekeljen?
- i) Az új Énekes Könyv introducatott, 's a' szerént énekelünk.
- k) A' Salárium minden hijjanosság nélkül be-adatik.

VI. Van Bába, ki a' Districtualis Chirurgushoz be-járt tanúlni, 's ugyan az által meg is eskettetett. Kötelességében el-jár, semmi panaszt felőle nem hallottam. Nem keresztel.

A' Himlő oltás nállunk divattyában van, mellyre igen könnyen reá adták magokat Hallgatóink, minthogy 1807ben a' Predikátor maga, mind Helybeli, mind Számtalan külföldieket oltogatott, 's az ólta is majd minden Esztendőben, jóllehet már most a' Districtualis Chirurgusnak is vagyon parancsolatban az oltás, 's gyakorolja is.

VII. A' Temető elég tágas, be-van kerítve, a Sirok is mélyen ásattatnak. A' temetésre nézve szorossan meg-tartatik a' Fels. Kir. Parancsolat.

VIII. A' Harangozó, vagy más szokott nevezettek Dekány engedelmes; fizetése van, és az Helység terheitől szabad.

IX. Semmi el-esett Szegények nintsenek, kik a' Közőnséges Gondviselésre támaszkodhatnának.

X. Semmi Gravamene az Ekklesiának nintsen.

Kádos Imre
Helybeli Predikátor

G 114. Kistótfalu

[Fedőlap]

Kistótfalu 20. Junii. 1817.

1. Hétköznapi dellyesti könyörgés.
2. Predikátornak tiszteletbe való tartása.
3. Oskolás gyermekekre nézve intés.
4. Temetésbe a' kerítés mellett is berontanak, és törnek.
5. Az Oskolamesternek a' Harangozásér bére szaporitasson.
6. Halottra nevezve a 48 óra.
7. A' Predikatori föld dézma alatt nintsen, megengedtetik a' bor Lukma beszédese is dézmát előtt.

+++

A' Canonica Visitatio Tárgyai.

I. Az Ekklesiát illetők: A' Kis Tótfalusi H.C. tartó Mater Ekklesiája fekszik T.N.Baranya Vármegyében. Battyán. A' Helység Földes Ura Mélt. Gróf Battyány János ő Nagysága.

a) Kérdés. A' Mater Ekklesiája mikor kezdődött, leg alább mitől fogva van emlékezetbe? mitsoda Fatumai voltak a' Lelkek száma mennyi?

Felelet. 1771-től fogva 1794-ig Mestert tartó Filialis Ekklesia volt s tartozott a' Gyüdi Mater Ekklesiához.

b) Kérdés. A' Templom, Torony, mikor épült, mitsoda Materiából, mitsodás állapotba van?

Felelet. A' Templom Tornyával épült 1806ba. Fundamentoma termés kő, fala téglából 's kő egyvelegesen, jó

állapotban van.

c) Kérdés. Az Úr-Asztalához tartozó minden edények; abroszok, takarók egyenként fel jegyeztessenek és ha mi Inscriptioik vagynak.

Felelet. Van egy nagy Bádóg Kanna - egy kisebb Bádóg Kanna, - egy réz pohár - két Bádóg Tányér - egy Bádóg keresztelő Tányér, - egy Bádóg Keresztelő pohár. - Egy ég színű Tafota abrosz, - egy Kotzkás 'selyem keszkenő - egy virágos 'selyem keszkenő, - egy sábohyos abrosz, - két pamut fehér abrosz.

d) Kérdés. A' Toronyba mennyi számu, mitsoda nehézségü 's inscriptiójú Harangok vagynak?

Felelet. Van két Harang. A' Nagyobb 250 fontos. Inscriptiója ez: gegossen dureh Peter Weinbert, in Fünfkirchen im Jahre 1815. A' Kisebb 150 fontos, Inscriptiója ez: Joannes Fischer gos mich in Fünfkirchen 1800.

e) Kérdés. Ha vagynak az Ekkle'siának Levelei, Könyvei, mik azok?

Felelet. Egyébb Levelek nints mint a' Méltóságos Földes Uraságnak a' Predikátor számára 10. ölfát szabad tetszéséig ajánló Levele tulajdon aláírásával megerősítve. - Egy régi 's egy Ujj Énekes Könyve - 's egy 26-dik Articulusa.

f) Kérdés. A' Parochialis Házba hány Szobák vagynak, és mitsodás állapotba vagynak? az Ekkle'siának abba lévő nyoszollyái, asztalai, székei? Vagyon e a' Házhoz meg kívántató Kamara, Istálló és mitsoda állapotba?

Felelet. Van három Szoba, meg lehetsé állapotba, - egy viseltt szalma nyoszollya, - egy avultt Paraszt asztal - két szalma székek, a' Konyhába egy régi Táltartó. - Kama(!), pintze, ól Istálló van 's meg lehetsé állapotba vagynak.

II. Az Ekkle'sia helybéli igazgatását illető Kérdések 's Feleletek:

1) Kérdés. Van e oranizáltt Presbyterium? hányan vagynak? hogy választatnak? fel eskedtetnek é a' Presbyterek.

Felelet. Van 4 Presbyter. A' Predikátor Házánál a' Predikátor 's Gyülekezet által választatnak, és a' Templomba fel eskedtetnek.

2) Kérdés. Tartatnak e Presbyterialis Gyűlések? mikor? mitsoda helyenn?

Felelet. Tartatnak Vasárnap a' két Isteni tisztelet után a' Predikátor Házánál.

3) Kérdés. Mit szokott a' Presbyterialis Gyűlés tselekedni a' tzégéres Vénekbe élőkkel? a' versengő 's egymástól különlakó Házastársakkal? a' Közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlókkal? a' haragtartókkal? Vagynak é most ilyenek az Ekkle'siában?

Felelet. A' Tzégéres vétekben élőket meg inti, ha keményebb eszközök kívántatnak a' mások rettentésére testi büntetéssel is meg bűn teti, a' Közönséges Isteni tiszteletből, a' Sz. Vatsorával való éléstől bizonyos időre el tiltja, minden tisztelet tétel nélkül való el temettetéssel fenyegeti. Külön lakó Házastársak, Templomot nem gyakorlók stt. nintsenek.

4) Kérdés. A' Presbyterialis Gyűlések' actái fel jegyeztetnek é? ki jegyzi fel azokat?

Felelet. Ez előtt nem - ezután fel jegyeztetnek a' Predikátor által.

5) Kérdés. Van e Curator ennek számadásai minden esztendőben revideáltatnak e? kik vagynak a' Revision?

Felelet. Curator van, számadása revideáltatik minden Esztendőben. A' Revision a' Predikátoron 's Presbytereken kívül jelen vagynak az Ekkle'siának minden nevezetes tagjai.

6) Kérdés. Van e valami jövedelme az Ekkle'siának? miből? lehetne e azt nevelni? miből?

Felelet. Az Ekkle'sia jövedelme van az Innep napi oblatumokból, az Ekkle'sia shölleje terméséből, 's némelly Esztendőbe abból, hogy a' Mélt. Földes Uraság dözma Gabonáját közönséges erővel ki nyomtatják, 's a nyomtató részt az Ekkle'siának által adják. Egyébb jövedelem kötfőt nem találtatunk.

III. Az alami'snákat illető Kérdések 's Feleletek:

á. Kérdés. Publicáltatik e az Agentiale? hángyszor esztendőben? tétetik é ekkor más akarmelly végre Per'sely, tányér, vagy akarmelly jel?

Felelet. Publicáltatik, ötször, 's ekkor semminémü jel ki nem tétettetik.

â. Kérdés. A' Gen. Consistoriumtól rendeltetett objectumok publicáltatnak e?

Felelet. Publicáltatnak.

ã. Kérdés. Kiknek jelenlétekben számláltatik fel az alami'sna? bé íródik é akkor mindjárt? ki keze alatt van?

Felelet. A' Predikátor, Curátor, és vagy egy Presbyter jelenlétébe, számláltatik fel. Bé íródik akkor mindjárt a' jövedelmet jegyző Könyvbe. Tartatik Ládába a' Predikátor Gondviselése alatt, mellynek két Kultsai a' két Curatornál vagynak.

ä. Kérdés. Administráltatik e minden híján osság nélkül mind az Agentile, mind minden más alamisna? Kiknek? Contraquietantia és Quetantia mellet e?

Felelet. Az Agentiale 's minden más alami'snák hűséggel administráltatnak a' Tractus visitátorainak Contraquietantia és Quietantia mellett.

IV. A' Lelki Pásztort illető Kérdések 's Feleletek:

1) Kérdés. Neve? melyik iskolába tanult? mitsoda nyelveken beszélhet, vagy leg alább olvashat? mennyi időtől fogva van abban az Ekkle'siában? az előtt mitsoda Ekklesiába szolgált? Feleséges e? Vagynak é? 's hány gyermekei?

Felelet. Bódai Ferentz. - Tanult először a' Pápai, az után a' Debretzeni Collegiumba. Született nyelvén kívül a' Deák nyelven beszélhet, valamint a' Német nyelven is kevésbé, a' mellyen azomba a' Német Írókat érti, mellyekhez adhatja taláom a' Sz. Írás eredeti Textusát elől adó Nyelvek értését is. Ebben az Ekkle'siában vagyon három esztendőktől fogva. - Az előtt volt Katádfai Predikátor 3. Esztendőig. Felesége 's három gyermekei vagynak.

2) Kérdés. Van e Canonja, Lyturgiája, Josephina Resolutioja?

Felelet. Vagyon.

3) Kérdés. Minden Vasárnapokon és Innepekbe tart é Predikáziót, délután Catechisatiót? hétköznapi imádságot?

Felelet. Tart.

4) Kérdés. Az Úr Asztalához először járulni akarókat confirmálja e? a' Confirmatusok nevét bé írja é?

Felelet. A' Confirmatio mindjárt a' Superitás parantsolatja vétele után el kezdődött, és a' Confirmatusok bérattattak.

5) Kérdés. Hányszor administrálja esztendőnként az Ur Vatsoráját?

Felelet. Ötször.

6) Kérdés. A' Keresztelést a' Templomba viszi e véghez? vagy a Háznál?

Felelet. Mindenkor a' Templomba.

7) Kérdés. A' Betegeket meg látogatja e?

Felelet. Meglátogatja ha hívattatik.

8) Kérdés. A' Matriculát viszi e, a' G. Consistorium tol ki adott Norma szerént e? hogy írja bé a' tisztátalan ágyból születetteket?

Felelet. Viszi a' G. Consistoriumtol ki adatott Norma szerént. A' tisztátalan ágyból Születettnek tsak az Annyát írja bé a' Szülék' Rubricájába; idővel ha az Attya ki tudódik a' gyermeknek azt is bé írja.

9) Kérdés. A' Házasulandókat háromszor publicálja e? Vasárnapokon é vagy hét köznapokon is? bé írja é a' Copuláltattakat?

Felelet. Háromszor publicálja, és mindenkor Vasárnapon. A' Copuláltattakat bé írja.

10) Kérdés. A' Fels. Királyi Parantsolatokat a' Consistorium publicáltt rendelkezéseit inprotokolálja é?

Felelet. Mind a' két rendbélieket improtocolálja.

11) Kérdés. A' Predikátor fizetése úgy a' mint van a' maga valóságába írássék le; de a' mi a' Földeket, Kerteket, réteket, szhóllókat satt. illeti; ezekét nem elég tsak közhönségesen fel tenni, hogy azok vagynak, hanem fel kell világosan tenni mennyiségeket, mind két felől való szomszédjaikat. Egy szóval olly tellyes és világos elől adást kell ezek eránt tenni, hogy ha valaha ezután kérdés alá vétetnének ez a' le írás a' Kérdést mindenütt még a' Törvényszékeken is el igazíthassa.

Felelet. Van 7. darab Földe a' Predikátornak a' közelebbi méréstől fogva. - Az elsőnek - Felső Szomszédja a' szőlő Hegy, alsó a' Kenderek dű löje. - A' másodiknak a' Deréki mezőn egyik szomszédja a' Rector földje, másik az út. - A harmadiknak az Almási mezőben felső szomszédja a' Kaszka József alsó a' Hellység Földje. - A' Negyediknek felső Szomszédja a' Rector, alsó Tóth István földje, Az ötödiknek felső szomszédja Tóth István, alol is az. - A' hatodiknak felső szomszédja Tóth István földje, alsó az út. - A' Hetediknek felső szomszédja a' Rector, az alsó a' Hellység Földje. Ide lehet számlálni az Ujj Faluhellynek ki mértt Tablába eső Parochialis Ház fundusát is melly még most szántó föld, és a' mellynek alsó szomszédja Nagy János, felső a' Rector földje. Van 2. darab Rét. Egyiknek felső szomszédja a' Bissei Határ, alsó a' Rector rétje. A' másiknak felső szomszédja az út, alsó Kaska József rétje. Van a' Szöllők

között 2. darab Kender alá való föld, az egyiknek alsó Szomszédja a' Rector Kender földje, Felső a' Szöllőt kerítő árok, Felső Kelemen Illyés Szöllője. - Az Ekklesia Szöllejének alsó Szomszédja Kaska Sámuel felső Tóth Miklós.

12) Kérdés. Bé adódik é esztendőnként a' Predikatori fizetés idejében? nints e restantia?

Felelet. Minthogy pár szám szerint fizetnek, néha a' szegényebbeknél kinn marad.

13) Kérdés. Sz. Hivatalához illendő tekintetben tartatik é a' Predikátor?

Felelet. Meg kell vallani hogy e' rész ben valamint egyéb Felső Baranyai Ekkle'siákban úgy itten is legnagyobb a' fogyatkozás, mellyn ek én egyéb okát nem esmérhetem, mint némelly régibb Predikátoroknak Sz. Hivatalokhoz nem illő magok viseletét; a' haltatókn ak megokra ön ként válaltt 's most a' szűkebb esztendőkre terhekre szolgáló fizetésre való gyakori kényszerítettéseket, melly a' Predikátor meg unása nélkül nem eshetik meg.

V. Az Oskolát illető kérdések 's Feleletek.

a) Kérdés. A' Rector neve? mellyik oskolába tanult? mennyi időtől fogva van ebben az Ekklesiában? az előtt mitsoda helyeken volt? nőtelen é vagy Feleséges? ha Feleséges hány gyermekei vagynak?

Felelet. Németh Péter, Tanult Halason és Pápán, Három esztendőktől fogva van ebben az Ekklesiában, az előtt volt Szavai 's Haraszi oskola Mester. Feleséges. 2 Gyermekei vagynak.

b) Kérdés. Mitsoda állapotba van az oskola épülete? elég tágas e a' Gyermekek számához képest?

Felelet. Szenvedhető állapotba. A' Gyermekek számához képest elég tágos.

c) Kérdés. Hányan vagynak az oskolába járók?

Felelet. Mintegy 20an.

d) Kérdés. Járnak é a' Gyermekek oskolába egész Esztendőbe? vagy csak Télen, lehetséges volna e hogy mindenkor járnának?

Felelet. Leg inkább csak télen járnak. N yárba is járhatnának ha a' Szülék az ő kötelességekre a' külső hatalom által erőltetnének.

e) Kérdés. Mitsoda Tudományok taníttatnak a' Consistoriumtól ki adott Methodus szerint e?

Felelet. Taníttatnak olvasásra, írásra, éneklésre, vallásra, számvetésre a' mondott Methodus szerint.

Kérdés. Kik a' Tractus által ki rendelet visitattorai ennek az oskolának? hányszor visitálnak Esztendőbe? jelen vagynak e az Examenen?

Felelet. Tiszt. Szalai Pál M. Peterdi Predikátor Úr, Kétszer visitál esztendőbe. Az examenen jelen van.

g) Kérdés. Vagynak é a' Predikátor mellett helybéli inspectorok, kik az oskolát közelebbről visitálják?

Felelet. Vagynak két Presbyterek é végre rendeltetve.

h) Kérdés. A' Templombéli éneklést el végezi e a' Rector? magán áll e az ének választás? vagy a' Predikátor praescribál

Felelet. El végezi Hétköz nap az eleibe adott series vasárnap a' Predikátor praescriptiója szerint.

i) Kérdés. Introducáltatott e az Ujj énekes Könyv? és ha nem, miért?

Felelet. Introducáltatott ' usuáltatik.

l) Kérdés. Bé fizetődik e hijjánosság nélkül idejében a' Rector Salariuma? Nints e' restantia?

Felelet. Azon a' módon mint a' Predikátoré.

VI. Kérdés. Van e Bába? Van e examinálva? fel van é esketve? Tud e az aszszonyok baján segiteni? el jár é kötelességében? nem keresztel e? a' him lő oltás dolga hogy van?

Felelet. Bába van; Examinálva 's esketve van; azhomba nem ártana ha tanultabb Bábára tehetne szert a Gyülekezet. - A' Szülék önként 's örömmel viszik gyermekeiket a' béoltás végett a' Processionalis Chyrugusokhoz.

VII. Kérdés. A' Temető elég tágas e? bé van é kerítve? a' sírok méllyen ásatnak é? meg tartatik é a' temetés idjére nézve a' Fels. Királlyi Parantsolat?

Felelet. A' Temető elég tágas, bé van kerítve, de kerítése a' benne lévő füért éjtszaka minden tilalom mellett is bé gázoltatik. A' 48 óra meg tartása a' Predikátornak nem minden bosszantgatása nélkül esik meg.

VIII. Kérdés. Van é Harangozó?

Felelet. Nints hanem az O. Mesternek kell harangozni.

IX. Kérdés. Vagynak é az Ekkle'siának szegényei? Számszerént hányan? van é rólok gond?
Felelet. Koldulásra jutott Szegénnye egy sints.

X. Kérdés. Nintsenek é az Ekkle'siának Gravamenei? p.o. nem háborgattatik é a' vallás gyakorlásában, Isteni tiszteletében, földjeiben? Nintsenek é olyanok kik a' R. Cath. Vallásra akármí szín alatt kénszerítettének? A' Catholicusok Innepjeinek meg tartására nem erőltetnek é? A' T. Plebanusok a' Lelkek Conscriptiójának ki adását nem kívánnák e? ide tartoznak mind azok, mellyek Vallásunk szabadságára akarminémü praeindiciumára lehetnének.

Felelet. Semmi ilyen Vallásunk Szabadságát meg sértő dolgot ezen Gyülekezetre nézve nem tapasztaltam mind ez ideig.

Filialis Ekkle'sia nints.

G 115. Kórós

[Fedőlap]

Kórós, 13. Junii. 1807.

1. Hétköznapi estvéli könyörgés.
2. Özvegy Aszszonyok Helység Pász tori nem fizetnek.
3. Classis szükséges.
4. A' Temető nem jó gondviselés alatt vagyon.
5. A' 48 órai temetésért zúgnak.
6. Harangozó a' Predikatori Háznál semmi szolgálatot nem tesz.

+++

A' Canonica Visitatio Tárgyait illető feleletek, a' Helvétziai Vallás-tételt követő Kórósi Szent Ekklessia részéről.

- I. Kórós. Anya Ekklessia, Tekintetes Nemes Baranya Vármegyében, Méltóságos Gróff Battyán Antal ő Excellentiája Siklósi Uradalmában.
- a) Anya Ekklezsiává lett 1787dik Esztendőben; az előtt Raadba jártunk Istgeni tiszteletre. Fatumai nem vóltak. Lelkek száma 442.
 - b) A' Templom 1791dik, a' Torony 1795dik Esztendőben kövekből építettett; alkalmtos állapotban vagyonak.
 - c) Az Úr Asztalának készületei ezek: Keresztelő Réz kis-kánna, alatta ón Tál, terítője egy szakadozott tarka, és egy Láng színű réz tsipkével bészegett selyem keszkenő.
Az Úr Vatsorája alkalmatosságára tartozók ezek: 3 tgerítő abrosz; egy fejr gyólt, egy fejr pamuth vess Szélű, egy fél-selyem, egy egész selyem terítő, két nagy öszve varrott szép selyem sokféle színű fedező Keszkenők. Vagyon 4. ittész bádog Kánna, egy ón fedelű tserép Pohár, egy Ittész Réz Pohár, két sárga réz Tányér, egy fa Tányér és szegdelő kés: de különös tzmerek rajtok nintsenek. Többnyire 1802-dik Esztendőbe szerezettek.
 - d) A' Toronyba a' Nagyobbik harang két mázsás ezen irással "Johannes Fischer, Coss: Mich. in 5 Kirchen 1799" - A' kisebbik Harang 85 fontos, ezen irással "Gloria in Excelsis Deo. 1731."
 - e) Vagynak az Ekklesiának Levelei a' felséges Helytartó Tanátstól, és a' Tekéntetes Nemes Vármegyétől, a' maga Honnyában lehető Predikátor tartás erént? arról s' hogy Templomot építtethet - Könyvei:

Articu-

lus XXVI Dietas Anni 1791. Resolutio Regia Josephina in Negotio Matrimoniali. Ezen kívül a' Matricu-

la , és három Jegyző Könyvek.

- f) A' Parochialis fundusba három szobák vagynak, ujjított fedelezettel; alatta köböl pintze. Ezekben egy Dió-fa, és egy Körös fa asztal, egy kettős Szegelet Pad, fenyő Deszkából, festve, egy tányér és tál tartó a' Konyhába - Kamara, Pajta, Ólak meg-lehető készülettel találatnak.

II. Az Ekklezsia Hellybeli Igazgatásáról.

- 1) A' Presbyterium áll két Cúrtorokból, két Esküdtekből, kik köz akarattal választatnak 's meg-eskettet-

nek: Ezeknek Társok a' Bíró két Esküttyeivel.

- 2) Ha valamelly szükség kívánja a' Parochialis Háznál meg-jelennek Vasárnapokonn.
- 3) Ez a' Gyűlés a' tzegéres bűnben léledzöt, az Isteni Tiszteletet gyakorta el-múlatókat 's más vétgkezőket, vagy maga bünteti 's inti; vagy ha többre megy dolgok, a' Méltóságos Uraság Tiszttyeinek bé jelenti, ál-
tal adja; a' versengőket meg-békéltetni igyekezik - Most van egy Pár el-idegenedett Házás, kiket több iz-
be igyekezett az egygyütt való lakozásra birni; sőt az egygyességtől vonogatván magát Katonának is adatott a' férjfiú: de ez is sikeretlen vólt.
- 4) A'z Elöljárók végezései még eddig különösen fel-n em jegyeztettek: mindaz által, mivel azok tárgyaz-
ták az Eklézsia elő menetelét az épületekben; ezek a' Jövedelem 's költségek Jegyző Könyvéből ki vilá-
gosodnak.
- 5) Curatorok vagynak az Ekkleziában, Esztendőnként a' Jövedelmekről és Költségekről az Elöljárók je-
lenlétekbe Számolnak.
- 6) Jövedelme az Ekklesiának az önként való adakozásból, és gyakorta a' Méltóságos Uraság Dézma búzá-
jából gyűl öszve.

III. A' Charitativumokról, vagy Alamisnálkodásról.

- á. Az Agentiale Esztendőnként ötszöri Communió alkalmatosságával publikáltatik, és akkor más tzélra jel ki nem tétetik.
- â. Ugy más Consistoriumtól rendeltetett Objectumok ki hirdettetnek.
- ã. A' Curatorok jelenlétekbe számláltatik meg az alamisna, 'sannak mennyisége azonnal bé iródik, 's az Ekklésia ládájába tétetik.
- ä. Az alamizsnák hijjánosság nélkül a' Tractualis Nagy Tiszteletü Visitor Uraknak administraltatnak, 's a
Protocollumba subscribáltatnak.

IV. A' Lelki Pásztorról.

- 1) Az én Nevem Oláh Sámuel: tanultam a' Nemes Debretzeni Collegiumban; Magyarúl Dul tudok. 16dik Esztendeje ezen Ekkleziában való Szolgálatomnak. Ez előtt Kovátshidába 4. Esztendeig Predikátori; Nagyfaluba 2. Garréba 1 Kiss-Harsányba pedig 4. Esztendők alatt Oskola Mesteri Hivatalt viseltem. Feleségem vagyon. Egy Tanuló fijam; 's három Leányaim élnek.
- 2) Liturgiam, Josephina Resoluiom, Canonom vagyon.
- 3) Minden Vasárnapokonn predikállok és a' Szokott Innep Napokonn: Délután Catechizálok; Hét-köz Napokonn imádságokat mondok.
- 4) Az Úr Asztalához járulókat készítem. Confirmálok 's Neveket bé irom.
- 5) Esztendőnként az Urnak Sz. Vatsoráját öt alkalmatossággal ki szolgáltaom.
- 6) A' Keresztelést a' Templomba viszem véghez rendesen.
- 7) A' betegeteket mikor kívánják meg látogatom, s' velek, s' érettek könyörgök.
- 8) A' Matriculat a' G. Consistoriumtól ki adott Norma Szerént viszem: a tisztátalan ágyból születetteknek /:mivel Attyok nem tudatik:/ Az Annyok Nevét s.a.t. irom-bé.
- 9) A' Házásulándókat három Vasárnapokon publikálok; a' meg-eskettetteket bé irom.
- 10) Mind a' felséges Királlyi parantsolatokat; mind a' Consistorium publicalt Rendeléseit improtocollá-
lom.
- 11) A' Predikator fizetése sub á A' Tanuló Gyermekéért sub â.; úgy a' Rétek sub ä. a' Szántó földek sub ä. fel-jegyeztettek.
- 12) A' fizetésem Esztendőnként bé adódik. Restantia a' tehetetlen Szegényeknél vagyon: a' Szükség mi-
att pedig némelly Szegények, özvegy Asszonyok, 's Helybéli Pásztorok fizetni, magokat kötelessenek lenni akarattyok Szerént recusáljak.
- 13) Minthogy az Isteni Tisztelet gyakoroltatik, annál fogva mint mások betsültetem

V. Az Oskoláról.

- a) A' Tanuló fiú 's Leány Gyermekeknek Oktatójok Magam vagyok.

- b) Különös Oskola Ház nints, hanem Télen a' tseléd szobába, n yáron kívül vagynak.
- c) A' Tanuló fiu 's Leány Gyermek Nevei sub N irva találattik.
- d) Ezek egész Esztendőben folyvást oskolába nem járnak, nem is járhatnak Szühüleiknek sokféle való vonattatások 's bajjaik miatt; nyáron azok jönnekfel, kiknek oda haza hasznokat nem vehetik.
- e) Tanú,lnak betűzést, olvasást, a' szhokott oskolai Könyörgéseket, a' Keresztyén Vallás fundamentomos Ágazatit kevés Magyarázattal, T.T. Tóth Ferentz Pápai Professor Ur Agendáját, Kiss-Historiát, 'Sóltárokat, Éneklést, Számokat.
- f) Oskola Visitorok Tiszteletes Paksi József és Oláh Sámuel, esztendőbe egyszer, ha a' szükség kívánja többször visitálnak.
- g) Hellybéli Inspector az Oskolában Magamon kívül több nintsen.
- h) A' Templomban Vasárnap a' Szegények, hét köz-nap vagy az oskolások, vagy ezek nem lévén praecentor magam vagyok.
- i) Az Ujj Énekes Könyv, abban az időben az Exemplarok Szük vólta, és a' régibbnek már meg vétele miatt itt szokásba nem jött.

VI. Bába van a' Helységbe, a' Nemes Vármegye Chirurgussa által examinálva, a' Tekéntetets fő Szolga Bíró Ur által meg-esküdtetve. Hogy segíthet a' Szülő Asszonyok nyavalyáinn? nem tudom: de panaszt éránta nem tettek. Kötelességébe el-jár. Nem keresztel.
A' himlő bé-óltása itt több Esztendőbe sok gyermekekenn szerentséssen gyakoroltatott.

VII. A' Temető Kert kitsiny, tele is vagyon már holt Testekkel, bővítésre vólna szükség: A' Sírok elegendő mélységre ásatnak, tsak Nyron vagyon bé kerítve; Télre a' Pásztorok barmaikkal bérontatják. Zúgolód-nak némellyek a' 48 órai temetéséért Halottyaiknak.

VIII. Van Harangozó, el-jár kötelességében. Fizetése 10 tiz forint, egy botskor árra, minden Pártól 2 két ittze bor.

IX. Kóldus ez Ekklesiában nints; a' Szegények vagy munkájok, vagy kéregetés által táplálják Magokat.

X. A' Vallás-Gyakorlásában, 's Istgeni tiszteleteiben; ugy még-eddig a' földeknek 's Réteknek birtokában nem kényszerítettnek. A' Lelkek száma ki adására a' Bodoni Tiszt. Plebanus Ur által nem kényszerítettünk; ámbár filiájának tartsa is annál fogva, hogy ennek hatarából sedecimaja jár, és találattanak R. Catholicus Lelkek tizen négyen.
Az Ekklezsiában Gravamenek nintsenek.

Presbiterek Farkas Mihály
Berta Mihály

Oláh Sámuel predikátor

G 116. Drávaszentmárton

[Fedőlapja nincs]

- 1) Dráva Szent Mártony Prae Orányia Ns Baranya Vármegyében: Helység. Birja, a Pétsi Ns. Káptalan Kezdődött 1808ba. Lelkek Száma 226. Temploma van.
- 2) Prae Oráns benne Margit Josef Feleséges 3. Mostoha fiai. Tanult Nagy Kőrösön, az után Sáros Patakon Xdik esztendeje hogy itt lakik.
- 3) Ur Vatsorájához meg kívántato edények, más eszközök vagynak. Templomrol és Prae Orányiáról való Levelei vagynak.
- 4) Parochialis Ház, két Szobára vagyon, edgyik a Tanítóé másik a Tanuloké. Nyoszoja kar Szék, Kamara nints, egy pincze forma Gödör vagyon. Vagyon egy Pajta, Tyuk és Lud oll.
- 5) Presbiterek negyen, két Curator, a Presbitorium, a Tanito Házánál tartatik, ahol a bűnösök meg ítéltetnek, és erdemek szerént jutalmat nyernek. a Jövedelme az önként való szivas adakozás, és a Dezma

Szerün , néha több, néha kevesebb, nyomtato részből eső jövedelem.

6) A Charitativumok vagy Alamisnák bublicaltatnak. Agentia 5 szőr, amikor Tanyér tétetik ki, a több Ob jectumok is, külön publikáltatnak, a Curator vészi Számba, több Hiteles férfival, a Tanito jelen létében, és a mint jön, ujgy adodik bé, s a Tanito Házába áll a Láda.

7) Concurral a Filia, Predikátori fizetésbe, tsak annyiba, a mennyibe meg határozottat Három kila buzába ez a Tanito fizetéséből huzatik ki a Communioért, és öt Florba, mely a Perselyből adodik, Ötször jön ki egy egy esztendőbe, a Szent alkalmatosságra.

8) Vasárnapokon Szent Innepekn Predikál a Prae Orans könyv nélkül kettőt, ezt egy rámára melto volna huzni. Alkalmatos Bába van Rfta, és nem keresztel. Temető is van tsak viselnék gondját.

G 117. Luzsok

[Fedőlap]

Luzsok 11k. Junii 1817.

1. Hétköznapi déllesti könyörgék.

2. Temető nints be kerítve.

+++

Azokra az hasznos Kérdésekre való felelet, a' mellyek a' Fő Tiszteletű Canonica Visitát megelőzván az egész F. Baranyai V. Tractusban Currentáltatnak die 11a Julii 1816. Luzsokon.

II. Az Ekkla neve Lúzsok. Ttetes Ns Baranya vgyében Földes Ura a' Petsi Nemes Captalan.

Mater Ecclává lett 1801 az előtt Piskónak Filiaja volt, és a' Pisko, és Lúzsok között lévő Baski nevezetű Pusztán lévő Templomba járt. El pusztulván ezen Baski Templom, annak romladozott részeit a' Ttes Ns Vgye engedelmeiből Ttes Anska nevű V. Ispány Ur idejében elhordván a' Luzsokiak egy Imádkozó házat építettek. 1808ban és egy másik Szobát is az akkori Praeorans Rectorok lakó házának, a' Praeoransok 14. esztendők alatt 5. vóltanak, míg végre Templom építésre és Predikátor tartására Szabadságot nyervén , Ujj Templomat, és Tornyt építette 1801 Fából ezen Inscriptio val "Ez Isten háza építettett, a' Felséges Romai Császár, és Apostoli Király II. Ferentz Kegyelmes engedelmeiből 1802. esztendőben"; T. Foris Mihály első Praedikátorságában: Biro Kis Kun István Esküttek n. Bazsó Mihály, Bazso Samuel Gondviselő Szüts János Esküttek Király Sámuel Kun Mihály Tislér n.n.

A Lelkek száma 294.

A Templom epittesere és Pr. tartására való Szabadsága a' Ttes Nemes Vgyének az Ekklesia Ládájban vagyon.

Harangja kettő vagyon: a' kisebbik elhasadt, és a Fa Toronyba vagyon. A' nagyobb most vétetett Pétsen, és fa lábon áll a' Templom végén 330 font nehézségű, ezen irással "Peter vinbert gossen in in Fünfkirchen 1816", az also részen pedig kívül nagy betűkkel ezen irás olvastatik "Campana Ecclae Refor. Luzsokiensis 1816". Vagynak rajta 3. figurák, egy rósa, egy Kakas, és egy fias Pellikán.

Könyvei. Egy Ujj 'soltár, és egy másik 'soltár a' régi forma szerint, mindenik in 8o majori.

Szoba-kettő vagyon; az edgyik Museum, a' másik a' tseledek számára, ezeken kívül egy téres Classis az oskolások számára kik is most 22en vagynak.

Házi eszközei Egy nyoszollya, két szalma székh, két asztal, egy Könyves Téka, a' Konyhán egy almariumos Tálas, Két fogas - egy Kamara, Pincze, Istálló szenás ól, Kalitska, meg lehets állapottban. Kint is vagyon.

Az Ekklai igazgatás Locale Presbyterium vagyon: melly áll az Ekklai Curatorokból, az Hellység Birójából, és az Esküdtekből, kik közzül a' két Curatorok és a' mellettek lévő három esküdtek az hiatalra a' Parochialis háznál választatván a' Templomban fel eskettetnek és vagynak mind öszve 12en, és a' melly Törvény az Ecla Iratánál, a' Pred. előlülése alatt hozattatik, az az Ekkla Törvény Könyvében inprotocolláltatik, és ha a' Törvény az egész népre tartozik a' nép előtt vasárnap reggel az Isteni tisztelet után elolvastatik.

A Curator vagyon és annak Számadása a' Locale Presbyterium előtt felolvastatván, az Esküttek Kezek Kereszt vonásokkal, és a' Predikátor Subscriptiojával, ha a' Számadás jól esik helybe hagyattatik - Jövedelmei, az hivek adakozásokból, és az Uraság Dezma búzájának, Zabjának elnyomtatása szerint való részből áll, melly eladattatván annak idejében, az árra a' Templom pénze közzetétetik.

III. Az Agentia részére való adakozás esztendőnként öt ízben publicáltatik, az ötszöri Communio alkalmatosságaival, melly alkalmatosságokat, semmi más objectum nem publicáltatik

β) Más vasárnapokon publicáltatnak, minden parantsolatott objectumok, és a' Curátorok jelen léteiben fel olvastatván az adakozás, a' Ládában tétetettnek bé íratás után. A Láda a' Predikátor házában áll, a' Kulcsa pedig a' Curátornál, és a' Tt. visitatio alkalmatosságaival, a' T. Senior Urnak minden fogadtatás nélkül quietantia mellett által adattatnak.

IV. A Lelki Pásztor Halász Gábor Tanult a' Wásárhelyi Collegiumban. Beszelhet Deákul, Németül, Magyarul. Ezen Ekkház a való lakása 12 holnap. Rectorságot viselt ezen V. Tractusban, Kis Csányba, és Nagy Tóthfaluba, mindenik Ekkháziába három, három esztendőket. Papságra Szenteltetett Bogárdon 1799 esztben. Lakott 7. esztendőket Szerdahelyben. Öt esztig Szaboltsón. 5. esztig Szaparczán, onnan rendelődött Luzsdokra. Feleséges. 5 gyermeke.

Van é Canonja. Vagyon Canonja. Liturgiája vagy az Ujj T. Göből Urfamé. T. Karmán T. K Gergely Uraké, és más manuscript is. Vagyon Josephina Resolutio is. Minden Innepeken, és Vasárnapokon Könyv nélkül Predikál, Dellyest Catechizál - heti Köznapi pedig imádkozik.

Az Úr Asztalához először járulok confirmáltatnak, és bé irattatnak. Ötször publicáltatik és administráltatik a' Communio egy esztendőben, a' Keresztelés pedig a' Templomba megyen véghez, és a' kiadott formula szerént irattatik be. A beteget meg látogatja. Az Házasulandók Innepi napokon háromszor publicáltatnak, és a' Copuláltak bé irattatnak. A' fizetése nem adódott bé egészen, a' szűk idő miatt.

A Felséges Királyi Parantsolatok, és a' Fő Consistorium rendeletei improcolláltatnak, és a' nép előtt kihirdettetnek azok, a' mellyeket szükség tudni a' népnek.

A Fizetés a' mostani szűk termés, és drágaság miatt egészen nem jött bé. Hivatalához illendő tekintetbe tartatik a' Predikátor.

V. Oskola Rector nintsen; hanem a Predikátor tanítja az iskolásokat.

VI. Bába vagyon examinata, fel esküttetett - Nem igen érti az hivatalját. Kötelességében el jár nem keresztel. Az himlő bé oltás felállított.

VII. A temető elég tágas. nintsen bé kerítve - elég mellyen ásatnak a' sirok. A' temetés ideje a 48 óra megtartatik a' Tekts. Par. szerint.

VIII. Harangozó vagyon, két Kila búza a' fizetése.

IX. Nintsenek az Ekkháziának nyomorék szegényei.

X. Gravamenei a' Vallás dolgában nintsenek az Ekkháziának.

Filiai nintsenek.

Szántó földjei, az határ fordulásai szerént három helyen vagynak.

1) Egy darab vagy az úgy nevezett Nyárosban-Szomszédja Korsos Samuel 1000 ?

2) A' másik földje Szöllők alja - 1000 ? nevű határban, Szomszédjai Szabó István és Szabó András 3dik Kis Rét alja nevű határban 1000 ? Szomszédja egy felől a' Kotsi út, más felől Kovács János.

4) Vagyon Kender és Len földje Patsa nevű mezhőn nagyobb fél holdnál, Szomszédja Bazsó András, más felől a' linea.

ASz Úr asztalához való eszközök ezek:

1) Egy Keresztelő Czink edény egy Czink tállal

2) Egy fa tángyer - egy bádóg pohár bornak való, másik gyontató rézh pohár 5 le takaró Keszkenők, egy fehér abrosz és egy közhönséges, minden napi szhő abrosz, egy Perselly és egy fiokos asztal.

Házi eszközei. Egy nyoszollya, Két ülő szalma szék - egy író, és egy ebédlő asztal, egy kis Könyves Téka

Két fogas - a' Kony hán egy Fiókos Tálás. A jövedelem számára egy láda.

G 118. Magyar Peterd [Magyarpeterd]

[Fedőlap]

MPeterd 21. Junii. 1817.

1. Kamara nints, valamint pintze is.
2. Dézma búza nyomtatással nevelni a jövedelmet.
3. Hétköznapi dellyesi könyörgés.
4. A' Predikátori fizetés soha se adódik illenőn be, restantia sok van.
5. A' Predikátor nem betűltetik.
6. A' Templomhoz közelebb lévő iskolát építtsek meg.
7. Az Oskolás Gyermek szorgalmasabban járattassanak iskolába.
8. Temetőnek kapuja nints.
9. A' szántók a' közelebbi Transactio ellen a' Predikátortól kenyeret kívánnak.
10. Az Eklésia restantiáinak in cassálásával nem gondolnak.

+++

A' Magyar Peterdi Reformata Ekkle'siának a' Fő Tiszt. Canonica Visitatio Kérdés Pontjaira való Feleletei

I. Az Ekklesia.

Mater Ekklezsia Magyar Peterd helyheztesett T. N. Baranya Vármegyében, birja Mgos Grof Battyán János.

- a) Mikor kezdődött ezenn Ekklesia nem tudhatni, k nem is találhatik egyéb documentum, mint az hogy a' Matriculába fel jegyzett itt szolgált T.T. Predikátorok közt leg elől van írva András Pap a' ki 1707k Esztendőben hozatott ide Egerágról a' melly most R. Catholicus Hellység. Külömben az említett Matricula csak 1750k Esztendőre és azon túl nem terjed, régi Matriculaja vagy el veszett vagy nem is volt, a' mit hát András Papról ír az csak Traditioból iratott. A' fátumairól anyit lehet mondani hogy a' szájról szájra maradt emlékezet szerint a' Törökök Pétsre akarták a' Templom köveit hordatni, és az itt lakó Bán Familia 300 forintokonn váltotta vissza. - A' lelkek' száma ez Ekkle'siában 325.
- b) A' Templom, Torony mikor épült nem tudhatni hanem 1768k Esztendőbe instáltak a' Peterdiek a' Vármegyén hogy a' Templomot a' melly náddal vőlt fedve és meg vőlt romlodozva, meg újjithassák, akkor Deputatusok jövénn ki a' Tornyt is meg vizsgálván a' Templommal edgyütt meg újítani, meg engedték, csak hogy az előbbeni formára, azután hozzá is fogtak az újításhoz és 3 öllel a' Templomot meg is toldották. - Van építve téglából, most zsindelezetetik.
- c) Az Úr Asztalához van két bádog kanna, edgyik két, a' másik három ittzés, egy sárga réz pohár, egy tzin tál, és két tzin tányér, egy keresztelő tzin kánnátka, és egy régi fehér tserép kantsó. Két abrosz. Egy régi formára arannyal ki vart tányéros takaró, három fekete, és két sárga selyem keszkenők, egy tsipkézett gyolts keszkenő, - és még egy tarka Szőr abrosz. Semmi Inscriptiojok nintsen.
- d) A' Toronybann két harangok vagynak, a' nagyobbik két mázsás esztendő szám nélkül az öntőknek nevei vagynak rajta é képpenn: Goss Mich Johann und Anton Litman in Pest. A' kissebbik egy mázsa és 2 1/2 font ezen Inscriptióval: Johannes Fischer und Goss Mich in Fünfkirchen 1794. Erről már van emlékezet az Ekklesia' Protocollumába is.
- e) Az Ekklesianak semmi levelei nintsenek; könyvei, egy új Énekes könyv és egy meg avúlt Hübner Historiája.
- f) A' Parochialis Házban 3 szobák vagynak, kettő deszkával, egy pedig téglával pádimentomozva, jó állapotba vagynak. Nyoszholya nints, asztal van egy régi, szék nints egy is. Kamara nints, Istálló, ól van meg lehető állapotba.

II. Az Ekklesia' Helybéli Igazgatása.

- 1) Presbyterium van, áll 4 személyekből, választatnak a' köz megedgyezésből, fel esküdtetnek a' Templombann.
- 2) Gyűlések tartatnak néha Vasárnap reggel, néha délyest a' Parochialis háznál.
- 3) A' tzigéres vétekbenn élőkkel hogy mit tselekszik a' presbyterialis gyűlés, még eddig arra nem adódott

alkalmatosság, és most sinsenek ilyenek az Ekklesiábann.

4) A' Gyűlésbenn el végzett dolgokat a' Predikátor bé írja.

5) Curator van, ennek számadása minden esztendőbenn új Esztendő napján meg vizsgálják, jelen vagynak a' számadáson a' Biróval edgyütt mind a' Helység, mind az Ekklesia Esküdtjei.

6) Jövedelme az Ekklesiának ezekből áll: 1ör minden esztendőbenn van egy lantz rozs vetése, és egy lantz zab. 2or Az ugarnak maradt földeket felébe el vetteti az Ekklesia, Lehetne nevelni a' Dézma búza nyomtatástból, ha az embereket edgyességre lehetne birni.

III. Az Alami'snak.

á. Publicaltatik minden esztendőbenn az Agentiale ötször, és akkor más alamisna végett tányér, vagy más semmi jel nem tétetik.

â. A Fő Consistoriumok ki adatott Tárgyakat minden esztendőben szorgalmatosann hirdeti a' Predikátor.

ã. Az alamisna meg számláltatik a' Curátor és annak Esküdtjeinek jelen léteke és akkor mindjárt a' Predikátor által bé írodik, és annak keze alatt van.

ä. Mind az Agentiale, mind minden más alamisna bé adódik minden hijjánosság nélkül a' Canonica visitatiokor a' Tisztelendő Visitor Uraknak, subscriptioja mellett a' Helybeli Predikátornak.

IV. A Lelki Pásztor.

1) A' Neve Szalai Pál, tanult a' Debretzeni Collegiumbann, olvashat Német, Sidó, és Görög nyelvekenn, beszél Magyarúl, Deákúl, ebbenn az Ekklesiábann lakik 1805k Esztendő oltá, ez előtt volt Metskébenn kilentz Harkánybann is kilentz esztendőig. - Ez előtt pedig Viszlóbann annak el nyomtatott állapotjábann szolgált 10 esztendeig. Hanem akkor a' két utolsó esztendeibenn ott létének Templomot pitetvénn a' nép a' Sidókkal edgyütt azt kiáltozta: Az Úrnak Temploma! új Templom! Új Pap! - Felesége van, és egy fiú, és két leány gyermeke.

2) Canonja, Liturgiaja, Josephina Resolutioja van.

3) Minden Vasárnapokon, és Innepekenn Prédikáll, dél után Catechisáll, hétköznapi térsen könyörgést.

4) Az Úr asztalához leg először járulni akarokat confirmálja, és a' confirmatusok' nevét bé írja.

5) Az Úr vatsoráját esztendőnként ki szolgáltatja ötször.

6) A' keresztelest rendszerént a' Templombann viszi véghez, de valamelly szoros környűl állásokbann p.o. ha haldoklik a' kised éjjel a' háznál is meg kereszteli.

7) A' beteget szorgalmatosann meg látogatja és vélek könyörög.

8) A' Matriculát folytatja, még most ugyan mig más készülne, a' régieknek nyoma után a' régi mód szerent. - A' tisztátalan ágyból születeket így írja bé: N. N.nek tisztátalan ágyból N. N.től született gyermeke N.N.

9) A' Házasulandókat háromszor hirdeti, három különböző Vasárnapokon, és a' Copuláltattakat bé írja.

10) A' Felséges Királyi Parantsolatokat, a' Consistorium' Publicált Rendeléseit bé írja, az elsőbket ugyan külön helyre emezektől.

11) A' Predikatori Fizetés hátul le van írva.

12) Szent Hivatalához illendő képpenn a' Prédikátor nem betsültetik, hanem tsak Baranyai módonn; jól lehet alkalmatosságot nem ad reá.

V. Az Oskola.

a) Most esztendeje mult, hogy Rector van, a' Neve Pente János, tanult a' Pápai Collégiumba, második esztendeje hogy itt van, ez előtt Szolgált a' Siklósi Ekklesiábann mint Praeceptor, Nötelen.

b) A' mi az oskola épületének állapotját illeti, vették először azon, arra a' tzelra tellyességgel alkalmatlan házat egy polgár embertől a' hol most az oskola Mester lakik 300 forintokon, de ezt mind Nagy Tiszteletű Senior Urnak ítélete, mind későbbenn a' magok' tapasztalása alkalmatlannak álitván; mint hogy három ház van azon egy udvarbann, vettek ismét a' Templom megett egy másik házat, a' melly ugyan a' Templomhoz való közelségére, és tágasságára nézve, minden képpenn alkalmatosabb lenne a' mostaninal ha meg építenék. - De az építést már második esztendeje hogy hallogatják holmi könnyű okok miatt, sem a' mostaninak romladozott állapotjáról, sem amannak építéséről nem gondolkodnak. Már most két oskolának való háza lévén ezen Ekklesiának egyike sem jó, azombann az Ekklesiának 475 forintja e' két haszontalan épületbe benne hever sem kert sem udvar a' mostanihoz nem lévén. A' mostani oskolát, inkább egy setét szoros tömlöztzhez mint oskolához lehet hasonlítani, és nagyon szűk a' gyermekeknek

kevés számához képest is.

- c) Az iskolában járó fiú és leány gyermekek edgyütt vagynak 32tenn.
- d) Az iskolában leg inkább csak télen járnak, és tellyes lehetetlenség hogy nyáron is feljárjanak a' nagy robot miá.
- e) Tanítanak a' Szent Dávid Soltári, Kis Káté, Kis Historia, 's egyebek.
- f) Ezen iskolának a' Tractus által ki rendelt Visitatora helyb eli Prédikátor, és Tractualis aszeszor T.T. Szalai Pál, minden esztendőben visitáll kétszer, az Examenen jelen vagyon.
- g) A' Prédikátor mellett helybeli Inspectorok nintsenek; nem lévén reá egy is alkalmas.
- h) A' Templomban való éneklést a' Rector el végzi és alkalmas arra hogy az ének' választása magára bizódjon.
- i) Az új Énekes Könyv nem introducáltathatik; mert nints.
- k) A' Rector Salariuma hátul le íratott.
- l) A' fizetés annak idejében nem adódik bé, restantzia sok van a' kitsin fizetéshez képest.

VI. Bába van, kötelességében hűségesen el jár, examinálva van, nem keresztel, fel van esketve. A' himlő oltás dolga a' leg jobb állapotba van; mert minden esztendőbe ki jön Pétsről az orvos és a' kisdedeket bé oltja.

VII. A' temető bé tölt, de lehet bővíteni, körül van sántzolva, de kapuja mints. A' sirok elég mélyen ásatnak. A' temetésre nézve a' Királyi Felséges Parantsolat szorosann meg tartatik.

VIII. A' régi vad szokás szerint itt is harangozó a' Mester. Kötelességében el jár fizetése minden pártól 2 ittze bor, mint egy 3 akora megy.

IX. Az Ekklesiának tehetetlen szegényi nintsenek, mind dolgozhatnak.

Az utolsó v. X.k. Púntumban elő forduló Gravamenektől Isdtené a' ditsóság menttek vagyunk.

Filialis Ekklesia M.Peterdhez nints.

G 119. Márfa

[Fedőlap]

Márfa 16. Junii. 1817.

1. Istálot reparálni.
2. Búza nyomtatásból nevelni az Ekla jövedelmét.
3. Hétköznapi könyörgés.
4. Gyermekeket nem járatják.
5. A' temető tele van.

+++

Márfából. Azonn publicált Kérdésekre valo tellyes feleletek, mellyeket Fő Tisztelendő Superintendens Báthori Gábor Ur, a Canonica Visitatioja alkalmatosságával, minden Lelki Pásztoroktól a Tárgyakra nézve Kötelessen meg kívánt.

I. Az Ekklesiára nézve.

Márfa Mater Ekklesia. Tekintetes Ns Baranya Vármegyében fekszik. a Helységet birja Gróf Battyáni Antal eő Meltosága. a maga Siklosi Dominiumaban.

- a) Mater Ekklesiává lett 1801dik Esztendőbe. az előtt volt Viszlonak filiája. A lelkek száma benne 197.
- b) A Templom, Torony épült mint egy 25 Esztendeje. Materajara nézve kőből készült jó állapotban van, az egy teteje le szegésén kívül, mely a Gyékény nem kaphatása miatt hátrálodik.
- c) Az Ur Asztalához tartozo edényei: egy Negyedfél íttzés bádoggal rézzel fedett kanna, egy réz ivo Pohár, egy Czin Tányér: Az Ur Asztalát fedező tartka Szőnyeg, egy Fejér Abrosz, egy zöldes keskeny Sulytásos selyem keszkenő: egy Sárga de szelessebb Sulytásos fekete Selyem keszkenő, egy fekete falu zöld Sulytásos selyem keszkenő, egy tarka Pamut keszkenő. Egy ittzes bádoggal rézzel fedett keresztelő kanna, egy fejér tál, és ezeket fedező tarka Pamut keszkenő.
- d) A Toronyban vagynak két Harangok. a Nagyobbik vétetett 20dik Decemberben 1805dik Esztendőben,

ez az Inscriptio vagyón ralyta Gegossen von Peter Veinberd. in Kirchen 186 font. A Kissebbikre nem emlékeznek mikor vétetett bizonyosan, ez az Inscriptio vagyón ralyta Gloria in Ecclesis Deo 1703. 28 fontos.

- e) Az Ekklesiának nintsenek semmi Levelei. Könyvei, egy Nagy Káthe, egy Hübner Historiája, egy Nagy Soltár a Templomba, egy Matricula, egy Protocollum és egy szám ado Könyve.
- f) A Parochialis Házban 2 szobák, mellyek Közűl az edjik oskola helyet szolgál, mellyeknek a fedelek jó állapotban van, N yoszolyai Nintsenek, Vagyón két fenyő fa Asztala, egy pár fenyőfa Karszéke, és egy pár szalma széke. Vagyón az Ekklesiának a Házhoz ragasztott Kamra, az alatt Kő Pintze, Istálló, Pajta, olak.

II. Az Ekklesia Helybéli igazgatására nézve

- 1) organizált Presbyterium vagyón, és áll 8 személyekből akik fel is esketettek.
- 2) A Presbyterialis Gyűlés, minden Vasárnap meg jelenvén a Curatorok a Presbiterek a Parochiális Háznál mind annyiszor meg esik.
- 3) A Presbyterialis Gyűlés a Czégeres vétekben előket meg szokta feddeni, és ha annak nem engedelmeskednek, Páltzával és Korbáttal is meg bünteti, ilyen bűnösök most az Ekklesiában nintsenek.
- 4) A Presbyterialis Gyűlés actai fel jegyeztetnek, jollehet igen ritkán van valami fel jegyzésre való.
- 5) Curator van Kettő, Dekány is Kettő, ezeknek szám adásaik minden Esztendoben revideáltatnak, mind a Külső, mind a belső Előljárok által.
- 6) Az Ekklesianak jövedelme, vagvy a rendes adakozásból van, a mely igen kevés, vagy a M. Uraságh buzája nyomtatásabol, és egyébbb modon jövedelmét nevelni nem tudjuk.

III. A Charitativumok vagy alamisnakra nézve.

- á. Az Agentiale minden Esztendoben Publicáltatik 5ször, és mind annyiszor semmi más végre semmi jel vagy Tányér ki nem tétetik.
- â. A G Consistoriumtol rendeltetett objectumok is publicaltatnak.
- ã. Az alamisna fel számláltatik a Curatorok jelen létekben, és mindjárt fel íródik a Predikátor által.
- ä. Mind az Agentiale; mind más alamisna minden hijjánosság nélkül, a Tractualis Nagy erdemű Tisztviselőknek, a V. Tractus Protocollumat, a Lelki Pászor és Curator Subscribalván administraltatik.

IV. A Lelki Pásztorra nézve

- 1) Az én Nevem Horváth János. tanultam a Ns. Debretzeni és Pápai Collegiumokban, Magyarul, Deakul tudok, ezenn Ekklesiában most töltöm a hetedik esztendőt - az előtt az Aderjási Ekklesiában szolgáltam tizen egy esztendeig, Feleségem és egy kis Leányom vagyón.
- 2) Canonom Liturgiam, Josephina Resolutiom vagyón.
- 3) Minden Vasárnapokon és Innepekben tartok Predikátziot, dél után catechisatiot, Hétkőznap imádságot.
- 4) Az Úr Asztalához először járokat Confirmálok, a Confirmatusok nevét bé is írom.
- 5) Az Ur Vatsoráját esztendőnként ötször administralom.
- 6) A Keresztelést ha tsak rendkívül valo szükség nem kívánja, mindenkor az Isteni tisztelet végződén a Templomba viszem véghez.
- 7) A betegeteket meg látogatom.
- 8) A Matriculát, a Gene. Consistoriumtol ki adott Norma szerint viszem törvénytelen vagy tisztátalan ágyból születettett pedig még nem Kereszteltem.
- 9) A Hazasulandokat háromszor publicalom, rendessen Vasárnapokon; de ha a Szükség kívánja Hétkőznap is, a Copulaltattakat bé írom.
- 10) A Felséges Királyi Parantsolatokat, a Consistorium publicált rendelkezéseit inprotocolalom.
- 11) A Predikátor fizetését; úgy a mint van a maga valóságában más árkus Papirosra Le írtam.
- 12) A Predikatori fizetés esztendőnként nagyobb részint bé adodik rendes időben.
- 13) A Predikátor illendő tekintetben tartatik.

V. Az oskolákra nézve.

- a) Rector nints hanem a Lelki Pasztor maga tanít.
- b) Oskolába járo férfi gyermek 1. Leányok hárman vagynak.
- c) A nyári nagy munkát ki vévén egész Esztendőbe fel járnak.

- d) Tudományok mellyek taníttatnak: az olvasás, éneklés, számok, Imádságok, és ha tovább fel járnak Nagy Tiszteletű Gőbőly Gáspár Ur Keresztény Vallását.
- e) Az Új énekes Könyv nem introducaltathatott a Könyvek nem léte miatt.
- f) A Tanitói fizetés első Esztendoben egy fertály, azután fél ako bor, egy nyoltzados tsutas kukoritza és egy Csibe.

VI. Examinált és fel eskudótt Bába vagyon. Az Aszszonyok bajain tud segiteni. Kötelességében el jár. Nem keresztel.

VII. A Temető meg léhetős téres, de már tele van holt testekkel, a Sirok elég mélyen ásatnak, Körül van Sántzolva. A temetés idejére nézve, A Felséges Királyi Parantsolat meg tartatik.

VIII. Harangozo vagvyon: A Helység fizet néki egy Kila buzát 2 ako bort.

IX. Az Ekklesiának ollyas szegénnye nints akiről gondoskodhatnék.

X. Az Ekklesiának nintsenek semminémű Gravamenei: mert itt egy Catholicus sem Lakik.
Kiadta Mártfába Junius 12dikén 1817dik Esztendőben
Horváth János Helybéli L. Pásztor.

G 120. Maty

[Fedőlap]

Maty 26 Junii 1817.

1. Hétköznapi déllesti könyörgés.
2. Az Oskolaház mind a Tanító, mind a Tanítványokra nézve szűk lévén recurraljanak.
3. Rector Coquiaja eránt intézet.
4. Temető kerítése hijjános.

+++

A' Fő Tisztelendő Superintendensi Canonica Visitatio Tárgyaira való Feleletek.

Mater Ekkle'sia Maty Tettes Baranya Vármegyében, a' Helységet birja Mélt. Gróf Eszterházi Nepomuk János.

Iső Tárgy: az Ekkle'sia.

- a) Mikor kezdődött ez az Ekkle'sia nem tudatik, és minthogy sem Lampe nem emlékezik rólla, sem az itteni vólt régibb Predikátorok /:még Matriculájok sem lévén 1773ig:/ leg kissebb jegyzést sem tettek; tsak az Öreg emberek szájak után lehet anyit gyanítani, hogy ez előtt mintegy 80 Esztendőkkel Dr.Szabolts Filiájának kellett lenni. Ezek az Öregek sémi viszontagságokra nem emlékeznek. - Most a' Lelkek száma 480.
- b) A' Templomunk épült 1800, a' tornyunk pedig 1795k eszendőben, mindenik jól égetett téglából, és ugyan azért jó állapotban vagyon.
- c) Az Úr Asztalához tartozó edények, és abroszok állanak: egy 5 ittzés zöld kantsóból, két bádóg kánnákból, mellyek három, három ittzése, egy bádóg, és sárga réz poharakból, egy kenyér tartó nagy fa, és czin tányérokából. egy veress pántlikával bé szegett fejer patyolat, ismét egy arany tsipkével körül varrott Selyem takarókból, Semi írás nints rajtok, tsak ezenn utólsón ak négy sarkán az 1812k eszt. láttzik. Keresztelő edényünk pedig lackirozott bádóg medentzéből áll, mellyet egy veress selyem keszkenővel takarunk le.
- d) A' Toronyban három harangok vagynak: az első 408 font illyen körül írással: "Salesius Feltl hat mich gegossen in Gratz 1816" Ugyan ezen alább: A' Matyu Ekkle'sia készítette 1816." A' második 126 font illyen körül írással: "Gloria in excelsis Deo." - a' harmadik minthogy leg régibb, bizonytalan nehezségű, - hozzá vetve lehet 45 font.
- e) Az Ekkle'siának semmi Levelei nintsenek. Könyvei pedig ezek: két Ó, és két Új Soltár - egy régibb, és újabb Matriculák - két Protocollum, mellyek közzül az egyik a' Királyi, Superintendentalis, és Tractualis Parantsolatoknak, a' másik a' helybeli Presbyterium végezéseinek fel jegyezésekre szolgálnak - egy

régibb, és Újabb Jövedelem 's Költség Jegyző Könyv.

f) A' Parochialis Házban három jó állapotban lévő Szobák vagynak, melyekben az Ekkle'siának egy könyvtartó thékája, egy nyoszolyája, két asztala, két hosszú, és hat karos székei, három fogassai vagynak. Vagyon a' Házhoz jó kamara, ebben hombár, k és két lisztes hordók - jó pintze - egy szóval minden szükséges épület most jók.

II.k Tárgy: az Ekkle'sia helybeli igazgatása.

1) Organizált Presbyterium vagyon. Most vagynak a' két Curatorokon kívül 12ten, kik mint Istent félő, Vallást szerető, józan életű emberek az Ekkle'siától választatván, a' hitet is letették.

2) Presbyterialis Gyűlések, ha a' szükség kívánja hét köz Napokon is ugyan; de többnyire Vasárnap, a' Parochialis házban tartattnak.

3) A' Presbyterium a' tzégéres vétekben előket először Atyafiságosonn meg inti, azután ha ez haszontalan volna a' Bíró kezébe adja. - Az egyenetlen házasságokat próbálja öszve békéltetni, mellynek ha kívánt ki menetele nem lehet, N. Tiszteletű Senior Úrnak bé jelenti, mint ezt még most is, kilentz esztendőktől fogva ilyen bajban, Feleségétől külön lakó Kórósi Jánossal tselekedte.

4) A' Presbyterialis Gyűlés végeztései a' Predikátor által fel jegyeztetnek.

5) Két Curatorok vagynak, kik minden Esztendőben számot adnak a' Presbyterium előtt.

6) Az Ekkle'siának jövedelme vagyon egy Arendás kaszálló térből, egy pálinka főző Üstből, - Minden második esztendőben egy Hóld vetésből - az Isten ditsőségére tett alami'snákból - és néha a' Mélt. Uraság búza dézmájának ki nyomtatásából - nem külömben ezenn három esztendőkből a' Helység Kortsmájának, 's a' Helység alatt lévő Szilfási pusztának az Ekkle'sia részire való ki Arendálásából.

III.k. Tárgy: A' Charitativumok, v. Alami'snák.

á. Az Agentiale 5ször publicaltatik, melly végre a' Templomban persely áll.

â. A' Generale Consistoriumtól rendelt Objectumokra, Minthogy az az eleitől fogva bé vett szokás van közöttök, hogy az Agentialén kívül soha egy krajczárt sem alami'snáknak, azzal mentvén magokat, hogy ők az Ekkle'sia körül elő forduló sok munkára tejendő nap számokkal kívánnak adakozni; tehát az a' pénz fordítatik, mellyet a' tehetősebbek ettzer, vagy kéttzer esztendőnként Isten ditsőségére summásabban adnak be.

ã. Az Agentiale a' Predikátor előtt számláltatik fel, melly is akkor mindjárt bé íródván, bé tevődik a' Parochialis Háznál lévő Ládába, mellynek kúltsa az egyik Curatornál vagyon.

ä. Híjjánosság nélkül administraltatik a' Tisztelendő Visitator uraknak, kik eről Quietantiat is adnak.

IV.k Tárgy: A' Lelki Pásztor.

1) Nevem Vághó László- tanúltam Debreczenben, és Jénában. - A' Magyar, és Deák nyelveken kívül, a' mennyiben a' gyakorlásban való fogvatkozás engedi Németül beszéllek, és ol vasok. - kilentzedik esztendeje itt lakásomnak, az előtt szolgáltam 5 esztendőig Csarnótába. - Feleségem vagyon, kitől négy gyermekeim vagynak.

2) Van Canonom, Liturgiam, Josephina Resolutióm.

3) Minden Vasárnapokon, és Innepekben tartok predikatiót, dél után Catechizatiót, hétköz nap Imádságokat.

4) Az Úr Asztalához először járulni akarókat, eddig tsak magam előtt confirmáltam, mivel nagyobb részent nem oskolásokból állván, közönséges helyre ki nem állottak; sőt készebbek voltak Úr Vatsorájával nem élni, mint azt tselekedni; de ennek utánna minden erőlködéssel azon leszek, hogy ezenn hasznos és szükséges parantsoltnak engedelmeskedjenek.

5) Az Úr Vatsoráját ötször, úgy mint Karántson, Húsvét, Pünköst Innepeiben, és Újj Kenyérkor, s - borkor adminisztrálom.

6) Mindenkor a' Templomba keresztelek, ki vévén a' sürgető környűl állásokat.

7) A' betegeteket ha kívánnak meg látogatom.

8) A' Matriculát a' Gen. Consistoriumtól ki adatott Norma szerint viszem. - A' tisztátalan ágyból született gyermeknek tsak Annya nevét írom be; az Attyát pedig tsak akkor, mikor nem tsak az Annya által; hanem másunna is bizonyos a' dolog, vagy pedig maga ki nyilatkoztatja magát valóságos Attyának lenni. A' Kisded mellé sem teszek semi tsúfos ki fejezéseket.

9) A' Házassúlandókat 3 meg külömböztetett Innepe Napokon, vagy Vasárnapokon publicálom. A'

Copuláltattakat a' Matriculába bé írom.

10) A' Felsőes Királyi Parantsolatokat, a' Consistorium publicált rendelkezéseit inprotocollálom.

11) A' Predikátori fizetés, a' földekkkel, rétekkkel más árkus papirosonn találtatik.

12) A' Predikátori fizetés idejébe bé adódik, és ha valami tsapás nintsen, igen kevés restantia marad fel.

13) A' Ministerium illendő betsületbe tartatik.

Vk. Tárgy: Az Oskolák.

a) Ekkle'siánkba Oskola Rector Bak István - tanúlt Debretzenben - itten egy esztendőől fogva vagy on - az előt szolgált Nagyfaluba - Nótelen.

b) Az Oskolába járó Fiú gyermekek 19tenn a' Leányok 17tenn Mind öszve 36tan vagynak, a' mint ezt a' Catalogus meg mutatja.

d) Mivelhogy a' gyermekek aprósok, és otthon haszon vehetetlenek, nyárba is meg lehetősön fel jönnek.

e) A' Tudományok, mellyek az Oskolába taníttatnak ezek: Vallás N. Tiszt. Gőből Úr Catechismuja szerént, Kis Historia Ostervald Szerént, Olvasás, Írás, Éneklés, Számvetés, imádságok, emberség regulái.

f) Oskola Visitorok T. Hétzei Dániel, és Vághó László Urak, kik esztendőbe kéttzer visitálnak. Az exameneken a' mikor tsak lehet meg jelennek.

g) A' Predikátor mellett vagynak helybeli visitorok; de a' kik mezei munkások lévén, gyakrabban a' Predikátor maga visitál.

h) A' Templombeli éneklést, az oskola Rector az ez előt egy néhány esztendőökkel ki adatott Methodus Szerént viszi.

i) Mivel még az Ekkle'siában kevés az Újj ÉnekesKönyv; az Újj énekek tsak néha néha dictálás után énekeltetnek.

k) Az Oskola Rectori fizetés más Arkus papirosonn találtatik.

l) Fizetése bé adódik az egy Coquián kívűl, mellyből az Ekkle'sia így menti magát: hogy a' Coquia a' Collegiumból egyenesenn jött nótelen Rectoroknak ígértetett; de mivel ez a' clausula, vagy Magyarázat a' Salariumba fel nem találtatik; tehát valamint ez előt; úgy most is sok nyughatatlanságra, 's viszzálkodásra szolgálatott alkalmatosságot.

Vlk. Tárgy: A' Bába.

Bába vagy on; de tsak a' Ns Vármegyétől van examinálva, 's fel esketve. - El jár kötelességébe - Nem keresztel. - A' mi a' himlő bé óltást illeti: hálaadáóssal veszik a' Szülék, 's ezenn hasznos rendelésnek örömel engedelmeskednek.

VIIk. Tárgy: A' Temető.

A' Temető elég tágas - fel is van árkolva; de imitt-amott a' meg újjítás hijjával vagy on. A' Sírok jó mélyen ásatnak. - A' temetés idejére nézve a' Felsőes Királyi Parantsolat szorossan meg tartatik.

VIIIk. Tárgy: A' Harangozó.

A' Harangozó nállunk, tsekély fizetésének pótolására, az Oskola Tanító szokott lenni, kinek ebbéli fizetése a' Salariumból ki tettzik.

IXk. Tárgy: Az Ekkle'sia Szegényei.

Illyenek ez idő szerént ketten vagynak: Szhilágyi Sándor, és Mihály, Szüleiktől meg fosztatott testvérek, az első 11 Esztendős, a' másik 7. kikről az Ekkle'sia visel gondot.

Xk. Tárgy: A' Gravamenek.

Semi sints. - Filialis Ekkle'sia nints.

G 121. Mecske

[Fedőlap]

Mecske E. 8. Junii. 1817.

1. Templom újjíttatást kíván.

2. A' Szoba ki-deszkrétatása.

3. Pajta ujjtattás.
4. Trágya ki hordatása a' Kender földre.
5. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.
6. Temető nintsen jól be-kerítve.
7. Az Oskola Ház teteje le-szakadt.
8. Restantia sok.

+++

A Fő Tisztelendő Püspök Urunk.

Canonica Visitato Tárgyaira leendő Feleleteknek rendei ezek.

1) Metske mindég Máter Ekklesia volt, most is az, Tettes. Nes. Baranya Vármegyében, ennek örökös Ura Méltóságos Groff Battyány János - most pedig Árendába birja Tettes. Nemes Czindery László Ur - Akiis Tettes. Nemes - Somogy Vármegyében lakik Lad Nevű Helységben - mint örökös Jozzagaban - Most a Lelkek Száma 382. élő Személyekből áll.

2) A Templom Torony épültek 1753dik esztendőben, és mind a Kettőnek a Matériája Fa, mind a Fundamentoma, mind a Dereka - egyszerre - a hozzájuk meg kívántato vasokon kívül mindene fa - Némelly részei kezdettek romladozni - amint a környékei mutatják.

3) Az Ur Asztalához tartozó edények im ezek. Egy 3rom ittész Fűles Ön Kanna, egy 6. ittész - bádog fűles kanna, egy másfél ittész - Bádog talpas Pohár, két bádog rezes fűlű Tányér, Amelyről a Sz: Kenyér osztatik, egy másfél ittész Fél Portzellán Kantso, és ugyan abból a Matériából álló Táll, amely a Templomban az Ur Asztalán van, melly a Keresztségre rendeltetett - Abroszok vagynak szám szerint Négyek, Kettő Festett Nyomtatott cifrázattal - melly Szüntelen a Templomban az Asztalon áll; Kettő pedig a Sz: Vatsora Ki Szolgáltatásakor tétetik fel. - 5. Sejem Keszkenők amellyek öszve vagynak varva - mellyekkel - az Ur Asztalán a Sz: Kenyér és edények az Ur Vatsorája ki Szolgáltatásakor szoktak béterítettetni -

3rom Közönséges tarka Keszkenők, egybe a Sz: Kenyér a Tányérral egygyütt Kötetetik - egyikbe a betegekhez - mikor Kívántatui a Pohár és Kenyér vitetik. a 3dikba mind azok a leirt Abroszok és Keszkenők Kötetnek - Inscriptioji pedig sem az edényeknek, sem a Ruháknak egyiknek sincsenek; Mind a Két Matériálék a Predikátor Házába az Ekklesiának Ládájában tartattnak.

4) A Toronyba Két Harangok vagynak, egyik mintegy 160 font, a' másik 80 fontos. Pétsenn öntettek 1792 dikben ilyen inscriptio alatt, Joannes Fishere-Harang öntő. 5. Kirchen.

5) Az Ekklesiának Ládájában Két Levelek vagynak, egyik adatott a Tettes. Nes. Vármegyétől - a Nagyobb Harangnak vételinek - meg engedtetése eránt, Melynek rendi így vagyon

Extractus: Prothocolli Particularis Congregationis IComitatus de Baranya, diebus 4a 5a 7a et 9a Julii Ao. 1792. Quinque Ecclesiis Celebrata. 694o Domini Ordinárius Judlium Processus Szent Lörintzhiensis - ad Instantiam Nro 576. insignitam, Commitatis Metske. Facultatem Majorem Campanam Compatandi Oranti Relatiociae praesentabatur - Sumptibus ad id Provisae petito deferri. Tekintetes Nes. Baranya Vármegyének Fellyebb meg irt Kegyes Engedelmét - a Metskei Kösségnek Ki hirdetem, és meg magyaráztam. Költ Metskén, Kis Asszony Havának 2dik Napján 1792dik esztendőben.

Mészáros Pál Fő Bíró. mk.

A második Levélnek rendi így vagyon.

Extractus. Prothocolli Generalis Congregationis ICottus de Baranya Quinque Ecclesiis die 4on 8bris 1779. Celebratae.

Decimo tertio: Helveticae Confessionis Possessionis Mestske, Oratorium et Campanile suum Reparatis et respective extendi supplicantis petitioni, S. simam suam Mattenum, Cao Regiam Clementer de tulisse ut praefati Metgskeiensis Oratorium suum in Longitudine - Orgiis tribus sequatiter - in utroque sine Orgia 11/2 extendere, seadulis tegere, porticum vero - Cum super emineviti turricula ex asseribus Compingenda renovare, et respective in Longitudine Ad Orgios 3. Latitudine vero ad Orgios 21/2. extendere possint benigne Concessisse fine eo, de dato 12ae Aug?? 1779. sub Nro 3655. Intimata Exconsilium Regium Locumtenentiale - quatenus Instantes Super inde edocere - Neve per cosdem aliquis Committatur excessus pro munere Suo in vigilore Noverit Comitatus.

Benigna haec Resolutio cum Supplicantibus Communi abitur; Duus antem Processualis Judlium pront, et Caeteri Domini Processuales. Magistratuales in Vigiliabunt, ne instantes praescriptos sibi Limites transgrediantur.

Cujus Benigni Intimati Tenor est sequens. Illustrissimi etc.

3655. In quae Praetiae. D. Vestrae Circa Oratorium, et Companile Helvetis Confessiononi addectorum in Possessione Metske Cottui. huic Baranyiensi ingremiata reparari, et respective extendi petitum hoc sum sub 10e Mensis Aprilis Anni Currentis representarunt ab hinc suae Matti. S. sine elemisse relatis existentibus.

Siquidem ex submissis Investigationibus eveniret, Oratoriis reparationis, et extensionis necessitatem Ad esse, Supplices vero reatui sit is sine hoc Sumptibus provisos haberi - Hinc alfecta Sua Mattos. S. sima accedente presertim Gratia et Clementia Sua Cao. Regia, benigne Annuere dignata est; Longitudine Orgiis tribus, sequariter in utraque sine Org ?? 1'62. - extendere - scandulis illud tegere - Porticum vero Cujm Super eminente Turricula ex Asseribus Compingenda renovare, et respective in Longitudine ad Orgias 3. Lletitudine autem ad Orgias 21/2 extendere possint.

Quam proinde. B. Resolutionem Regiam Praetatulati D:Vestris sine in eo Intuit Consilium hoc. Little Regium, quatenus praementionatos Instantes - Superinde Edocere, Neve per eosden inquopiam. Excessus fiat. - Eatenus Vigilantiam pro Munere Suo. Magistratuali, Adhibere Noverint. Datum ex Corafilio Regio. Locumttle Hungarico Pisoni Die 12a Aug?? 1779. Celebrato. Praetorum. D: V. trarum, Benevolus Ad Officia poratissimi Albertus. m. p. Michael Preseker. m.p. Publicatus d. 5a 8bris 1779. Extradatum per me Stephanus Vranesits. ICottus Juratus Notar.

Vagynak az Ekklesiának két rongyos Énekes Könyvei - egyik a Predikátor előtt a Templomba, a Másik az Oskola Tanító előtt a Pulpituson áll és egy Ujj Énekes Könyve - mely az oskola számára van véve - Ezenkívül - Három Diariumai - egyik régi 1750dik eszt. amelyben irattatva vagynak a Keresztelttek - Házassultak, meg holtak 1809dikig 2dik Ujj Matricula - amelyben ugyan az 1809től eddig irattatva vagynak a Keresztelendők - Házassodtak, és meg Holtak 3dik a melybe a Felsőes Királyi, és Generalis Consistoriumi Ekklesiákat illető parantsolatok irattatnakb - és egy Curatori Szám ado Libellus.

6) A Prfedikátornak vagynak Két Szobái - Meg lehetsők - Földből vagynak verettette, de belől Mivel alaton helyen van építve, a Könyveinn és más egyéb benne lévő substgántiáin meg Gubasodnak és Penészednek, ha pedig meg Deszkáztatnék úgy reménylem hogy ezek el távoztgattnának. - Egy Asztala van az Ekklesiának az egyik Házba, a másikba nintsen; pedig Szükségem volna mind a Kettőre; Nyoszojái Székjei nintsenek, Kamara van, abban egy Buza tarto Hombár, Istálló, egy Hidos Diszno oll van, Tyuk, Lud, és Moglo Diszno okak - most készülnek, Széna tarto pajta van, de ujjítás nélkül szükölködik.

Az Udvaron lévő Rakás trágyát a Predikátor Kenderr Földére még ki nem hordatott - pedig felette sovány.

2. Az Ekklesia helybeli igazgatása.

1) Presbyteriális Személyek vagynak - a Curatorral együtt Négyen. Ezek választattnak, a Predikátor és Birák által, és ugyan a Templomb a Predikátor által Eskettettnek is meg.

2) Presbyterialis Gyűlést - akkor szoktunk tartani, még pedig nem másutt, hanem a Predikátor Házánál - Mikor valami Ekklesiái dolog, vagy a Templom dolgába, vagy a Parochialis Funduson lévő épületeknek ujjonnan, vagy ujjítani való része elő kerül, hogy mi tévők légyünk erántok - vagy pedig.

3) Mikor valamely Czégéres vétekben élő, vagy azt Követő Személyek adják elő mgokat. /:minéműek már a Nős paráznaj:/ - A Közönséges Isteni tiszteletett sok ideig Kerülökkel, és ugyan egymással haragba lévőekkel úgy bánunk, 1. Megintyük hogy arrol letegyenek. 2. Büntetést ígérünk nékiek - hogy az Ur Asztalától el tiltyuk. 3. Ha tsak ugyan láttjuk hogy ezek rajta nem fognak, világossan Kimondjuk az Ekklesiái Sententziát, - hogy ha meg hálnak - minden halotti tisztesség nélkül - fognak a Temetőbe ki vitettetni - de most ilyenek Közhtünk nintsenek.

4) A Prsbyterialis Személyek még mivel - nem rigen állattattak fel ebben az Ekklesiában, úgy azoknak végzéseik is Kevesek lévén - fel nem jegyeztettek.

5) Ekklesia Curatorai vagynak; Ezeknek számadásaik minden esztendőben 1. Ugyan a Helybeli Predikátor, Presbyterek, és Helység Birája, 's Esküttyei, 's egynehány - helyyes lakosok előtt fel olvastattnak. - 2. Minden Canonica Visitatiokor - Tiszteletes Esperest Urunk által is meg visgáltattnak, 's némelly eshető hibák - benne emendaltattnak.

6) Az Ekklesiának jövedelmei ezekből vagynak. 1. Egy Fertály Földje vagyon, amellyet a Méltóságos Uraság minden Robot, és Dézma nélkül ajándékozott; Amit az őszi és tavaszi vetésből terem, hol

Szűkebben, hol bővebben - azt el adván ami abból jó - az a' Curatori Számtarto Könyvbe bé irattatik. 2. Vasárnapokon a mit a Perselybe hánynak és 3. Személyessen is szoktak esztendő le fojása alatt, hol többen Kevesebben bizonyos summát mind P.o. 1. 2. 3. sőt néha többet is adni. 4. Néha mikor egymást reá vehetik a Méltóságos Uraság Dézma Buzáját szokták részibe el Nyomtattni, és ami abból nyomtato rész esik, azt vagvy egésszen, vagy pedig egy részét - a Templom Számára Szányák, a többit pedig a Helység részire, más modját ezen a Földön az Ekklésia jövedelmének, semmit sem látunk, még eddig nem is találhattunk.

3. A Charitativumok vagy alamisnák.

- 1) Az Agentiale Esztendő által Publicaltatik 5. ször és akkor tsupán tsak arra, nem pedig másra tétetik ki a Tányér.
- 2) A Generale Consistoriumot rendeltetett objectumok t:i: a Debretzenii, Pataki, Collegiumok, Ketskeméti, Körösi, Erdei Oskolák ex Seniorok. Sat. Publicaltattnak bizonyos Vasárnapokon vagy Innepeken.
- 3) Az alamisnak Számba vétetik a Predikátor, és Jelenlévő Curator vagy Presbyteriális Személlyek által, és ugyan akkor mingyárt - a Predikátor által - az arra rendeltetett - Curatori jegyző Libellusba bé iratik 's a Parochiális Predikatori házban lévő Ekklésia Ládájába bététetik.
- 4) Az Ágentiale - és minden névvel nevezendő alamisnák, a Canonica Visitatio alkalmatossággal Tiszteletes Esperest Urunk Kézére által adattnak, még pedig úgy, hogy minekutánna a V. Tractus szokott Diariumába - mind azok rendről rendre bé irattattnak, a Predikátor, a maga Nevének és az Ekklésia Curatora, és más Presbyteriális Személlyeknek alá írásával azokat meg is erősittyük /:Contraqietallyuk:/

4. A Lelki Pásztor.

- 1) Lévai István. Debretzenii Collegiumban tanultam, Magyar és Deák Nyelveket értem, és olvashatok is - Két esztendeje van miolta ebben az Ekklésiában lakom, ez előtt ebben a Tractusban Hiritsi és Kis Szent Mártonyi - Két akkori egyesült Ekklésiákban 11 egy esztendőig szolgáltam - Feleségem és 4. Gyermkeim vagynak.
- 2) Canonom, Liturgiam, és Josephina Resolutioim vagynak.
- 3) Az Ur Vatsorájával először élni akarokat - magam szoktam el Készíteni - és a Templomban - az egész nép jelen létében - Confirmálni, mint ebben az esztendőben is 14. gyet, a Prothoculumba bé irtam.
- 4) Minden vasárnapokon és a szokott Innepeken az alkalmatossághoz képest Predikatzioakat mondok, Vasárnapi dejjesti órákon Catechisalok - Hétköznapiokon - Templombéli imádságokat mondok.
- 5) Az Ur Vatsoráját esztendő le fojtába 5. ször szoktam ki szolgáltattni.
- 6) A Keresztelést rend szerint a Templomba, ha pedig a Szükség Kivánnya, az az, mikor estve, vagy éjszaka betegen hozatik - a Gyermek a Háznális szoktam véghez vinni.
- 7) A Betegeket ha Kiványak meglátogatom, ha pedig tapasztalom hogy régolta sinlődőzik - valamelly személy - hivatlan is hozzája el megyek - Vélle Tisztelendő Néhai Szikszai György Ur Keresztényi Tanításaiba - betegek számára Készítettett Instructio szerint - beszélgetek, és vélle imádkozom.
- 8) A Matriculát a Generale Consistoriumtól - Ki Adott Norma vagy parantsolat szerint t:i: esztendő, nap szám, Attya, Anyya, a Született neve, Kereszt Atyák 's Anyák bé írása szerint Követem. A Tisztátalan Ágyból születetteket - így jegyzem vagy irom bé - Ennek 's ennek a Személynek - ettől 's. ettől a személytől született Fattyu Gyermek. 1. Januarij sat.
- 9) A Házasulandokat rend szerint 3szor. Publicálom - még pedig Vasárnapi Reggeli órákon - de ha sietős a dolog - nevezetessen - ha valaki - másodszori házasságra kíván lépni és sietteti az öszve Kelést, nem is gyanus a dolog, olyankor meg Kérdeztettvén - Tisztelendő Esperest Urunkat - parantsolattya mellett más napokon is hirdetem. - A meg eskedetett személyeket pedig az arra valo Norma és Prothocollumba be irom.
- 10) A Felséges Királlyi Parantsolatokat, a V. Consistorium Publikált rendelkezéseit - az Ekklésiának - arra rendeltetett Diariumába bé irom.
- 11) A Predikatori fizetést a Parantsolat szerint Különössen tisztán le írtam, 's ugyan magam, és a Presbyterialis Személlyek által - Subscribáltattam, és a Helység Szokott Petséttyével - meg is erősítetttem.
- 12) A Predikatori fizetés - an mult esztendőben nagyobb részent idejébe bé adodott, de Restantia tsakugyan vagyon Mégis hatra.
- 13) A mi a Szent Hivatalunkhoz illendő tekintetett nézhi vagy illeti, és amelly felől Parantsollja is - Fő

Tisztelendő Püspök Urunk - hogy ezt leg Szorossabban - meg Kiványa, hogy illendő betsületbe tartassék - attól függvén - Szent hivatalunknak sikeres - vagy sikertelen volta - ez is türhető Képpen vagyon - a Népek - bárdolatlan voltához képest.

6. Bába vagyon, jollehet. R. Catholica Persona de a Tettes Nemes Vármegyén Examinálva van, fel is van esketve, a maga Professioját érti, mert magok az Elöl Járok bizonyították, hogy a' terhes Aszszonyok bajain tud segíteni, és Kőtelességébe eljár, de nem keresztel, mert tudtára van adva, hogy ami Bábáinknak a nem szabad. A Himlő bé oltás felől a Tettes. Nes. Vármegye Chyrurgussa - a Matriculából - amint ebben - úgy más fellyebb valo Esztendőkbén - a meg Kereszteltetett Fiu és Leány Gyermekeket Neveiket ki Szokta kérni 's a maga erántok tartozó Kőtelességét véghez is szokta vinni, és már hozzá szokván a Szülék ezen dologhoz. Annak idejében magokat nem is vonogattyák.

7. A Temető elég tágas. a sirokat mivel lapos a helye - nem lehet egyébkor - hanem csak szárazságban méllyen ásni - vizes esztendőben pedig - csak erőszakossan nyomattatnak - a Földek le a vizes sirba, de azonban illendő procuratio a bé Kerítésére nézve nem tartatik.

8. A Harangozást - itt az oskola Tanító viszi véghez, akiis mind a Conventiojának egy része abból áll, mindenkor minden hiba nélkül - azt tellyesíti 's véghez viszi.

9. Itt az Ekklesiának Különössen egy Szegénye sintsen, a ki eránt a tartás - vagy gondviselé meg kívántatik.

10. Az Ekklesiának ez időszerént - semmi Vallást illető Gravamenjei nintsenek.

5. Az Oskola.

1) A Tanító Balogh István, Tanult Nagy Kőrösön - esztendeje miolta itt lakik, idejött Bélváradról - ott lakott - 3. esztendeig Palkonyába esztendeig Bísébe 3. esztendeig, Oldba 9. esztendeig - a másik Baranyába 18. esztendeig - Mind öszve Mind öszve amint vallyá 36. esztendeje - miolta Tanító hivatalokat viselt. Feleséges, és három Gyermekei vagynak.

2) A Rectori Ház - az Oskolával egy Fedél alatt vagyon - az oskola elég tágas - de alkalmatlan mivel a teteje - a regiség miatt nagyobb részint - le szakadt - Tyuk, Lud, Diszno olak is éppen olyan romladozott állapotba vagynak - mind ezeknek meg ujjitására a Tisztelendő Esperest Urunknak - Canonica Visitationjakor ígértett tettek, de a mostani kenyérnek Szűk volta - egyszoval nem léte - ebben őket meg késleltette.

3) Az oskolába járok mind öszve. Fiu és Leány Gyermekek vagynak 25ten.

4) A Tavasztól fogva, míg a Nyári dolog idő bé nem Kerül, addig leg inkább fel járnak, Télenis mikor csak felette rosz idők nintsenek - gyakorolják az oskolát, de Szüntelen egy Fojtába nem járnak.

5) Még eddig csak a régi mod szerént Tanítottak, még mostis a Régibb Kis Caté - és Ostervald Historiáját fojtatták, - Soltárok, oskolai Könyörgések, Éneklés és Írás Tanittatik Közöttök - és gyakorolják magokat - azoknak tanulásába.

6) A Venerabilis Tractus által rendeltetett mostani - Oskola Visitorok - ezen a részen. Duss Samuel. Okorági, Lévai István. Metskei. Tiszt. Predikátor Urak - Kik is esztendőben a Ki adott Norma szerént - Kétszer Szoktak Visitalni - Tavasszal, és Összel - az Examenre - az Inspectiojok alatt levő - Oskolai Tanitok által meg szoktak hivattatni, és meg is jelennek.

7) A Helybeli Curátorral, és egy Presbyterialis Személlyel a Localis Predikátor - minden Holnapba egyszer meg Szokták látogatni az oskolát.

8) A Templombéli éneklést - mivel Hét számra Ki vagynak osztva az énekek, leg többször maga Discretiojából végzhi el a Rector, a Predikátziora figyelmeztvén - az ahoz meg Kivantato versekre is vigyáz, néha a Predikátoris - Meg Parantsollya - mi énekeltessek.

9) Az Ujj Soltár - bévetetett, és vasárnapokon - mind Reggel mind Délután - a Catechisatio Szerént - és más egyéb innep Napokon is énekeltetik, mivel pedig még most Kevés vagyon - ezen Ekklesiába - csak Diktáltatik.

10) A Rectori-Sallarium Különössen le vagyon irva; Sub Littera B.

11) A Rectori Conventionak be adása, nem egyszerre, hanem több időre is halad - néha pedig - Restántiák vagynak, és maradnak - mint mostis van Kin Buza, Kukoritza, Pénzbéli Conventioja vagy Fizetése.

G 122. Mindszent [Bogádmindszent]

[Fedőlap]

Mindszent, 9a. Junii 1917.

1. A' Bogadi filia az Oratoriumnak elkészítésére intessenek.
2. Hétköznapi delutánni könyörgés.
3. Temető keríttessen be.

+++

A Canonica Visitatio Tárgyait illető Kérdésekre fel tett Felettyei

A Mindszenti Ekklesiának 1817 die 7a May.

I. Az Ekklesia áll Mindszentből és Bogátból, amely mostani Emberek emlékezetétől fogva mindég együtt volt. Mindszentet Birja a' Méltóságos Kapuvári Familia Bogátot pedig Nagyságos Czindery László. vannak mind két Helység Ttes Varmegyébe Baranyába.

a) A Mostani élő emberek nem tudják mikor Kezdődött: de mindé együtt volt Kevés Külömbiséggel egy formán fizette Lalki Pásztorát, a Templomnak egyik részét egyik a másikat másik foglalja el, minden Épületben felesek a Lelkek száma 307.

b) A Templom az Ekklesia Kezdetekor épült fábol meg ujittatott 1786. esmét fábol a' Harang-láb jonnán épült 1784ben meg ujittatott 1817ben.

c) Az Ur Asztalához való Készületek két Bádóg Kánna, Egy Bádóg Pohár. Selyem Asztal takaro egy Onn Tányér egy Bádóg Tányer egy Veres Selyem Keszkenő, egy Bibor Keszkenő, egy fél Sejem Keszkenő Asztalon álló Sávojos Abrosz Keresztelő Tál és Kanna állana az arra Készítettett Templomban lévő Almariumba.

d) A Mindszenti Haranglábban lévő Harang 87 fontos vétetett a magok Költségen 1760dik Esztendőben. A Bogatiaknak pedig vagy a fábol épült Harang lábokban két Harang egyik egy Másás vetetett a magok tulajdon Költségén 1814 a másik 37 fontos. Oratoriumnak való Helyet régen nyertek: de még máig sem épült meg egy oda való lakosnak Hazában Kelletik minden Héten Hétfőn és Kedden a' Könyörgést véghez vinni.

e) Semmi ollyas Levelei nintsenek Könyve egy Oh és egy Ujj Énekes Könyv.

f) A Parochialis Ház áll két Szobából és egy bényiloból az egyik Szobát ámbár szüksége volna reá kéntelen a Tanuló Gyermekeknek által engedni mindenik szobában van egy egy asztal, két Asztal mellett lévő Pad vagy hosszu Szék két nyoszholya, két fogas egy Könyves Theka Két karos Szék.

II. Az Ekklesia Igazgatásának Modja.

1) A' Presbyterium áll mind öszve a két Helysegből Hat Szemelyből egy Gondviselő atöbbi Esküttek Minnyájan a Közösseges Választas után a Predikátor által fel esküttettek.

2) Gyűlést a Parochialis Háznál tartanak Vasárnap mert egyebkor azok felé való kopás miatt nem lehet.

3) A' Vétkezőket meg szokta inteni, ha meg nem jobbulnak testi büntetést meg kapják.

4) Mivel irni nem tudnak a Prédikátornak kell mindent fel jegyezni.

5) A Curator Számadását a Prédikátornak kell vinni, Esztendő végen fel olvastatik közönségesen a Canonica Visitatiokor a Nagy Tiszteletű Esperes Ur által revidealtatik, helyben hagyattatvan párba magával el viszi.

6) Jovodelmi nint a Szabat arat szerint való alamisnánál amellyet személy szerint a Predikátorhoz a Curator jelenletebe be hoznak.

III. A Charitativumok vagy Alamisnak.

1) Az Agentiale Publicaltatik Három Sátoros Innepeken Ujj Kenyerkor és Ujj borkor semmi más jelek ki nem tétetnek egy ébb objectumok is Publicaltatnának de ha tsak két három Vasárnapon is ugyan azok nem publicaltatnak Semmi Sem jön.

2) Amelly alamisna mindjárt akkor fel számláltatik a' Presbyterek jelen léteken és a' Ládába bétetetik.

3) Agentiale úgy amint jött mindjárt akkor be irodik és a Canonica Visitatiokor administraltatik.

IV. A Prédikátor

1) Bojtsi Gergely tanult a Nemes Debretzeni Collegiumba Mielőtt Mindszenten lakik Hat Esztendőre lesz először jött a Czani Szent Ekklesiába ott lakot 2 Esztendőre a Szentersébetiben pedig kilentz Esztendőre Feleséges Gyermekei nintsenek.

2) Canonja, Liturgiaja, Josephina Resolutioja vann.

3) Minden Vasárnap dél előtt Prédikál, dél után Chatechizatiot Hét Köznap Kétszer Könyörgést tart.

4) Az Ur Vatsorájával élöket maga tanítván maga Készitti el úgy szintén az Oskolába nem járokat is.

5) Az Ur Vatsoráját ezen Venerabilis Tractusban lévő szokás szerint Ötször szolgáltatja ki esztendőben.

6) A Keresztelést mindenkor a' Templomba viszi Véghez kivéven ha éttzaka kell keresztelni.

7) A Betegeket minthogy személy szerint esméri a betegeket mindjárt betegségek Kezdetekor meg látogatja.

8) A Matriculat a Venerabile Consistoriumtól parantsoltatott mod szerént viszi a tisztátalan ágyból származott Gyermekeket az Annyok nevére írja be.

9) A Házasulandokat három egy másután Következő Vasárnapokon hirdeti hanem ha Közbe Innep esik.

10) A Felseges Királyi parantsolatokat a V. Consistoriumtól publicalt Parantsolatokat az arra Rendeltetett Konybe be írja.

11) A Predikátori fizetés amaga valos ágába a V. Tractus Protocolluma az Ekklesiájébe be vann írva a Nagy Tiszteletü es Esperest es Notarius Uraktól subscribáltatott.

12) A Predikátor fizetése még eddig be adattatott, tsak amult szük Esztendőben maratt ki annak nagy része.

13) A Predikátornak az illendő tiszteletet meg adják.

V. Az Oskola.

c) Az Oskolában járo Fiu Gyermekek vagynak Tizenegygyen a Leányok Hatan.

d) A Tanulo Gyermekek Nyár ban néha szüleik reájok szorulván mulatnak; de Télbe fojtába fel járnak.

e) Mint hogy Szüleik hamar reájok szorulnak az olvasás Sz ámok esmerete Vallás az Ur Vatsorájával elére meg kívantato könyörgések és más könyörgések taníttatnak.

f) A Venerabilis Tractustól ki rendelt Visitorok az Okorági Szent Ekklesianak Lelki Pásztora T.T. Duss Sámuel és a Metskei Ekklesiának Lelki Pásztora T.T. Lévai István Urak Esztendőben kéttzer visitálnak.

VI. A Bábák

Bábánk vann lakik Bogáton a Helység Közél vann, de talám jobb volna ha ott lakna ahol a Predikátor a Tekintetes Nemes Vármegye Bábája által taníttatvan a rendes Do ctor Ur által fel eskettetett.

VII. A mento Himlő be oltása az arra ki rendelt Ur által minden esztendőben véghez vitetik mellyhez már hozza szoktak.

A Temető már jól be tölt nem tágas kerítése nem igen derék a sir ember magosságnynál mélyebben asatik a temetés ideje pedig a Felseges Királyi Parantsolathoz alkalmaztatik.

VIII. Harangozo van; a harangozást véghez viszi de semmiszolgálatot nem tesz, fizetése van; de semmi Helység terhe alol nints ki véve.

IX. Ollyan szegények nintsenek akik tellyességgel mások alamisnája nélkül nem élhetnének.

X. Az Ekklesia Semmi tekintetbe nem háborgattatik a Catholicusok innepjeinek meg tartására sem erőltetnek annyival inkább a Lelkik száma be adására nem köteleztetnek.

Filiá

a) Egerszeg Grof Battyányi Theodor birja mivel távol esik kevesen is vagynak úgy mint tsak 5 Gazda a Lelkek száma 25 nem jár ki hozzájuk a Predikátor külömben is magoknak sem Harangjok sem imátkozo Hazok nints A keresztelendő Gyermeket Helybe hozzák temetés kor kotsit küldenek Vasarnap pedig Isteni Tiszteletre el jönnek.

b) A Predikátor fizetesebe in culralnak amint afizetések be vagyon írva a Predikátori rendes fizetésbe.

c) Temetőjük külön van a Catholicusoke mellett asirt elég méjen ássák de annak kerítése nem jo karban vann.

d) Noha a Catholicusokkal együtt laknak; de semmi háborgattatások nints.

G 123. Nagyfalu [Siklósnafyfalu]

[Fedőlap]

Nagyfalu 28 Junii 1817.

1. Gyűlések a' Bíró Házánál.
2. Hétköznapi Esvéli Könyörgés.
3. Matricula a' GenConsistorium Normája szerint.
4. A' Oskolások restessen járnak.
5. Négy esztendei Restantia.

+++

A Canonica Visitatio Tárgyai

I. Az Ekklesia

Mater Ekklesia Nagyfalu. Ttes Ns. Baranya Vármegyebé; ugy a Filiája Tapoltza is, ott; és Beremeny. A két első birja Mtgos Groff Bathyáni János, az utolsót Meltosagos Groff Esterházy János.

a) A Mater Ekklesia, kezdődött szinte, a Reformatiokor. Ugyan is, az hol most, Tapoltza vagyon, ott volt régi lak helye; de ott az első Rátz futáskor, a Ratzok, mind Templomokat mind egész Hellységeket, öszve égette. Szájából hallottam s írom 104 Esztendő, Szabo Jánosnak; és 102 Esztendő Vida Istvánnak, kikk az elei laktak ott. Az után, ugyan ezen határba, 'a Pusztára vonták magokat, az hol ismét, a második Rátz futáskor el pusztítottak; sőt még egy menyetskét gyermekestől el is vittek. 'A fíja Szabo Péter beszéllette: sőt itt lakott akkori Predikatornak Ház Helit, s kertit még én is birtam, a föld fel mérése előtt. Harmadszor aztán ugy vonták ide magokat, az holtmost lánkunk, és ide, sem ló haton, sem kotsin bé nem lehetett jönni, a nagy posványság, és Erdő miatt. A Lelkek száma Nagy faluba 722; Tapotzán a filiaba 96; Beremendbe, a filiaba 101. Ezek Detsről Özsémből, Pilisrol, jöttek oda lakni 1815 Esztendő közepin.

b) A Templomjok, rongyos, fa lévén, ki dolgoztam, hogy L.e?? Felséges Maria Teresia meg engedte kőből építtetni 1780dik Esztendőbe. A Torony pedig az után épült b.e. fels. Josef Császár alatt.

Templom, Torony került 4135 forintokba.

c) Az Ur Asztalához tartozó, 3 Ón Kanna. 2 Pohár, egyik on, a másik rez. 2 tál egyik on, a másik rez. Egy fehér tsipkés abrosz, és Tarka pamut. 4 Keszkenő, öszve varva, zöld, lángszinü, fako, csikos. 2 keszkenő kék, zöld. Egy es keszkenők, fekete veres szélű nagy, fehér viragos körülé tsipke, Kék, veres tarka.

d) A Toronyba harang kettő. Egyik 5 mázás, a másik 3 mázás; ilyen Inscriptioval, a nagyobbik: A Nagyfalusi R.Ekkla maga költségén öntette Pétsen.

e) Az Ekklesiak Levelei nintsenek; Könyve Kettő, 1ső Deretskei Ambrus Predikatioji és A falunak jól építése. a XXVIDik Articulussal edjűtt.

f) A' Parochialis Házba vagyon 3 Szoba, jó állapotban; 2 nyoszolája roszz. Asztala egy roszz. 2. Karos széke és egy hoszszu. Kamara vagyon jo: Istalo, olak.

II. Az Ekklesia Hellybéli Igazgatása

1) Van organizált Presbyterium ; 4 Presbyter, 2 Gondviselő. Az Ekklesia által választattnak; és az Ekklesia Házánál a Predikator által meg is Esketnek.

2) Presbyterialis Gyűlések tartattnak; Vasarnap Reggel: Templom után, az Ekklesia Házánál, neha a Biro Házánál is.

3) A Presbyterialis, a nagyobb bűnösöket, az Uraság Szekire bizza; a Kissebeket a Biro meg bünteti. Versengő, s külön lako Házások nintsenek; a kik az Isten Házát nem gyakorolják meg intetnek, azh után erősebb eszközkhöz nyúlnak, hogy ha meg halnak, tisztességesen nem takarítatnak. De ilyenek most azh Ekklesiaba nintsenek.

4) A Presbyterialis Gyűlés Actai, meg eddig tsak a naggya jegyeztetett fel, 'a Predikator által.

5) Curatorok vagynak ketten, Ezeknek minden Esztendőbe szám adásai, jelenlétekbe a Presbytereknek, Bírónak, és Eskütteknek; sőt még az Öreg Embereknek is.

6) Az Ekkla jövedelme, egy szabad Szőlőből; és is jól-tévoktól bor. Szedésből mikor bő a bor . a Temetőbe való kaszállásból; és 'a Templom számára adott kaszallobol. Miből lehetne nevelni nem látom. Ezen kívül alamisnábol, publicatióbol.

III. Az Charitativumok, v. Alamisnák.

á. Az Agentiale Esztendőbe 5ször publicaltatik; és ez alkalmatossággal, semmi egyebb, más semmi, vagy senki nem.

â. A T. Consistoriumtól is, rendeltetett Objectumok publicaltattnak.

ã. A Presbytereknek, és Gondviselőknék jelenletekbe számláltatik fel, az Alamisna; és akkor mindjárt bé íródik. A Predikator kezébe áll, Senkinek Contraquietantiaja mellett. Administraltatik hűségessen.

IV. A Lelki Pásztor.

1) Neve a Predikatornak Kálmán János. Tanult Debretzenbe. Magyar és Deak Nyelven beszél, Németül olvas is. Ebbe az Ekklesiába vagy 43 esztendő olt. Az előtt Mtgos Beleznay Udvarába Esztendeig. Feleséges. Hét Gyermekei vagynak.

2) Canonicus Könyve kettő, Josephina Resolutio is van.

3) Minden Vasárnapon, és Innepekbe Predikatiót tart, dél után Catechizál, hét köz Nap Imadságot is mond.

4) Az Ur Asztalához először járulokat Confirmaltam; de Neveket bé nem irttam eddig.

5) Egy esztendőbe 5ször administrajja az Ur Vatsoráját.

6) A Keresztelést mindenkor a Templomba; hanem ha éjtzaka beteg gyermeket hoznak.

7) A betegeket, valahová hívnak, meg látogattya.

8) A Matricula, nem a P. Consistoriumtól ki adott norma szerint vitetik. A tisztátalan agybol születtek így iratnak be: Törvenytelen Atyától, s Anyától származott, s született.

9) A Házasulandók háromszor publicattnak; néha egyszer hétköz Nap is, mikor a Nép Számossabban fel gyülekezik, a környül állás úgy hozván magával. A Copuláltattakat béírja Predikator.

10) A Felséges Királyi Parantolatok hasonlok ezzen a P. Consistorium által Publicalt Rendeléseket is protocolallya, a Predikator.

11) Pont, a Papi fizetesbe mennyen bé, s ott találtatik.

12) Pont is ugyan abba lészen.

13) Sz. Hivatalomhoz képest /:a mostani szokás szerint:/ illendőképpen meg betsűlnék.

V. Az Oskolák.

a) A Rector Neve, Vintze Josef. Praeceptor, s Leányok Tanitoja nints. Tanult Debretzenbe. Esztendőtől fogva van ebbe az Ekklesiába. Más Helyen sohol sem lakott. Nőtelen, Következés szerint gyermekei sintsenek.

b) Az Oskola épülete nem igen jó. A Gyermekek számához képest elég tágas. Újj Oskolát, van szándékunk tsináltatni.

c) Ez a Catalogusba, és Conventioba mennyen bé.

d) Télen, nyáron igen egy formán járnak az Oskolába; mert télen ruhatlanok, nyáron pedig holmire ki fogják őket. Mellyért sokszor is pirongatom a Szüleket.

e) A Venirabile Consistoriumtól, ki adott Methodus szerint tanitattnak. Csupán tsak a Vallásra, Éneklésre, Imádkozásra, Írásra, Arithmetica.

f) A Tractusban levő Visitorok, Tiszteletes Hélyei Daniel, és Vágo László Urak. Egyik, mindenkor jelen vagyon az Examenbe.

g) A Predikator mellett vagynak Hellybéli Inspectorok is, kik az Oskolát közelebből Visitállyák.

h) A Rector a Templom béli éneklést el végezi, a maga discretioján áll az Ének választás.

i) Az Ujj Énekes Könyv nem introducaltatott; mert mikor kerestem, már a kkor el fogyott.

k) A Salarium le írásában meg vagyon.

l) Sem idejébe; sem hijjánosság nélkül nem fizetődik bé a Salarium. Restantia sok.

VI. Van 2 Bába. A Nemes Vármegye examinállyá, és meg esketi. El járnak Hivatalokba; de még eddig semmi panaszt sem hallottam reájok.

VII. A Temető elég tágas, 100 forint arra Szénát is megterem, a hová nem temetkeznek. Be van jól kerítve sántzal. Elég mélyen ássák a sirt. A Felséges Királyi Parantsolat szerint, meg tartatik, a temetés ideje.

VIII. Harangozo van. Eljár Kötelességébe. Engedelmes a Predikatornak. Fizetése 12 ?? 4 ako bor: És minden Háztól egy kenyér, meg valamit is annak mellé. Minden Helység Dolgától szabad.

IX. Az Ekklesianak Szegénnye egy sints.

X. Az Ekklesianak semmi Gravamenei nintsenek; mert, Vallas, és Isteni Tisztelet gyakorlásában nem haborgattatik, sem földeibe, sem semmibe. Semmi szín alatt /: tudtomra a R. Catholica Vallásra nem kényszerítettnek sem a R. Catholicusok Innepek meg tartására, sem a Processio járásra nem erőltetnek. A Tisztelendő Plebanusok, a Lelkek Conscriptiojának ki adása számát még eddig nem kívánták tőlem. Egy szóval, szép csendességben, s békességben élünk, Sz. Vallásunk gyakorlásába.

'A Filialis Ekklesia Neve Tapoltza. [Tapolca] Méltóságos Bottyán János birja. A Lelkek száma meg van a Mater Ekklesia le írásába.

- a) Temploma nints egyéb, hanem a Materbeli.
 - b) A Predikator egyszer sem megyen ki, mert, valamint a gyermekek az Oskolába, úgy a Halgatók a Materbe levő Templomba bėjárnak, igehez közel léte miatt.
 - c) Ugy fizetnek mint a Materbe, tsak ebbe különböznek, hogy minden par 1 véka buzát ad.
 - d) Oskola nints mert bėjárnak a Gyermekek, s Leányok a Materbe levő Oskolába.
 - e) Sem a Predikator, sem az Oskola Rector ki nem jár; és mind ketten Könyvből indakoznak, Könyv nélkül Predikálnak.
 - f) Ez már a ,le irt Salariumba be vagyont iktattva.
 - g) A filiába 2 Presbyterek vagynak be vétetve a Materbe.
 - h) Az Materből jár ki a Bába. Még az én időmbe soha sem keresztelt.
 - i) A Materrel egy Temetője vagyon a filianak, jól fel sántzolva.
 - k) Gravamenei nintsenek.
- Nagyfalu, 16a Maii. 1816.

Második Filia Beremend; Kik is még most telepednek le; ezért ekkoráig, semmi Rendelést, közöttök nem tettem. De tsak ugyan, Én Keresztelek, Esketek, s Temetek. Még ekkoráig, semmit sem fizettek, Papi, sem Oskolai bért.

Kálmán János Nagyfalusi, Tapoltzai, és Beremendi Predikator mk.

G 124. Nagy Harsány [Nagyharsány]

[Fedőlap]

N.Harsány 24. Junii 1821.

Nro II. b. Az Uraság búzáját nyomtatni kellene, hogy az Ekkla jövedelme szaporodna.

+++

A' Nagy Harsányi Ekklesia Presbyteriumának a' Canonica Visitatio Tárgyaira való felelete.

I. Az Ekkle'sia.

NHarsány Mater Ekkle'sia Tst Baranya Vármegyében melly Hejséget birja a' Melt. Battyáni Grófi Familia, a' mostani Antal

a) Kéttség kívül NHarsány Lampe szerint az akkori Reformator Siklósi Mihály által a' Refta vallásra térítettett. Hogy Arianusok is laktak itten Lampe in Eccl. Hria pag. 671, 673, azt mondja, hogy Sziget Várának megvételekor Hertzeg Szöllösön Veresmeri Illyés nevű Püspökünk idejében, a' mi Predikátorainknak nagy bajok, és sok disputálások vólt egy Alvintzi György nevű Antitrinitariussal in Oppido NHarsány, a' kit is meg győzvén Eretnekségéről fel akasztatták, Sőt pag 673 Patai Sámuel Tolnai Predikátor, Beniamin Szilágyi Pataki első Professor Uramnak irt Levelében e' vagyon: NHarsány, Péts, Peterd, has demum Ecclesias Antitrinitarii occuparunt. - Sőt 1767dik Esztendőben az akkori Pdr Szentmiklósi Péter írásba hagyta az Ekkla Ládájába, hogy ő előtte egy NHarsányi Lakos Szabó István nevű 93 esztendős Ember azt állította, hogy még mikor ő Ifjú vólt, ért ebben a Hejben Arianusokat, és disputált is velük a mint tudott. "SzentMiklósi Péter fellyebb is említett Jegyhései szerint, a' Nagy

Harsányi Nép rreformálodván, így lett a' Pápista vagy SzHáromság tagadók Templomából magokkal együtt Rftum Templom, sőt így beszélnek az akkori öregek, hogy hallották volna, az Eleiktől, hogy akkor veszekedés volt NHarsányban, a' már reformáltatott, és a más Valláson meg maradt Emberek között, azok is magokénak akarván tartani a' Templomot, amazok is, hanem m.u. azután lassanként a' Községnek nagyobb része, sőt idővel majd az egész Nép is, kivéven egynehányat, erre a' Ref. Vallásra állott, így osztán praeualealván a' Rftusság ezek birodalmában maradt meg a Templom.

Ez a' Templom a' Törököknek ellenségeskedése alatt pusztaságra jutott, úgy hogy a' Torony is le romolván félig, és csonka lévén magok ezen NHarsányi Rftusok építették meg a' magok tulajdon költségeken, a' mint ezt az Öregek beszélnek, kik akkor Gyermekek voltak. Az egész Falu, Férjfi, Aszszony, Leány Gyermekek, itt a' Hegy tetején lévő Vár maradékából hordották le teknőkben, 's egyéb edényekben a' téglát, és napjában többször háromszornál nem fordulhattak, 's úgy építették meg nagy bajjal a' Tornyt és a' Templom romladozását, a' melly volt 1735dik Esztendőben, mint a' Torony Oldalába tétetett faragott kőre Mettzett irás bizonyítja, a' holott ez vagy: Ecclesia Rfta Orthodoxa NHarsanyiensis Turim hanc ex antiqua sua ruina renovari curavit A.D. 1723. Mikor ez a' Torony épült, akkor Berényi nevű Püspök volt Pétsen, és olly nagy indulattal viseltetett ezekhez a' NHarsányiakhoz /: Isten tudja mi volt szívében:/ hogy kölcséggel is kínálta a' Harsányiakat, hogy a' mennyi szükséges lesz az építésre, vog adni, de ezek meg köszönvén Gratiáját, egy Pénzt sem kértenek, hanem tekerő csigákat, köteleket, az igaz hogy onnan hoztanak, és ennyiben a' M. Püspök Gratiájával éltenek."

Igy szól tovább a' Jegyző: "Ezt előbb kell vala irnom; hogy még a' Török háborúkor a' Török el akarván a Templomot rontani, tizenkét pár ökröt járomba fogatván, és a' Templomban lévő kő oszlopra, melly a' bolthajtást tartja Lánczot köttetvén, el akartga azt vontatni, hanem ezen NHarsányiak 100 tallért fizettek a' Töröknek, hogy ez ne cselekedje, és úgy váltották meg a' Török el pusztításától, mivel ezt a' Templomot akkor egészen ki döntötte volna.

A' mostani ilett élő Öregek Emberek im é következendő Predikátorokról emlékeznek hogy Attyaiktól hallották. 1. Balint Pap. 2. Dani Pap 1689dik Esztendőben Ezt mostani elő Abraham István érte Papnak, és azt mondja hogy be túrt fekete paraszt süvegben járt, fél borotvált fővel. 3. Abraham Pap, a' ki ide való fi volt, és itt a' hegy tetején, hatod, vagy heted Pdi társával ölettetett meg. 1704ben 4. Körösi János 1705dik esztendőben előszször mester volt itt, azután Pdirá tétetett. 5. Mocsai János Senior Dorogról hozattatott ide, itt is temettetett el. - 6. Angyalosi K. Sigmond Bölcskéről hozattatott ide, 's oda vissza ment, 's ott holt meg. - 7. Szecsei János. - 8. Tavaszi Csillag Márton Szekszárdra ment, 's ott holt meg. - 9. Vecsei Gergely 25 esztdeig Seniorságot viselt, meg holt 1762ben. 10. Szent Miklósi Péter 1767ben hozattatott ide, itt holt meg."

Azután való predikátorok.

Vecsei Gergely amannak Fija, ki Gyüdre ment. Halász József ki Pápára ment 1784ben Kálmán István ki 1785ben Mecskébe ment. Földvári Litterati Sámuel Sálléről jött, és ismét oda vissza ment 1788ben. Polya János Senior. Szondi László Interimalis. Kalos Móses 1805ik jött Kecskeméti Professorságból. Tóth Ferentz Fülöp Szállásról 1810ben.

b) A' Templom és bádogos Torony Kőből építették, mellyben három Harangok vagynak, a' Nagobbik 5 mázsá 25 fontos illyen Inscriptioval "A' N. Harsányi Reform. tulajdon maga költségével öntette 1797. Johanes Fischer goss mich in 5 Kirchen." - A' kisebb mintegy 2 mázsás, illyen Inscriptioval: Ich bin gegossen in Gratz Rey IHE RESITI Wererin Wittieb 17931. A' leg kisebb mintegy egy mázsás illy Inscriptioval: Harsány Ekklesia 1743. A' Lelkek száma 1400.

c) Az Úr Asztalához való Abrosz kétfő czicz karton, egy zöld, kétfő kék sejem Keszkenők. Felső takaró kétfő egyik: kék sejem ezüst tsipkével be szegve, 's a' közepire egy setét sejem, tarka szélű Keszkenő varrva. - A' leg felső Takaró fehér; arany virágokkal ki varrva, 's arany csipkével be szegve, 's ugyan arany betűkkel a' közepén illy Inscriptio ISTEN DITSŐSSEGERE SZENTELTETETT 1761. Vegyon egy aranyozott ezüst pohár, illy Inscriptióval: NHarsányi Reformata Szent Ekklesiák 1753. Egy aranyozott ezüst Tányér. Inscript: Nagy Harsányi Reformata Szent Ekklesiáé 1753. - Szereztek 81 ftokon . Egy a' szent kenyeret tartó Tál . 1710. Három Kannák Czinból, a' Nagobbik illy Inscriptioval A' Nagy Harsányi Reformata Szent Ekklesiáé 1791. A' második, és harmadikon is ugyan az a Inscriptiok. Keresztelő Edények Onból: egy nagy Tál, és egy Kannátska.

e) Nincsenek semmi Levelei. Könyvei a' Templomban tartatni szokott 'Soltárokon kívül, van az Oskolának egy Újj Ttma, és egy Bibliája.

f) A' Parochialis Háznál Négy Szobák, jó állapotban vagynak. Nyoszoja 3. Asztala egy. Kamara, Istálló,

Ól most ugyan a' tetejek romladozott, de reparalni igyekeznek.

II. Az Ekkla Igazgatása.

- 1) Van organizalt Presbyteriuma, a' Néptől választott, s a' Templomból fel esketett 9 Tagokból, mellyhez járúl, az Hejség Birája Eskütyeivel együtt.
- 2) Gyűléseink a' Parochialis Háznál tartattnak.
- 3) A' czégéres bűnökben élőket maga eleibe citáltattya, bűneiket véllek meg esmérteti, annak gyengeségéhez képest feddi, dorgálja, nagyságához képest testi büntetéshez is nyúl.
- 4) A' Presbyterialis Gyűlések végzéseiket a' Pdr. fel jegyzi.
- 5) Két rendes Curatorok vagynak esztendőnként, kik a' Presbyterium előtt minden újj Esztendőben számolnak.
- 6) Jövedelme az Ekklesiának 7 Hóld szántó föld, Napnyugotról az Uraság Remanens földje, Napkeletről Harsányi János földje szomszédságokban, mellyből ugyan soha dézmát nem adtak, de a' Tisztartónak kell előre jelentést tenni. - Hogy ha az Uraság Dézma buzáját nyomtattnák, ebből lehetne az Ekklesiának bőv jövedelme.

III. A' Charitativumok.

- á Az Agentiale ötször esztendőben publicaltatik, a' mikor más alamisnálkodásra semmi Jel ki nem tétetik.
- â. Minden más alamisnálkodásra való Objectumok publicáltattnak.
- ã. A' Gondviselők jelenlétekben számláltatik fel az Alamisna, 's az Ekkla Ládájában, külön fel-jegyezve tétetik.
- ä. Minden hijjánosság nélkül administgráltatik, 's rólla guictantia adatik.

IV. A' Lelki Pásztor.

- 1) Kados Imre, tanúlt Debreczenben, fojtatta Jenában, Erlangban, beszéll Deák, Németh nyelveken, minek utánna KHarsányban 21 esztendőket eltöltött, itt Negyedik esztendejét tölti; Felesége N. Szánthó Eva. Gyermekes 4. 3 Fiú és egy Leány.
- 2) Van Canonnya, Liturgiája, Josephina Resolutiója.
- 3) Minden Vasárnap, és Innep Napokon Predikázió, délután Catechisatio tartatik, 's hét köz Nap pedig Imádság.
- 4) Az Úr Asztalához előszször járúlok taníttatnak, publice confirmáltattnak, be irattatnak.
- 5) Az Úr Vatsorája esztendőnként ötször administraltatik.
- 6) A' Keresztelés rendessen a' Templomban szokott véghez menni, ha tsak nem beteg a' Ki'sded.
- 7) A' betegek látogattnak.
- 8) A' Matricula a' G.Consistoriumbó ki adott Schema szerént megy mellybe a' tisztátalan ágyból születettek így irattatnak be, nem iratódván be a' praetendált Attyok.
- 9) A' Házassúllandók háromszor publicáltattnak, és hét Köz Napon harmadszor tsak akkor, mikor a' szorgos környűl állások kívánhatták, 's a' Matriculába be irattattnak.
- 10) Vagyon mind a' Fels. Királyi Parantsolatok[na]k, mind a Consistorium Rendeléseinek iratasokra Protocolum.
- 11) Láttasson sub :/: a' Pdri fizetés.
- 12) Többnyire nagyobb részént a' fizetés be adódik, de restantia nélkül soha sem.
- 13) Sz. Hivatalához illendő tekintetben tartatodik a' Pdr.

V. Az Oskolák

- a) Rector Szűts János, Praeceptor Mészáros István, a' N Debreczeni Collegiumban tanúltak és Nötelenek.
- b) Az Oskola romlott állapotban vagyon, szűk is a' tanulókhoz képest.
- c) Az oskolába járó fiúk száma 65. a' Leányoké 42.
- d) Nállunk példásképpen szoktak fel járni.
- e) A' Gyermekes a' Syntaxisig tanúlnak.
- f) Tractualis Visitorok: T. V. Notarius Vághnó Laszlo, és Deáki Beniamin Urak, de a' kik többszöri sürgetés mellett is tsak egyszer visitálnak; a' múlt esztendőben azt az egy visitatiot is februariusba tettek, mikor már Martius 12 Gergely Napkor a' Rector terminált.
- g) A' Predikátor mellé rendeltetett Presbyterialis Visitorok az oskolában, Margit János, és Boli Jósef.

- h) A' templombéli éneklést, 's az Énekek ki választását maga a' Rector teszi.
- i) Az újj Énekes Könyv be vétetett.
- k) Lásd a' ://: a' Rectori fizetést, melly kevés Restantia mellett be szedődik.

VI. Van két examinált, 's a' Vmegye Chirurgussa által fel esketett Bába, kik az Aszszonyok lőtt kedvessek, kötelességekben el-járnak, 's nem keresztelnek.

VII. A' Temető régi, tágas különben, de a' régi sirok hányattatnak fel, be van kerítve. A' 48 óra meg tartatik.

VIII. Harangozó van, ki kötelességében el jár, a' Pdrhoz engedelmes, fizetése 20 akó bor, 's az Hejség terheitől Szabados.

IX. Az Ekklé'siának ollyas Szegennyei nintsenek, kik közönséges Gondviselés alatt vólnának.

X. Semmi Gravamenei nintsenek az Ekklának.

Filiája Magyar Boja. [Magyarbóly]

Ez Lutheranusokból, Reformatusokból mintegy 150 Lélekből álló Németh Ekklésiatska, kik tartanak egy Németh, most Lutheranus praeorant, ki oskolát is tanít. - Ezek NHarsányhoz affiliálttván, illyen Egyességre léptek a' Predikátorral, hogy minden Sátoros Innep napok másod napján NHarsányban fel gyűlekeznek, és végeződvn reggel a' Magyar Reformatusok Isteni tisztelete, be jönnek a' Templomba hol a' Praeorans vélek együtt enekel, predikáll, a' Predikator Némétül Agendat mond, 's az Úr Vatsoráját a' Rftusoknak Kenyérből, a' Lutheranusoknak Ostyából ki szolgáltattya. Keresztel. Eskett. Az ujj Kenyéri, és újj bori Communkio alkalmatosságon is tudokra adodván, a' kiknek tetszik, akkor is el jőhetnek, de már nem a' Magyaroktól meg különböztetett Napon.

A' Pdr a' köztők való jó rendre, Gondviselők számadására, az oskolára vigyáz. - Ha a' más vallásuaktól sértegettetnek, a' Pdr orvosolja, 's mellettek a' Jurisdictiokhoz recurral. - Ha a' betegekhez hivattatik, oda is köteles menni.

Ezért minden házas pár fizet 2 Nyolczada Buzát?? és 30 xrt.

Van M. Boja Meltós. Gróf Eszterházi János Dardai Uradalmában, ki ezen Németekhez különös kegyességgel, 's jó indulattal viseltetik, a' honnan szem látomást szaporodnak az újj Lakosok.

Van egy újj Czuratoriumjok, és két Szobáraépült oskola Házok egy fedél alatt.

Ki adta NHarsányban d. 16a Junii 1821.

Kádós Imre Pdr, és Esperest.

G 125. Nagy Peterd [Nagypeterd]

[Fedőlap]

NPeterd E. 5a Junii 1817.

1. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.

2. A' Ház tapasztsa és fedele hijános: a' nagyobb Szobának egy ablaka lévén, módot kell keríteni más ablak

nyítására.

3. Együtt nem lakó Házások citaltattnak.

4. A' Jövdelem szaporítására az Uraság Dézma nyomattatik.

5. Az esztendőnként adattatni szokott fél akó Palinkát akarják el-vonni.

6. A' Búza Lukma be-adásában restek.

7. A' 48 órái temettetés igen nehezen esik nékik.

+++

Feleletek a' Fő Tisztelendő Superintendens Urnak Kérdéseire.

I. Fekéntes Nemes Baranya Vármegyében lévő N.Peterdi Ekklésiának Földes Ura Nagy Méltóságu Hertzeg Eszterházi Mihály Ur.

- a) Ez Máter Ekklésia volt a Török Uralkodásától fogva a' mint a' Lakosok tudhatják Eleiknek Traditiójából. Ennek Filiái vóltanak Bűdösfa, Szent Ersébet, Tóth Keresztur a' b.e. Ildik József Felséges Császár és Magyar országi Király. Uralkodásának idejéig, azután tölle el váltanak. Első Predikátora vólt ennek az Ekklésiának Szikszi János, a' ki rabságot szenvedvén Sziget Várban, azh Ekklésia váltotta ki a' rabságból. Oskola Mester vólt mellette Samu Deák. Azon időtől fogva, szolgáltának ebben az Ekklésiában 18. Prédikátorok, a' mostani 19dik Oskola Mesterek szolgáltának 16an a' mostani 17dik. Ez idő szerént a' Lelkek száma ebben az Ekklésiában 415. Lukma fizető Pár 120.
- b) A' Temploma ennek az Ekklésiának kö matérialekből építetett 1786 esztendőben T. Ujj János Prédikátor Ur idejében.
- c) Az Ur Asztalához tartozó dólgek ezek: u.m. Egy ször matériából való Szőnyeg, a' mellyel az Ur Asztala mindenkor bé terítve van. Ezenkívül az Ur Vatsorája ki szolgáltatása alkalmatosságával a' Szent Asztalnak meg terítésére való két fehér sávoly abroszók, egy veres ször abrosz, egy viseltes sellyem keszkenő, és egy fellyül bé takaró kék virágos sellyem abrosz. Vagynak két ólom Kannák bornak. két ólom tányérok, egyik nagyobb másik kisebb kenyér alá valók, és egy ólom pohár. Nintsenek semmi ki varrott betűk az abroszokon; de az ólom edényeken ki van metzve az Ekklésia neve. A' Szent Kereszttségnek ki szolgáltatására vagyon egy ólom tál, és egy viznek való ólom edény, reá lévén metztve az Ekklésia neve.
- d) Torony nintsen, hanem Harang lábon vagynak 2. Harangok, mellyek készültek és szereztettek 1805dik Esztendőben. A' nagyobbik Harang 3. má'sa és 10. font, a' kisebbik Harang 1 má'sa és 691/2 font olvasható betűkkel fel vagyon jegyezve az Ekklésia neve és a' Harang öntő Mesternek a' neve.
- e) Semmi könyvei nintsenek az Ekklésiának. Vagynak némely Levelei, nevezetesen a' Templomnak és az oskola Háznak építtetéséről való engedelem levél a' Felséges Királytól, és a' Méltóságos Földes Uraságtól, a' Templom szőlöcskéjéről való levele, és némely Contractualis levelei.
- f) A' Parochiális Ház áll 2. szobákból és egy bé nyíló kamarából. Épült az 1783dik Esztendőben. Fa talpokra, Fa szerszámból néhai T. Szilágyi István Ur idejében. Állapotja nem leg jobb most a' tapasztására és a' fedelére nézve, és jobbitást kíván, ablaka csak egy van a' nagyobbik szobának, és a' miatt nemis eléggé világos, és egészséges. Belől a' Szobákban nintsen az Ekklésiának n yoszojája, asztalai vagynak mind a' két szobákban, és egy pár egyes karos széke. Vagynak három viseltes hoszszu karos székeis, de a' szobákon kívül vagynak mint kevés hasznuak Kamara vagyon a' házon kívül, vagyon tyuk ól, Lud ól, Sertés ol, sertést hizlaló kalitzka, Szénának való pajta istállóval és szekér szinzel együtt egy fedél alatt

II. Az Ekklésiai igazgatást a' mi illeti.

- 1) Vagyon oranizált Presbyterium, a' Presbyteriális személyek vagynak szám szerint 10en tizenegyedik az Ekklésia Gondviselője, fel vannak esketve.
 - 2) Presbyterialis Gyűlések tartatnak néha, mikor a' környül állások kívánnák, a' Predikátor jelen lételeben. a' Parochialis Háznál.
 - 3) A' Presbyterialis végezések még eddig nem jegyeztettek fel.
 - 4) A' tzigéres vétekbén v. vétkekben élőket a' Predikátor el tiltja az Ur Asztalától, mind addig mig penitentiára nem térnek és életeket meg nem jobbitják. A' Templomot nem gyakorlóok, ha egymás után 3. Vasárnapokon a' Templomban egészségesek lévén, v. ithonn lévén, meg nem jelennek, először 6. másodsor 12. pálétza büntetésre vagynak ítéltetve. Az egymástól külön lakó Házások egymással való együtt lakásra intettetnek és sürgettetnek. Illyen Házások mostan is vagynak az Ekklésiában, a' kik már egynéhányszor meg vagynak intetve; de mégis szhót nem fogadnak.
 - 5) Curator vagyon az Ekklésiában, a' kinek számadásai minden esztendőben meg visgaltatnak és revidealtatnak.
 - 6) Jövedelme az Ekklésiának vagyon az önként való adakozásokból és egy Szőlötskéből, a' mely mintegy 12. kapás. Ennek a' szőlötskének szomszédjai Nap nyugot felől, Mádák József, Mádák Mártoné. Dél felől a' szőlő hegy gyöpüje Nap kelet felől, és Észak felől is a' gyepjü. Ezenekivül van az Ekklésiának jövedelme a' Méltóságos Uraságtól ajándékozott fél sessio szántó földeknek esztendőnként való cultiválásából. Lehetne a' jövedelmet nevelni és szaporítani nem egyébből, hanem csak abból, ha a' Lakosok a' Méltóságos uraság Dézma buzáját esztendőnként ki nyomtatván részében az abból járandó nyomtató részt a' Templom számára adnák.
- NB. A' Templom számára való szántó földek mindenik calcatusában a' Predikátor és Oskola Rector szántó földjeivel egy szélben vagynak. Az Észak felől való mezőn ugyan Észak felől a' Szomszédjok a'

Sár Sámuel földjei. Dél felől a' Máté Deák Ferentz földje. A' Nap keleti mező, ugyan a Nap kelet felől a' Nagy Vátyi határ szél a' Szomszédjok. Észak felől a' Helység földje Nap nyugot felől a' kaszálló rétek. Dél felől a' Sértő Péter földje. A' Déli mezőn ugyan Dél felől a' Helység földje, Napkelet felől a' kaszálló rétek Észak felől a' Kakas Péter István földje. Nagy nyugot felől a' kaszálló rétek.

III. A' Charitativumokat a' mi illeti.

á. Az Agentiale publicaltatik az Ur Vatsorájával való éléskor. Esztendönként 5 ször, és ilyenkor semmi más végre persely, vagy akármely jel nem szokott ki tétetni.

â. A' Gral Consistoriumtól rendeltetett objectumokis publicaltatnak alkalmas időben.

ã. Fel számláltatik mindenféle alamisna az Ekklesia Curátorának jelenlétében, és mindjár fel jegyezteteik, és minden Charitativumok a' Predikátor gondviselése és keze alatt vagynak, a' Tractualis Seniori visitatioig.

ä. Az Agentiale és minden más alamisna minden hijjánosság nélkül administraltatik a' Tisztelendő Tractualis Senior Urnak a' Canonica visitatio alkalmatosságával és Protocollaltatik az Ekklesia számtartó könyveiben.

IV. A' mostani fungens Predikátornak

1) Neve Pál István, Tanult a' Debretzeni Nemes Collegiumban. Beszélhet Deák nyelven. Tanulta az Eredeti Sidó és Görög nyelveketis. Ebben a' N. Peterdi Ekklesiában való szolgálatjának most 14dik esztendejét számlálja Isten Kegyeleméből. Az előtt szolgált a' Szavai Ekklesiában 5. esztendeig. Annak előtt a' Magyar Peterdi Ekklesiában 11 esztendeig. Annak előtt a' Szerdahelyi és Kovátsidai egyesült Ekklesiában 14. Esztendeig, a' hol kezdette a' Szent Ministeriumot 1773dik esztendőben. - Vagyon felesége - Vagynak 3. fiai, István, Dániel, Sámuel. István Predikátori Hivatalban vagyon, és ez idő szerint szolgál az Ipatsfai Ekklesiában ezen Felső Baranyai Vblis Tractusban. Dániel Nótáriusi Hivatalt visel Nemes Tolna vármegyében Györkőn nevű Lutheránus Németek falujában. Sámuel külső kézi mesterséget tanult. Vagyon 2. élő Leánya is Juliána és Katalin, Juliána ezen Venerabilis Tractusban Zalátai Predikátor felesége, Katalin még hajadon Leány.

2) Vagyon Cónonja, Josephina Resolutiója és 1791dik Esztendőben tartatott Dietának 26dik Czikkelye a' Vallás dolgában. Vagyon Liturgiája is.

3) Minden Vasárnap és Innep napokon téssen Predikátzhiót a' reggeli órákon, a' dellyesti órákon pedig a' Heidelbergai Catechismust magyarázza. Hét köz napokon Reggeli és Estvéli Imádságokat téssen.

4) Az Ur Vatsorájával leg először élni akaró gyermekeket és Ifjakat el készíti, a' Szent Gyülekezet előtt vélek vallást tétet, őket Confirmálja, a' Confirmatusoknak neveiket bé írja a' Mátriculába.

5) Adminisgrálja az Urnak Sz. Vatsoráját esztendönként 5.szor.

6) A' Szent Keresztséget a' Templomban szokta véghez vinni. Vasárnapi napokon a' Dellyesti Isteni tisztelet után a' Szent Gyülekezet jelen létében. Hétköz napokon pedig a' Reggeli könyörgés után.

7) A' betegeteket meg látogatja.

8) A' Mátriculát a' Grale Consistoriumtól ki adott Norma szerint viszi. Tisztátalan ágyból született gyermekeket még ezen N. Peterdi Ekklesiában nem keresztelt; de ha ezután olyan történik, az Annyát bé írja az Attyát pedig, ha nem bizonyos, nem irhatta bé a' Mátriculába.

9) A' Hazasulandó személlyeket háromszor publicálja Vasárnapi és Innepi napokon. A' copulattakat be írják a' Mátriculába.

10) A' Felső Királyi Parantsolatokat és a' Vble [Venerabile] Consistorium publicalt Rendeléseit inprotocollálja.

11) A' Predikátori fizetést, úgy a' mint van a' maga valóságában be írta különös arkus papirosra, a' Presbytériális személyek által subscribáltatta, és meg petsételtette a' Helység petsétjével.

12) A' Predikátori fizetést esztendönként némely Halgatók annak idejében bé adják, némelyek pedig annak idejében bé adni el mulatják, annak bé adását időről időre, sőt vagynak olyanok, a' kik esztendőre is halogatják. Vagynak mostanis számos restantiák.

13) A Predikátor Szent Hivataljához képest illendő tekintetben tartatik, a' hijjával, hogy némely Halgatók a' fizetést bé nem adják.

V. Az oskolát a' mi illeti.

a) A' mostani oskola mesternek neve Kováts András, Hatodik esztendeje miolta ebben a' N. Peterdi

Ekklesiában szolgál. Az előtt szolgált a' Somogyi V. Tractusban egy esztendeig Sz. Benedek nevű Ekklesiában. Tanult a' Csurgói Oskolában. Van felesége és egy kis fiatskaja egy esztendő és három Honapos.

b) Most jó állapotban vagyon az Oskola ház, elég tágas az oskola ház a' gyermekek számához képest. Vagyon az Oskola ház fundusán Szénának való Pajta Istállóval együtt egy fedél alatt. Tyuk ól Lud ól Sertés ól.

c) Oskolába járó gyermekek most vagynak szám szerint 30an Fiuk 19en Leányok 16on.

d) Fel járnak az oskolába nagyobb részint egész esztendőben. Télen nyáron. De kivált Nyáron által sokszor el mulatják az oskolába való fel járást.

e) A Vbile Consistoriumtól ki adott Docendi Methodus szerint taníttatnak olvasásra, Írásra, Számvetés Mesterségére Vallás Históriájára, A' Keresztyén Vallás fundamentomos ágazatira, Föld le írás Tudományára közhönségesen, különösön Magyar ország Részeinek, Vármegyéinek, nemzetesebb Városainak esméretire. A' Természet Tudományának avagy tsak kezdetire esméretire. A' Természet Tudományának avagy tsak kezdetire.

f) A' Vblis Tractus által ki rendelt Visitatori ennek az itt való oskolának, és a' szomszédságban lévő több oskolának Pál István N. Peterdi Prédikátor, és Szabó Péter N. Vátyi Prédikátor, a' kik jelen szoktanak lenni a' Tavaszi és Őszi Exameneken és ezen kívül visitálnak esztendőnként kétszer Tavaszi és Őszi időben.

g) A' Prédikátoron kívül nintsenek a' Lakosok közzül Helybeli visitátorok vagy Inspectorok.

h) A' Templomban való Praecentorságot véghez viszi az Oskola Mester Vasárnapi és Innepi napokon a' Prédikátor praescriptioja szerint, Hétköz napokon pedig a' maga tettzésin áll a' mesternek az Énekeknek választása.

i) Az Ujj Énekes könyv már introducáltatott; de még tsak igen kevés számmal lévén az Ekklesiánkban, tsak dictálás által lehet énekelgetnünk az Ujj Énekes könyv szerint.

k) Az oskola Mester Salárium a' le vagyon írva Subscribálva és meg petsételtetve a' Helység petsétjével.

l) Az oskola Mester fizetése is valamint a' Prédikatori esztendőnként annak idejében bé nem fizettetik. Vagynak mostis restantiai.

VI. Vagyon a' Helységben Bába, a' ki vagyon examinálva, Fel van esketve. A' Szülő Aszszonyok baján tud segíteni, mint ki telik egy falusi Bábától. Eljár kötelességében. A' Keresztelésben nem avattya magát. A' himlő bé óltást gyakorolja a' Vármegye Doktora.

VII. A' Temető kert elég tágas. Kerítése van. A' halottak temetésének idejére nézve ki adott Felséges Királyi Parantsolatot nehezen akarják meg tartani a' Lakosok, igen neheztelvén 48. óráig temetetlen tartani halottyaikat.

VIII. Vagyon Harangozó. El jár kötelességében mikor ithon van, A' Prédikátor szavát meg fogadja, mikor a' maga dólzára el nem vonattatik, vagy a' Méltóságos Uraság dólzára el nem hajtatik ithon tartózkodik. A' Helység vagy Vármegye munkája terhétől van szabadsága, van egyéb fizetéseis.

IX. Nintszen az Ekklesiának táplálást vagy egyéb gondviselést kívánó szegénynye.

X. Az Ekklesia nem háborgattatik a' Vallás gyakorlásában, sem földjeiben. A' Pápista Vallásra erővel nem kényszerítettik senki, sem az ő innepjeiknek meg tartására nem erőltetetik. A' Plébánus Urak a' Lelkek számának conscriptioját ez előtt egynéhány esztendővel. Kérték és kívánták, de fel nem adtuk nékiek, mostanában nemis kéri. Vagyon egy Aszszony a' Helységben, a' ki ez előtt egy néhány esztendővel a' Pápista vallásra el tsábíttatott, de az tsak hamar meg unván és meg utálván, már régtől fogva kívánna vallásunkra vissza állani; de mind eddig arra engedelmet nem nyerhetett. A' hat heti censurát, vagy informatiót kiis állotta Pétsen a' Püspöki residentiában, de mégis arra engedelem levelet nem nyerhetett. Azólta sem tartya a' Pápista vallást, sem a' mi vallásunk sorsosi közzé bé nem vétetthetett.

Le irta Pál István, Nagy Peterdi Prédikátor

[Fedőlap]

Nagytóthfalu 22 Junii 1817.

1. A' Nagy Harangon Léví Inscriptio.

2. Hétköznapi délyesti könyörgés.

+++

A' Canonica Visitatio Kérdéseire feleletek.

I. Az Ekklesia Nagytóthfalu T.N. Baranya Vármegyében, birja Mságos Grof Bathyan Antal József .
Lélekszám 579.

a) Kezdetéről, 's Fatumairól tsak annyit tudhatni, a' mennyit ezelőtt 53 esztendővel Nehai TT Csolnai András ezen Eklésiának volt Predikátora az akkori Matriculába követ kezendő jegyzésbe hagyott: Azon Predikátorok, és Mesterek neveik a' kikiről az akkori Öregek emlékeztek mikor 1764ben die 14ik Martii Csolnai András Siklósi oskolamesterségből Predikátornak hozatott a' N. Tothfalusiak közibe Predikátorok; Bihut, Ketskeméti, Mányoki, Tavaszi, Budai István, Szölösi István. NB. Ennek egy Könyve kezemre jöven Gvalter in Mathaeum, abban ilyen keze írása olvastatik; Possider Stephanus Szölösi Ecclae Tothfalvianae Parochus ex Barovia natus. A' Titulusán pedig ez olvastatik: Stephani Szölösi est ab anno 1706 die 26 April. A Tractus 1744ben tett alamisna feljegyzésébe pedig e' vagyon: Steph Szölösi Minister Nagytóthfalvensis exhibint 15 Xrucifer; Kopátsi János - e' szerzette a' Keresztelő tálat 1730, mint azon lévő methszés mutatja. NB. Az ezelőtt ki nevezett Szölösi István hol itt, hol KHarsányba szolgált, a' hol megis holt. Az előtt a' mint beszéltek az öregek a' KHarsányiak is, mint szintén a' siklósiak annak előtte az Isteni tiszteletre Nagytóthfaluba járván, azután hát hogy ekezdettek válni Szölösi István hol Tóthfalut, hol K.Harsányt kedvelte, ahol mint jobban fogadták. Kopátsi János is két izbe is volt Tóthfaluba. - ezután volt Törsök János, Sepsei, Szoboszlai János, k a' ki ezen Matriculát is szerzette Anno 1751. Kopátsi János interi malis Barátosi Ferentz ab anno 1755 ad 764. Zsolnai András ab anno 1764 ad a. 1806. - Oskola Rectorok neveik Püspöki Morses, Pataki Andr, Nagy Istv, Vári János, Horkai György, Székelyhidi Dan. 1742 tájban, Sellyebi János metint Nagy István, Barátosi János 756 Udvardi István 762 Györfi János 768 Békési Sam 778 Freyer János 781 Benedek San. 782 Örsi Mihály ki Legelsőbe kezdett a' Debretzeni Collegiumból hivatni 1784. Ugyan a' Debretzeni Collegiumból Nagy István. 1785. Ezután Csepelből hozatott Szegedi János 1788 ad 21 Julii volt tsak itten Matyba menven Predikátornak, azután Török István. Bányai Péter Halász Gábor, Moises Mihály Öri Filep László Bako Gerson, Tóth Pál, - Interimalis Gyöngyösi László, Váradi Josef, Hétzei László ki most szolgál.

b) A Templom hajdan vájogból lévén, a' toronnal egygyütt köből 1782ben épült - 1788ban pedig a' torony fellyebb emeltettven bádogg alá vétetett. - A' Templom már ez idő szerént bővítetést kívánna.

c) Az Úr Asztalához való oppertinentiák - Két bádogg kanna, egy tzin pohár - most készül egy aranyal futtatott ezüst pohár - egy aranyal futtatott tányírotska, egy tzin töl, egy fa tányér kés, 3 fehér abroszok 5 selyem takaró keszkenők in scriptio nélkül kivén egyiket, mellyen é van: Rector Szabó József vette.

d) Három harangok, egyik 4 mása 2 font - ezen Inscriptio lévén rajta; In honorem S Vincentii a Paula Sumptibus Illustrissimi Domini Comitiss Vincentii Piacsevich Quinque Ecclis fusa 1814 le fog reszeltettni - a' másik 1 mása 30 fontos ezen Irással Martinus Felth hat mich gegossen in Graz 1757. a' harmadik 95 fontos, körül rajta ez olvastattván; Johannes Fischer goss mich in 5 Kirchen 1797.

e) Szölöről contractusai, könyvei, igasság paisa, és 3. új énekes 2 régi Könyvek.

f) Három szobák, kettei jó állapotba, a' harmadik felette szűk. Két asztal, egy nyoszolyója. Az udvarhoz meg kívántató minden épületek meglehető állapotba kivén tetejeket, mellyeket hogy nem újjithattak oka, hogy fedelezetnek való gyékényt tavaly nem lehet szerezni a' jégverés miatt. A' Kamara mind szűk, mind roskadt; de az újításra már következni fog a' többi épületek után.

II. Oranizált Presbyterium van, 8 személyekből álván kik fel vannak esketve. - Itt eddig a Bírák és Esküttjei a' Presbyteriumi Hivatalra nem eskettettek.

2) Tartatnak Prfesbyterialis Gyűlések a' Predikátori háznál.

3) Ha a' bünösök olyanok, hogy morale motivumokkal kell őket bírni kötelességeikre a' Presbyterium azok által igyekezik jobbitni; ha pedig keményebb fenytéket kíván állapotjuk, áltgal adattnak a' Külső Elöljáróknak, kik ha hatalmok mértéke szerént büntethetik tselekeszik; külömben pedig a' Competens Jurisdictionak által adják.

4) A' Presbyterialis Gyűlés actái feljegyeztettnak.

- 5) Két Curatorok lévén Számadásaik esztendőnként revideáltattnak.
- 6) Az Eklésiának van 12 hold földje. Ezekből 3 hold esztendőnként a' Predikátor és Oskolamester számára kiszakasztatván, a' többi az Eklésia részére miveltetik. Szőlője is vagyon 367 barázda, mellyet hasonlóan a' Kösség mivel ezen jövedelem önkényes alamisnával nevededik.
- 7) Az Agentiale ötször publicáltatik akkor más végre semmi jel nem tétetvén ki.
- 8) A Gen. Consistoriumtól rendeltetett Objectumok publicáltattnak, a' Jegyző Könyvbe az alamisna be íródik, 's a' Predikátor jelenlétébe a' Ládába tétetik minden hijjánosság nélkül a TT. Visitationak administraltatván.

III. Lelkipásztor Rázsó Lajos. Tanult Tevelen Pápán Pétsen Debrezembe. Az Oskolás Tudományokkal egygybe kaptolt nyelveket igyekezett tanulni, azh élő nyelvek közzül pedig olvas, 's beszél Németül, Frantziául tsak olvas. Ezen Eklésiába a 10k esztendő tölti, ez előtt Bissébe 3. Belváron 9. Szerdahellybe 3 esztendőket töltvén. Feleséges, két gyermekekkel.

- 2) Canonja Liturgiája Josephina Resolutioja van.
- 3) Minden vasarnap és Innepeken tart Predikátiót hétköznapi imádságot, télen Biblia magyarázatot hetenként kétszer.
- 4) Az Úr Asztalához először járulókat Confirmálja, és be írja.
- 5) Communiót a' 3 sátoros innepeken 's új kenyér és bor alkalmatosságával szolgáltatja ki.
- 6) A' Templomba keresztel, kivévén a' sürgető alkalmatosságot.
- 7) A Matriculát a' norma szerint viszi, a' tisztátalan ágyból születteketa' szerint írván be a' mint be bizonyosodik vagy nem, kitől lett származása.
- 8) A házasulandók háromszor, és vasárnap publicáltattnak beíratván a' Copuláltak.
- 9) A F. Királyi Parantsolatok, és a' Consistorium rendelési in protocollaltattnak.
- 10) A Predikatori salarium ide van kaptsolva sub a.
- 11) A Predikátor hivatalához illendő tekintetbe tartatik.

IV. Oskolák.

- a) Rector Hénei László Debretzembe tanult 6 esztendőig, második esztendeje hogy a Collegiumból kijött nőtelen.
- b) Az oskola jó állapotba elég tágas; a gyermekek száma 50. mint az ide ragasztva Laistrom sub B. mutatja.
- c) Az Oskolások némely szegényebb sorsukat kivévén egész esztendőbe járnak. Tanittatik a Vallás annak Historiája írással számvetéssel. A T. Consistorium közelebbi végzése szerint ezután más tudományok is fognak tanittatni.
- d) Oskola visitorok TT. Hétzei Dániel és Vaghi László tsak kétszer visitálván esztendőnként; az Examenen TT Senior Úr szokot jelen lenni.
- e) Hellybeli Inspectorok ketten vagynak.
- f) Templombeli Éneklést a Rector végzi rajta állván a választás.
- g) Az új énekes Könyv introducaltatva.
- h) Salarium befizetődik ki vévén a mult mostoha esztendőt.

V. Bába van examinált esketett, érti kötelességét hivatalába eljár. a' Himlő oltás ususba van.

VI. A' Temető a' mult esztendőbe bővítettvén elég tágas, felárkolva deszka kapuval; a' sirok méllyen ásatnak, a' 48 óra obszerváltatik.

VII. Harangozó eljár kötelességébe, engedelmes, fizetése van, ment a helység terheitől.

VIII. Az Eklésiának alamisnára szhorúlt szegényei nintsenek.

IX. Gravamenei nintsenek.

Filialissa nintsen.

G 127. Nagy Vaty [Nagyváty]

[Fedőlap]

A 5a Junii 1817 Visitáltatva NagyVaty

1. A Helység Elöljárói qua Presbyterek az Ekkla hűségére fel nem eskedtek.
 2. Az estvéli nyári cultus eránt rendelést kell tenni.
 3. A' Tdő Predikátornak és Rectornak fizetése Esztendőnként be adattassék ne hogy executiot kérni, 's eszközölni kénytelenitessenek.
 4. Hogy az oskolások nyáron ha tsak reggel egy óráig is az oskolába meg jelenjenek 's tartozkodjanak /:ha annakutánna szükség lévén szüleiknek reájok haza mennek is:/ a kikre pedig szhükség nints azok az oskolában maradjanak - tudokra adattassék.
 5. A' Temetők kerítése felől a' Processualis Fő Sz. Birák a V Tractus által requiraltatni rendeltettek.
- +++

Feleletek a' Gen. Canonica Visitatio tárgyaira.

I. Az Ekklesia.

A' Mater Ekklesia: Nagy Váty, Tettes Baranya Vármegyében. A' Helységet egészen birja G:Sz:B: Herzeg Eszterházy Ő Kegyelmessége.

a) Az Ekkla mikor kezdődött, bizonytalan. A' mennyi bizonyost a' mostani öregek tudnak, ebből áll: hogy ez az Ekkla már a' Török jaráskor meg volt fundálva, de a' helység nem a' mostani helyénn, hanem a' mai ország út mellett feküdt, és nem Nagy Vátynak, hanem Nagy Városnak nevezetett. Elfoglalván a' Török Szigetvárt, a' Török Vezér az Ekklának egy nagy harangját Szigetvárra vitette, mely harangonn ez az Irás volt: Petes Péter. Ez a' harang most Sziget váronn a' Catholicusok Tornyában vagyon; de az említett név be van öntve. - A' mostani Lelki Pásztoron kívül, tsak tiz Predikátort tudnak számlálni. Oka ezen fogyatkozásnak az, hogy ez előtt mint egy ötven 's egynehány esztendőekkel, a' Templom, a' hol az Ekkla pénze, és könyvei tartattak, némely gonosztévők által kiraboltatott, 's akkor minden régi documentumok úgy elvesztek, hogy többé nyomába nem akadhattak. - Most a' lelkek' száma N. Vátyonn megyen 394 re.

b) A' Templom épült 1787. ben. Mind a' Torony, mind a' Templom fabol van készülve, - a' mostani igazítással öt hat esztendeig úgy reményljük, elszolgál.

c) Az Ur asztalához tartozó edények ezek: egy réz, és egy ón pohár, egy ón kánna, egy tárza, egy ón tányér három cserép kantsó, - két abrosz, két selyem kendő, egy selyem terítő, fejér tserép keresztelő edény. - Inscriptio egyenn sints.

d) A' Haranglábonn van két harang; egyik ötödfél mázsa, a' másik lehet egy mázsa. A' nagyonn ez az inscriptio: gegossen von Peter Veinbert in 5 Kirchen 1808. - alol: Nagy Vátyi Ekklesiáé A' kisebbenn ez az irás: Gloria in excelsis Deo. 1717.

e) Az Ekklesiának könyvei 's levele: a' Matricula, Protocollum, Curátori számadó kön yvek, és egy szöllő vételről szolló Levél.

f) A' Parochialis háznál van három szoba szenvedhető állapotban. - Vagyon az Ekklának egy nyoszolyája, két jó, és három avult asztala, két hoszszú pad. - Kamara, Istáló vagyon meglehető állapotban. - Óllak is vagynak türhetőek.

II. Az Ekklesia helybeli igazgatása.

1) Az Ekkla igazgattatik egy mostanában organisalt Presbyterium által, mely áll a' Bíróbol, és az ő Eskütt társaiból, Curatorbol, és az Ekklához felesküdt hat személyekből. Választatnak a' nép gyűlésében, és ha a' Lelki Pásztor által a' választott személyek alkalmatosloknak találtatnak, ő általa a' Templomban feleskettetnek.

2) Presbyterialis gyűlések tartatnak Vasárnaponn a' parochialis háznál.

3) A' presbyterialis gyűlés a' czégéres vétkekben löket elő hivatja, dolgaikat megvizsgálja, érdemek szerént inti, feddi, testi büntetéssel is értet, sőt, ha kénytelen, azh Ur asztalától eltiltja, a' megjobbultakat pedig felszabadítja. Most czégéres vétkekben élők, 's excommunicatusok nintsenek.

4) A' Presbyterialis Gyűlés actái feljegyeztetnek. 1813dik tol fogva, - Feljegyzi azokat a' Predikátor.

5) Curator vagyon. Számadása Új esztendőkor revideáltatik.

6) Az Ekklesia jövedelme áll 1/2 sesso földnek hasznából, melyet a' Kegyelmes Uraság a' Templom

szükségére méretni méltóztatott; és, azon négy kapás szhőllőnek terméséből; melyet az Ekkla a' maga pénzénn szerzett. Ezen felyül hordanak a' jobb lelkű Halgatók pénzbeli alamisnát az Isten ditsőségére. - Egyéből az Ekkla jövedelmét szaporítani, úgy láttzik, hogy nem lehet.

III. A' Charitativumok a' Alamisnák.

á. Az Agentiale publicáltatik esztendőnként ötször, - akkor más jel nem tétetik ki.

â. A Gen Consistoriumtól rendeltetett objectumok, publicáltatnka.

ã. Az Alamisna a' Curator jelenlétében, 's ugyan ő általa számoltatik fel, a' Predikator által pedig mindjárt akkor beiródik. - A' pénz, van az Ekkla Ládájában a' Parochialis háznál, a' kulcs pedig áll a' Curatornál.

ä. Mind az Agentiale mind más alamisna hijjánosság nélkül administráltatik Nagy Tiszt Senior Urunknak a' Senioralis Visitatiokor; - De még eddig Quietantia és Contraquietantia nélkül.

IV. A' Lelki-Pásztor.

1) A' Lelki Pásztor neve: Szabó Péter, - tanult a' Pápai Collegiumban, végzette Tanulását a' Jenai Academián. - Beszélhet deákul, és Németül, olvashat frantziául, és görögül 's még valamit Zsidóul. A' NVátyi Ekklában most tölti az ötödik esztendőt, - ez előtt szolgált három esztendőig az Okorági Ekklában, a' hová a' Gombai GenConsistoriumban rendeltetett. - Feleséges, - van egy fia és egy leánya, - tart egy papi árva leányt is.

2) Canonja, Liturgiaja, Josephina resolutioja van.

3) Vasárnapokonn és Innepekben predikál, Vasárnap délután Catechisatiot tart, - hét köz nap könyörgést tesz.

4) Az Ur asztalához legelőször járulni akarókat, minekutánna az oskolában előre elkészítették, már két esztendőből jogva a' Templomban confirmálja. - a' Confirmatusok nevét be szokta írni.

5) Az Úrvatoráját esztendőnként ötször administrálja, úgy mint a' három sátoros Innepekenn, uj kenyérkor, és uj borkor.

6) A' Keresztelést a' Templomban viszi véghez, - ha tsak éjjel halál révinn lévő kisdedet nem hoznak.

7) A' betegeteket, ha hivattatik, meglátogatja.

8) A' Matriculát, a' GenConsistoriumtól kiadott norma szerint viszi. A' tisztátalan ágyból származtak után, feljegyzí, hogy azok törvénytelen ágyból születtek, a' gyermek attyát akkor írja bé, ha az megjelenvén, a' gyermeket magáénak lenni megesmeri.

9) A' házusulandokat háromszor és pedig vasárnapokonn publicálja, - hét köznap nem. - A' copuláltattakat beírja.

10) Mind a' fels. parantsolatokat, mind a' Ven. Consistorium publikáltt rendelkezéseit improtocolálja.

11) A' Predikatori Conventio külön papirosra le van írva.

12) A' Predikatori Conventio sem esztendőnként egészen, sem annak idejében bé nem adódik. A' honnan, már egyszer kéntelenítettünk a' Ven. Tract. Consistorium engedelmé mellett a' Kegyelmes Uraságtól executiot kérní; de mind e' mellett is vagyon tavalyi sőt harmadévi restantia.

13) A Predikátor külsőképpenn alkalmas tiszteletben tartatik ugyan; de, hogy szent hivataljához illendő tekintetben tartatna; azt, magának való haszontalan hízelkedés nélkül nem állíthatja. Ennek okát az emberek éretlenségén kívül talán abban kereshetni, hogy kéntelen volt némely olyan abusosokat elrontani, melyeknek pártfogói magok az előljárók voltak, - vagy talán abban is, mivel a' pásztorok módja szerint beszédeti szokott lukma, a' halgatóval a' maga papját szolgájának lenni gondoltatja.

V. Az Oskola.

1) A' Rector neve: Harkátsi Jósef, - tanult Patakonn és Losontzonn. Itt most tölti a' második esztendőt. Ez előtt szolgált Turonban, és Belvárdonn. - Feleséges, van egy gyermeke.

2) Az oskola épülete most jó állapotban van, és a' gyermekek' számához képpest elég tágos.

3) A' Tanulok számát a' Catalogus előadja.

4) Egész esztendő által nem járnak mindnyájan fel, hanem tsak télenn; - Szinte lehetetlen hogy mindenkor járjanak a' falusi szüléknek szélyel vonattatása miatt.

5) A' Consistoriumtól kiadott methodus szerint, tanítódnak a' Vallás Fundamentomira, Vallás Historiára, írásra, olvasásra, szhámvetésre, éneklésre, könyörgése.

6) A' Ven. Tractus által kirendelt Visitor Tiszt. Aszszessor Pál István úr. Visitál esztendőben kétszer. Az Examenen mindég jelen van.

- 7) A' predikátor mellett helybeli Inspectorok vagynak ketten.
- 8) Az Éneklést elvégzi a' Rector, - az énekválasztás a' maga discretiójára és okosságára van bízva.
- 9) Az Új Énekes könyv introductáltatott; de mivel még csak kettő van, a' fogyatkozásokon diktálás által segítünk.
- 10) A' Rector salariuma fel van külön papírosra jegyezve.
- 11) A' fizetése meglehetősen beadott a' Predikátor sürgetésére; csak némely zselléreknel maradt kinn valami restantia.

VI. A' Bába examinálva és felesketve van a' Tettes Vármegyén, - nints reá semmi panasz, - nem kereszstel. A' himlő oltás felől gondoskodik a' Tettes vármegye, küldvén orvost processusonként a' Helységekbe a' mentő himlő beoltására.

VII. A' Temető elég tágas; de az árkolása nem jó, kiritése 's kapuja nints. - A' sírok elegendő mélyen állnak. - A' Temetésre nézve a' felséges Királyi parancsolat, a' Lelki-Pásztoron való sok alkalmatlankodás mellett is, megtartatik.

VIII. Harangozó van. Kötelességében eljár, - engedelmes. A' fizetése: 6. H.-4.kila búza, 2. akó bor, - a' helység terheitől szabad.

IX. Olyan szegények, kikről az Ekkla kéntelenítetne gondoskodni, még eddig nem találtattak.

X. Az Ekklának Gravamenei nintsenek, és a' mostani Predikátor olyan dolgokat nem említhet, melyek vallásunk szabadságának akármi módon praepreindiciumára lehetnének. Egyenlőre állítják az Elöljárók, hogy 1791. től fogva semmi inuizruet a' Catholicusoktól nem szenvedtek.

Filia.

A' Filiának neve: Kacsóta [Kacsóta]. Földes Ura az, a' ki Nagy Vátyé. - A' részünkről való Lelkekszáma: 117.

- a) Temploma nints. - Egy lakos házában tévesen a' NVátyi Rector könyörgést, a' TractConsistorium rendelese szerint minden hétben egyszer. Predikációra feljárnak NVátyra.
- b) A' Predikátor halottat papolni jár le.
- c) A' Predikátor fizetésében mennyiben concurrál, a' Conventio előadja.
- d) Oskola nints építve; hanem egy értelmes Molnárnénak adott a' Ven.Tractus arra engedelmet, hogy a' két gyermekeket tanítsa. - A' Tanulók számát a' ÚjCatalogus mutatja. - Exament a' predikátor előtt adnak.
- e) A' Filia járván fel NVátyra Innepeken és Vasárnapokon, a' Rector oda prédikálni menni nem köteleztetik, hanem könyörgést tenni.
- f) A' Mester salariuma le vagyon írva külön papírosra.
- g) A' filialisták közül a' Materbeli Presbyteriumban két személy vagyon, kik felesküdték.
- h) Van alkalmas Catholica bába. A' mi kisdedeinket nem kereszтели.
- i) Temető vagyon jó állapotban.
- k) Gravameneik, hálá a' Mindenhatónak! - nintsenek.

Jegyzette Szabó Péter mk. fungens Predikátor ki is magát Fő Tisztelendő Uram atyai jó indulatiba alázatos tisztelettel ajánlja. - NVágy, die 29a May. 1807.

G 128. Okorág

[Fedőlap]

Okorág d. 8a Junii 1817.

1. Tanuló Ház építtessen.
2. A' Dézma nyomtatásból esett búzának árja a' falu Ládájából tétetott az Ekkla Cassájába.
3. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.
4. Kevés Restantia.
5. Mester Pajtája.
6. Monos Okoriak Leányait Oskolába nem járatták.

7. A' Filiabeliek a' Presbyterséget nem vállalják.
 8. A Filia Temetője kerítettlen.
 9. MonosOkor Filia az egy Kaszás Rétet el-fogta, ígérvén helyette egy Szekér Szénát.
- +++

A' Fő Tiszteletű Püspök Ur Canonica Visitation Tártyazo Kérdéseire tett Feleletek.

I. Az Ekklesiá.

Mater Ekklesiá neve Okorág Tekintetes Somogy Vármegyébe birja Grof Bathiány Antal Ö Nagysága
Lelkek száma 372.

a) Ezenn Ekklesiának kezdetéről Documentomai nem lévén semmit hitelesen állítani nem lehet. Mind az a' mit tudhatunk tsupa Tradition áll. Hogy t.i. egy ez, az ezen Vidéken lévő leg régibb Reformáta Ekklesiák közzül. Eleinte a' Helység ott feküdt holott most a' Kender földek vagynak azaz a' mostani Okorágnak Téli napnyugoti része felől /:nevét vette az Okor Folyótól, melynek egy Ága a' Falut Keleti és Déli oldalról mossa:/ Az előbbi Okorág Templomával együtt a' Ráczok által fel prédáltatván 's égettettvén, e' mostani helyen újra megtelepítettett. A' holott is Az Ekklesiá megfundálodván, tsendes békességbe virágzott 1746ik esztendeig a' mikor is Junius Honapba /:a' napja bizonytalan:/ az egész Falu, Templom minden Parochialis épületekkel egyetembe, gondatlanságból tamadott tűz által hamuvá tétetett; és ekkor, ha mi Documentumai lehettek az emésztő tűznek füstí közhött örökre elrepültek.

Ki volt az első Predikátora ezenn Ekklesiának, 's hányan eddig az ideig bizonyosan nem tudhatni. Igaz ugyan hogy egy elvetetett mint egy két tenyéryi darab papirosotska, egy néhány itt szolgált Predikátoroknak neveiket, de minden Chronologiai jegyzés nélkül, hagyta emlékezetbe. Első ezenn papiroson Somodi Péter, de hogy ezen Ekklesiának és első Predikátora lett volna kételkedem avagy tsak azért is: mert ugy tetszik mintha a' már többszer említett papiros felüről elvolna metzve. Azon Foliántotskán lévő Predikátoroknak neveiket feljegyzette T. Kováts András az Okorági Ekklesiának 1766tól fogva 1772ig volt Predikátora. Kiis azon jegyzés szerént Fizekilentzedik: onnan számlálván pedig lefelé e' mai napig a' Nyoltzadik munkálkodik az Urnak e' Helybe lévő Örökségébe. Ha hát fellyebb nem mehetünk is; ezen Ekklesiá régiségét eléggé próbállyák azonn 27. Predikátorok kiknek Neveik esmerettségére eljuthattunk. - Az égés után.

b) A' Templom újra fel építettett Fából és sárral tapasztott sövényből, melynek fedele Gyékénnyel kötött vala. Meg ujjittatván a' Templom 1786ba Zsindel alá vétetett; ismét 1815be újra meg Zsindeleztétvén mostanság jó állapotba van.- Torony nem létét haranglábotska potollya.

c) Az Ur Asztalához tartozo edények 's készületek: Három réz gombokonn álló réz fülű, rezes fedelű 71/2 Ittész nagyobb Kanna - Egy és fél Ittész réz ajaku kisebb talpas Kanna - Két réz Pohár egyik sima, gerizdes talpú, másik gerizdes, belől Czinnel futtatott, és egy Czin Tányér. - Ruha félék: Megygy szín Tafota Abrosz réz Csípkével körül. - Vászón Stráfos abrosz kék fonállal Sávolyos fehér abrosz - Fekete selyem keszkenő veres széllel - Dikta keszkenő. Viselt rósa szín Keszkenő, buja vászón sodort selyemmel ki varrot Keszkenő, ismét hasonló, keszkenő varrással varrot keszkenő, egészen kivarrot keszkenő, vászón kendő.

Kereszteléshez való készületek: Rezes fedelű keresztelő bádóg Kannátska, ismét egy cserép Kanna, egy cserép fehér Tányér - Rósa szín selyem keszkenő, kék szélű fehér keszkenő.

d) A' Haranglábonn van egy 84 fontos Harangotska ezen Inscriptioval: Johnnes Fischer Coss. Mich. in 5 Kirchen 1790.

e) Az ekklesiának Könyvei állanak: Két régi, és két új Énekes Könyvből, két Matriculából az egyik kezdődik az éges után valo esztendőbe 1747 19 Febr. le jön az 185 eszt. 23. Febr: Ezt követi az Újj Matricula 1805. 7. Apr: Ezen Matricula Magába foglallya a' Születtek, Házások, és Holtak Neveit. Van egy Jező Könyve, melly szerződött 1805. mellyben feljegyeztetnek a' Felséges, és az Ekklesiái Felsőség által ki adott, 's adando Ekklesiákat tárgyazóú Parantsolatok. - Végre az Ekklesiái Gondviselők Számado Könyve.

f) A' Parochialis Házba vagynak két Szobák meglehető állapotba. ebben van az Ekklesiának egy Nyoszolyája, egy Asztala, két hoszszú világos kékre festett Szék, egy avult Könyves Théka. Van Kamara és Istálo Pajta, Olak türhető állapotba.

III. Az Ekklesiá Helybeli Igazgatása.

1) Organizált Presbyterium van, melly a' múlt 1816ik eszt. Febr: 18kán állittatott fel, a' midön közönséges

vox által választottak azok nyoltzan kik kegyességekről; az Isten ditsössége mellett való buzgoságokról esmeretesekek voltak; és a' közonséges Isteni tisztelet végezetével a' Templomba az egész Gyülekezet hallattára fel eskettettek. és

2) Az időtől fogva ha valamelly dolog, vagy környül állás kívánja Presbyterialis Gyűlések a' Parochialis Háznál tartatnak Vasárnaponként, más napokon a' Presbyterek külső foglalatosságai által elvonattatva lévén.

3) A Presbyterialis Gyűlés a' Czégéres vétekben élőket, versengő és egymástól külön lakó Házásokat, a' közonséges Isteni tiszteletet nem gyakorlok, a' haratartókat kéri inti feddi, és ha ezek sikeretlenek volnának azoknak meg jobbitásokra keményebb eszközökhöz is nyúl. - Illyenek voltak de most nintsenek.

4) A' Presbyterialis Gyűlés Actai fel jegyeztetnek.

5) Az Ekklesiának ez előtt egyéb Jövedelme nem volt azonn tsekélységen kívül mellyett a' Halgatók közzül a' buzgobbak pénzben önként ajándékoztak az Isten ditsösségére és a' Vasárnaponként való publikatziók melly is esztendőnként mintegy 35 Forintra ment; de a' mult 1816ik esztendőől fogva, a' Predikátornak sokszori erős sürgetései után a' Dézma nyomtatás, mellynek haszna addig az ideig a' Falu Cassájába tévődött, az Ekklesiának állandoul által engedtetett. - Hogy még másbol lehetne nevelni az Ekklesia Jövedelmét nem látjuk.

III. A' Charitativumok vagy Alamisnák.

á. Az Agentiale Ötszer publikáltatik esztendőben, és semmi más végre akkor tányér más akármelly Jel nem tétetődik ki.

â. A' Generale Consistoriumtól rendeltetett Objectumok is publikáltatnak.

ã. Az alamisna fel számláltatik a' Predikátor Gondviselő és Ekklesia Eskütjei jelen létebbe, 's azonnal fel irodván tétetik az Ekklesia ládjába, melly a' Parochialis Háznál, a' kultsa pedig a' Gondvislőnél áll.

ä. Mind az Agentiale mind minden alamisnak minden hiánosság nélkül Nagy Tiszt. Esperest Urnak a' Canonica Visitatio alkalmatosságával Contraquietantia és Quietantia mellett administraltatik.

IV. A' Lelki Pásztor.

1) Dúss Sámuel. Oskolai futását kezdette a' N. Körösi Oskolába, végezte a' Debreczeni Kollegiomba. Beszél Magyarul, Deákul, Olvas Németül, Görögül, valamennyire 'Sidoul is. Ebben az Ekklesiában való szolgálatját kezdette 1815. 24ik May. Az előtt szolgált nyoltz esztendeig T. Várkonyonn Tettes Heves-ismét két esztendeig Czegléden Tettes Pest Vármegyébe. Felesége és öt Gyermekai vagynak.

2) Cónonja, Liturgiája, Josephinae Resolutioja van.

3) Minden Vasárnapokon, és Innep napokon Predikatziót tart, dél után Catechizál. Hétköz nap Imádkozik.

4) Az Ur Asztalához először járulni akarókat Confirmálja.

5) Az Úr Vatsoráját esztendőnként Ötször administgrálja.

6) A' Keresztelést a' Templomba viszi véghez, hanem ha a' Kisded élet halál közt van.

7) A' betegeket meglátogatja.

8) A' Matriculat a' T. Consistoriumtól kiadott Norma szerént viszi. Ha ne talám tisztátalan ágyból való születés történne így Improtocollálná: N.N.nek törvénytelen Ágyból született N. Fiu vagy Leány.

9) A' Házasulandokat Vasárnapokon háromszor Publikálja a' Copuláltattakat be írja.

10) A' Felsőges Királyi Parantsolatokat, a' Consistorium Publikát rendeléseit improtocollálja.

11) Sub A' lehet látni: A' Prfedikátori fizetés 's földek leírását.

12) A' Predikátori fizetés rendszerént bé adodik annak idejébe. Igaz ugyan hogy ez idő szerént az esztendő mostohasága miatt Restantia van ki; de tsak valamelly kevés, külömben is élhetetleneknél.

V. Az Oskolák.

a) Oskola Rector Szentiványi Mihály. Tanult a' Ketskeméti Oskolába 1816k esztendőbe Maiusba hozodott ide vissza Matyból, holott 3 esztendeig szolgált az előtt szolgált Dantsházán 4. - Túronba 6. - Okorágon is 6 esztendeig Feleséges és 3. Gyermekai vagynak.

b) A' Rectori Ház /:melybe vagynak az Ekklesiának egy Asztal, két hoszszú feketére festett szék, egy nyoszolya:/ és a' Gyermekek Klasszissa türhető állapotba vagvynak, ámbár a' Gyermekek száma tágassabb Klasszist kívánna, Kamarája meglehető Pajtája végső pusztulásba van.

c) Oskolába járnak fiu Gyermekek Okorágiak 19. Monosokriak 9. Leányok Okorágiak 10. Monosokriak,

ha szinte számossan vagynak is, engedetlen 's kegyetlen szüléik nem járatták a' több rendbeli megintés után is.

d) Az Oskolás Gyermekek Télen Nyáronn feljárnak.

e) Taníttatik az Olvasás, 'Soltárok, Imádságok, Irás, Vallás Historiája, Vallás Rövid summája.

f) A' V. Tractus által kirendelt Visitatori ennek az Oskolának T. Lévái István Duss Sámuel. esztendőbe kétszer Visitálnak az Examenen megjelennek.

g) A' Predikátor mellett, kik az Oskolát közelebről Visitálják vagynak 2. Inspectorok.

h) A' Templomba való éneklést a' Rector elvégezi, vigyázzván a' kijelelt énekekre, 's versekre. Az ének választás maga discretiojára hagyatik; ámbár ottan ottan az alkalmatossághoz képest a' Prédikátor praescribál mit énekellyen.

i) Az Új Énekes Könyv introducaltatott rész szerint hogy egészen nem lehetett oka: az Új Énekes Könyvek nem szerezhette azoknak szűk volta miatt.

k) Lehet Látni sub B. A' Rectori fizetést.

l) A' Rectori fizetés rendszerént idejébe be adodik; most ugyan az idő mostohasága miatt Restantia van ki.

VI. Examináta 's fel esketett Bába van, hogy az Aszszonyok baján segíteni ne tudna azeránt senkinek panaszszát nem hallottam; hogy pedig kötelességében eljár és nem keresztel bizonyos.

VII. A' Temető elég tágas a' Falu Népeességéhez képest, és most már be is van kerítve a' Sírok mélységének áshatását a' föld árja határozza, Gyakorta egy rész mélysége alig van már víz fakad bele. - A' Temetés idejére nézve pedig a' F. Királyi Parantsolat szorossan megtartatik.

VIII. Harangozó a' Rector, a' Predikátornak nem kis hátra maradásával, 's ezért fizet néki minden Okorági Gazda egy D. Lábat.

IX. Az ekklesiának oly szegénnye, kiről gondoskodni kellene nints.

X. Az Ekklesiának Gravamenei nintsenek ez egyen kívül: Hogy a' Meltóságos Uraság a' fellyebb való időkbe mindenkor, a' Belső Személyek szhámára megkívántató Tüzi Fát minden Vaxa nélkül engedte; hanem már négy esztendeje, hogy a' mennyit a' Belső Személyeknek adnak a' Lakosok; ugyan annyit kíván a' Meltóságos Uraság is hogy számára vágjanak.

Okorág Filiája.

Monos vagy Monás okor [Monosokor]. Nevét vette az Okor Folyótól mellynek Partján napkeletről hosszába fekszik, és az onnan volt Malomtól. A' Malmot ugyan is ezenn a' részen Monának nevezik /:innen Monár:/ Monos vagy Monás okor hát azt teszi: Malmos okor. De a' melly Malmot a' Tettes Vármegye, minthogy a' Vízét Okorágnak tetemes kárával nagyon fel tartoztatta, ez előtt egy néhány esztendőkkkel elhányatta. Birja Herczeg Eszterházy Miklos Ö Excellentiája. Fekszik Tettes Baranya Vármegyébe. - Lelkek száma 147.

a) Oratoriuma meg lehető állapotba van. Haranglábon mintegy 50 fontos Harangotska ezen In scriptioval: Gloria in excelsis Deo 1741.

b) A' Predikátor minden héten Könyörgést tenni ki megy kétszer; ugyan annyiszor a' Rector is a' Fő Tiszt. Gen. Consistoriumnak Ketskeméten 1812. 4ta May hozott rendelése ellen: pedig meg történik nem egyszer, sem kétszer, hogy hogy kétszer háromszor is ki fárad a' Predikátor egymás után úgy, hogy Könyörgés tétel nélkül kéntelen vissza jönni, nem lévén senki az Oratoriumba a' kivel együtt Könyöröghessen.

c) Lehet látni sub A. mennyibe concumál a' Filia a' Predikatori fizetésben.

d) Láthatni sub B. Mater Ekklesiába járnak Oskolába.

e) Vasárnaponként és Innep napokon Okorágra járnak Isteni tisztelet végett.

f) Lehet látni sub B. A' Rector Salariumát.

g) A' Filialisták ámbár több izbe sürgettettek légyen is a' Materbeli Presbyteriumba lenni nem akarnak.

h) Examinata 's Felesküdt Bába van, nem Keresztel.

i) Külön Temetőjük van, de a' mellyet a' Predikátornak gyakori intései után is rosز karba tartanak.

k) Gravamenei nintsenek.

G 129. Old

[Fedőlap]

Old 27 Junii 1817.

1. Olak és a Nagyharsányban lévő pintze rossz állapotban vagynak, ablak rostély vasak nintsenek.
2. Dézma nyomtatás.
3. Canon kívántatik.
4. Hétköznapi dellyesti könyörgés.
5. Prédikátornak sok restantiája, borra nézve 4 esztendőre.
6. Tiszteletbe a' Predikátor nem tartatik.
7. Az Oskola nem elég tágas.
8. A' temetőn sok rés, és kapu nélkül.
9. Alternativa engedtetik nekik, hogy vagy az authenticall conventio és régi mod szerént fizessék a' fát vagy 12 öl keményt adjanak, v. 18 puhát.
10. Rétet idejébe nem kaszálják, áldomást kívánnak: holott a Conventióba arról szó nincs.
11. Két Leánytól Lukma nem fizetődik.

+++

A' Canonica Visitatio Tárgyára tett Feleletek: Oldi Predikátor Mészár János által Anno 1918. die 9e Junii.

I. Mater Ekklesia Old: Tekintetes Nemes Felső Baranya Vármegyében Helység. Birája Méltóságos Galanthai Groff Eszterházi János Kazhimir Cs: K. Kamarás, és Mária Theresiai Katona Rend Vitéze.

a) Itt az Oldi Pusztán, a' Máter Ekklesia kezdődött 1730 tájján. Fatumai ezek voltak. Egy régi Matriculában ezeket találtam feljegyezve, a' mellyek szorol szhora így vagynak. A' Török idején az Oldiak a Dráva mellett közel laktak, akkor lévő Predikátorjaik ily névvel nevezettek. Máté Pap, András Pap, Ilka Pap. Ez a Dráva mellett volt Lakhelyek Pusztája Ujj tonak nevezetett. Ezt a Pusztát Ujj Tót a' sok árvizek miatt oda hagyták, kijjébb jöttek lakni, és ezt csak Ujj tonak nevezték. Ennek az Ujj Tonak 21 Ház Lakosai voltak: a' kik név szerint így következnek. Palkóék, Domján János Mikloska, Ferencz, Lukács Istok, Kiss Dávid, Kati Ferencz, Kati János, Kati Mihály Kati Miklos, Sárga György Harkányi Ferentz Ilka Mihály Csóri Péter, Kati István Ferentz Boldog Bencze, Bangr, Posa Mátyás Gilvan Mihály, Darni Bálint Darni György Mártva Miklos Toth Mihály. Volt egy kis tsengettyőjük harang helyet azzal éltek. Veterányi Grof birta. Templomok volt, a' Cathedra egy odvas tölgy fábol állott. Ezeket így bizonyítja Öreg Ilka András, Ujj Ton a' Predikátorok ezek voltak Püspöki István Püspöki Moses Ketskeméti Gergely, Kásádi Ábrahám Halasi György Csizmány Gergely Szaváti János Pátkai János.

Ujj Ton lakhelyekről az Oldi Pusztára erővel Csákány nevű Ispány által ki hajtottak: a' ki Beremenyben lakott. Nem akarván engedelmeskedni, Csákány Ispány Ujj Ton házaikat fel égettette. Pátkai János Predikátor az Oldi Pusztára Halgatoival ki jött, Fövényből volt az első Templomok. Pátkai János Predikátor itt meg holt. Utánna Predikátorok ezek voltak. Csengeri János Tecszi Ferencz Sz. Benedeki András Rimai János Gulácsi Sámuel ismét Rimai János. Három Templomok volt, az egyik sövényből, a' másik Vályógból, de ez a' vájogból épült Templom magában le dült. Mind ezeket így bizonyítja ugyan Ilka András.

b) A' harmadik vagy a' mostani Templom épült 1782 év termés kőből és téglából: Predikátor Ráso Mihály idejében. A' Torony épült 1786, éget téglából. Mind a Templom, mind a' Torony jó állapotban van. Ráso Mihály után Predikátorai ezek lettek: Pátkai N. Sándor 1787 Horváth Pál 1792 Turos Pál 1809: Mészár János 1812ben rendeltetett. Matriculája 1753tól fogva van. A' Lelkek száma 394.

c) Az Úr Asztalához ezek tartoznak. Egy nagyobb és kisebb bádóg Kanna, egy tizin Pohár; a' mellyen ezek a' betűk találtatnak G.M.T.I. 1734ben készültek. Egy Zöld Tafota, Sávolyos és más fehér Abroszok. Egy tizin Tányér egy fejeér gyolts Keszkenő, Szőnyeg a' melly az asztalon áll. Veres Matrapátz nagy Keszkenő, mely a' Keresztelő edényt fedezi.

d) A' Toronyban van két Harang; a' nagyobb két 2. Mása 30 font 1783ban készült Gretzban. Ez az Inscriptio van rajta, LALESIIUS FELT HAJ. Mich gegossen in Graz. Az Ujjtoi Ref. Ekklesia öntette a' maga Költségén 1783ban. A' kisebb Harang egy Mása 14 font, a' mellyen ezeket lehet olvasni. SALESIIUS FELT HAT MICH gegossen in Graz 1791.

e) Levelei nintsenek. Három Újj Soltáros Könyve van. Protocollumai. Az elsőben a' meg

Kereszteltetteknek és a' meg Holtaknak Neveik irattatnak bé 1808tol fogva. A' másodikban az Ekklesiának Számadásai Actai Jövedelme, és Költsége. A' harmadikban a' Felséges Királyi Parantsolatok, Superintendentiale és Tractuale Mandatumok iratnak bé 1809től fogva.

f) Három Szobái, jó állapotban vagynak. Nyoszojája nints Asztala kettő egy hosszú Karos Széke. Kamara Istálló jó állapotban. Olak is vagynak, de rossz állapotban. Azh Ekklesia Pintzéje nagy Harsányban a' legrosszabb állapotban; a' mely gondatlanságok miá, mostanában is két ako boromat el lopták rossz Pinczéjéből. Semmivel nem gondolnak; rossz építők 's építettők.

II. Az Ekklesia Helybeli Igazgatása.

- 1) Van. öten vagynak Az Ekklesia Házánál köz meg egygyezéssel választattnak; a' Templomban a' Gyülekezett előtt a' Prédikátor által fel Eskettettnek.
- 2) Tartattnak, Vasárnap reggeli Isteni Tisztelet után, az Ekklesia Házánál.
- 3) Meg inti, öszve békélteti, meg feddi. Nintsenek.
- 4) Fel jegyeztettnek a' Predikátor által.
- 5) Vagynak. Számadásaik minden esztendőben revidealtattnak. Az Ekklesia Esküttjét, Biro és annak segedjei, a' Köz rendek közzül is neháyan.
- 6) Van, a' Dézma buzából, de csak akkor mikor az Uraság által engedi: a' magok adakozásából. Nem lehet semmiből.

III. A' Charitativumok vagy alamisnak.

- á. Publicaltatik 5ször esztendőben, és akkor más végre. Persely Tányér nem tétetik.
- â. A' Gen: Consistoriumtol rendeltetett objectumok publicaltatnak.
- ã. A' Curatorok jelenlétekben; akkor mindjárt be irodik a' Predikátor által. A Curatorok keze alatt van.
- ä. Administraltatik minden jíjjánosság nélkül, mind az Agentiale, mind minden más Alamisna. A' Predikátor és a' Gondviselők minden Alamisnákat el készítenek; a' Predikátor által adja, Tisztelendő Senior Ur az által adattakrol az Ekklesiat quietalja.

IV. A' Lelki Pásztor.

- 1) Mészár János. Debretzenben: Deakul, Németül; Magyarul, Frantziaulis olvasni. Ebben az Ekklesiában 5 esztendőktől fogva. Lusoki Ekklesiában. Feleséges, gyermekei nintsenek.
- 2) Canonja nints, Liturgiaja, Josephina Resolutioja van.
- 3) Minden Vasárnapokon és Innepekben tart Predikatziot: délután Catechizatiot, Hétköznapi Imádcságot.
- 4) Confirmalja; a' Confirmatusok Nevét be írja.
- 5) Administralja esztendőnként az Ur Vatsoráját öt alkalmatossággal.
- 6) A' Keresztelést a' Templomban viszi véghez.
- 7) A' Betegeket meg látogatja.
- 8) A' Matriculat viszi a' Gen. Consistoriumtol ki adott Norma Szerént. A' tisztátalan ágyból születetteket így írja be. Ha bizonyos és önként a' gyermeket el fogadott Apja nints, akkor csak az Anyának és a' gyermeknek Neveiket írja be. p.v. Filoczi Susának tisztátalan ágyból született leány gyermek, Kereszteltetett Susánnának. Ha pedig az Apa a' Predikátor előtt, a' gyermeknek tőle való származásáról vallást tesz; önként magáénak esmeri, akkor az Apja Nevét is be írja.
- 9) A' Házasúlandokat háromszor publicalja; három külömböző Vasárnapokon. A' Copulattattakat be írja.
- 10) A' Felséges Királyi Parantsolatokat, a' Consistorium publicalt Rendeléseit Improtocollalja.
- 12) A' Prédikatori Fizetés esztendőnként be nem adodik. A' mult esztendőre Buza restantia 34 Kila; Bor restantia négy esztendőre 40 ako.
- 13) Szent Hivatalához illendő tekintettben a' Predikátor nem tartatik. Ha fizetését kéri 's kéreti a' Gondviselők által boszszankodnak fenekednek, idejében be nem fizetnek. Ha terem u. m fizetek, ha nem terem nem fizetek várjon. Borért vizet, buzáért többnyire Szemetet, rosta allyát fizetnek. Találtatott olyan, a' ki a' Predikátor és az egész nép hallattára így szollott: a' ki meg fogadta a' Papot fizessen néki. A mult Esztendőben annyi Kenyeret sem adtak a' Predikátornak, a' mennyivel Házát fel tarthassa. Maga pénzén vett buzával kell élni 's Házát fel tartani: maga 'soldján kell szolgálni.

V. Az Oskolák.

- a) A' Rector Czégény András. Ketskémén tanult. Szengyörgy Naptol fogva van ebben az Ekklesiában.

Ez előtt volt N. Peterden, Oldba, Vaiszloba, Kiss Csányba, Búdósfán, Dantsházhán, Manyba, Piskibe, Szavába. Feleséges, hat 6 Leány Gyermekai vagynak.

b) Az Oskola épülete meg lehetséges állapotban van. Az oskola a' gyermekek Számához képest nem elég tágas.

c) Az Oskolában járó fiu gyermekek száma 18; a' Leány gyermekek száma is 18.

d) A Gyermekek az oskolában egész Esztendőn által nem járnak. Mihelyt a' munka idő elől jő, a' Szülék gyermekeiket az Oskolából ki kapkodják. Ha egy nap oskolában van, más nap oda haza. Télen is el maradnak az Oskolából ruhátalanságok miatt.

e) A' Tudományok, a' Consistorium által ki adatott Methodus szerint taníttatnak.

f) Ennek az Oskolának a' V. Tractus által ki rendelt Visitatori, Haraszti Predikátor Tisztelendő Assessor Héczei Dániel, és Manyi Predikátor T. Vágo László Urak. Visitalnak kétszer Esztendőben, Tavasszal és Ősszel. Az Examenen jelen vagynak.

g) Helybeli Inspectorok a' Predikátor mellett vagynak.

h) A' Templomban való Éneklést a' Rector el végezi. Az Ének választás nem egy átaljában magán áll, hanem többnyire a' Predikátor praescribálja mi énekeltecsék.

i) Az Újj Énekes Könyv nen Introductatott. Azért u.m. hogy ők nem tudnak mijeit venni.

l) Hejánosság nélkül idejében be nem fizetődik. Azh el ment Mesternek sok restantiaja maradt.

VI. Bába van, meg van examinálva, felvan esketve, az Asszonyok baján tud segíteni. Kötelességében eljár; nem Keresztel. A Himlő oltás dolga így van. Minden harmadik Esztendőben a' Ts Ns Vármegye ki küldi a' Ts Vármegye Chirurgusát; a' Szülék gyermekeikkel a Biró házához parantsoltatnak: a' hol a' Ts Ns Vármegye Küldője végben viszi a' maga Operatioját. A' Predikátor előre meg kérettetik, hogy a' született Kisdedek Neveit adják ki a' Matriculabul, vagy a' kik még be nintsenek oltva, 's ki adják.

VII. A' Temető elég tágas; de rossz gondviselés alatt van. Kapu rajta nints; Széltire bele mehet a' jóság. Máskor is ugyan de különösen a' jelen való Esztendőben igen sok károkat tettek benne; meg etették, sertéseikkel felturatták. Régi sáncza ugyan sok sürgetésem után imit amott meg van igazítva; de még is sok rés találtatik rajta: minden nap is tesz ki benne a' kárt. A' sirok elegendő mélyen ásatnak. A' Királyi Felséges Parantsolat, a' Temetés idejére nézve meg tartatik. Harangozo

VIII. a' Mester kötelességében eljár; a' Predikatornak engedelmes: fizetéséhez van kötve a' harangozás.

IX. Az Ekklesiának Szegényei nintsenek.

X. Az Ekklesiának Gravamenei nintsenek. A' Vallás gyakorlásában Isteni tiszteletében, Földjeiben nem háborgattatik. Nintsenek. A' Catholicusok Innapjeik meg tartására nem erőltetnek, sem a' Processio járásra. A' Tiszt. Plebánusok a' Lelkek Conscriptiojának ki adását nem kívánják.

G 130. Piskó

[Fedőlap]

Pisko 11 Junii 1817.

1. Hétköznapi délyesti könyörgés.

2. A' temető imigy amugy van beárkolva; a' Filiának új temetője van de nints még felárkolva.

+++

A' Canonica Visitatio Targyaira való Feleletek.

I. A' Piskói Mater Ekklesia van Tts Ns Baranya Vármegyében a' Helységet bírja a' Ts Ns Pétsi Káptalan.

a) A Piskói Mater Eklésia kezdete az éltesebb Halgatok szava szerint esik mint egy 1724döl esztendőre. A' fatumai bizonytalanok. a' Lelkek száma 394. Mig a' Tolerantia fel nem állott távol a' Helységtől éppenn a' Temető mellett az ugy nevezett Baski Pusztánn volt egy fábol tsinált, szalma tetejű Templom s oda jártak ki a' Piskóiak a' Zaláti Kemsei, Lúzsoki filiálistákkal együtt. Be jövénn a' Tolerantia építődött a' mostani fa Templom 1782dik Esztendőbenn. Meg lehetséges állapotban van.

b) Az Ur Asztalához tartozik két badog Kanna, készült 1805ben. Egy Bor osztogató Pohár Ónbol. Egy

keresztelő tál tzinből és abban egy keresztelő fedeles kantsó tzinből. Egy kenyér osztogató tányér ónból: Az Úr Asztalánn állani szokott egy fehér abrosz és egy selyem keszkenő. Két fehér abrosz a' Ládábann, egy kamestuk keszkenő, egy slaer keszkenő, egy veres szélű asztal kendő, egy Betegekhez hordatni szokott veres viseltes fél selyem kendő. Bor alá való szűtt keszkenő, egy kartony keszkenő, egy kisedd varrott tarka keszkenő, egy pamuk veres keszkenő. Mind ezek pedig közösök a' Kemsei filiálistákkal.

c) Az Ekklesiának a' Jegyző Könyvekenn kívül semmi más könyvei, Levelei nintsenek.

d) A' Parochialis Házbann van két szoba, harmadik az Oskola, meg lehető állapotbann. A' Szobákba találhatik egy Nyoszolya, három asztal, öt karszék, négy fogas, Kamara, olak, Istálló meg lehető állapotbann.

II. Az Ekklesia Helybeli igazgatása.

- 1) Organizált Presbyterium vagyon: melly áll az esküdt embereikenn kívül negy Presbyterből és négy Curatorból, a' kik a' betsületesebb emberekből szoktak az Ekklesia által választodni, és Hivatalokra fel eskedetni.
- 2) Presbyterialis gyűlések tartatnak leg inkább Vasárnap délutánn a' Parochialis Háznál.
- 3) Botrankoztató életűek a' mostani Predikátor idejében még nem voltak, most sintsenek.
- 4) A' Presbyterialis Gyűlés actait ha meg érdemlik feljegyezi a' Predikátor.
- 5) A' Curatori számadasokát esztendő véginn renvidealja a' Localae Presbyterium.
- 6) Az Ekklesia Jövedelme gyűl az Isten ditsőségére való adakozásból. Ezenn kívül az Uraság buzáját a' Helység minden esztendőbe elnyomtatja résziből, s ennek a' Haszonnak fele a' Helységé, fele az Ekklesiáé szokott lenni, másból nints, nem is lehet Jövedelem.

III. A' Charitativumok vagy Alamisnák.

- á. Az Agentiale publicáltatik ötször esztendőnként, mindenkor Communio alkalmatosságával; a' midőnn az adakozásnak egyedül tsak az Agentia az Obiectuma.
- â. A' Gen. Consistoriumtól rendelt obiectumok publikáltatnak.
- ã. Az alami'snát meg számlálja a' Locale Presbyterum, beírja a' Predikátor, tartatik az Ekklesia Ládájábann.
- ä. A' Charitativumok hűségesenn administráltanak Nagy Tiszt. Senior Urnak. A' Quetantia és Contraquietantia még eddig nem volt szokásbann.

IV. A' Lelki Pásztor.

- 1) Gelle Ferentz. Tanult Debretzenbenn. Németül tud egy keveset. Most tölti ötödik esztendjét az Ekklesiábann. Detsenn volt Interimalis másfél esztendeig. Nőtelen.
- 2) Canonja, Liturgicája, Josephina Resolutioja vagyon.
- 3) Vasárnapokon, Innepekbenn predikáll, delutánn kátékizál. Hétköznapi könyörög.
- 4) Az Ur Asztalához először járúlni akarók confirmáltatnak s be iroznak.
- 5) Az Úr Vatsorája administráltatik ötször egy esztendőbenn.
- 6) A' keresztelés rendesenn a' Templomba esik.
- 7) A' Betegek ha kívánják meg látogattatnak.
- 8) A' Matriculábann a' Gen. Consistorium Rendelése observáltatik. fattyú Gyermekeket tudtomra még nem kereszteltem.
- 9) A' Házasulandok publicáltatnak háromszor, tsak éppenn Vasárnap. A' Copuláltattak be írónak.
- 10) A' Felső Királyi Parantsolatok inprotocolláltatnak.
- 11) A' Predikatori fizetés más papirosra van írva.
- 12) A' Predikatori fizetés meg lehetősenn bé fizetődik. A' restantia szenvedhető.
- 13) A' Predikátor illendő betsületbe tartódik.

V. Az Oskolák.

- a) A Gyermekek Tanítója maga a' Predikátor.
- b) Az óskola alkalmatos.
- c) A' Gyermekek vagynak 24enn.
- d) Télen Nyáronn fel járnak.
- e) A' tanításra nézve a' Genr. Consistoriumtól ki adott Norma observáltatik.

- f) Oskola Visitátorok Kis Csányi Predikátor 's Tract. Assessor T.T. Kontra Istvan Úr és Bogdasai Predikátor Tettes Németh Dániel Úr. Visitálnak kétszer egy esztendőbenn.
- g) Helybeli Visitatori az Oskolának a' Presbyterek és Curatorok.
- h) A' Cantor maga a' Predikátor.
- i) Az Újj Énekes Könyv introducáltatott.
- k) A' Didactrum más Papirosra van írva.
- l) A' Didactrum be fizetődik a' restantia szenvedhető.

VI. Examinált Bába van. fel van esketve. A' Mesterségét érti. Hivatalábann el jár, nem keresztel. A' Himlőoltás virágzik.

VII. A Temető alkalmas, imigy amugy fel van árkolva, a' sirok jó mélyenn ásatnak, a' 48 óra observáltatik.

VIII. Harangozó van. kötelességébenn el-jár. A' Predikátornak engedelmes, fizetése van, és a' Helység terheitől immunis.

IX. Az Ekkle'siának különös szegénnyei nintsenek.

X. Az Ekkle'siának semmi Gravamenei nintsenek.

XI. A' Filialis Ekkle'sia Kemse. Birja a' Pétsi Tts Ns Káptalan. A' Lelkek száma 190.

- a) Temploma Oskolája nints: a' Gyermek a' Materbe járnak.
- b) A' Filiába ki megy a' Predikátor minden Hétenn kétszer.
- c) A' filialistak ugy fizetnek mint a' Materbeliek.
- d) A' filiába tsak Halott felett tartódik Predikatzió.
- e) A' Didactrumot is ugy fizetik a' filiálisták, mint a' Materbéliek.
- f) A' filialisták között van két Presbyter és két Curator.
- g) Bába a' filiábann is van, alkalmas, nem keresztel.
- h) A' filiának külön Temetője volna, de még most fel árkolva a' Materrel egybe temetkeznek.
- i) Gravamenek nintsenek.

G 131. Rád

[Fedőlap]

Ráád 13 Junii 1817.

1. Templom nem a' legjobb állapotban cessált.
2. Oskolaház kívántatik.
3. A' Kémény, Istáló igazítást kíván.
4. A' Külső Elöljárók Presbyterséget mind eddig nem válaltak.
5. Hétköznapi dellyesti Könyörgés.
6. A' Predikatori fizetés amaga idejébe egyesztendőbe sem adatik be.
7. Temető már holtesttel tele.

Tar Dávid Presbyterséget nem vállalván el-küldetett.

+++

Rádból

Azonn publikált Kérdésekre való tellyes Feleletek, mellyeket Fő Tisztelendő Superintendens Báthori Gábor Ur, Canonica Visitatioja alkalmatosságával minden lelki Pásztortól, a' Tárgyakra nézve kötelesen meg kívánt.

I. Az Ekklesiára nézve.

Ráad. Mater Ekklesia Tettes Ns Baranya Varmegyében fekszik. a' Helységet birja Groff Battyáni Antal Ő Méltosága, a' Maga Siklosi Dominimaban.

- a) Ez az Ekklesia mikor kezdődött nem bizonyos; hanem hogy 139. esztendőktől fogva, név szerint Kik

voltak? és hány esztendeig szolgáltak benne Lelki Pásztorok, arra bizonyos Datum találhatik a' Matriculában. - Fatuma egyéb nem volt, hanem hogy Korossal, mint Filiájával együtt szinte, megboldogult Ildik József Császárrá való tételéig, az Házassultaknak eskettetéseikért, és a' Keresztelésért, a' Bodonyi Plebánus Uraknak is fizetett. - A' Lelkek száma benne 497.

b) A' Templom, Torony nélkül, mikor épült nem bizonyos. De hogy 1770be Néhai Felsőes Királyné Aszszonyunk Mária Theresia kegyelmes engedelméből, néhai T. Lelki Pásztor V. Berky János Ur alatt Schnalki Károly Asztalos által meg ujjíttatott, a' Templom Menyezetén lévő Inscriptio mutattya. - Matériájára nézve a' Templom, vastag fa talpából, és karókra font sövényekből áll; még pedig nem a leg jobb állapotban.

c) Az Ur Asztalához tartozó Edényei ezek: Egy 5. ittész bádog fedeles Kanna; egy 2. ittész forma ón Kanna, és még egy Tötség forma kerek talpon álló bádog ivo pohár. Takarói az Asztalnak- egy setétkék, fehér és piros színnel strafolt selyem keszkenő; egy veres virágos selyem keszkenő; egy világos kék selyem keszkenők, - meg még egy cifra szőr Matrácz.

d) A' Harang Lábon állanak két Harangok. A' nagyobbik 187 fontos - Vétetett 1797dik esztendőben. - a kisebbik 111. fontos - egy sokkal régibb Harangból, 1800dik Eszdőbe készítettett. Mind a' kettőn ez az egy Inscriptio találhatik: Johannes Fescher Goss Mich in S. Chirchen.

e) Azh Ekklesiának semmi Levelei nintsenek. Könyvei pedig - a' Matricula; a' Protocollum; a' Jegyző Könyv, ismét egy Inventarium.

f) A' Parochialis Házban Két szobák, mellyek közül - a' kisebbik iskola helyet szolgál - türhető állapotban vagynak. Nyoszolyái nintsenek. Két kisdud fenyő fa deszka asztala; egy pár fa karszéke, két fal mellé való fekete padja vagyon az Ekklesiának. A' Házhoz tartozó Kamara, Istallo, Pajta, Olak, igazítást kívánnak.

II. Az Ekklesia Helybeli igazgatására nézve.

1) Organizált presbyterium vagyon, és áll Két szeméjből, a' külső Elöljárók által választatnak, - fel is esketnek.

2) A' Presbyterialis Gyűlés, majd minden Vasarnap meg jelenvén a' Presbyterek a' Parochián, mind annyiszor megesik; de még is igaz értgelembe csak akkor végezhetünk, mikor esztendőben egyszer vagy kéttzer, a' Külső Elöljárók is, igen nagy erőltetéssel közöttünk meg jelennek; a' kik azután a' végzésnek végre hajtásában sem a' Presbytereken sem a' Curatorokon segíteni nem akarnak.- ez az oka, hogy ez a' régi Ekklesia tellyességgel előre nem mehet.

3) A' Presbyterialis Gyűlés, a' Czegéres vetkekben előket, a' Versengőket, a' közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlok, a' harragtartókat meg feddi, vagy pedig ha a' szükség azt kívánja, keményebb fenyítéssel is meg- büntetik. Most egy pár Hitnélkül együtt élő bűnösök vagynak az Ekklesiába. Az egyik penzionatus obsitos Katona; a' másik egy Helybeli özvegy Asszony - a' Katona a' penziojárul; az aszszony a' katonarol lemondani nem akar. Ez a' két személy pedig együtt élvén felette nagy botrányozására vagyon az Ekklesiának. -

4) A' Presbyterialis Gyűlés actai, ezen fojo esztendőben kezdődtek fel jegyeztetni: azt eddig meg nem engedvén a' Külső Elöljárók.

5) Curator van kettő, Dekány is kettő. Ezeknek számadásaik minden esztendőben revidealtatnak, mind a' külső mind a' Belső Elöljárók által.

6) Az Ekklesiának Jövedelme, vagy a' rendes adakozásból vagyon, a' melly felette csekélység; vagy az Méltóságos Uraság Buzája nyomtatásából; semmiből másból a' Jövedelmet nevelni nem lévén alkalmatosságunk.

III. A' Charitativumokra vagy Alamisnákra nézve.

á. Az Agentiale minden esztendőben publicaltatik ötször, es mindannyiszor, semmi más végre, semmiféle tányér, - vagy jel ki nem tetetik.

â. A' P. Consistoriumtól rendeltetett objectumok is publicaltatnak.

ã. Az Alamisna fel számláltatik a' Curatorok jelenlétekben; és mindgyárt be is íródik a' Lelki Pásztor keze által.

ä. Mind az Agentiale; mind minden más alamisna, minden hijanosság nélkül, a' Tractualis Nagy érdemű Tisztviselőknek, a' V. Tractus Protocollumát a' Lelki Pásztor és Curátor subscribálván, administraltatik.

IV. A' Lelki Pásztorra nézve.

- 1) Azh én nevem Paksi Jóseff. tanultam a' Ns. Debreczeni Collegiumban. - Magyarul, Deákul, Németül olvashatok, és beszélhetek is. - Ezen Ekklesiában most töltöm a 14dik esztendőt - az előtt a' Mártfai Ekklesiába szolgáltam 3. esztendeig. - Feleségem vagyon. - vagyon 4. férfi gyermekeim, és egy Leányom.
- 2) Canonom, Liturgiám, Josephina Resolutiom vagyon.
- 3) Minden Vasárnapokon, és Innepekben tartok Predicatiot, dél után Catechisatiot, - Hétköznapi Imádságot.
- 4) Az Ur Asztalához először járókat Confirmalom, a' Confirmatusok nevét be is irom.
- 5) Az Ur Vatsoráját esztendőnként ötször administralom.
- 6) A' keresztelést, hatsak rendkívül való szükség nem kívánnya más helyen, mindenkor a' Templomba viszem véghez.
- 7) A' Betegeket, hanem ragado a' nyavalya, meg látogatom.
- 8) A' Matriculát, a P. Consistoriumtól ki adott norma szerént viszem; a' tisztátalan ágyból születetteket, mint törvénytelen ágyból születetteket úgy irom be.
- 9) A' Házasulandokat 3.szor publicallom, - rendesen Vasarnapokon; de ha a' szükség kívánnya Hétköznapon is - a Copuláltattakat be irom.
- 10) A' Felsőges Királyi Parantsolatokat; a Consistorium publicalt Rendeléseit improcollallom.
- 11) A' Predikátori fizetést, úgy a' mint van a' maga valóságába, más árkus papirosra sub Littra A. tellyesen le irtam.
- 12) A' Predikátori fizetés esztendőnként soha sem adodik be a' maga idejébe. Restantia most tsak Buza 22. kila vagyon.
- 13) A' Predikátor nagyobb részint, szent Hivatalához illendő tekintetben tartatik.

V. Az Oskolára nézve.

- a) Rector nints, hanem a' Lelki Pásztor maga tanit.
- b) Oskola sints; hanem Nyárba az Udvaron, Télbe a Parochia kis Háznak egyikébe nyomorognak a' gyermekek.
- c) Oskolába járó fiu gyermekek 15en Leányok 14en vagynak.
- d) A' Nyári nagyobb munka tévő időt ki vévén oskolába jának egész esztendőben.
- e) A' Tudományok mellyekre tanittatnak ezek: olvasás, énekle, Vallás, Historia. Kis tükör, számok, Imádságok, Írás.
- f) A' Tractualis Oskola Inspectorok Paksi Josef, es Oláh Sámuel Rádi és Korosi Lelki Pásztorok. Minden esztendőben kéttzer visitálnak. A' hol Rector van az Examenen jelen vagynak.
- g) Helybeli Inspectorok vagynak.
- h) A' Tanitói fizetés Minden gyermektől v.1. forint egy Csibe.
- i) Az ujj enekes Könyv nem introducaltathatott a népek tehetetlensége s akaratossága miatt; de még is Innepeken dictálva abbul énekeltek.

VI. Examinált és fel eskütt Bába vagyon, az Aszszonyok bajain tud segiteni, Kőtelességében eljár; Nem Keresztel.

VII. A himlő be oltás, ez előtt 5. esztendővel gyakoroltatott; azolta semmi hire sints.

VIII. A Temető meglehetős ki terjedésű ugyan, de már holt testekkel tömve van. - A' sirok illendő melyen asatnak s a Temető rosszszul van be kerítve. A' temetésre nézve a Királyi Felsőges parantsolat meg tartatik.

IX. Harangozo vagyon; a' kötelességében el jár; engedelmes a' Predikátornak. A' Ekklesia fizet neki 10. forintot, és egy pár botskort. egyéb aránt a' Predikátor tartya eledellel és ruházattal.

X. Az Ekklesiának szegénnyei vagynak; de azokrol belső kötelességből nem gondoskodnak.

XI. Nintsenek az Ekklesiának semminémű Gravamenjei. A' Bodonyi T. Plebánus Ur ugyan, ez előtt mint

egy 6. esztendővel próbálta a' Lelkek Conscriptiojanak ki adását meg kívánni; de az illendő feleletet meg értvén, azt többé nem sűrgette.

Ki adta Rádba 1. Junii 1917.

Paksi Jóseff mk Helybeli Lelki Pásztor.

G 132. Rónádfa és Hernádfa

[Fedőlap]

Rónádfa, és Hernádfa eggyesült Ekklesiák d. 8a Junii 1817.

1. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.

2. Parochialis Ház újjonnan való építtetése.

+++

A Canonica Visitatióra való Feleletek.

I. Az Ekklesia

Mater Ekklesia Rónádfa, vagyon Ttts Ns Baranya Vármegyében, a' Helységet birja Nagy Msgú Hertzeg Eszterházy Miklos.

a) Mater kezdett lenni 1790dik esztendőben 24a Maji; Az előtt Filia vólt, Metskéhez tartozott. Első Oskola Mesterjek, mint PraeOrans vólt Szobonyai István bé hozatott 1787ik esztendőben, Második Horváth Mátyás, bé hozatott 1790ben 3dik vólt Bányai Péter. bé hozatott 1794ben, 's 1796ban cessált a' PraeOrantia.

b) Vagyon Talpakra fából, sövény oldalú, tarka deszka menyezetre, körül fal kar, és fa Cathedra, gyékénnyel le kötött tetejű Torony nélkül való Templomotska, épült 1792ik esztendőben. A' végiben van egy kamara.

c) A' Templomban van Ur Asztala fenyő fából kék testékre, az Allyában pléh alatt tartatnak a' Sakramentumokhoz tartozó edények és Ruhák. A' Keresztelő edény egy vén bádóg Tál, 's ahoz való bádóg orros Kantsoska bé fedetik egy tarka szélű fehér kettős keszkenővel. Az Ur Vatsorájához szolgáló edények: Kenyérnek egy tserép Tál, és egy Ón Tányér. Bornak ött ittzés Bádóg Kánna, és egy Bádóg Pohár. Ruhák: Egy fehér kotzkás avítt Abrosz; egy veres tarkájú karany keszkenő, egy veres szélű kotzkás fehér keszkenő; egy veres, apró fehér virágú egész selyem Keszkenő; egy zöldes szélű, virágos láng színű selyem keszkenő; egy nagy kotzkás szélű, kerek virágú pamuth Keszkenő; egy nagy világos kék, Tafotából készült, a' két végén sárga sik tsipkés terítő Abrosz, és egy fél selyem Keszkenő. Az Ur Asztala mindenkor bé van terítve egy darab Kartonnal, és egy nyomtatott régi vászony abroszotskával.

d) Egy, de négy támasszal gyámolított, 's le zsindelezett tetejű Vén Haranglábon áll egy harang ilyen írással 1785 IOHANNES FISCHER COSS MICH IN 5.KIRCHEN 70 lb.

e) A' Templomban van egy pléhes Persely.

f) Van egy fedél alatt két szoba, deszkázott, egy konyha, egy Öles Classis, egy Kamara. A' szobákban van két festetlen rossz fenyő Asztal; két rossz fogas, három festetlen öreg karszék, egy festett karos Szék, két hitván hosszú karszék, 's az Ekklesia Pénz tartó Ládája, és egy jó lakat. Haszon vehetetlenek, N yoszolyák, aszta láb, köny v tartó, talás etc. Egy fedél alatt Pajta, és Istálló; magló, és hizlaló s.v. sertés ólak, és egy tyúk ól.

II. Az Ekklesia Helybeli igazgatása.

1) Presbyterium van, mely áll hat személyből, közönsége voksal választattak.

2) Presbyterialis Gyűlések tartatnak Vasárnap a' Parochialis Háznál.

3-4) A' Presbyterialis végezesek fel jegyeztetnek.

5) Curator van, Számot ad: az Ekklesia jövedelme áll a' Publicatiokból, önként való adakozásokból, melyet nevel a Dézma nyomtatás.

III. A' Charitativumok v. Alamisnák.

á. Agentiale esztendő által ötször publicaltatik, és akkor semi tányér, vagy Persely más végre ki nem tétetik.

â. A' Generale Consistoriumtól rendeltetett Objectumokis publicáltatnak.

ã. Az Alamisna a' Curátor, és Esküttek jelenlétében olvastatik öszve, mindjárt akkor bé irodik, a' Curator

a' Ládába téski, 's a' kúlsát el viszi.

ä. Mindenek a' szerént administráltatnak, a' mint be jön, a' N. tiszteletü Senior Ur kezéhez visitatiokor.

IV. A' Lelki Pásztor.

- 1) Körössy Jóseff, tanúlt a Debretzeni Collegiumban, Magyarúl, Deákúl beszéll, a' Görögöt tudja olvasni. E' folyó esztendőben jött ezen Ekklesiába ez előtt szolgált Betzefán 8. esztendőig; az előtt Vejtiben. Feleséges, Öreg Annyát, és Árváit tartja.
- 2) Vagyon Canonja, Liturgiája, Josepina Resolutioja.
- 3) Vasárnapokon, és Innep napokon predikáll, dél után Catechizál, Héti Köz Nap könyörgést tesz.
- 4) Az Ur Asztalához először járulókat confermálja, 's be írja.
- 5) Esztendőnként ötször szolgáltatja ki az Uri Sz. Vatsorát.
- 6) A' Keresztelést a' Templomban viszi véghez.
- 7) A' Betegekhez el megyen.
- 8) A' Matriculát a' G. Consistoriumtól ki adatva Norma szerént viszi, a' tisztátalan ágyból születetteket bé írja hogy tisztátalan ágyból születtek.
- 9) A' Házasúlandókat Vasárnapokon hirdeti még pedig háromszor, mind a' hirdetés, mind a' Copulatio napjait a' Copuláltattak neveikkel bé írja.
- 10) Minden Currenseket improtocolál.
- 11) A' Predikatori Fizetés Sub Sra A adnectaltatik.
- 12) A' Predikatori Fizetés bé adását ígérk.
- 13) Meg eddig illendő betsületét megadták.

V. Minthogy sem Rector, sem Praeceptor nintsen, az Oskolát maga viszi a' Predikátor a' szerént a' mint fel járnak a' gyermekek. Most van 8 fiú, 8 leány. Visitorok Tiszteletes Dús Camuel és Lévai István Urak. Kétszer szoktak visitálni; a' Kántorkodástis töbnyire maga viszi a' Predikátor, hól a' régi, hol az Újj Énekes Könyvből.

VI. Bába van; Himlőt ólta a' Ns Vármegye Chyurgussa.

VII. A' Temető meg lehető tágas, körül van árkolva, a sirok alkalmassan ásatnak, 48. órára temettetnek.

VIII. Harangozó van, és tsak a' harangozás kötelessége, fizetése 30. napi robotnak kiszolgálása.

IX. El nyomorodott szegények nintsenek.

X. Gravamenek nintsenek az Ekklesiára nézve.
Ronádfában van Lélek 206.

Filia

Filialis Helység Hernádfa, vagyon Ttts Ns. Baranya Vármegyében, a' Helységet birja Msgos Gróff Batthyáni Antal Joseff.

a, b) Minthogy tsak nem egy Helység Ronádfával, Vasárnap, Héti köz Nap a' Ronádfaiakkal egy Templomba járnak.

c) Annyit fizet, mint Ronádfa.

d, e, f) Gyermekeik, leányaik Ronádfai oskolába járnak.

g) Közzülök két Presbyter van.

h) Bábájok egy a' Ronádfaiakkal.

i) Egy Temetőbe temetkeznek a' Ronádfaiakkal.

k) Gravamenek ezeknek sints.

Van benne lélek 49.

G 133. Sámod

[Fedőlap]

Sámod 13 Junii 1817.

1. Oskolaház építtessen tsak kés szobája lévén a' T. Urnak.
- 2) Communiókor tsak az Agentia publicáltasson egyedül.
3. Hétköznapi déli, lyesi könyörgés.

+++

A Canonica Visitatio szerént való feleletei a' Sámodi Eklésiának.

A' Sámodi Eklésia, Mater, birja a' Kamara, vagyon T. N. Baranya Vármegyében

- a) Sámod, mikor lett Mater Eklesiává, azt nem tudják, mitsoda fátumai voltak? Semmi irás nints rola, és így nem tudjuk fatumait. A' Lelkek száma 227. Lelkek.
- b) Vagyon Templom, és Torony, a' Templomnak fundamentoma kőből, falai téglákból, Torony, téglákból építettek, épült a' Templom, a' Toronnyal együtt 1812k Eszt.
- c) Az Úr Asztalához tartozó edények ezek.
1. Egy bátok Kanna. 2. Egy ón Pohár. 3. Egy tzin tányér. 4. Két fehér abroszok, fellyül terítő egy selyem abrosz. Keresztelő edények. egy fehér tál, egy kis Kanna rézből, az edényeknek semmi inscriptiojuk nintsen, és egy szhőnyeg az asztalon.
- d) A' Toronba két harangok vannak, a' nagyobb harang két mázsa, és tiz font, a' kisebbik, 70 font. A' nagyobbikon ezek a' betük vannak: N.G.E.R.A I.N.S.K.I.R.C.H.E.N.A.N.N.O.N.B.E.T.R.U.S.W.E.
1802k A' kisében ezek: G.L.O.R.I.A.I.N.E.X.T.E.I.S.I.S.A..D.E.O. 1728. Eszt.
- e) Az Eklésiának egy Énekes Könyve vagyon a' Templomba; és a' Consiliumrol, resolutio a' felől; hogy a' Sámodi Eklésiának, tizen öt Ől fa minden esztendőbe ki adodik. Az Eklésiának, két Matriculái, és két Jegyző Könyvei vagynak.
- f) Egy szoba vagyon, a' másik szoba pedig iskola, nyoszolya egy sints. Asztal kettő vagyon, egyik új, a' másik ótska, az első házba, két hosszú székek vagynak; avultak, kamra vagyon, istállót most készíték, árnyék szék vagyon, és ólak vagynak.

A' mi illeti a' Helybéli igazgatást.

- 1) Vagyon Presbiterium, hat személyek vannak, és fel vagynak eskettetve.
- 2) Tartunk Gyűlést a' Parochialis Háznál, hol vasárnap, hol hétköznapi.
- 3) A' káromkodokat a' Biró büntetni szokta, a' versengők, Templomba nem járok meg intatnak, azoknak a' Házásoknak dolgokat a' kik együtt nem laknak, a' T. Szolga Biró Úr végzi el.
- 4) A' Presbiterialis actai feljegyeztetnek, a' Predikátor jegyzi fel.
- 5) Vagynak két Curatorok, ezeknek számadásai minden esztendőbe revidealtatnak, a' Presbiterialis személyek is jelen vannak.
- 6) Jövedelme az Eklésiának, tsak ez, hogy mikor az Úr Vatsorájával élnek, akkor adakoznak, És ha az Uraság búzáját részéből el nyomtatják.

A'mi az alamisnákat illeti.

- á. Publicaltatik az Agentiale ötször, és az Eklésiának közönséges szükségei, mert így volt parantsolva meg boldogult T. Senior Uramtól.
- â. A GConsistoriumtól rendeltetett objectumok publicaltatnak.
- ã. A' Gondviselők jelen letekben számláltatik fel az alamisna, bé irodik mindjárt, a' Gondviselő keze alatt vagyon.
- ä. Administraltatik az agentiale, mind az alamisna, aſ N. Collegiumoknak, Legatus Deákoknak, és más szegényeknek.

A' mi a' Lelki Pásztort illeti.

- 1) A' Neve Gál Péter, a' N. Debretzeni Collegiumba tanult, deákon olvashatok, két esztendeig vagyok ebben az Eklésiába, az előtt szolgáltam Ronádfán, Botykába, Matyba. Csarnótán, másodszer meg házasottam, meg halván gyermekeim mind; meg halt Feleségem, mostani Feleségemnek három árvái vagynak, kiket én tartok.
- 2) Vagyon Canonom, Liturgiam, Josefina Resolutionom.
- 3) Mind Vasárnapokon, mind Innepekbe Predicatiót tartok, délután Catechisatiót mondok; hétköznapi imádságokat.

- 4) Az Úr Asztalához, először járulni akarokat confirmálok, és confirmatusoknak Neveiket béirom.
- 5) Az Úr Vatsorája, esztendőnként ötször administraltatik.
- 6) A' Keresztelést a' Templomba viszem véghez, nem a' házba.
- 7) A' betegeket meg látogatom.
- 8) A' Matriculát, a' GConsistoriumtól ki adot Norma szerént viszem. tisztátalan ágyból, itt senki még nem született.
- 9) A' Hazasulandókat, három meg különböztetett Vasárnapokon publicalom, és béirom a' copuláltattakat.
- 10) A' Felséges Királyi Parantsolatokat, a' Consistorium publicalt rendelkezéseit, improtocolloalom.

A' mi illeti az Oskolát.

- a) A' gyermeket magam tanitom az Oskolába.
- b) Az Oskolának Háza, a' gyermekek számokra nézve is, nem eleggé tágas.
- c) Hogy hányan légyenek az oskolába járó, mind gyermekeknek, mind leányoknak számok? a' Catalogus meg fogja mutatni.
- d) Az Oskolába járó gyerkeke, tgsak azok járnak fel nyárban, a' kiknek a' Szüleik othon; hasznokat nem vehetik.
- e) Én, a Consistorium által ki adot Methodus szerént tanitanék; de nem akarják azokat meg venni, hanem a' mely könyveik vagynak gyermekeknek, a' Szülék azt mondják, azokból tanuljanak.
- f) Tiszteletes Páki István és Tiszteletes Oláh Sámuel Urak, és esztendőbe kétszer szoktak visitálni.
- i) Az új Únekes Könyv introducaltatot, ha kaphatnánk?

VI. Vagyon Bába, fel vagyon elkettetve, és a' gyermekeikbe a' Szülék; beléjük oltatnak.

VII. A' Temető elég tágas, bé vagyon kerítve, a' sirok elendő mélyek; és a' temetésre nézve, a' F. Királyi Parantsokat, stricte meg tartatik.

VIII. Vagyon harangozó, kötelességébe el jár, engedelmes a' Predikátornak, fizetése vagyon, de a' Helység terheitől szabadsága nintsen.

IX. Az Eklésiának egy szegénye vagyon, és gondot viselünk róla.

X. Az Eklésiának gravamenei nintsenek. p.o. Nem háborgattatik az Eklésia, a' Vallás gyakorlásában, Isteni tiszteletben földjeiben. Nintsenek olyanok, 'a kik a' Catholica Vallásra: akármely szin alatt kényszerítenének, sem a' Catholicusok innepeik meg tartásokra nem kényszerítenek, és a' T. Plebánusok, a' Lelkek conscriptiójának adását nem kívánják.
Sámodon, a' Püspöki Canonica Visitatio vol: 1817h Esztendőnek, Juniusnak 13k napján Gaal Péter Predikatorságában.

G 134. Siklós

[Fedőlap]

Siklós 22 Junii 1817.

1. A' Parochialis ház, de különösen a Muzeum teteje újítást vár.
2. Borsos István három esztendő óta Feleségétől külön Lakván m.u. sem Presbyterium, sem Külső városi Magistgratus nem birhatta az együtt lakásra, a T. Consistorium a Ts Vármegyére adja.
- 3) A' buza fizetés esztendőnként nem szokott befizettetni tellyesen.
- 4) Gyermekek tsak télen járnak oskolába.
- 5) Siklósi Reformata Eklésia Közrendeinek nevekbe egy Levél nyújtatott be, mellybe mostani Predikátorok T. Kossa László elmozdítását kérik. Melly Írás a' Presbytereknek eleikbe terjesztettvén, nem tsak el nem esmerték azt a' KözrendKérésének lenni; hanem e' mellett kijelentették, hogy egydül Tobi János Berki János, és a' fenn említett Írást beadó Nagy János légyenek, a' kik az Eklésia békességét zavarják.

+++

A' Siklosi Reformata Mater Ekklesia van Ttts Ns. Baranya Vármegyébe. Siklos városát birja Méltóságos Grof Battyani Antal ö Nagysága.

Mikor kezdődött a' Siklosi Reformáta Mater Ekklesia, mivel semmi documentumaink nintsenek, végére járni s meg határozni nem lehet. Nehai b.e. T. Karantsi János Ur, aki 1758ban lett Siklosi Predikator, akkori Superintendens Fő Tiszteletű Virág Szőnyi Mihály ur parantsolattyára , igyekezett, az ebben az Ekklesiában szolgált T. Predikatorok neveiket, szolgálattyaiknak esztendeivel együtt ki nyomozni. E végre a leg öregebb emberektől tudakozódott, kiknek neveik, életeknek idejével együtt fel vagynak jegyezve: de fellyebb 1672nél nem emlékeztek.

A' mi fatumait illeti, semmi különösről nem emlékeznek. Templomaikra nézve szenvedtek némely méltatlanságokat. Nevezetesen 1744be fábol ujj Templomot kezdetek építeni: de mikor már fent állott, a' Tekintetes Ns Vármegye le vágatta azon az okon, hogy nagyobb volt valamivel mint az elébbeni templom. Ekkor hát fojamodtak egyenesen ditsösséges emlékezetű Felseges Maria Theresiához, s Méltóságos Grof Battyáni Lajos közben járása által nyertek is engedelmet:de a melyet a' Ttts Ns Vármegye még 1749ben adott ki. Mivel pedig ez, a le vágatott templom fáiból építettett, sokáig állando nem lehetett. 1766ban ujra engedelmet nyertek másnak; de tsak az előbbe Templomnak formájára való építésére; ezt 1772ben reparálták, és ez tartott 1791dik esztendejig.

A' mostani Templom épülni kezdett 1791ben, köből bolthajtásra, el végeztetett 1806ban. Tornya is köből van.

Az Úr asztalához tartozo edények ezek:

1) Három tzin kanna. A' leg nagyobbra ezek vagynak reá metzve: A' Siklosi Reformáta Ekklesiáé. Ao 1775. die 7a Junii: Joannes Karantsi.

2) Egy aranyozott, más ismét ezüstözött poharak.

3) Egy arannyal meg futtatott tányér.

4) Két tzin tányér.

5) Harom fehér abroszok.

6) Egy himzett veres abrosz.

7) Egy felső fehér terítő arany himzéssel és betűkkel /:az írás rajta ki varva ez: Isten ditsösségére szenteltetett, 1754:/ alatta négy selyem keszkenők; de már rongyosok.

8) Tíz selyem keszkenők.

9) Egy kés mellyel a kenyér szeldeltetik.

10) Egy kissebb és egy nagyobb keresztelő poharak tállal együtt, tzinből.

A' Toronyba vagynak három harangok. A' leg nagyobb 416 fontot nyom. Fellyül a' koronája alatt ez az írás van: Martinus Felt hat mich gegossen in Graz 1763. Alol a' szélin: A' Siklosi Reformata Sz. Ekklesiáa öntette MDCCLXIII. A' második harangon ez van: Horentinus Streckseius zu Graz Goss mich 1719. A' harmadikon: Gloria in excelsis Deo 1719. Ezek a' két utolsó harangok mitsoda nehézségűek, senki nem tudja.

Könyvei az Ekklesiának a Matriculakon és szükséges protocollumokon kívül nintsenek. A' leg első Matricula 1744. dik esztendőbe kezdődik. Levelei is nintsenek, hanem találatnak azh ekklesia ládájába, némely régi Instantiák, Házassági Contractusok, és boldogult T. Tuross Péter Urnak Tobi János könyvkötő ellen fojtatott processusából némely bizonyság levelek.

A' Parochialis házban két szobák vagynak, ezekhez van ragasztva egy igen kitsin ház Museumnak: mellyeknek kivált a tetejek ujjitást vár.

A' Parochialis házban ezen javai vagynak:

1) Egy almáriom hamu színre festve.

2) Két festetlen nyoszoja fenyő fábol, tölgyfa labakra.

3) A' Kamarába egy also almáriom kettős ajtora.

4) Ebédülő asztal a' kissebb szobába fenyő fábol, vas színre vestve.

5) Fenyő fábol való kis asztal a konyhába.

6) Rossz fenyő fa asztal a pitvarba.

7) Konyha almáriom.

8) Kettős Hombár a' kamarába fenyő fábol.

A' Szobához van ragasztva a' kamara, de a mely már rokkant épület. Istálló négy marhára való, pajta és kotsi szhin jó állapotba vagynak, nem különben tyúk és sertés ollak.

Az Ekklesia hejbeli igazgatásáról.

Van hejbeli Presbyterium melynek Tagjai tizenhetten vagynak, kiknek neveik most ezek: Keresztesi István, Denke István, Ulaktsai Ádám, Tapaszdí János, Ujjvári Cseh Beniámin, Karantsi János, Otsai András, Gyenis János, Borbély Gábor, Ulaktsai János, György István, Kovács János. Ezek választatnak a' köz nép által így. Mihejt valamelyiknek heje meg üresül, a' Presbyterialis Tagok három leg érdemesebb embereket candidálnak a' község közzül. Ezek közzül választ egyet a' köznép, aki mindenkor az egész nép előtt eskedetetik fel a' Templomban.

A' Presbyterialis Tagok öszve gyűlnek a' Parochialis háznál. Az el mult esztendőbe gyűjtettek öszve a' Rector házána is; de voltak közöttök olyanok is kik ott meg nem jelentek. Presbyterialis gyűlések tartatnak Vasárnap: de más napokon is ha a dolog úgy kívánja.

A' tzegéres vétekbén élőt a' Presbyterium maga elébe hivattya. inti vétke el hagyására 's a poenitentia tartásra. Ha olyan büne van, a' melyet büntetni kell által adja a város Magistratusának. A' közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlok, valamint más meg átalkodott bűnösöket is, ha az intés után magokat meg nem jobbitják Tiszteletes Esperest Urnak bé jelenti visitatio alkalmatosságával a' bűnös személyt elő állítja, s ha még ezután is meg átalkodik a' szokásban lévő tisztességes temetéstől is el tiltja, s minden tzeremonia nélkül temetik el.

Az Ekklesiába most ilyen bűnösök vagynak.

Kölgyesi Pál evű Denke Péter katona feleségével Kun Ru'sinnal 19. esztendő oltá él törvénytelenül, vagynak öt élő gyermekeik. 1812 esztendőbe b.e. T. Toth Ferentz Senior Ur parantsolattyából Siklosi Járásbeli Fő Biro Mitterpacher Ignázt Urnak írásba jelenttem be, kérvén hogy a meg nevezett személyeket egymástól tiltsák el. Semmit nem mozdított benne. Most már általam T. Agens Hofman Ignázt Urhoz fihandított at Asszony, aki a dolgot már annyira vette, hogy férje nem találattván, az el választásbeli processust el kezdette, melynek törvényes ideje a jövő septemberben telik le.

Kovács Josef Vármegye Katonája, valammi Oszrobo ide szakadt Katonánával él hasonloképpen törvénytelenül Ennek dolga is a' fellyebb is tisztelt Agens Ur által fojtatodik.

Szente Sámuel nevű feleségit el hagyta öszve békéltetések a Presbyterium munkába szándékozott venni: de a ' férfi meg nem jelent, sőt lakni is innét el ment.

Borsos István hasonlokeppen feleségétől külön lakik három esztendő oltá. Ezeket a' Presbyterium a város Magistratusának is által adta: de az sem eszközhölhetette büntetéssel is együtt való lakásokat.

A' Presbyterialis Gyűlések actai fel jegyeztetnek a' Predikátor által. Mostani Curatora Gyenis János Számadása minden esztendőben revideáltatik.

Az Ekklesiának jövedelme van a) Az alamisnakból, melyek vagy a perselyekbe hányatatnak, vagy fellyül reájok tétetnek: ezeket minden holnap végén ki szoktuk hirdetni. b) Szöllejéből, mely 489 barázdából áll a melyhez tartozó pintze és edények jó állapotban vagynak c) Borbeli alamisnából, melyet a hegyen szedegetnek az Ekklesia szükségire. d) A mult esztendőben a városnak egy Tabla földjét feléből be vetettük, abból vett az Ekklesia 109. mérő árpát, de ezt többet meg nem nyerhettük a Várostop. Az idén tehát azt határoztuk, hogy ezután a' Predikátor földjeit mivelje az Ekklesia feléből, a mig a' Predikátornak úgy tettik mivelteni.

A' Charitativumokrol.

Az Agentiale ötször publicáltatik minden esztendőbe. Minthogy pedig a' perselyek állandoul a magok helyeken vagynak, mind az Agentiale, mind más obiectumok publikáltatásakor, a tányérok eleibeh tétetnek a perselyeknek. A' Generale Consistorium által rendeltetett obiectumok publicáltatnak. Fel számláltatnak a' Curátor és valamelyik Ekklesia esküttye jelenlétekbén, és hijjanosság nélkül administráltatnak recognitio mellett.

A' Lelki Pásztor.

A Siklosi Reformata Ecclesiának mostani Predikátora Kossa László tanult először Ketskémén, azután Debretzenbe. Rectornak ment Hajdu Böszörménybe; ugyan ott volt esztendeig Interimalis Predikátor, azután F. Baranába Dantsházán fél esztendeig ugyan tsak Interimális Gobdásába két esztendeig, Sikloson hetedik esztendejét tölti. Ért németül, Feleséges, vagynak négy gyermekei.

Canonja Litrgiája Josephina Resolutioja - vagynak.

Vasárnapokon s Innep napokon predikáll, dél után Catechizál, Hétköznapi könyörög kéttzer.

Az Ur vatsorájával először élni akarokat confirmálja, neveiket bé írja .

A' Communiot esztendőbe ötször administralja úgy, mint a három sátoros Innepek első napjain, újj kenyérrel és újj borral.

Mindenkor a' Templomba kereszstel, ha csak haldokló állapotban lévén a gyermek siető keresztelést nem kíván, ilyenkor végbe viszi házánál is.

A' betegeket mihejt hír adodik valaki betegségéről meg látogattya.

A' Matriculát, a' Gens [=Generalis]) Consistoriumtól ki adatott norma szerént viszi, A' tisztátalan ágyból születetteket így írja fel. N.Nnek - törvénytelen ágyból született gyermeke. Van olyan is, a' kinek Attya is fel irattatott, mivel úgy kívánta.

A' Házasulandókat haromszor publicálja = Vasárnapokon, vagy ha valami Innepe nap közbe jött. A' Copuláltattakat be írja.

Mind a' felséges Királyi parantsolatokat, mind a' Gen. Consistorium rendelkezéseit inprotocolálja.

Fizetése le van írva Sub A' A' borbéli fizetés többnyire be jön, ha valami tsapás nem éri a hegyeket, de a buzát igen nehezen fizetik, és sok restantiák szoktak maradni, nevezetesen 1816dik esztendőben szűken tgeremvén a buza, 22 kila s 4. nyoltzada restantia maradt 1815ben 6 kila 1/8. a több esztendőkről is maradt valami kevés, úgy hogy a' hat le fojt esztendeji restantia tesz 32 kila buza 3/8 bor pedig 10 adó 2/4.

A' Predikátor Sz. Hivatalához illendő tiszteletbe tartatik.

Az Oskoláról.

A' Siklosi Reformata Oskola mostani Rectora Gál István, tanult Debretzenben, onnan egyenesen ide jött ki, s harmadik esztendejét tölti. Nötelen.

Az Oskola épülni kezdett 1807ben s a' következett 1808ban végeztetett el. Oskola háza nagy; de setét.

Télre a kisebb gyermekeknek más szoba is designáltatik. A' Tanulók vagynak most - fiu gyermekek 53. - leányok 43 - mind öszve 96.

A' gyermekek oh fájdalom csak télen járnak fel, n yáron pedig minden féle munkára applicaltatnak. A' Presbyterium elővett minden eszközöket, hogy a' Szüléket gyermekeik fel jártatására reá vegye.

Nevezetesen egész esztendőre Preceptort fogadott. Kathedrából serkentettek, a' gyermekek tganittatását illető s parantsolo felséges királyi rendelés el olvastatott, Dekany által a' Szülék a Presbyterium eleibe hivatattak: de kívánt következése még sem lehetett.

Tanittatik a gyermekenek a vallás, a nagyobbaknak a' Heidelbergai Kátébol, a kisebbeknek T.T. Göből Gáspár Ur által készitetett könyvből, az o és újj Testamentom historiája, éneklés számvetés, írás, Magyar ország Geographiája: Tanittatik Deák nyelv is: de Grammaticánál rfellyebb menni nem lehet, már akkor rend szerént ki szedödvén az oskolából a' gyermekek.

A' V. Tractus által rendelt visitatori az Oskolanak Tractualis Assessor és Haraszi Predikátor T.T. Hetzei Dániel és Matyi Predikátor T.T. Vágó László Urak. kétszer szokták esztendőbe visitalni, s az examenekbe is többnyire jelen vagynak.

A' Predikátor mellett vagynak hajbéli Inspectorok is, név szerént Ujjvári Cseh Benjámin Varos Notarius, és György István.

Az éneklést a' Templomban a' Rector el végezi, orgona mellett, többnyire maga választja az éneket, de miolta jól tud orgonálni, k a' Predikátor is designálja a materiához képest mit kelljen énekelni.

Az Újj énekes könyv nem introducáltathatott, melynek oka az hogy a köz nép könyvet nem szerez.

Dictálás által próbát tettünk, de félbe kellett hagyni, mivel a dictalást nem mindenkor lehetett érteni.

Salariuma le vagyon írva Sub B.

Két esztendőről restantiája vagyon 18 kila buza, 11 ako bor, 8 kila kukoritza.

Ebben az Ekklesiában van Reformáta Bába is, aki fel van esketve - de jobban szeretnek az Szülő Aszszonyok egy nagy tapasztalásu Catholica Bábát, külföldben akik körül forgolodva nem hallottam semmi panaszt ellene. Nem kereszstel.

Temető kert tagos. Három esztendeje hogy vett az Ekklesia kész pénzen temetőt a regihez, mig ez be telik, reményljük hogy a régi fel szabadul: be van kerítve. A' Sirok méllyen ásatnak, mellyet a' földnek dombosságais meg enged. A' negyven nyoltz ora meg tartatik: de volt oly környül állás, hogy hamarébb is el kellett temetni, a beteg katonáktól el ragadt, ragado nyavaja miatt.

Vagyon harangozo, hűséges és engedelmes, fizetése az Ekklesiától 30 forint, egy pár fejjelés tsizma, egy pár botskor, és mind a város mind a Vármegye munkaitól szabad.

Szegénye kettő van az ekklesiának, mind a kettő esztelen, csak alamisnából éldegélnek.

Gravamenje semmi sintsen.

G 135. Sós Vertike [Sósvertike]

[Fedőlap]

Sós Vertike d. 10a Junii 1817.

1. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.
2. Csordás, Csikós, Uraság Gujássza fizetni nem akarnak.

+++

A' Canonica Visitatio Tárgyára való Feleletek.

I. Az Ekklesiának neve Sós Vertike: T. N. Baranya Vármegyében Mtgsós Gróf Battyány János Uradalmában.

- a) Máterre lett 1815. az előtt 29 esztendeig Iványinak, annakelőtte pedig ad hominem memoriam Sellének volt filiája - a' lelkek száma 371.
- b) Templom, Torony van, épült 1804. mind kettő téglából még jó állapotba.
- c) Az Úr Asztalához van egy tserép ónos, egy bádog Kanna; egy réz pohár ilyen számmal 1811., egy réz tányér ilyen inscriptióval Sos Vertike 1811. - egy Vászon, és egy sávolyos abrosz, két selyem keszkenő.
- d) A' Toronba vagynak 2 harangok. a' nagyobbik 3 má'sa, 32 font, a' kisebbik 45 font. - amaz ilyen inscriptióval: gegossen von Peter Veinbert in Fünfkirchen 1812. - emez pedig: Gloria in excessis deo 1742.
- e) Van az Ekklesiának 3 levele. első a' T.N. Vármegyétől a' Templom építhetés másik a' predikátor tarthatás, 3ik a' Mlgós Uraságtól a' Földek 's rétek eránt.
- f) A' Parochiális házban vagynak 2 szobák, jó állapotba. az ekklesiának benne egy nyoszolyája, egy asztala, két tölgyfa széke - Van kamara, istálló, ólak, pintze jó állapotba - még egy könyves téka.

II. A' mi az Ekklesiának helybeli igazgatását illeti:

- 1) Van presbiterium, vagynak 3. az Ekklesiának érdemesebb tagjai közzül, kik is a' Templomban a' gyülekezet hallattára esketődnek fel.
- 2) Mikor a' szükség kíványa, kivált a' Communiót meg előző Vasárnapoknak reggeli óráinn presbiterialis gyűlések is tartatnak a' parochiában.
- 3) Czégéreds vétekben élők külön lakó házastársak, Templom nem gyakorlók, harag tartók ez idő szerint az ekklesiába nintsenek. ha lesznek hollágyabb, hol keményebb eszközök által jó útra hozattatnak.
- 4) A' Presbiterium actái a' predikátor által fel jegyeztetnek.
- 5) Curátor van, a' kinek számadása eszhtendőn ként revideáltatik a' presbiterium által.
- 6) Az Ekklesiának egyébből jövedelme nintsen, az Uraság dézmájának el nyomtatásánál.

III. A' mi a' Charítativumokat vagy Alamisnákat illeti:

- á. az Agentiale esztendőben 5ör publicáltatik, a' mikor semmi más végre nem tétetődik ki tányér
- â. A Gen. Consistoriumtól rendeltetett objectumoknak némelly része publicáltatik, némelly része pdig mivel a' publicáció sikeretlen másunnan pótolódik.
- ã. Az alamisna a' Curátor jelenlétibe számlálódván fel, azonnal be íródik, és az ekklesia ládájába tevődik.
- ä. Az Agentiale, valamint minden más alamisna minden hijjánosság nélkül administráltatik a' T. Visitátor Uraknak a' szokott mód szerint.

IV. A' mi a' Lelki Pásztor illeti:

- a) a' Neve Illyés István a' Debreczeni Collegiumból, beszéll deák, német, olvas és ért görög, sidó nyelvekenn. esztendeje miolta itten van, az előtt a' Hiricsi Ekklesiába szolgált. - Feleséges egy gyermeke

van.

- b) Mind Canonja, mind Liturgiája, mind Jósephina Resolutiója van.
- c) Minden Vasárnapokon és innepekben predikáll, dél után catechisál hétköz napokon imádkozik.
- d) Még eddig Confirmándusok nem voltak, ha lesznek confirmálja, és neveiket be írja.
- e) Az Uri szent Vacsorát esztendőbenn 5ör adminisztrálja.
- f) A' keresztelest mindenkor a' Templomba teszi.
- g) A' beteget ha hívatat meg látogatja.
- h) A' mátriculát a' Gen. Consistoriumtól ki adott norma szerint viszi, a' tisztátalan ágyból születetteknek apjakat csak úgy írja be, ha azok magokénak el esmerik a' gyermekeket.
- i) A' Házasulandókat 3 különös Vasárnapokon publicálja 's a' copuláltattakat be írja.
- k) A' Felsőes Királyi paransolatokat, a' Consistorium publicált rendelkezéseit improtecollálja.
- l) A' Predikátori fizetés annak idejébe esztendőnként be adódik restantia nint.
- m) A' Predikátor Sz. Hivatalához illő tekintetbe tartatik.

V. Az Oskoláról.

- 1) Az Oskola ház jó állapotba van; a' Gyermekek számához képest elég tágas.
- 2) Fiók vagynak 24. - leányok 12. mind öszve 36.
- 3) Egész esztendőnn által többnyire fel járnak.
- 4) A' Tudományok nem a' Consistorium által ki adott methodus szerint tanittatnak egészen, hanem a' predikátornak arra fordítható idejéhez képest a' leg szükségesebbek.
- 5) A' Tractus által ki rendelt Visitátori ennek az Oskolának T. ContraIstván ésT. Németh Dániel Urak a' kik is esztendőbe kéttzer visitálnak - az examenekbe mivel még eddig nem tartottak jelen nem lehettek.
- 6) Az Újj énekes könyv még mind eddig sem introducáltatott, annak a' mint gondolom szer felett való drágasága miatt.

VI. Bába van, mind examinálva mind fel esketve. - az asszonyok bajánn seiteni tud. kötelességében el jár, nem keresztele, a' himlő be óltása a' Vármegye Chirurgusa által, vivődik.

VII. A' Temető elég tágas, be van kerítve, a' sírok elég mélyenn ásatnak - a' Temetés idejére nézve a' F. Királyi Parancsolat meg tartatik.

VIII. Harangozó van - kötelességében el jár, a' predikátornak engedelmeskedik illendő fizetése van.

IX. Az Ekklesiának ollyas szegényei a' kik semmivel nem bírnának nintsenek.

X. Az Ekklesiának semmi gravamenei nintsenek ki vévén azt, hogy az Uradalom Tisztjei a' Parochialis Földönn termett búzát nem engedik dézma előtt be hozni. - a' Predikátor részről pedig hogy a' Pásztorok tellyességgel nem akarnak lukmát fizetni, mint szintén az Uraság cselédjei is.

G 136. Sélle [Séllye]

[Fedőlap]

Sélle d. 10a Junii 1817.

- 1. A' Torony építtetése nem jól lévén, mert a' Templom el-romlását sietteti, igazítást kíván.
- 2. A' Szoba padimentomoztatása 'sa.
- 3. Tanuló Ház szükséges.
- 4. Barom fiaknak való Ólak.
- 5. A' Kút még sem Készült el, 5 esztendőktől fogva való ígélet után is.
- 6. Hétköznapi Estvéli Könyörgés.
- 7. Az Oskola alkallmatlan, setét, szoros.
- 8. Az újj Temetőt el-hagyták, a' megszesege miatt, az Ó Temetőbe pedig a' holt Testek csontjaik hányattatnak ki.
- 9. A' 48 órai temetesre nézve, az examinatus Chirurgus segíthet.

+++

A' Canonica Visitatio tárgyaira tett jegyzések:

I. 'Séllye, Mezőváros fekszik T. Ns. Somogy Vármegyében a' Dominium erről neveztetik, birja Mgos Groff Battyán János Ur Eő Nagysága.

a) Az itt valo Ref. Ekkla igen régi és nem tsak filia soha sem volt, de majd minden körül belől levő Ekkla ehhez voltak kaptasoltatva. - Már 1670dik Esztben T: Kölgyesi Pál Séllei Predikátor 's egyszersmind az ormányi Tractus Seniora lévén, szükségesképpen az előtt régen kellett fundáltatni Sellén a' Ref. Ekklesiának; és minthogy a' Mgos földes uraság régenten itt helybe lakott, nem háborgattatott, sőt protegaltatott. - Mikor a' Török Sziget Várát építettvén majd minden kö Templomokat el hordatott pusztittatott, az itt valo kö Templomot is hogy el ne hordassa, a' régi Lakosok bizonyos Summa pénzen váltották meg Templomokat. Romai Catholicusok soha se birták. /:pdeig aligha azok nem építették amint a' Nap keleti oldalán volt, de már be tsinált oltár helye bizonyítja:/ A' lelkek száma a' leg közelebbi conscriptio szerént megy 610re. -

b) A' Templom mikor épült senki sem tudja, hanem hogy régi, azt mind epitetése modja, formája, és szinte egybe fort kö falai mutatják. A' Torony igen helytelenül építettett mellé /:a' Nép meg hasonlása miatt:/ 1795 Eszben az Ekklesia Költségén, és ha meg nem igazittatik, elől a' szépségért frontja, azon belől bádog vagy réz tsatornákra nem vétetik a' Templom tetejéről a Toronyra ömlő viz rövid időn el pusztul külömben a' Torony magába véve jó materiából mind szépen épült 's bádogozott.

c) Az Ur Asztalához tartozo Edények specificaltatta sub ./.

d) 'A Toronyba van két Harang: A Kissebbik felyül írása: Johannes Fischer Gossen Michael in 5 Kirchen 1796. Ez 95 fontos. a Nagybobbiké: Johannes Fischer Gossen Mich. In 5 Kirchen 1797. Nehézsége 2 mázsa 70 font.

e) Az Ekklesiának semmi Levelei vagy jegyzései nintsenek ide jöveelem előtt valok. -

f) 'A Parochián tsak két régi szobák vagynak, melyek közül az első szoba nem ártana, ha meg padimentomoztatna mert a' nedves föld a' nyoszóják Lábait el rodhasztja, - és a' padlása a' lehullo mész és por miatt ujra és jobb moddal tsináltatna. Mint hogy pedig ez Télen igen hideg Vékony falai és jolle nem tapasztott padlása miatt a' ell szorulnom igen nagy hátra maradásommal és alkalmatlanságok szenvedésével, - ezeknek el távoztatására egy, ezen szoba végibe, tsak a' ki nyulo Zsindelezet alá is ragaszthato Muzeumotskára igen nagy szükségem volna.

'Az Ekklesia nobilial a' Parochialis Házban specificáltattak sub /: Egyéb szükséges épületek vagynak tsak éppen az aprobebb baromfiaknak nintsen különös ól, hanem a' S.V. Sertésekkel rekesztettnek edgyüvé szokszori kárral. 'A Kút már talám az idén meg készül - melyre majd 5 Esztendőől fogva várakozam.

II. Az Ekklesia igazgattatik a' helybeli Presbyterium által, mely áll

1) 6 Soleuniter fel esketett és voxos többsége 's köz meg edgyezéssel választott Tagokból. Presbyterialis Gyűlések gyakran tartatnak

2) de kivált minden Poenitentzialis Hetet meg előző vasár nap a' Predikátor előlölése alatt a' Parochialis Háznál. 'A czégéres vét-

3) kekben élőkkel mit szokott tselekedni, és az egyenetlen Házasokkal a' Prothocollumból meg tetzik, ahól végzései fel jegyeztetve vagy-

4) nak a' Predikátor által.

5) A' Kurátor szám adásait revideálja Esztendőnként elsőben ugyan a' Helybeli külső és belső Elöljáróság, - azután minden Visitatiokor a' N. Tiszteletű Senior Urunk.

6) Az Ekklesiának minden jövedelme ami kevés van, van egyedül a' Publicatioból, Innepi ajándékokból, és mikor bővebb a' termés egy vagy két kila buzából; mind eddig semmi más jövedelem kut fejét nem is nyit hattam minden igyekezetemmel is. -

III. Ami illeti a' Caritativumokat.

á. Az Agentia, mindenkor valahányszor Communio administgraltatik ex-

â. clusive publicaltatik, ugy szinten minden más a' Gen. Consistoriumtól ren-

ã. deltetni szokott objectumok is, - az alamisna a' Kurátor és egy vagy két Presbyter jelenlétében a' Perselyből ki vétetik, a' Parochialis Háznál fel számláltatik be iratik és a' Curator számadása alá által adatik. - Mellyeket quictantia és contraquietantia mellett szoktak a' Nagy Tiszteletű Senior Urunknak által adni hijjanosság nélkül a' bejövetel summája Specificatioja szerent.

IV. A' Predikátor Neve: Pápai Benjamin. Tanulását kezdette Halason végezte a' Pápai Ref. Collegiumban.

1) A' Papi Tudományra taníttatni szokott nyelveken kívül tud valamit Németül 's beszélhet is. Ezen 'Sellei Ref. Ekklesiában 6 Esztendőktől fogva szolgál, miolta t.i. A' Dabasi Gen. Consistoriumtól ide rendeltetett. Feleséges nints több élő, egy most született gyermekénél.

2) Kánonja, Liturgiája, Josefina Resolutioja van.

3) Minden vasárnapokon, Innep Napokon Predikáziót tart, Délután Catechizál, Hétköz nap Könyörgést tesz. -

4) Az Ur Asztalához először jarulokat Confirmálja, amint a' Prothocollumból a' hová a' Confirmatusok nevei be iratnak Esztendőnként ide jövelemtől fogva mutathatom.

5) Nállunk az Ur vatsorája 5ször administráltatik.

6) A' Keresztelést rend szerént mindenkor a' Templomba viszi végbe, ki vévén a' rendkívül valo eseteket a' mikor a' helybe válogatni nem lehet.

7) 'A betegeket, - sőt a' Rabokat is meg látogatja - máskor is ha kívántatik, de kivált minden Husvétkor, és azoknak Communiót adminisztrál 's előttök elmélkedik.

8) 'A Matriculát a' Gen. Consistoriumtól ki adott Norma szerént viszi; a' tisztátalan ágyból születettnek annyát, mint csalhatatlan dolgot és a' fiu + [=kereszt] nevét írja be; a' Paráznának vallástételére /:mely a hozzá küldetni szokott Biro és két Elöljáró előtt esik:/ igazító jegyzettel, - az Ekkla Ládájába tettünk már ilyent.

9) 'A Házasulandokat 3 egymástól különböző Vasárnapokon hirdeti; Hétköznap soha sem; a' Copuláltattak be iratnak. -

10) 'A Fels. Királyi Parantsolatokat a' Consistorium Végzéseivel edgyütt mikor publicaltatnak be írja a' Currensok Prothocollumába.

11) 'A Predikatori fizetés adnectálva van. Be fizetik hijjánosság nélkül, ami kinn maradt az igen tsekélység. -

12) 'A Predikátor tiszteletben tartatik.

V. a) A' Séllei Oskola Rektor Szakonyi János. Tanúlt Pápan. Harmadfél Esztendeje miolta ezen Sz. Ekklesiába van. Ötsénybe két Esztendeig. Pákánn fél Esztendeig. Böhönyébe egy Esztendeig Preceptor volt. Felesége vagyon. Gyermeké nints.

b) Az Oskola Épülete meg-lehető állapotban van, - tsak hogy setét az apró Ablakok miatt, és hogy nem eléggé tágas a' Gyermeké számához képest.

c) Az Oskolába járók 56-an vagynak, fiú 27. Leány 29.

d) Egész Esztendőn által járnak oskolába.

e) A' Ven. Consistorium által kiadott Methodus szerént minden Tudományok, a' prescribált Könyvekből, taníttatnak.

f) A' Ven. Tractus által ki rendelt Visitator, most, tsak a' Bogdásai Predikátor T.T. Németh Dániel Úr. Esztendőben kétszer visitál. Az Examenenn mindenkor jelen vagyon.

g) A' T.T. Predikátor Úr mellett Hellybeli Inspectorok is vagynak, kik az Oskolát többször visitálni szokták.

h) A' Templomban való Éneklést, mikor a' Notariusi hivatal engedi, mindenkor maga végzi el a' Rektor. Az Ének választás a' maga discretióján áll, ki vévén azon eseteket, mellyekben a' T. Predikátor Úr az alkalmatossághoz képest szabja ki az Éneket.

i) Az Újj Énekes Könyv introducaltatott volna, de mind eddig is, az Áekklé'siában nints több két Énekes Könyvnél.

k) A' Rektori fizetés adnectálva van Sub ./.

l) Hijjánosság nélkül fizetődik. l Restantia nintsen.

VI. Bába van, - fel van Esketve; a' Vármegye examináltatta; az Aszszonyok baján segíthet, ha tsak valami rendkívül valo eset nem adja magát elől, mert már annyi tudománya nintsen hogy mesterséges operatiokat tegyen; - nem is ártana még valakit mellé előre taníttatni, mert a' mellett, hogy öregszik, az egész városnak kettő is szükséges volna. Kötelességében el jár, - nem keresztel. - 'A Gyermeké esztendőnként be oltatnak a' helybeli Chyrurgus által, a' szüléknek /:kik annak hasznáról már eléggé meg vagynak győztetve:/ minden ellenkezések nélkül.

VII. Temető tulajdonképpen itt nints, hanem a' Templom kerületibe temetkeznek, a' régi holt testek tsontjait újra meg újra ki hányván. 'A Métság Uraság resolvalt ugyan temető helyet a' Cath. Atyafiaké mellett a' város végén, de minthogy messze esik a' másik utszától a' dolog abba maradt, 's meg maradtak a' régi temetőnél. 'A kerítése annak se jó, és azon szép fundust minden haszonvétel nélkül birjuk; A Temetés idejére nézve meg tartjuk a' Fels. Királyiparantsolatokat, de most leg közelebb két halottunk is majd temetetlen maradt, senki sem közelíthetvén hozzája, mert még első nap mindjárt meg fakadt - az ilyen esetekben is a' Chyrurgus Visuma vagy más uton módon is a' dolgon nem segíthetnénk é?

VIII. Harangozo van. Kötelességében el jár, szófogadó engedelmes; minden fizetése az, hogy a' portio pénzt nem fizeti, és hosszu fuvarba nem megy.

IX. Egy özvegy Aszszony van igen öreg Édes Annyával, akit gyakorta segitenünk kell, a' mellett ámit a' maga munkájával kereshet.

X. Gravamenei az Ekklesiának nintsenek - szabados vallásunk gyakorlása, Isteni tiszteletünk nem szenved; semmi földjei az Ekklesiának sem magának sem a' Predikátor részére nintsenek. 'A Catholicusoknak minden Innepeit annyiban kell meg tartanunk, hogy zörgő és szem előtt való munkát tenni nem szabad. Mester Embereink a' Processio járásra nem kényszerítettnek. 'A Tisztelendő Plebanus Ur a' Lelkek Conscriptiojának ki adását még soha sem kívánta; nem tselekszik semmit olyast; sött velem 's velünk a' leg jobb barátságba van.

'Séllétől minden filiák el szakadtak, 's már ide egy sem tartozik.

Pápai Bénjamin helybeli Predikátor által.

G 137. Szapartza 's Tésenfa [Szaporca és Tésenfa]

[Fedőlap]

Szapartza 's Tésenfa 23 Junii 1817.

1. Temető mind Szapartza mind Tésenfára nézve; ennek nints a'mazé szűk kapu nélkül.
2. Het köznap dellyesti cultus.
3. Oskolaház eránt gondoskodni, anyival inkább hogy régen ígértett.
4. Gyermeküket Oskolába tovább járatni.
5. Tésenfának Bábája nints.
6. Haz padoltatása.
7. Egy Kút.

+++

I. Az Eklesia, Szapartza Baranya Vármegyébe fekszik, birja Grof Battyani Antal.

a) Materré lett 1796ik Esztendőbe, az előtt Kémes filiája volt, 1793be meg égvén a Templom Kémesen akkor vált el Szapartza Tesenfával edjűtt, úgy hogy Szapartza legyen Mater Tesenfal pedig filia; A mi mai napig úgy van. Az elválaskor, egyik Szapartzai lakos Barko Josef nevű, fiugyermek nélkül való örfeg embertől kérték el házi fundusát külső szántó és kaszálló földjeivel hogy engedje által az Eklésiának, 's ötöt holtig el tartják; ebbe az Uraság is meg edjezett, a' mint ezt bizonyítjuk Tekintetes Praefectus Simony István Urnak irásával; ezenn a fundusonn épült a' parochialis ház és Templom: A' Szántó földeket miveltek az Eklésia hasznára a kaszálló réteket kender és Len földeket pedig a' Predikator Számára. Az által adás után, Barko Josef mint egy másfél Esztendőt élt, azh ő halála után pedig két Esztendő mulva, említett Ttes Simony István Praefectus Ur a' földeket mind el vette, úgy hogy azon idő oltá az Eklesiának földje, a' Praedikatornak pedig se kaszalloja se kender se len földje nem volt; ha nem ez előtt 4 Esztendővel fogtak fel kaszálni egy darabot a' Predikátor részire a' Letönye völgyibe, ezt ha arviz nints akkor lehet használni. Van 360 Lélek.

b) A Templom fundamentoma kö és téglá, a fal vájog, deszka padlás, gyikinyel fedett; Minden költségnek harmad részét fizeti Tesenfa. kezdtik építeni mindjárt 1796a Esztendőbe; a' Templom jó állapotba van.

c) Az Ur Asztalához tartozo edények ezek:

- 1) Egy karton abrosz.

- 2) Két fehér savolos Abrosz.
- 3) Egy veres tartka keszkenő.
- 4) Egy fehér tarka keszkenő.
- 5) Egy veres selyem keszkenő.
- 6) Egy kék tartka keszkenő.
- 7) Egy tarka nagyobb keszkenő.
- 8) Egy réz Pohár.
- 9) Két bádóg Kánná negy negy itzés.
- 10) Egy bádóg tányér.
- 11) Fehér tserep keresztelő edény.

Semmi inscriptiojuk sint.

d) A Harang lábonn van egy harang, és egy tsengettyü. A Harang két má'sa és 18 font; készült Pestenn, a' felő részinn ezen irás van: elősször egy kéz fej, kinyujtott ujjal, utánna következik GEGOSSEN VON PETRUS WEINBERD in 5 Kirchen 1803, alol felül tzirádák; az also karimáján fejül Negy kép: a' negy oldalán. Elöl van Szüz Maria koronáson, a' kis Jesus ölibe koronásonn; jobb felől egy keresztet tartó kép, bal felől egy más kép dárdával, kapolna a' lábánál, hátul a' feszület: ez Pétsen vevődött 1803s Esztendőben. Egymásik kis tsengettyü, sem irás, sem kép, sem tzifraság nints rajta. Nem is emlekeznek rá, ki? vagy hol vette? vagy mikor?

e) Az Eklésiának könyvei nintsenek, se levelei.

f) A' Parochialis házba van két Szoba, meg lehető állapotba; Az Eklésianak van egy nyoszojája, egy asztala, egy hosszú padja; Szék nints. A konyhába van tálas, fazekas, konyha almárium betsületes ezen kívül kis fogas a' két szobába. Kamara jó tágas, benne buza 's liszt tartó edények jók, egy kis kö oldalu pintze is; Pajta, Istallo, Szin, 's az Olak mind meg lehettek.

II. Az Eklésia helybeli igazgatása.

1) Praesbyterek vagynak hatan, fel vagynak eskettetve, választattak a' formula Visitationis ut mutatása szerint.

2) A Praesbyterialis gyűlések kivált nyaronn Vasárnap tartatnak a' két Isteni tisztelet végződése után a' Parochialis háznál.

3) A tzegetes vetekbe előket inti, dorgálja, ha annak nem enged, és nem jobbul, a' helybeli Tanátsal egyet értvén testi büntetéssel is meg bünteti, vagy ha nagyobb a' vétek, a' Tractuale Consistorium elibe idézi. Most az Eklésiába ilyen nints.

4) A Praesbyterialis Gyűlés Actai a Predikator által jegyeztetnek fel. az arra rendelt jegyző könyvbe.

5) Kurátor van, Minden esztendőbe számol. több lakosok jelen vagynak ilyenkor a' Tanátsón kívül.

6) Az Eklésia jövedelme abból áll: hogy a' Dizmát elnyomtatják; ami innen esik rész annak fele az Eklésiáé, fele a falué: és ha a' Falunak terem kukoritzája annak is fele az Eklésiáé. Ha már a' Dézma nyomtatástól eső rész mind az Eklésiának engedtetnék, igen szépen meg szaporodna az Eklésia jövedelme.

III. A Charitativumok vagy Alamisnák.

á. Az Agentiale mind Annyiszor publikáltatik, valamikor az Uri Szent Vatsora ki szolgáltatik, ekkor semmi más jel sem tevődik ki.

â. A Gen. Consistoriumtól rendelt Obiectumok Publikáltatnak.

ã. A Kurátor bé hozza a Templomból az Alamisnát, ekkor azö jelenloétibe fel számlálódik; 's az Eklésia ládjába el tetetik 's ott tartatik; azonn kis libellussal melybe fel jegyeztetett:

ä Minden hijjanosság nélkül által adatik a' Tisztelendő Visitator Uraknak, Qvietantia és Contraquietantia mellett.

IV. A Lelki Pásztor.

1) Tormási Gábor; tanult a' Debretzeni Collegiomba Deák, Nemet, és Görög nyelveken Lexikon segedelmével; Szabadszállásonn kaplán és Leányok tanítója volt hat Esztendőig; Luzsokon Predikator Négy Esztendeig, itt a' második ez. Felesége van és két gyermeke.

2) Canonja, Liturgiaja, Josefina Resolutioja van.

3) Minden Vasarnapokon Predikatio tartatnak Delután Catechisatio, Innepeken Predikatio. Hét

köznapiakon Imádságok.

4) Az Ur Asztalához először járulok Confirmaltatnak és bé iratnak.

5) Az Uri Sz. Vatsora Esztendőben Ötször administraltatik, úgy mint Karatson Pünkösöd Husvét, Ujj kenyér Ujj bor-kor.

6) A' Keresztelés mindenkor a' Templomba vitetik véghez: ki vévén az olyan esetet; ha éjszaka hozatik, vagy Nagy hidegbe a' beteg gyermek; de akkor is nem a lakó, ha nem a' másik Szobába.

7) A betegek ha hivatnak csak akkor látogatom meg.

8) A' Matricula a' Gen.Consistoriumtól ki adott Norma szerint vitetik. A tisztatalan ágyból születtek így iratnak be: N.N. A' Locale Praesbyterium ezen 's ezen Napon tartott gyűlésében meg kirdeztetvén; kitől esett teréhbe? felelte: N.N.től; Az el esmerte v. tagadta, született N.

9) A' házasulandok három Vasárnapokon publikáltatnak: A' Copuláltattak bé irattatnak.

10) A Felsőes Királyi Parantsolatok, 's a' Consistorium publikált rendeletei inprotocolláltatnak ak.

12) A fizetés bé adatik.

13. Az illendő tiszteletet meg adják.

V. Az Oskolák.

a) Oskola Tanító nints, a' Predikátornak kell ezt a terhet viselni.

b) Oskola h az hasonlóképpen nints.

c) Van 15 fiú gyermek. 9. Leány, 3 fiú, 3 Leány Tésenfárol való, a' többi Szapartzai.

d) Mivel mind aprok, fel jarnak szépen, télen nyaron.

e) Mihelyt valamennyire erősödnek, a' munkára szorítatnak, azért is az olvasáson túl nem igen lehet vinni.

f) A Tractualis Oskola Visitatorok a' Rádi és Korosi Tiszteletes Predikátor Urak: esztendőbe négyszer visitálnak.

i) Az ujj Énekes könyvet bé vennék, de nem tudnak hol Szerezni.

VI. Bába.

Fel esküdt Bába van, érti a mesterségét, eljár kötelességibe, es nem keresztel.

A himlő oltást ami illeti, a' mult Esztendőbe Juniusba íratta fel a Vármegye a' be nem oltott gyermekeket, de azolta is itt nem oltottak csak egyet is.

VII. Temető.

Nagyon szűk, be van kerítve arokkal, a Sirok, mikor a' viz engedi ember magasságra asatnak, a' temetésre nézve a 48 ora pontosan meg tartatik.

VIII. Harangozo van, fizetése is van, és el vegzi a harangozást.

IX. Szegénye az Ekleziának nints.

X. Gravamenei Az Ekleziának. Az Ekleziának földjei el vetettek, hasonlóképpen a' Predikátor Kender és Len földje, kaszáló rettye, sött még a' ház üléshez tartozó egy darab föld is egész a' Templom kerítéséig. Az Adventi és Böjti Musikalástól el vagynak tiltva.

A Filialis Eklesia neve

Tesenfa, ugyan azon Uraság birja. Lelkek száma 257.

a) Sem Temploma, sem Oratoriuma helybe nints, ha nem a Szapartzai Templomba harmadosok.

b) Minden héten kétszer megyki a' Pradikátor imádkozni, a' mikor egy közönséges hazba gyűlnek össze.

c) A' Filia anyit fizet, mint a Mater, a' Pár számoktól pedig 3 Xral többet, mert a' rétet nem használja.

d) Oskolája nints. ide Szaporszára járnak által, 3 fiú és 3 leány Gyermekük.

g) A' filialisták közzül harman vagynak be véve a' materbeli Eklesiai Tanács közzé.

h) Babájjok nints.

i) Temetőjjök sints, ha nem temetkeznek a' Szaportzai Temetőbe.

k) Gravamenei azok melyek Szaportzáé.

G 138. Szava

[Fedőlap]

Szava 17. Junii 1817.

1. Kamara istálló pajta romladozott állapotba.
2. Hét köznap dellyesti könyörgés.
3. Harangozóról gondoskodni.

+++

A' Canonica Visitatio Tárgyai körül való Kérdések, és az azokra való Feleletek.

I. Az Ekklesiáról.

1ő Kérdés: Mátér Ekkla neve, ki birja etc. Ezen Szavai Mátér Ekla Tettes Ns Baranya Vgyében Meltóságos Grof Battyán Antal Üszöki Uradalmában, mikor kezdődött légyen nem egész bizonyos; hanem hozzá lehet vetni azon Donationális Levélből, mellyet 1618ban ezen Dominiumnak alkori még Reftus Ura Gróf Battyán Ferentz küldött Sopronból, a' mellyben ujj Ekklesiának nevezi ezt, de ezen levélből alább tészek jelentést.

Fatumairól ennek semmit egyebet nem tudhatok, hanem hogy ez előtt mintegy 41 Eszdővel a' Templom le volt petsitelve. A' Lelkek száma 340.

2dik Kérdés. A' Templom Torony mikor épült etc. A' Templom mikor épült nem tudatik: A' Torony renováltatott 1805ben. A' materiája tégla, a' fedele bádóg. Most kevés reparatio nélkül szűkölködik.

3dik. Az Ur Asztalához való készülétek etc. F. Egy ön Kánna ezen mettzéssel: Anno 1746. Ezt az edényt tsináltatta Szavai Sz. Ekklesia. Egy ön, és egy bádóg Pohár, egy tserép sárga Kantsó, egy bádóg tányér, és bádóg tátza. 5 selem keszkenők, 2 fehér pamut abrosz, egy kis vászony keszkenővel. Keresztelő edények: egy fehér mázos pohár és ugyan olyan tál.

4dik. A' Harangokról. Harang van 2. Nagyobbik 109 lb. ezen inscriptioval: Martin Felt hat Mich: gegossen in Graz 1752. - Kissebbik 49 lb. ezen írással: Joannes Fischer goss: Mich: in 5 Circhen.

5dik. Levelei Könyvei az Ekklesiának etc. Van egy betses levele, a' melly az originálban így van: a' Titulus kívül ez: Dilecto Filio Paulo Kőlgyesi parvae gregis novae Savainae Pastori. Belseje ez: Compillatio. Dilecte fili Kőlgyesi! Inter tumultus varios me et totam meam Domum suspiriis ac devotionibus suis commendo. Gregem Xti fideliter curato. Agros. priata, quantum ad sustentationem tui. Ex emolumentum Ecclesiae necessum est eligito, cultivato, k ac in signum liberae huius denationis, libertatumque fundorum Ecclesiasticorum praesentes retineto, conservato, et ad seram posteritatem transferto. Curam Nigrorum Egyptiaeorum tibi committo, ac quantor citius ad Christianitatem perducere cupio. Deus O.M. gratia Sua te juvet in emolumentum Ecclesiae Suae per Dominum Nostrum Jesum Xtum Amen. Dabam Sopronii d. 20a May Anni 1617 Franciscus Battyán Comes Soproniensis m.p. Könyvei ezen Ekklesiának a' Predikatori székben egy öreg 'Soltár a' Rektori székben is egy ujj Énekes könyv.

6dik. A' Parochialis épületekről etc. A' Parochialis épületben 3 szoba van, az egész épület régi avitt. Vagynak nyoszolyái 2. avitt, 1 ujj asztalai: 2 ótska, 1 ujj Szék 4. - Van Kamara, Istálló, Ól, Pajta, mind ezek felette rongyosok; dűlő félben lévők, és disztelenek.

II. Az Ekklesia helybéli igazgatásáról.

1ő Kérdés. Van é organizhált Presbyterium etc. Vagyon, melly is áll 4 fel esküdt presbeterből, 2 Curátorból és a' külső Elöljárókból.

2or. Tartatnak é gyűlések etc. Igen is. Helye annak a' Parochiális ház. Ideje annak reggeli Isteni tisztelet előtt.

3dik K. Mit szokott tselekedni a' gyűlés a' czégéres vétekben előkkel, sat. Etc. Még ezekre alkalmatosság nem volt, nem lévén ilyenek ezen Ekklesiába.

4iki K. A' Gyűlések actai fel jegyeztetnek é? Most el kezdődött ez is.

5ik. A' Curatorokról, azoknak számadásairól etc. Van 2 Curator, kiknek számadásaik a' Predikátor számadásával együtt a' Seniori visitatiokor revidealtatnak.

6or. Az Ekklesia Jövedelméről etc. Jövedelme lör az Isten ditsőségére való adakozások, mellyet kiki önként minden publikátzio nélkül ki ad. 2or Az Uraság dézma búzáját részéből szokták ki nyomtatni az Ekla számára. Ennek jövedelmit sokképpen lehetne nevelni, tsak hogy ennek a' Népnek szegénysége, és a' sokféle való szholgalatjuk engedné. Így lehetne bor- bujza cantatioból, földeknek feléből való

miveléséből, igen bőven lévén itt a' föld, és sokaknak nem lévé a' földeikhez igás vonó jószágok.

III. A' Charitativumokról.

1ör Az Agentiáléről etc. Az Agentiálé minden Communio alkalmatosságával hirdettetik, és akkor más tzielja az alamisnának nintsen.

2or A' szükséges objectumok publicaltatnak é? Itt a' Vasárnapi publicatio nints szokásban; hanem az Isten ditsőségére önként gyűlt jövedelemből potolódik azoknak szükségek.

3or Kiknek jelen léteken számlálódik fel az alamisna, bé íródik é mindjárt, ki keze alatt van? Mihelyt bé jön az alamisna, mindjárt a' Curatorok és a Predikátor által fel számlálódik, azonnal bé íródik, az Eklésia Ládájába bé tevődik, melly a' Predikátori háznál van, a' kultsa pedig a' Curátornál.

4er Adminisztráltatnak é hijjánosság nélkül etc. Az Agentiále adminisztrálódik, más tzielokra pedig az Eklésia értékéhez képest határozodik ennyi vagy amannyi summa, mindenik tzielra külön külön, és ugy adódik által a' Concernens Visitátor T. Uraknak. Még eddig quietantia erről nem adódott, hanem a' Predikátor subscribálja a' Tractus Protocollumában.

IV. A' Lelki Pásztorokról.

1ör Mi a' Neve, mellyik oskolában tanúlt etc. Én Szabó Jósef, tanultam a Debretzeni Collegiumban. beszéllek és olvasok Magyar és Deák nyelven. Most harmadik esztendeje itt lakásomnak, ez előtt laktam Iványiban. Házassági életet élek, nyertem az Urtól egy férjfi gyermeket.

2or Van é Canonja, Liturgiaja, Jos: Resolutiója? Katona Gelei Cónonja van, és a' többi is meg van.

3or Minden Vasárnap és Innepekben tart é Predikációt, Délután, Catecheisist, Hétköznapi Imádságot? Igen is mind ezeket szoros kötelességemnek tartom.

4er Az Ur Asztalához 1ör járni akarokat confirmálja é, és a' Confirmatusokat bé írja é? Még eddig közönséges Censurát a' Templomba, és confirmációt nem tartottam nem lévén kikkel, hanem, a' gyermekek elébb oda hagyják az Oskolát, mint, vagy a' 12 Esztendő kor, vagy a' vallásbéli elegendendő esmérete alkalmatosokká tenné a' solennis confirmációra, és akkor néhány esztendeig pásztorkodván, el érik azt az időt, mellyben illendő vólna már az Ur Asztalához járúlni, akkor a' Predikátor szokta privatim, a' mint már akkor lehet készíteni; így készítettem én is, és admittáltam, minden solennis confirmatio nélkül. A' neveket bé írtam.

5ör Communio administrációja etc. Minden Esztendőben ötször adminisztrálok.

6or A' Keresztelés helyéről etc. A' Templomba viszem azt végbe.

7 er A' beteget meg látogatja é? Igen is.

8or A' Matriculáról etc. A' ki adott mód szerént viszem.

9er A' Házasulok publicállásáról etc. Publicálni szoktam 3 különböző Vasárnap - és be írom.

10er A' Királyi Parantsolatokat, és a' GConsistorium Végezéseit igen is Inprotocollálok.

11er A' Predikátori fizetés külön praesentaltatik.

12er A' fizetés be adásáról etc. Meg lehetsőn bé adódik, bár ha van is restántia.

13or Szent hivatalához illendő tekintetben tartatik é a' Predikátor? A' mint az ide való pallerozódás ki mutathatja.

V. Az Oskoláról.

1ör A' Rectorrol. Kökény János, tanúlt a' Pataki Collegiumban; most kedzette itt tölteni első Esztendejét, ez előtt lakott Palkonyán, Bogdásán, Matyba, Bissébe, Kereszturba. Feleséges, Gyermeke nints.

2or Az Oskola Épületről. Ez Helyhez képest meg lehetső, kevés reparációval.

3or A' Gyermekek számáról. A' Catalogus meg mutatja.

4er Járnak mindég oskolába etc. Nem járnak, és talám a' falusi directionak lehetetlen is vólna eszközteni, hogy mindenkor télen nyáron járjanak.

5ör Mitsoda Tudományokat tanít? Nagy Tisztes Göből Gáspár Ur kissebb 's nagyobb Catechismusát, ugy szintén Hejdelbergi Catechismust, Vallás kised Historiáját, és Hübner Sz. Historiáját.

6or A' Tract. Oskola Inspectorok etc. T.T. Kossa Dániel Ur Tr. f. Notarius, és T.T. Benkő István Tract. Assessor Predikátor Urak.

7er Helybéli Inspectorok. Vagynak, a' kik minden Hónap végén, vagy elején visitálnak.

8or A' Templombéli éneklésről etc. A' Rector végzi, 's magam áll az ének választás.

9er Az ujj Énekes könyvről etc. Mind eddig nem introdutáltott, nem kaphatván könyvet a' község.

10er A' Rectori Sallarium - külön praesentáltatik.
11er Bé fizetődik é? Meg lehetősén, mint a' Predikátoré.

VI. Bába va, examinálva van, nem keresztel. A' himlő bé óltás foj.

VII. A' Temető elég tágas, bé sántzolt. A' temetés idejére nézve a' 48 óra observaltatik.

VIII. Harangozó nints, tsak az Oskolás Gyermekék végzik. Bár volna! -

IX. Szegényei az Ekklesiának nintsenek.

X. Gravamenei nintsenek.

G 139. Szent Erzsébet [Nyugotszenterzsébet]

[Fedőlap]

Sz. Er'sébet, 5. Junii. 1817.

1. Templom építtetés. Fundus. Desma. Nyomtatás. Földje.
2. Pajta reparatio.
3. Canon nintsen. Josephina Resolutio.
4. Estvéli Hétköznapi Könyörgés.
5. A' Filialis Ekklesiából is legyenek Presbyterek.

+++

A' Canonica Visitatio Tárgyaira való feleletek!

I. Az Ekklesiáról.

A' szent Erzsébethi Mater Ekklesia vagyon, Nemes Baranya Vármegyében. Birja, vagy földes Ura Nagy Méltóságu Herczeg Eszterházy Miklós.

a) Filiából Materré lett 1786k Esztendőben. Azólta semmi Fatumi nem vóltak. A' Lélek szám, tsak 221.

b) A' Templom mikor készült, arról senki sem emlékezik: Mellyre nézve a' Régiség meg is emésztette. A' Harangláb készült 1816k esztendőben. A' Templom ringy rongy, még is nem iparkodnak.

c) Az Ur Asztalához tartozandó készültek.

Egy hat ittzés Bádóg Kánna. Készült 1816k Esztendőben. Egy Bádóg Viseltes, egy ittzés Pohár. Egy Czin tányér. Egy nagy Feér tál. Egy Fa tányér. Egy szörbül készült Szőnyeg, ez ujj. Más viselte. Egy Váson sejmes abrosz. Három sejem kendővel bé borított Abrosz. Az Ur Asztalán egy viseltes váson abrosz. Egy kék keszkenő. Egy veress sejem kendő. Egy feér Keresztelő tál, Benne egy igen rég Bádóg Pohárotska, egy veress Keszkenővel le boritva.

d) A Harang Lábon egy 46 fontos Harang. Illyen Inscriptioval: Gloria in Exertsis Deo. Ez készült 1715k Esztendőben.

e) Van egy 222 Barázda Szőlőről való Contractus Inprotocolva, mellyet testált Hernát Gergelyné a' Templomnak 1806. 30ik February.

f) A Parochialis házban van két szoba, konyha, kamra. A' Ház fedele nem igen derekas. Van két Diófa Asztal, egyik nagyobb, másik kisebb. A Pajta semmit sem ér. Egyéb apróbb épületek is mind meg vagynak, tsak hogy jobb gondviselés alatt vólnának. A' Keritesek most jók.

II. Az Ekklésiai Igazgatásról.

1) A' Presbyterialis Személyek 6tan vagynak. Választatnak az egész közönség által.

2) Még eddig, régen ritkán Gyűléskedtek Vasárnaponként.

3) A tzégéres bűnösöket is ritkán büntetik. A' Vasárnapot meg rontokkal pedig semmit sem gondolnak.

4) Még eddig, minthogy Gyűlések is ritkán tartattak. Actai sem jegyeztettek.

5) Curatorok vagynak, szám adásaik, revidealtatnak.

6) Jövedelme vagyon Alamisnából, szőlőből, szántó földekből. De lehetne még, vóltis már, a' Mtgos Uraság nyomtatásából is.

III. A Charitativumokról.

á. Az Agentiale minden Esztendőben 5ször Publicaltatik.

â. A' Generale Consistoriumtól rendeltetett Objectumokis.

ă. Az Alamisnát meg számlálva a' Curator. Bé írja a Prédikátor. A' Pap gondviselése alatt áll.

ä. Mindenek administraltatnak hiba nélkül, a' Nagy Tiszteletű Visitor Uraknak, quietantia mellett.

IV. A' Lelki Pásztorról.

1) A' szent Ersébethi mostani Prédikátor neve Ballai Miklós. Tanúlt a' Nemes Debreceni Collegiumban. Beszélhet Deákul. Olvas Görögül. Szent Ersébetben tölti a' negyedik Esztendőt. Ezelőtt Szolgált Magyar Peterden 7. Esztendeig. A hol az egész Parochiat ujjonnan meg építtette. Kőből és Vájogból. Biskóban 5. Esztendeig Itt egy Prédikatori Muséumot tsináltatott. Somodon 4 Esztendeig. Itt Templomot, Tornyt, ujjonnan erős materiából, épített. Van felesége, és egy magzattya.

2) Canont még nem kaphattam. Liturgiam van. Josephina Resolutiom nints.

3) Minden Vasárnap reggel Prédikáll. Dél után Catec. Hétköz nap kéttzer Könyörgést tesz.

4) A' Communicansokat Confirmallva.

5) Esztendőben Ur Vatsoráját 5ször Administral.

6) Keresztel a' Templomban.

7) A' Betegek körül szhorgalmatos.

8) A' Matriculara nagy gondja vagyon.

9) A' Házásokat 3szor hirdeti a' Templomba, és bé írja.

10) A' Felséges Királyi Parantsolatokat, és a Generalis Consistorium rendelésit; nem külömben a' Venerabilis Tractusét Inprotocolallva.

11) Bé fizetnek: de mégis van kevés restantia.

12) Illendő Tiszteletben tartják a' Papot.

13) Bába van, meg is van examinálva, de a' maga Mesterségéhez igen keveset ért. Fel van a Nemes Vmegye által esketve. Nem keresztel. A Himlő óltatik.

14) A Templom jó tágas, stak hogy rongyos. A Sirok mellyen ásatnak. A' 48 óra meg tartatik.

15. Harangozó van. El jár kötelességiben, Egedelmes. Van két Kila Búza fizetése, és egy pár botskor. A Hejség minden terhétől szabados.

16) Szegények vagynak; de magokis el éhetnek.

17) Semmi gravamenek itt nintsenek.

G 140 hiányzik!!

G 141. Turony

[Fedőlap]

Turony. 18 Junii 1817.

1. Az Ekla palinkájának distractiója, és felvigyázoja a' főzés és részkivétel alkalmatosságával.

2. Hét köznap dellyesti imádság.

3. Temető Kerítése megpusztult.

+++

A' Canonica Visitatio kérdéseire felelek.

I. Az Ekklesia neve Turony. Mater, van Tttes Ns. Baranya Vármegyében. Méltóságos Battyhany Antal Ő Nagyságának Uradalmában.

a) Kezdődése bizonytalan. Ennyi bizonyos, hogy 'Rétz háborúban 1708ban Turony el pusztítatott, 's az el futott Lakosok Bise felől valo Völgyben Szállottak meg, mellymind e' mái napig Kis Turonynak hivattatik. Innen vissza költöztek elebbeni lakó Hellyekre, 1720ban. Ekkori Prédikátorok volt Munkátsi nevű, kinek halála után Prédikátort nem nyerhettek 1783ig. A' Lelkek száma 300a megy.

b) A' Templom építtetésének ideje is bizonytalan. Kőből készült, és jó állapotban van. Midön Turonyt második izben meg szállották a' Lákosók ekkor tsak a' falai állottak fenn, 's ekkor vették fedél alá. Mennyezetét 1744ben készítették. A kátédra készült a' Székekkel együtt 1758ban.

- c) Az Úr Asztalához tartozó készülétek ezek: Régi Ón Tányér, mely B.L.M. betűkkel és 1743. számmal jegyes Másik Ón Tányér 1784ben készített. A Sz: 'Asztalhoz való régi pohár Bádóg Kánná. Négy régi selyem készkenő, veres, kék, sárga, zöld. Ezeket 1784ben Kaszap nevű Nemes em. vette ajándékul 1784ben. Egy nagy Abrosz Szőrből, ezzel a' Sz. Asztal van bé terítve. - Keresztelő edény, bádóg és Fejér tál. Ezeket takarja Nagy selyem Készkenő.
- d) A' Harang Láb fából készült 1766ban mely még jó állapotban van. Ezen áll, két kis harang. A' kisebb 1730ban öntetett ezzel a' körülírással "Gloria in Excelsis Deo." A nagyobb - öntetett 1794ben. Ez az írás van oldalán "Johannes Fisch. Ergoec Mich. in 5 Kirchen"
- e) Levelei: a' Prédikátor meg nyeréséről való Királyi Resolutio. A Templom reparatiojáról szollo Levél. Több Instantiak indorsatumokkal. Könyvei: Igasság pai'sa, Hübner, 'Soltár.
- f) A' Prédikatori Házban 3 Szobák tűrhető állapotban vagynak. Egy nyoszolya, egy Asztal fenyő deszkából valók, négy viselt székeke, ketteje fenyő fából való, ketteje Szalmából készült. Egy Könyves Téka. A' Kamara, Istálló, Olak tűrhetők.

- II. 1) Organizált Presbyteriuma vagyon. 8 személyekből áll. Választattak a' Prédikátor, és Elöl-járok által, kik mindjárt fel eskettettek.
- 2) Praesbyterialis Gyűlések tartatnak. Mikor a' Prédikátor Szükségesnek láttya, vagy, vannak igazítani való bajok. Az Ekkle'sia Házánál tartatnak.
- 3) Tzégéres vétekben élők, haragtartók nintsenek. Ha találkoznak, versengő, egymástól külön lako házastársak, közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlok. Az ilyeneket elsőben Atyafiságossan meg inteti különösen csak négy szem közt annak utánna ha ennek foganttya nem lenne az intéseknek minden ajáltatott Nemeit meg próbállyá. Utóljára ha a' Szükség kívánnya fenyítékhez nyul.
- 4) A' Praesbyterialis Acták fel jegyeztetnek a' Prédikátor által.
- 5) Két Curator van. Számadásaik revidealtatnak minden esztendőben, az Elöl-járok jelenlétekben.
- 6) Jövedelme az Ekkle'siának vagyon, mintegy 300 barázdából álló Szöllőből, mely az Ekklesia pénzén vevődött. Pintzével, Hordokkal, Kádakkal együtt. Vagyon még pálinkás Kazánnya is kettő. A' nagyobb kevés híjján két akós a kisebb egy akós. Ezek is nevelik az Ekkle'sia jövedelmét. Jövedelme szaporodhatna úgy is, ha gabona alá való földet bérelnének, a' Méltóságos Uraságtól és azt köz-munkával, mivelnék. Meg - ha a' Szilvának bő termésekor az Ekklesia pénzén szednének Kádakra Szilvát, és azt nagy vigyázattal főzetné Kazánnyain. Ez azért eshetne meg inkább, hogy erre köz munka nem kívántatnék úgy mint a' Dézma nyomtatására, 's a' ki arendált földek mivelésére. Annyival is inkább hogy a' köz-munkára, nagy megszorítás nélkül, nem lehet erőltetni a' Köz-Népet a' sok ide, 's tova való vonattatás miatt. Melly oly sok hogy a' maga munkájára alig érkezik.

- III. a) Az Agentiale Esztendőn által 5ször publicaltatik. Mindenkor Communio alkalmatosságával, a' mikor semmi egyéb jel ki nem tevődik.
- b) A G. Consistoriumtól rendeltetett Obiectumok, csak egy izben publicaltatnak. Nevezetessen Ősszel, mikor minden gyümöltse a Mezőnek be takarittatik. Azért mert a' Nép egyébkor a' leg szivre hatobb Tanítás mellett is szegénysége miatt - nem adakozhatik - Illyenkor is pedig adakozhatik egyedül a' Naturalékból. A sok kitsin öszve szedetvén, el adattatik, a' summa a' Tárgyakra való tekintethez képpst felosztatik. -
- c) Az adakozás fel számláltatik, a' Curatorok jelenletekben 's mindjárt béíródik. Áll az Ekklesia Ládájában. A Ládának mind a' két kultsa a' Curatoroknál áll.
- A' Tractualis Visitator Uraknak az Agentiale, és Alami'snak általadodik. Quietantia és Contraquietantia mellett.

- IV. 1) A' Lelki Pásztor neve Nagy Mihály, tanult Debretzenben. Deák és Német Nyelveken olvashat. Tanulta a' Görög és 'Sidó nyelveket is. Két Hét ólta szolgál ebben az Ekkle'siában. Ez előtt szolgált Szavában és Hiritsben; Amabban - kilentz - emebben pedig esztendeig. Feleségtelen - Két gyermeke van.
- 2) Canonja, Liturgiája van.
- 3) Minden Vasárnapokon Innep Napokon, tart Prédikátziót, Dellyest Kátét magyaráz. Hét köz Nap imádságos tesz.
- 4) Az Ur Asztalához járulandokat confirmálja, és bé írja.
- 5) Az Ur Vatsoráját Esztendőn által 5ször administrálja, ha a' ritka környül állás többször nem kívánnya.

- 6) A' Keresztelést a' Templomban administrálja, a' Háznál tsak akkor, ha a' szükség kívánnya.
- 7) A betegeket meg látogattya, mikor hivattatik.
- 8) A' Matgriculát úgy viszi a' mint a' Gen. Consistoriumtól kiadattatott Norma parantsolja. A' Törvénytelen ágyból Születteket, Tisztátalan Ágyból Száraztaknak írja.
- 9) A Házasulandokat háromszor publicálja Vasárnapokon. Hétköz Nap is egyszer ha a' környülállás kívánná. - A Copuláltattakat béírja.
- 10) A' Felséges Királyi parantsolatokat inprotocollálja; Nem külömben a' Consistorum' publicalt rendeléseit is.
- 11) A Prédikátor fizetése sokszor, nem úgy adodik bé, a' mint kellene. Ugyan is a' Conventioban buza van ígérve, de sok, buza-ajjával, és konkojos ro's'sal fizet. Sok nem is fizet annak idejében. - Restantia most nints.
- 12) A' Prédikátor, a' Sz. Hivatalhoz illendő tekintetben tartatik. -

V. a) A' Rector Kováts János Pápán tanult. Itt Esztendeje hogy szolgál. Ez előtt Kis Csányban, és Metskében szolgált. Feleséges, egy gyermeke van.

b) Az Oskola épülete jó, a' gyermekek számához képpeszt elég tágas.

c) Az Oskolások 20an vagynak.

d) Nyáron kevesen járnak fel. Télen szorgalmatosabban. Nehéz arra menni, hogy nyáron is szakadatlanul fel járjanak, a' sok felé való terhes ide 's tova való vonattatás miatt.

e) T. Göből Gáspár Urnak Kis Kátéja. Hübnerből a' kiszabott Historiák, 'Soltárok, Szamvetés, Olvasás, írás. Imádságok tanittatnak.

f) A' Visitorok Tisztelendő Kossa Dániel és Tiszt. Bekő István Urak Esztendőben, hol egyszer, hogy kétszer visitálnak.

g) Helybéli Inspectorok ketten vagynak a' Prédikátoron kívül.

h) A Templombéli éneklést a' Rector el végezi. Az Éneklés választása magánn áll.

i) Az Új Énekes Könyv bé vétetett.

k) A' Rector fizetése bé adattatik. Restantia nints.

VI. Examinált és fel esküdt Bába vagyon. Az Aszszonyok baján segíteni tud. Kötelességében el jár. Nem keresztel. A' Himlő óltás folyamatban van.

VII. A' Temető elég tágas, bé volt kerítve, de nagyon megpusztult a' kerítése. A' Sirok elég méjjen ásatnak. A Temetésre nézve meg tartatik a' Felséges Királyi parantsolat.

VIII. Harangozo nints, a' Rector viszi annak kötelességét.

IX. Az Ekklé'siának Szegénnyei nintsenek.

X. A Prédikátor reszéről ezek a' Gravamenek.

1) A' T. Plebanus Ur a' Lelkek Conscriptioját kívánnya.

2) Mintegy 20 esztendő óta, a' Méltóságos uraság meg kívánnya, hogy a' Prédikátor instáljon, buzájára esendő Dézmának elengedéseért. A' felküldött Instantia indorsataját nem sürgethetven, - nem is illő lévén, - Az el készült Gabona sok károsodásnk, u.m. essözéseknek, Csordák dibólásának - a' Prédikátor, - némely Halgatok Vexáján kívül - más egyebek' vexájának is ki van tétetve. - Mintha az elengedett buza-dézma-nemfizetése - hanem kényszerített alamisna volna.

3) 1815ben Keményen meg tiltatott hogy a' Prédikátor, borbéli fizetését addig szedni ne merészelje, mig a' Méltóságos Uraság a' Dézmát bé nem szedeti. Ennek a' Többek közt az a' káros következése van, hogy a' Dézma előtt ki nem fizethetven a' Lakosok a' bór Lukmát, Dézma beszédés után ingyen sen adnak olyan borokat, mint annak előtte szoktak adni.

Minthogy ebbenaz Ekklé'siában, tsak mostanság léptem bé ezek nem lehetnek egyebek rám nézve, Copiazott feleleteknél. Azh Originál feleletekből, tsak keveseket hagytam el, mellyek meg változtak és a' mellyekről felelnem, nem szükség.

G 142. Terehegy [évszám nélkül]

[Fedőlap]

Terehegy, 16 Junii

1. Eklésia szőlője jól mívelése.

2. [Kihúзва]

3. Hétköznapi délyesti könyörgés.

4. A' Curatoroknak a halgatók nem engednek, - 's ugyan ezen okon 's Gondvislőket nehéz tenni.

5. Szülék Gyermekeket Oskolába nem járatják sokan.

6. Rector restantiája.

7. Temető kerítetlen tartatik.

8. Az Eklesia földjéből a' temetőért a Jobbágyok elfoglaltak.

+++

A' Fő Tiszteletű Superintendens Ur Canonica Visitatiojának tárgyait fel tétetett Kérdésekre való feleletek:

I. Az Eklésia. A' Terehegyi Mater Eklésia Tekintetes Ns Baranya Vármegyében a' Siklósi Uradalomban vagyon, birta eleitől fogva a' Nagy Méltóságú Battyani ház, mostani uralkodó földes Ura Méltóságos Gróf Battyán Antal.

a) Mater Eklésia volt mióta ez a' vidék Reformáltatott, filiaja volt a' Szomszéd Harkányi Eklésia, melly 1758dik esztendőben vált el, a' midőn rendes Predikátort nyert. A' Terehegyi lelkek száma 400ra számláltatik.

b) Az Úr asztalához tartozó edények, takaró abroszok, keszkenők ezek: 1. egy kisdéd arannyal kívül meg futtatott ezüst pohár, ugyan arannyal futtatott reá illő fedél vagy kis tányér, melyet még 1700dik esztendőben 's annak az elein ajándékozott a' Terehegyi Eklésianak örökösön egy Nehai Hajnal nevezetű Harkányi lakos 2. Két rezes három lábu bádóg kannák, mindenik 3 itzés. 3. Egy pár bádóg tányer. 4. Asztalt terítő két abroszok, egyik vászon, másik savojos vekony abrosz. 5. Négy takaró vekony vászon, karton, kék selyem, veress selyem keszkenők. 6. Az egész asztalt bé takaró virágos sejem nagy abrosz.

d) A' Toronyban vagynak 3. harangok. az első 3 mázsa és 20 font, mellyen ilyen inscriptiók vagynak GEGOSSEN VON PETER VEINBERT IN FINFKIRCHEN 1810. a' szelin: Terehegyi HELYSSÉGÉ. A' középső egy mázsás és 45 fontos, ilyen inscriptiójű: SALESIUS FELTL. HATMICH. GEGOSSEN IN GRAZ 1788. A' harmadik 22 font, inscriptioja VON FINFKIRCHEN 1811.

e) Az Eklésianak levelei: 1. Az elébbi Templom építtetése végett szabadságot instált levél. 2. Nehai Terehegyi lakos Ózdi Mihálynak terhes betegségében a' Predikátor tanátslásából 485 barazda Szöllőről 3 Kádokról, hordókról, pintzéről, 's egyéb vagyonairól, magának, feleségének halálok után az Eklésia számára irt Testamentaris levél. 3. Articulus XXVI. Diaetae anni 1791 Latine in typis.

Könyvei: Régi Nagy Énekes két Könyvek a' Templomban a' Predikátor és Oskola Tanító előtt, ismét e' végre két ujj énekes könyvek.

f) A' Predikátor részére a' Parochialis házban vagynak két szobák meg lehetséges állapotban, ugyan azokban két asztalok, egy hosszú hátus karos szék, ismét más kettős kék festekü háts pad, vagy ülő szék, egy avult nyoszója, egy falra való fekete festekü fogas, vagynak az udvarban, kettős Kamora, alatta kő pintze, istálló, széna tartó pajta, sertés és tyúk ólak, avult állapotuak.

II. Az Eklésia helybeli igazgatására a' felelet. 1.) Vagyon 9 személyekből álló Presbyterium, a' Presbyterek szoktak választatni a' belső és külső Elöljáróktól, a' Predikátor által fel eskettetnek.

2) A' Presbyterialis Gyűlések leginkább Vasárnapokon tartatnak két Templombéli Isteni Tiszteket előtt a' Prédikatori házban, mivel egyéb napokon kivált nyáron a' sokféle dolog tetel el vonnya az embereket.

3) A' czégéres vétkekben élők a' jozan okosságon és a' Sz. Írásokon fundalt okokkal inti, feddi, dorgállyal, néha mikor másképpen nem jobbulnak, a' Külső Elöljárók, a' nekik adatott hatalom szerint teszi büntetést is fenytetnek; a' versengőket meg egyeztet, a' külön szakadó házasságokat öszve békélteti, azon munkálkodik, hogy együtt lakhassanak. Most különösen az Eklésiát botránkoztató tzégéres bűnös nintsen.

4) A' Presbyterialis Gyűlés Actai különösen protocollizaltatnak a' Prédikátor által.

5) Van esztendőnként Curator, kinek számadásai esztendőnként revidealtatnak, a' Biró, két 's három Presbyterek és a' Predikátor jelenlétekben.

6) Az Ekklesiának jövedelme szokott lenni a' jó szívű Tagoknak Istgen ditsőségére szánt önként való adakozásokból, egyébkor is, de kivált innep napokon, és az Ekklesia számára testalt szálló fele terméséből, míg az Öreg Asszonyét, kivált ha az a' szálló jobb munkába vétetődne. Lehet nevelni kivált a' Földes Uraság dézma gabonáinak el nyomtatásából jutni szokott részből, mint ezt egynehány esztendőben ditséretessen tselekedték a' Terehegyiek is, mint mások.

III. A' Charitativumok v. alamisnák: α) Az Agentiale szokott esztendőben publicaltatni 5ször Communio administraltatásakor, és más végre való jel nem tétetik ki akkor v. persely.

β) A' fő Consistoriumtól rendeltetni szokott objectumok publicaltatni szoktak; az adakozások v. alamisnak öszve szamláltatni szoktak, a' Curator, eskütt társai jelenlétekben, és ugyan akkor mindjárt, az arra való Jedző Könyvbe a' Prédikátor által bé irattatnak, az Ekklesia Ládájába bé tétetnek, mellynek kúltsa a' Curatornál szokott állani.

γ) Minden esztendőben a' Canonica visitatiókor a' N. Tiszteletű Senior Úr kezéhez administraltatik mind az agentiale, mind más alamisna, 's a' vele lévő vagy Tisztetű Pro Senior Ur v. más Tractualis officialis öszve summalván fel jegyzi a' szokott Rubricak szerint, a' Helybeli Prédikátor a' Curatorral a' Summáját Subscriptiojokkal bizonyítani szokták, a' T.T. Visitor Urak quietantiat adnak.

IV. A' Lelki Pásztor. 1) A' mostani Bekő István, az alsóbb Classisokat a' hazájában Mező Túr Várossában végezvén, onnan a' Nemes Debretzeni R. Collegiumba menvén Deáknak, ott tanúlt 7. hét esztendőig, Magyarul, Deákul beszél, Görögül, Sidóul olvashat. Lexiconok segítségével fordíthat is; Németül olvashat. Ebben az Ekklesiában 30 esztendős Prédikátor. Az előtt 4 esztendő alatt N. Harsányi Oskola Rector volt: Feleséges, élő gyermekei 5en vagynak. 3 tanuló fiai, Kettő a' N. Debretzeni Collegiumban, egy a' Csurgoi oskolában, két leanyi, egyik házass, másik neveletlen.

2) Van Canonja, Liturgiaja Josephina Resolutioja.

3) Minden Vasárnapokon és Innep Napokon Predikalni, dél után Catechisalni szokott, hétköznap imádságokat reggel és dellyest mond.

4) Az Úr asztalához 1ször járulni akarókat maga tanítja, készíti; confirmállyá, a' Confirmatusok neveit bé írja az Ekklesia Actai közzé.

5) Esztendőnként 5ször administralja a' Communiot.

6) A' Keresztelést a' Templomban szokta véghez vinni rendszerént.

7) A' beteget meg látogatja ha kivantatik minden időben, imádkozik vele.

8) A' Matriculat a' Generale Consistoriumtól ki adatott norma szerint viszi.

9) A' Tisztatalan ágyból származtakat meg keresztelven, ha nem bizonyos az Attya, annak nevét sem írja fel, hanem csak az Annya nevét, ha pedig ki tudódik az Attya nevét is.

10) A' házassultakat három megkülömböztetett Vasárnapokon publicálja, minekutánna kivel öszve kelnek béírja.

11) A' Felséges Királyi parantsolatokat, és a' Generale Consistorium rendelkezéseit inprotocollálja.

12) A' Prédikatori rendes salarium a' mint volt 's fizetődött 30 esztendő lefojása alatt a' földekkkel együtt a' parantsoltatott mód szerént különös arkus papirosra le irattatott.

13. A' Prédikátor esztendőnként való fizetése a' fellyebb való esztendőben bé fizetődtek; de a' közelebb mult 4 esztendőben igen szűk lévén nálunk a' hegyi szállótermése, a' borbéli fizetésre nézve maradt kinn 5?? 6 akó bor: úgy a' buzabeli fizetésből is egynehány kila maradt kinn, mivel a' tavalyi esztendő igen szűkös volt a' gabona termésre nézve is.

14) Hogy a' Prédikátor minden részben szent hivatalához illendő tekintetben tiszteletben vólna, és annak szolgálatja, azt egyátallyában nem mondhatni. Mert vagynak engedetlen, szófogadatlan halgatók, kik sem a' belső sem a' külső Elöljáróknak szavakat nem fogadják, a' Prédikatornak, s képét viselő Curatoroknak az Isten ditsőségére, az Ekklesia előmenetelére, tzelözö mitejeket serkentéseket, parantsolatjaikat meg vetik, nem tellyesítik mikor módjok vólna is benne: Innen idegenek még a' jó szívű gazdák, halgatók is a' Curatori hivatalnak fel vállalásátul.

V. Az Oskola. a) A' mostani Tanító Szatyor Sámuel, született felső Baranyában Bogdásán, tanúlt Pápán, a' Pápai Collegiumból ki ment a' Komaromi Tractusba Nemes O Gyallába Rectornak; ott volt 3 esztendeig, onnan be jöven ezen f. Baranyai Tractusba Tanító hivatalt viselt Sellében, Kis Csánban, Harkányban, Belvárdon, közelebb mult Sz. György naptól fogva Terehegyen Szolgál, Feleséges, de gyermeke nintsen.

- b) Meg lehets állapokban van mind a' Rectori ház, mind az Oskolaház egy fedél alatt, a' végiben Kamra is vagyon. Az Oskola ház a' gyermekekhez képest elég tágas.
- c) Oskolában járó fiúk 19en, a' leányok 10en vagynak.
- d) Nem lehet reá beszélni a' Szüléket, hogy Oskolás gyermekeiket az esztendőnek minden részeiben fojvást fel jártassák, némellyek csak télen jartatják fel, Tavasszal Nyárban, Öszel csak Vasárnapokon leginkább szoktak fel jártani. Járhatnának többen is ha az Atyák 's Anyák e' szűk időben nem samnállanak gyermekeikér való fizetést.
- e) 1) A' Keresztyén Vallást a' Nagy Tiszt. Göből Ur Nagyobb és Kisebb Catechismusa Szerént tanítja. 2) Ostervald Kiss Historiáját. 3) Olvasásban, éneklésben, kulömbéle könyörgéseknek tanításában, bizonyos napokon a' Romai és Arábiai számok esmérésében, öszve adásában is gyakoroltatnak az oskolás gyermekek. 4) Irnak naponként némellyek, kiknek szüleik papirozt vehetnek.
- f) A' Venerabilis Tractustól ki rendelt visitorok, a' Gyüdi és Terehegyi Prédikátorok kik esztendőnként két izben szoktak u.m. Tavasszal és Öszel oskolákat visgálni. Ugyan azon időben az examenekben is meg jelennek ha lehet.
- g) A' helybeli Prédikátor a' közelebbi Oskola Inspector két Presbyterekkel.
- h) A' Templombéli éneklést a' Rector végezi, néha a Predikátor Praescriptioja szerint, többször a' maga discretioja szerént, a' Debretzeni Kantorok által kiírt mód szerént.
- i) Az Újj énekes könyv egész átallyában nem introducaltathatott, mind azért, hogy számos énekes könyvek a' mi V. Tractusunkban nem adódtak, mikor a' sajtó alól ki jöttek mind azért hogy a' régi énekes könyvek még minden háznál találtatnak 's a' szükség, szegenység miatt újjra nem költhetnek; ezenkívül a' Compactoroknál a' régiek' most is találtatván, 's igen egy forma árnon árultatván, a' régiekhez inkább ragaszkodnak, 's azokat veszik.
- k) A' Rector Salariuma együtt szokott bé szedettetni 's fizettetni a' Prédikátorával az Elöljárók által. Az el ment Rectornak maradtak restantiái.

VI. Van fel eskütt Bába, 's examinált a' T. N. Vármegye Chirurgusa által, az ő együ??sége szerént tud segíteni az Asszonyok bajain, el is jár kötelességében úgy hogy nints panasz ellene, nem keresztelt tudunkra: A' himlő oltást minden esztendőben véghezviszi a' T.N. Vármegye Chirurgusa a' F. Királyi parantsolatokra, conscribállyá az arra való kised gyermekeket, ' beléjek olt.

VII. A' temető kert 34 esztendők óta majd egészen bétölt, melyre nézve a' Helység Elöljárói instaltak más bővebb temető helyért; de a' F. Uraság Tisztviselői nem akarnak adatni, ilyen felelet mellett: a' Katonák el férnek egymáson, a' ti halottyaik is el férnek. a' honnan azon temetőbe ujjonnan temetkeznek ezenkívül úgy akarnak adni más temető helyet, hogy az Ekklesia földjéből szakasztódjon annyi föld; a' mennyit a' Jobbágyakéből adnának, s foglalnának.

VIII. A' harangozó az Oskola Rector szokott lenni gyermekeivel együtt, különösen fizetvén erre az Ekklesia 12 forintokat.

IX. Az Ekklesiának tagjai a' mostani nagy drágaság, terhes szegenység miatt nagy részént szűkölködnek, kevés hijja hogy koldulásra nem szorultak, némellyek az adván már a' kenyérért vagyonnaikat; es így egy máson nem segíthetnek.

X. Az Ekklesiának gravamene csak ez: hogy ez előtt 34 esztendővel a' Templom kerítéséből a' Fséges Királyi parantsolat szerént a' Helységen kívül tavol foglalódván temető kert, mely akkor bé is kerített, de az olta nem ujjtattott a' kerítése, 's bé járhatnak a' marhák szabadon. Mely temető 3 Jobbágyaknak szántó földjeiből foglalódván, melyekért máig is rabotálnak: Két Jobbágyak ugyan akkor az ekklesia 's Prédikátor részére tartozó szántó földjeiből ugyan annyit mint az övék volt elfoglaltak, 's azolta vissza nem adták; a' mi több a' harmadik lakos: már 3 izben akart foglalni amint azon Ekklesia földéből az említett két gazdák példájok szerént; de én mind eddig protestáltam ellene, a' Dominalis Trsztek azonban helybe hagyják a' foglalást: így hát a' régi Ekklesiái fundus lassanként elfogy.

Irta 1817dik esztendőben d. 6a Junii Terehegyen
Helybeli Prédikátor Bekő István mk.

G 143. Vaiszló [Vajszló]

[Fedőlap]

Vaiszló 12 Junii 1817.

1. Kamara deficiál, úgy a' tyúkol is.
2. Presbyteriális Acták.
3. A' Dézma nyomtatás esztendőnként gyakoroltasson.
4. Az agentiale integre administráltassék mindenkor.
5. A Bába ha Reformata, ne tsak a' Reftus gyermekeket ne, hanem a' R. Catholikusokét se keresztelje meg.
6. Temető régi lévén új kívántatik.
7. harangozó kötelességei a' Harangozáson kívül.
8. A' tüzi fával a régi usus szerint nem élhet a T. Úr számára.
9. A' Prédikátori fizetés manipulációja a' beszédre nézve jobbitást kíván.
10. Az Oskolások hamar kifogatnak az Oskolából; némelyek pedig nem is tánittatják.
11. Rector panasza a' sok restantia esztendőnként.
12. Hétköz napi dellyesti Cultus.
13. Szántó földek trágyáztatása és a' Kaszállóé.
14. A' szőlő a T. Úr számára halasztás nélkül megerjesztessen, és trágyáztasson meg majd annak idejébe.
15. Forspont.
16. 48 ora előtt a' halott temetése Cum dispensatione.
17. A Főtiszteletű Superintendens Úr fog Debretzenbe írni, hogy a' Baranyába ezután kijöendő Rectorokat szemmel tartsák.

+++

Készült die 1817. 9. Jun.

Vaiszloi Eklésiáról 1816 esztendőben a Fő Tisztelendő Püspöki Visitatio alkalmatosságával bé adattak.

I. Az Eklésia.

Vaiszlo Mater Eklésia Nemes Baranya Vármegyében a Felső Tractusa, Birja a Felséges Királyi Magyar Udvari Kamara a Religio fundusa sorában.

Mikor kezdődött? Mitől fogva van emlékezete? Mitsoda fatumi voltak?

A leg öregebb emberek emlékezete szerint mióta ezen a helyben áll a helység mint egy 130. Esztendő Mindenkor Anya Eklésia volt, sőt még ott is a hol előbb állott. - Nevezetes Fatuma az, hogy 1747ik Esztendőben Januarius 2ik Napján a Nemes Vármegye által a Templom /:melly 1745ben volt építve fából:/ az egész Parochiával, Földekkel, és egy Kitsiny harangal együtt el vétettetett, a mellybe Romai Catholicus Pap bé hoztattott; Mind azon által a Predikátor, /:akiis volt Néhai Tiszteletes Pápai Takács János, Ki Későbbben Seniorrá lett, és egész haláláig itten Szolgált:/ meg maradott. - Attul fogva az Isteni tiszteletre egy pajta Szolgált szintén 1785ik esztendőig. - Harang gyanánt egy fölkkötetett Deszka veretett 1775dikéig. - Filiája volt az emlékezettül fogva mindenkor Hidvégi Szomszéd Eklésia, a melly-is 1796 esztendőben szakadott el. - Oskolai Tanító 1784ik Esztendőben hoztattott bé leg előszer.

Lelkeke Száma mennyi?

Mostan a Lelkek Száma 949.

A Templom Torony mikor épült? Mitsoda Materiából? Mitsoda állapotban van?

A Templom erős Materiából Deszka Menyezetre ki festve 1784. és 1785 Esztendőkben épült Torony nélkül, Fölgy fa 'sindellel már másodszor le födelezve alkalmas állapotban vagyon. - Torony fehér bádoggal erős Materiából 1789 1790. és 1791. esztendőkben építettett.

Az Ur Asztalához tartozó minden Edények, Abroszok, Takarók? és mi inscriptiok vannak rajtok?

Egy Asztal alatta lévő Almáriommal, mellyben az edények és Keszkenők tartatnak. Az Uri Szent Vatsorához vagyon Négy Kánná Czin vagy Olombul, mellyekre reá vagyon metzve "A Vaiszlai R: Sz: Ekl: Számára Készítettett Ao 1779." Vagyon Két Sárگا bádogbul való Pohár, és ugyan ollyan materiából

egy Tányér minden írás nélkül. Azolta vevődött ismét két Réz Pohár, ezüsttel futtatva. Tiszta fehér Abrosz 3. három. Külömb Külömb Keszkenők Tíz, és Két Nagyobb Takarók, az egyik régi Kék Pamuk, a másik uj piros Selyem, Koczkás, és Körös Körül Rojtos. - ezen Abroszok, és Keszkenők minden írás nélkül vannak - éppen egy fehér Patyolat van ezen írással Arany fonállal, a Közepén egyenesen írva "Anno 1801 Szép Pünköst Havának 29ik Napján" 's e Körül Kerekben "Az Vaiszlói Reformata Sz: Eklésia Ur Asztalához Készítettett." - ezeken Kivül az Asztalon áll Két fehér Abrosz; az egyik Kék pamukkal rakottan szöve, a másik Sávoros a Szélén fehér csipke - ismét egy fél Selyem terítettő, Sárga Sik csipkével Körül véve: a Keresztséghez egy Kis Kánná, és egy Nagy Tányér Ónbul minden írás nélkül, 's ezeken föllül Két Keszkenő.

Két ajtóban Két Persely vagyon.

A Toronyban mennyi Számú? Mitsoda Nehézségű? s inscriptioju Harangok vannak?

A Toronyban vagyon Három Harang. egyik: 88. fontos illy írással "Martin Feltel Hat Mich Gegossen in Grecz 1772" egy Feszületes, és más 3. Kép rajta, ez a Harang 1775 esztendőben vétetett. A Második 263 font circiter illy írással "Johannes Fischer Gessen M.c.h. in 5. Kirchen 1793." - Két Kép rajta. A Harmadik 570 font "Anno 1814 Gegossen von Peter Veinbert in Fienf Kirchen" alól a Szélén vagyon "A Vaiszlói Reformata Eklésiáé" Derekán a Négy Evangelisták Képe.

Vagynak é az Eklésiának Levelei, Könyvei, mik azok?

A Születteknek, Hóltaknak, és Házasoknak fel jegyzésére vagyon egy régibb, és egy új Protocolum. A Felsőbb Rendelések be írására egy - ismét. A Jövedelmek és Költségek jegyzésére egy. A Templomban Két nagy elviselt Énekes Könyv Gradual. Más Semmi Könyv nintsen.

A Parochialis Házba Hány Szobák, és mitsoda állapotban? az Eklésiának abban lévő Asztalai, Nyoszolái, Székei: vagyon é a Házhoz meg Kivántató Kamar, Óll, Istálló, Kert? és mitsodás állapotban?

A Predikátori Ház három Szobából, egy Konyhából és Kettős Pinczéből áll: Fundamentomában Termés Köből, fent Vájjagbul rakatva, Gyékény Sással födelezve, Két Szoba Stakaturra, mind a 3. alsóképpen fenyő Deszkával padolva, alkalmas állapotban vagyon. - Találtatik ezekben az Eklésiáé egy Nagy Kerek Asztal, - egy író vagy tanuló Asztal, - egy Könyves Téka, - Két Nyoszolya fenyő fábul, - Két fa Szék - egy Konyha Asztal, - Tűz helyen Két vass Matska, - egy bográts tartó Lánccz. - A Lukma Gabona Méréshez egy vass abrontos Nyolczada, fél nyolczadással együtt. - a Pénznek és Leveleknek tartására egy Kitsiny Láda. - egy Csengettyű.

Régi Kamara el pusztúlt, Újnak építése Munkába van annyiban, hogy a Fáí meg vágva és ki faragva vannak. s. v. Sertés Óll (Tyukok ollal egyetembe) és Külön Istálló, Szénatartó Pajtával együtt Középszerű állapotban vagynak. Kút termés Köből lévén bé omlott, és mivel már 3 esztendőben vizes idő vagyon, más nem készíttethetett, mert a mennyi mélységre a fentenn lévő víz miatt most le tétetődhetnék Szárazabb időben éppen haszontalan lenne.

2ik Az Eklésia helybeli igazgatása.

Van é Presbiterium? hányan vannak? hogy Választatnak, Feleskettetnek é?

Presbiteriek itten leg először 1804ik Esztendőben Tiszt. Jeremiás Sámuel Ur akkori Predikátor idejében a Népnek elei által választatván állítottak tizenketten, és az egész Gyülekezet előtt a Templomban fel eskettettek: az olta a meg holtak vagy el vénültek helyébe a többiek választanak másokat.

Tartatnak é Presbiterialis Gyűlések? Mikor? és Mitsoda helyen?

A Gyűlések tsak éppen a leg sürgetőbb Dolgokban tartatnak, a Predikátori Háznál.

Mit szokott tselekedni a Presbiterialis Gyűlés a czégéres vétekben élőkkel; a Versengő és egymástól külön élő házassokkal; a Közhönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlókkal, a harat tartókkal? Vagynak é most illyenek?

A Versengők és Isteni tiszteletet nem gyakorlók elő hivattatván meg intettetnek. - Külön lakó házassok nintsenek. - Más tzégéres Vétekben élőkre nézve az Eklésiai fenyítéknek gyakorlása nints - éppen a Káromkodók, vagy a' Kikre valamelly botrányoztató cselekedetért panasz jön, a Külső Tanács által meg büntettetnek.

A Presbiterialis Gyűlés Actai fel jegyeztetnek é? Ki jegyzi fel azokat?

A Presbiterialis Gyűlés Actai, Kezdetiben Kezdődtek fel jegyeztetni, de az olta nem.

Van é Curator? Ennek Szám adásai minden esztendőben revideálatnak é?

Curator vagyon, és annak számadása minden esztendő végén a Presbiterialis Gyűlésben megvizsgálják, és a Visitatio alkalmatosságával a Tisztelendő Senior Urak is meg tekintjék.

Van é valami jövedelme az Eklésiának? Miből? lehet é azt nevelni, miből?

Jövedelme ezen Eklésiának rendszerint éppen csak az adakozásból áll, melyet a Nép önként tézen Kész pénzben, és esztendőnként Kender 's Len termésből. - Mikor valamelly építésre nagyobb Költség Kivántatik, valamelly Kézi vagy Marhas Munkával, és gyakortábban az Uraság Dézma Gabonájának ki nyomtatásával Szereztetik Segedelem.- Némelly bizonyos Költségek pedig a Nép Között fej számra Ki vettetvén bé szedetnek, mint p.o. a Predikatori Tüzi fának az ára, miolta ez bé hozatott, és a Mester tartása midön ez vagyon, és Sorra nem tartják, hanem Pénzes Koston. Más egyéb mód erre, és annak nevelésekre tudva nintsen.

Harmadik.

Publicáltatik é Az Agentiale, hányszor esztendőben? Tétetik é Ki akkor más akármelly végre Persely vagy Tányér?

Az Agentia esztendőnként az Uri Szent Vatsorának Ötszeri Ki Szolgáltatása alkalmatosságával publicáltatik, és akkor más egyéb végre Persely v. Tányér Ki nem tétetik.

A Generale Consistoriumtól rendeltetett Objectumok más Innep napokon publicálatnak; az adandó alamizsna akkor mindjárt a Tiszt. Predikator, a Curatorok, és Kissebb Gondviselők által be vitetik, és meg Számlálatván, 's írásba fel jegyeztetvén az ekklesia Ládájába tétetik, onnan osztán a Rendes Seniori Visitatio alkalmatosságával mind az Agentiale, mind más egyéb Fel-tetteknek az Alamisna Tiszteletes Senior Uraknak bé adatik, a mellyeket magok Laistromjokba Rubrikák szerint bé jegyezvén Bizonyosságul a Curator és Prédikátor Neveiket oda iratják, De rola Kvietantiát nem adnak. Tagadhatatlan azomban, hogy mivel a Nép egyedül az Uri Szent Vatsora Vételekor alamisnátkodik legbövebben, Máskor pedig tsekéllyen, az azon Öt izbéli öszve jött Alamisnának Némelly része el szaskasztván, és még más Közöséges Pénzből szaporittatván, amint a Környül állások magokkal hozzák, a többi alamisna alá tartozandók részére fel osztatik, hogy mindennek legyen valami.

Negyedik. A Predikátor Fizetése és a Rectoré Külön Le irva jelen vagyon.

Későbbi Toldalék a' IVdik Számhoz.

A' mostani Lelki Pásztor Szondi László - Tanulását kezdette Nagy Kőrösön, mint Hazájában, folytatta Debretzenben - pallérozta a' Jenai Academiában. Beszéll a' született és Deák nyelven, kívül Németül - olvas és ért Frantziául is. Predikatori Szolgálatját kezdette interimalis fővel Nagy Harsányban, ahonnan Foktűre Ttes Pest Vármegyében rendeltetvén, ott töltött 13 egész esztendőket. Innen jött most közebb Majus 23dik napján 1817. feleségével 4 gyermekeivel, és egy Özvegy Napával együtt. A' ki Sz. Hivatalának minden részeit, az illető felsőség rendszabása, 's a' ditséretesebb példák szerint Szokta elvégezni. Mostani új Statiojának Környülállásaival, 's Szokásaival még eddig meg nem esmerkedhetvén tökéletesen, azokról authentica relatiot nem tehet; a' mit tesz, teszi azt traditioból, és némely Documentumokból, nevezetesen.

ad. Nrum 12um. A' Predikatori fizetésben mind Manipulálásában, mind kimaradásában nagy a' fogyetkozás. Magának szedni minden fizető Személyektől, külön külön. Magának jegyezni fel azoknak fizetését - Magának mérni és szedegetni a' Sódereket - a' fogyatkozásokban magát tenni ki - még is ezek melletts annak idejében minden tartozásokat bé nem vehetni, nem kevés kedvetlenségére szolgál a' Predikatornak. Annyival inkább, mivel

ad. 13um. - ad hominum memoriam volt minden Predikatorok, az ő Személyeket és Sz. Hivataljokat illető tekintetben Sok fogyatkozásokat szenvedvén, a' Protocollaris jegyzések szerint; a' magok szerentsétlen nyomdokaikkal, a' Népnek hibáj viselése, 's nyughatatlan válogatása 's finnyáskodása miatt, az ujjabb Successort sem biztathatyák egyébbel, hanem hogy ő sem jobb az ő attyainál, hanem ha a' mostani fő Directio böltssége és ahoz mérséklett Tekintete praeservatioául szolgálánd a' Predikatori Hivatalnak, Zabolául pedig a' finnyáskodó nép procae Libertassának!!

Következnek a' Rectornak az Oskoláról tett Jegyzései ad. Nrum Vtum

Az Oskola Rector Váradi János nőtelen Ifjú - jött a' Debretzeni Collegiumból most töltei harmadik és utolsó esztendejét.

Épületje az oskolának elég tágas és kívül többet mutató a belsejénél. Mert azon kívül hogy 80 Tanítványnál több benne nints - azonkívül hogy nyárban sokszor elvonattatnak a' Szüléktől - igen közönséges és annál rosszabb szokások az, hogy az oskolai tsekély Cursust 3. 4 esztdő alatt által futván, minthogy még idejek 's értelmek gyengesége miatt a' confirmaltatásra alkalmatlanok, 9. 10 esztdős korokban végképpen elhagyják az oskolát, és minekutánna már nem csak a' szükségesebb Tudományokat, hanem a' Könyörgéseket is elfelejtették, úgy jönnek vissza 12 esztdős korokban a' szükséges confirmatoria, 's a' Predikátornak újjabb terhére -

Vagynak olyanok is, a' kik gyermekeiket átalýában oskola nélkül, baromi tudatlanságban nevelik. Taníttatnak a' Ven. Consistorium által kiadatott régi Docendi Mathodus szerint a' Heidelbergai Katechismusból. T. Göből Ur Kissebb 's nagyobb kátéiból. Hübner Historiaiból - Dávid 'Soltáiraiból - Melyeknél az ilyen Nemzeti oskola Céljára Consequentebb volna az Út Mutatás Első része a' sok Kátechismus helyett, és a' Solti Tractusban mostanában megújult Docendi methodus. Mind Külföldi, mind Helybeli Inspectorai az Oskolának vagynak a' Predikátor mellett. A' Templombeli Éneklest még eddig maga választotta és végezte a' Rector többnyire a' régi Énekes Könyvből, minthogy az Újj - még eddig sem érkezett, régi praenumeratiojokra is hozzájuk.

A' Rector fő panasza, a' Sok Restantia, mely minden esztőben szaporodni szokott. És a' fizetés Manipulálásának alkalmatlansága - mely szerint mindent csak hullározva, és késedelmezve hordanak a' fizető Individumok. Jobb volna és tisztességesebb, ha mind a' Pénz, mind a' Sódor?? fizetést a' Curatorok szednék bé Lajstrom szerint. -

Van é Bába? examinálva fel esketve? Tud é az Asszonyok Baján segíteni? Nem keresztel? el jár é Kötelességében? Bába helyben vagyon folyvást, Nemes Vármegye Chirurga által vizsgálva, és meg esküttetve; Mennyire tud az Asszonyok Baján segíteni értelmünken Kívül van; egyéb aránt Kötelességében hivel el jár, - részünkről való Gyermekeket nem Keresztel.

Himlő Ójtás hogy van? Himlő Ójtás Dolga helybeli Chirurgus által folyvást megy.

Temető elég tágas é? bé van é Kerítve? a' Sirok elég mélyen ásatnak é? Meg tartatik é a temetésre nézve a Királyi Parantsolat? Temető Nagyon régi, már egészen tele van, Kerítése földből hanyva éppen alkalmas állapotba nintsen. - a Sirok elegendő mélyen ásatnak. - a Temetésre ki szabott 48 órai idő meg nem tartathatik, hanem többnyire a' Chyrurgus Ur által a holt test megvizsgáltatván előbb el temettetik.

Van é Harangozó? egnedelmes é a Predikátornak? Van é fizetése 's a Helység terhétől Szabadsága? Harangozó vagyon. - Fizetéssel és a helység Dolgaitul Szabadsággal. - Kötelessége magával hozza, hogy a Predikátornak engedelmeskedjen - de a' melly eddig tsupán csak a' harangozásban határozódott; úgy hogy se fát nem vág, sem az udvaron egy szál gazhoz hozzá nem nyúl. Mert nints kötelességében. -

Vagynak é az Eklésiának Szegényei? Szám szerint hányan? Van é rolok gond? Szegények mindenkor vannak, De éppen magával jo tehetetlen nyomorult nintsen. - a leg szükölködőbbek Gyermekei mikor éppen arra Kéntelenítettnek, házanként mennek Kenyeret Kérni, és a tehetőssebbek' Különös jó Szívüségéből nyernek segedelmet.

Nintsenek é az Eklésiának nehézségei? Az Eklésiának Nehézsége egyedül az, hogy holott a Predikátor és Oskola Tanító részére minden időben Szabad tűzi fájzással élt Szintén 1809ik esztendőig, az ólta pénzen kell venni. - egyéb-aránt a Vallás Gyakorlásában, Földjeiben nem háborgattatik a Romai Catholica Vallásra, Innepjeik meg tartására, Mester emberek a Processio járásban való megjelenésre nem Kénszerítettnek; éppen a Zörgő, vagy más botrántoztató munka az ő Innepjeikben tiltatik. - Tisztelendő Plébánus Ur a Lelkek Számát nem Kivánnya. - Hála légyen az Ur istennek a R.Catholicusokkal békességben és tsendességben van ezen Eklésia.

G 144. Vejti

[Fedőlap]

Vejti 11 Junii 1817.

1. Uj Parochialis Ház építtessék.
2. Hétköznapi délyesi könyörgés.
3. Az Oskolásokat hamar ki fogják; némelyek pedig gyermekeiket nem taníttatják.
4. A' temető rossz gondviselés alatt, nem lévén rajta ajtó.
5. Harangozóról rendelést tenni.

+++

1817dik Esztendőben Fő Tiszteletű Superintendens Bathori Gabor Urunk s' Fő Pásztorunk kérdéseire tett Feleletek a Canonica Visitatio Tárgyai Szerént a' Vejti Reformata vagy helvetica Confession levő Szent Ekklesia Predikátorának és Presbiterieneinek.

- a) A' Vejti Ekklesia vagyon Tekéntetes Ns. Felső Baranya Vármegyébe a' Helységet birja, a' Pétsi Ns Káptalan.
- b) Az Ekkla Materré Kezdtett lenni 1796dikban, Septemberben mely időtől fogva a' Predikátorok Neveik fel vagynak az Ekklesia Könyvébe Jegyezve, a' Fatumai bizonytalanok, a' Lelkek száma ennyi: 300.
- c) A Temploma Fából épült a' fedele Gyékén, az oldalai font fővényből, sárral betapasztva 1797be.
- d) Az Úr Asztalára való Edények, egy Négy ittzés sárga rézből készült bádogg Kanna, egy sárga réz Pohár, Tányér tzinből, és másik tzin Tál, tzinből készült Keresztelő Pohár. Az asztalt Fedezi be, egy nagy szépkendő, a' közepén vagyon egy ovalis figura, Veres Virággal, a' Szent Edényeket be fedező setét Veres Nagy kendő melly tsak Communiokor Vétetődik elő, Világos rojtja Égszin vagyon a' körületén.
- e) Az Ekklesiának se Levelei, se Könnyvei, a' Matriculanál, és a' Diaetai XXVIdik Articulusnál, és egy Jegyző Könnyvénel, mellybe Jövedelme, Költsége iratik, egy régi és Újj Énekes Könnyveken kívül nintsen.
- f) A Parochialis Ház áll Egy Szobából, Konyhából egy Classisból, mellybe meg szorulva Vagynak a' Gyermekek a' Predikátor Cselédjeivel, Van benne a' Hellységnek egy Nyoszojája. A Első Házban Egy Diofa Asztal, másikba Fenyőfa két hoszszú szék, Három fa Karszék, az Épületek Amint Vagynak olyanok, Fölgy fa Deszkából Kamara, Istálló fővennyel font, Lúdól, Sertés Hizlaló ól, Kettő Tölgy fából.

II. Az Ekklesia Hellybéli igazgatása organizálva van, az Uraság Eskütjein kívül negy Presbyterekből, és Egy Curatorból, Fel Esküttetnek a' Presbyterium előtt, a' Predikátor Házában, ezek Valasztatnak a' betsületesebbek között.

- 2) Presbyterialis Gyűlések tartatnak Valamikor szükségesek a' Parochialis Háznál.
- 3) A Presbyterium a' Szenvedhetetlen tzeéres Vénekben élőkkel Penitentiat tartat a' Predikatori Háznál, ott a' Hellység Elöl Jároit meg követi, a' Prédikiató a' Haragosokat meg dorgálja, megbékélteti. Az Isteni Tiszteletet Gyakorolják.
- 4) A Presbiterialis Gyűlés actai a' Predikátor által fel Jegyeztetnek, ha meg érdemlik.
- 5) Rendes Curator van, szám adásait minden Esztendőben meg Visgálja a' Predikátor a' Presbyterium előtt.
- 6) Az Ekkla Jövedelme gyűl az önként való adakozásból és az Uraság Dézma búzájának ki nyomtatásából, melly Egyedül tsak az Ekklesiájé.

III. A Charitativumokra különös gondja van az Ekklának. Az Agentiale ötször Publicaltatik egy Esztendőben, mindenkor Communio alkalmatosságával, és akkor más egyéb Végre semmi jel nem szokott ki tétettetni, hanem tsak Agentiara.

â. A Generale Consistoriumtól ki rendeltetett objectumok, hűségesen publicaltgatnak.

ă. Az Alamisna számba Vétetődik, a' Presbyterek, és a' Curator jelenlétekbe a' Predikátor által a' ki a' szám adó könyvbe bé írja, és a' Curator gondviselésére bizza.

ă. A Charitativumokat Tiszteletes Esperest Urunknak a' Curator és a' Presbyterek, e'lőtt hűségesen administraljuk a' Canonica Visitatio alkalmatosságával. De eddig a' Quietantia és Contra Quietantia szokásban nem völt.

IV. A Lelki Pasztor.

Szegedi Janos, tanult Ketskemeten Debretzenbe, Deák Magyar nyelven beszél, német olvasást Gyermek korában gyakorlott. A Vejti Ekklesiában most kilentzedik Esztendejét tölti, a' Matyi Ekklesiában töltött 12 Esztendőket Hidvégben 5, Esztendőket, Csepelbe kettőt, Feleséges 6. Gyermekai vagynak.

2) Canonja Vaan, Liturgiaja és a' Josephina Resolutioja vagynak.

3) Tart minden Vasárnapokon, és Innepeken Predikatziot reggel Délután Catechizatiot, Hétköz napokon Reggel Estve Imádságokat.

4) Az Úr Asztalához először Járulni kívánó Gyermekeket elébb kiveszik az oskolából mintsem lehetne őket Confirmalni, és így bésem íródhatnak, ha két Esztendőket el tölt sok ki fogással az elég.

5) Az Uri Szent Vatsora Vejti Esztendőben öt izben administralódik, Karátsonba Húsvétba Pünkösdben Ujj kenyér és Ujj bor idején.

6) A' Keresztelés, ha csak éjjel nem adódik elő mindenkor a' Temploman megyen Végbe.

7) A betegek szivessen meg látogattnak a' Communio nekik ki szolgáltatnak.

8) A' Matriculába a' Generale Consistoriutól ki rendelt norma szentül megtartatik. A Tisztátalan Ágyból született Gyermek az Attya nevére bé íródik a' Matriculába.

9) A Házasulandók Három megkülönböztetett Vasárnapokon, Publicáltatnak a Templomban. Vagyha az öszvekelés sijető egyébkoris, mikor a Templomban számossan felgyűlnek. A copuláltattak béíródnak a' Matriculába.

10) A' Felséges Királyi Parantsolatok, és a' Generale Consistgorium Publicalt Végzései hűséggel bé íródnak.

11) A Predikator fizetése bévan írva a' Tiszteletes Esperestt Urunk Jegyző Konnyvébe melly ennyiből áll Vagyon 90 pár Fizető, Minden pár Fizet három nyóltzada búzát egyiket tetézve, egy nyóltzada szemes kukoritzát, mindpar 8 garasokat, minden gazda egy sóder minden pár egy mázsa széna, mindenpár egy Fertáj Fa, só Fagyú pénz kétforint.

12) Három Hellyen van Fölgye a' Predikatornak de már kezd soványodni mint hogy nem ganajozzák. A Felső Mezőben van Egy Hóld, Szomszédja Peti Miklós, a' Csősz Mezőben egy Hóld, Szomszédja egy Felől Endrőtzi János, más Felől Szolga János. Atagba Egy Hóld, Szomszédja egy Felől Punok János, más Felől a' Berek. A Csősz Mezőben a' Kender Föld Fél Hóld, Szomszédja Járo Péter, Káposztának is van egy darabotska Föld. Pusztá nevezetű Táblában van a' Predikatornak egy Szilvásfa, az allya Kaszálo, terem benne Két szekér széna.

13) Az Esküttetésért a' Ferfiju Ezüstbe 3 Márjást két ittze bor Két font Hús a' Leány, vagy Aszszony egy Marjást, Gyermek Tanításért Első Esztendőben 10 garasokat, két nyóltzada tsumás kukoritzát egyiket tganításért, másikat Luzus nem hordásért, Második Esztendőben fizet 17 garasokat, két nyóltzada Csumas kukoritzát egy Caniculari Csibét.

Predikatziós Halottól 8 garasokat, két font Húst 1 ittze bort, Énekszóstól 3 gros kétfont Hús két ittze bort. Adnak minden esztendőben 6, fnspontót vagy Petsig, vagy Nagy Harsányig.

Van egy szilvas Terem benne Két Szekér Széna mikor a' Viz elnem rontja.

A búza fizetést némelyik Tisztáiban némelyik Szemetesebben adjabé, Restantzia mindég van.

14) A Predikator illendő Tiszteletben tartatik. A Gyermekeket a' Predikator tanítja. A Parochialis Ház egyszersmind oskolais. A Tanulok 16 vagynak, Kik többnyire csak Téli oskolások olvasni Énekelni Imádkozni még jól megsem tanulnak, mikor már az Oskolából kifogják. Vagynak kik Gyermeküket nem taníttatják.

A Templomba maga Enekel a' Predikator az Ujj Énekes Kőnyvből de magoknak nints.

Bába van Kötelességében el jár.

A' Temető elég Tágas denints Ajtó rajta. A' Sirok jó Mélyen Ásatnak.

A Halottakra nézve a' Királyi Parantsolat meg tartatik.

Harangozó Van, de a' Predikatorra nézve Semmi haszna nints.

A' Hellységnek Szegényei nintsenek.

A Nagy Harang 297 font. Van rajta óntve ezek a' Németszók: Gegossen Von Peter Veinbert, FünfKirchen 1812-ben készült Pétsen, az aljára szélire e' vagyon metzve Vejti. Semmi kép nints rajta, le van rola Reszelve. Az elsőbb kis Harang Vétetett 1787, az előtt csak Fa táblát Kotzogtattak, e' Van rá írva Ioannes Fischer Goss, S Kirchen.

G 145 Viszló

[Fedőlap]

Viszló 16. Junii. 1917.

1. Dézma nyomtatás az Ekla részére esztendőnként gyakoroltasson.
2. Hétköznapi délutáni Cultus.
3. A Salarium esztendőnként hijjánosság nélkül beadasson.

+++

A' Viszlói Ekklesia eredetéről, 's azt időről időre következő állapotjáról való Relatio az 1816k Esztendőben fel tett Kérdések foglalata szerént.

I. Viszló Mater Ekklesia, Tekéntetes Baranya Vármegyében, Groff Battyán Antal Uradalma alatt vagyón a Helység.

a) Az Ekklesia régibb Matriculája 'segyszersmind Jegyző Könyve nemterjed fellyül az 1757k Esztendőnél. Itt Kezdetre akkor élt Predikátor Tiszteletes Gyarmati János azt rendes egybe kötött Jegyző Könyvbe forma szerént vinni, 's abban némely Ekklesi Szükséges dolgokat feljegyezni. Mikor fundáltatott légyen ez az Ekklesia: 's benne a' Reformata Vallás gyakoroltatni bizonytalan. Az említett Matricula 's Jegyző Könyv végén, fel jegyeztetve találtnak 1682dik Esztendőtől fogva kezdvén, az itt volt Egyházi Szolgák Nevei /:de nem oly meghatározással, mintha éppen akkor kezdődött volna itt az Űekklisia, és hogy a' meg jegyzett Predikátorokon 1682k Esztendőn felyül, többen is az előtt nem lettek volna:/ kik közzül a' múlt Század elején voltak a Matriculában fel jegyzett 1757ken felyül való itt lakos öreg emberek Személybeli esméretek után is emlékeznek. Különösen Babos Máté 89. és Szolga János 75. Esztendőn felyül valók; ez meg halt 30a November 1809. az első most is él. Hogy az az Ekklesia Mater lehetett fundáltatásától fogva, és hogy régi meg tettik a múlt Század közepe táján, a' Szenvedő időben, a' Tekéntetes Nemes Vármegye eleibe nyújtott több Instantiáira tett Indorsatákból, mellyek szerént mindenütt Antiqua Ecclesia Nevezet alatt vette azokat. - Ez az Ekklesia nem a' mostani Helyén volt 's fundáltatott először, hanem a' hozzá közel fekvő volt filiája Márfa és a' mostani Kiszló között, igen lapályos, vizenyos, sáros, bozotos rejtek helyben; a' mely Helyről, mint egy néhány ott Született Öregek életéből, hozzá vetés szerént ki lehet hozni, mintegy 1730k Esztendő táján parantsoltattak 's költöztettek ki mostani lakó helyekbe, de az Isteni tiszteletre, mintegy 20. esztendőig tsakugyan vissza jártak ott maradt Templomjokba, vagy a Nemes Vármegyétől minden indorsatákban ugy nevezett Oratoriumjokba, a midőn 1757ik Esztendőben, többszöri esedező Levelekre a Tekéntetes Nemes Vármegyétől meg engedtetett annak közikbe való be hozása, vagy is közöttök hasonló Matériájú, szélességű, nagyságú, Capacitású Oratoriumnak fel állítása, a mellynek 1774k esztendeig meg kívántató reparatiojára több szoros meghatározású indorsaták Concessák találtnak, az ekklesi Irások között az Ekklesia Ládájában. - Előbbeni lakhelyek Ó Viszlónak, e mostani pedig Diás vagy Diós Viszlónak hívattatik. fel tehető hogy az ország úttya könnyebbségére a forspontozásra nézve parantsoltattak ha előbbeni zugoly posványos helyekből. - Lélek vagyón benne 635 a filialis Szöllősi Molnárral 's Bodonyi Mészárossal együtt.

b) Ez a' mostani Hely is hogy hajdan lakó Hely volt bizonyos annyiból, hogy itt a' Parochialis Udvarban lévő Temetőben valamely olly mesterséges nagy épületnek, a földbe temettetett omladéki találtnak, mellynek viszonyosan volt használása, jó formán elő segéllette, egy részről a mostan ában állított Templomnak fel épültét, égetett téglából tserép 'sindelyre, a' Torony, pedig bádogra. Ez a' Templom és Torony egészen újonnan kezdett épittetni 1800t esztendőben, Majus 26t Napján tétetett le a fundamentoma Tiszteletes Ötvös János Predikátor idejében, fel Szenteltetett Novembernek 11k Napján 1804k Esztendőben Tiszteletes Szoboszlai Márton Gábor Predikátorságában Nagy Tiszteletű Esperest Thuros Péter és Tisztelendő Kádas Imre Prosenior Uraknak jelen léteken. - Még tökéletességre nem vitetett ennyiben, költségek nem léte miatt, hogy kipadimentomozva nintsen. - A' Toronyban Két Harangok vagynak: a' Nagobbik 1804ben meg hasadván Pétsett ujra öntetett, - három Má'sás. fontos - az oldalon ilyen írás van: A' Viszlai Reformata Szent Ekklesia öntette a maga költségén anno 1807. - A' felső kerületén: Gegossen von Peter Vainbert in 5 Kirchen 1807. A Kissebbik is meg hasadt 1813ban ujra és nagobbra öntetett 1814b en tesz egy má'sát és öt fontot. - Az alsó kerületen Viszlai Szent Ekklesia - felső Kerületén Von Peter Vainbert in 5 Kirchen 1814. Szemléltetik.

c) Az Ekklesia Levelei, mint fellyebb is vala rólok emlékezet a' Ládában álló Instantiái, az azokra való Indorsatákkal együtt.

d) Az Ekklesia ingó és ingatlan Vagyonai ezek: Az Úri Szent Asztalhoz tartozó edények; egy Sárga réz Kanna és pohár, egy Kő Korsó, Két tzn tányér három fa tányér, egy zöld tafota Abrosz, tizenegy Keszkenők, úgy mint hat selyem; egy arannyal varrott fehér patyolat, egy tarka pamut, egy Kanavász, egy veres tarkájú gyolts és egy veres Szélű 'sávós. Ingatlan vagyonja a' Tiz hodon egy Hold Szántó föld; mely 1772ben 23h Januariusban a' Predikátor földjétől Szakasztatott el, és rendeltetett az Ekklesia hasznára - felső Szomszédja a Predikátor, alsó ... ez a föld 1815ben ház helyeknek méretett ki. - A' Predikátori Háznál találtnak három nyoszolyák, Két fenyő fa kerek Asztal, Két adiófa Szék, Két hosszú Szék Konyhán tálas, egy tíz Akós fenyő Hordó. - A' Rectori Háznál egy fenyő fa Asztal, egy fenyőfa pad, és egy fogas.

II. Az Ekkle'sia Helybeli igazgatása. 1) Van organizált Presbyterium, - ez idő Szerént tizenketten vagynak, választatnak az Előljáról által, meg eskettetnek a Templomban Vasárnap reggeli Isteni tiszteletkor a Gyülekezet jelenlétében.

2) Az Ekklesiái gyűlések tartatnak a Predikátori Házban Vasárnap reggel Isteni tisztelet előtt.

3) A' Presbyteriális Gyűlés, a' tzigéres bánben élőket, a versengő, a veszekedő és egymástól külön lakó házastársakat, a' Közönséges Isteni tiszteletet nem gyakorlókat, a' Gyűlésbe hívattya, minekutánna őket meg győzi botránkoztató magok viseletekről Szóval őket keményen meg inti 's meg dorgálja, ha pedig még is engedetlenkednek, a' Helybeli külső Törvényszéknek által adja a fenyíték végett.

4) A' Presbyteriális Gyűlések Actái fel jegyeztetnek a Predikátor által.

5) Két Kurátorai vagynak az Ekklesiának, a' kik az Ekklesia Jövedelmét és Költségét az esztendőnként lenni szokott Számadás szerint viszik, a' Számadás szokott lenni a' Presbyteriális Gyűlés jelenlétében.

6) Az Ekklesia Jövedelme áll a' fentt említett egy Hold Szhántó földből, és néha a' Méltóságos földes Uraság Dézma Búzáját Zabját el nyomtattya a helység; Ekklesia számára adván azon nyomtatásbéli részt, ide tartozik a' Perselybeli, és Isten ditsősségére adatni szokott alamizsna.

III. A Charitativumok vagy alamisnák. - α) Publicáltatik az Agentiale az Uri Szent Vatsora öttzöri ki szolgáltatásakor tsak éppen maga.

â. A' Generale Consistoriumtól rendeltetett Objectumok más alkalmatossággal publicáltattnak.

ã. Ezek az Alamisnák az ekklesiái Curátorok, és két 's három Presbyterek jelenletekben fel számláltatván, ekkor mindjárt fel irattnak, és tartattnak az Ekklesia ládájában.

ä. Administráltattnak minden hijánosság nélkül a' Nagy tiszteletű Esperest Ur kezébe, a Canonica Visitatiokor.

IV. A' Lelki Pásztor.

1) Neve Ladányi Vargha jános, tanúlt a Debretzeni Reformatum Collegiumban, Magyar: Deák nyelven beszéll, olvas Németül is. Öt esztendeje hogy ezen Ekklesiában Szolgál, ez előtt volt a Vértesallyai V. Tractusban 16 esztendőig K. Nyéken és K:Sz: Péteren - Feleséges, vagynak öt gyermekei.

2) Van Canon ja, Liturgiája, Josefina Resolutioja.

3) Minden Vasárnapokon és Innepnapokon tart Predikátiót, Délután Catechisatiót, Hétköznapi Imádságot.

4) Az Úr Asztalához először járúlni akarokat confirmálja, és a' Confirmatusok nevét be írja.

5) Ötször adminisztrálja esztendőnként az Úr Vatsoráját, úgymint a' két napos három Innepeken, Újj Kenyérre, és ujj Borra.

6) A' Keresztelést a' Templomban viszi véghez, és nem a' Háznál, még pedig Hétköznapi Reggeli Isteni tisztelet alkalmatosságával.

7) A' betegeket meg látogatja, vigasztalja, bátorítja, velek imádkozik, 's ezeknek az Úri Szent Vatsorát is ki szolgáltatja.

8) A' Matriculát viszi a Generale Consistoriumtól ki adott norma Szerént; a' tisztátalan Ágyból Született Kisdedeket, ha a' férjfiú a' kire vall az Asszony el vállalja a' Magzatot, annak nevét is improtocolálja, ha pedig meg tagadja, úgy tsak az Annya neve alá írja:

9) A' Házasulandókat háromszor publicálja Vasárnapokon, Hétköznapiokon pedig nem; a Copulatio után improtocoláltatnak Moringjokkal együtt.

10) A' Felséges Királyi Parantsolatokat, a Consistoriumok Actait improtocolálja.

11) A' Predikátor fizetése esztendőnként nem jön bé; a' múlt esztendőkre elég restantiák maradtak kinn

Buzából, Borból, Sodérből, disznólábból, fából - a' nagy szükség miatt rajtok nem kegyetlenkedünk.

12) Külömben Szent Hivatalához illendő tekintetben 's tiszteletben tartatik a Predikátor.

V. Az Oskolák.

a) Az Oskolánk Rectora Neve Bottka András, tanúlt a' Debretzeni Reformatum Collegiumban, itteni Szolgálatjának öt esztendeje, ezelőtt Szolgált Detsen két esztendeig, Csanádon egyik, Kölkeden háromig, Patséron Négyig - Feleséges, vagynak Két gyermekei.

b) Az oskola állapotja épületére nézve jó karban vagyon, elég tágas is a' gyermekek számához képest.

c) A' Rectori Szolgálat, ez előtt mintegy 65 esztendővel állítatott fel. Tanítványi az Oskola Rectornak most vagynak 24. fiú, Leány gyermek 23.

d) Nyáron kevesen járnak fel, többen télen; azzal mentik magokat hogy a sok rabotás munka miatt nem lehet hogy télen nyáron egyaránt mindnyájan fel járjanak.

e) Az oskolabéli tanításnak tárgya a' Vallás Nagy tiszteletű Göből Gáspár Urnak ebben a' Venerabilis Superintendentiában helybe hagyott, 's bé vett Könyvetskéje vagy Catechesise út mutatása szerint, História, Írás, Olvasás, Számvetés, és éneklés.

f) A' Venerabilis Tractus által ki rendelt Visitatori Oskolánknak, Helybéli Predikátor Tiszteletes Ladányi Vargha János, és Ipatsfai Predikátor Tiszteletes Páál István Urak.

g) A' Tiszteletes Predikátor Atya, az Ekklesiái Elöljárókkal, 's különösen is az Oskola rendes Inspectorival visitálja az Oskolát.

h) A' Templombeli éneklést el végezi az Oskola Rectora, a Venerabilis Superintendentiának dispositioja Szerént viszi az éneklést.

i) Az ujj énekes Könyveknek nem létek miatt, az ujj énekes Könyv mind eddig is nem introducáltathatott. - A múlt esztendőben publicáltt Currens szerint ötven öt 55 ujj énekes Könyveknek meg vételére iratták fel Halgatóink közül némelyek neveiket, 's mind eddig azokra várakoztunk.

k) Az Oskola Rector fizetése sem jön be esztendőnként, sem a' pár számosoktól, sem az oskolába járó férjfi és Leány tanítványoktól, mind a' mult esztendőkre - hanem itten is van tekintet a Szűk termésre.

VI. Bába van - examináltatott Siklóson a' Tekintetes Nemes Vármegye Seborvosa által, ugyan ott akkor fel eskettetett a' Tekéntetes Feő Bíró Úr által, - tehetségéhez képest segít az Asszonyok bajain, kötelességében híven el jár, nem keresztel. - A Himlő oltás divattyában van.

VII. Itten a' Temető a Felséges Királyi parantsolatok ellen is a' Faluban, a' Parochialis Udvarban vagyon, mind az által a' Parochialis örökség, így sem nyúlik olly hosszan ki mint a' Szomszéd Polgároknak Örökségeik be van kerítve mint Parochialis Udvar, - már igen sok izben elől meg elől kezdődött, és oly régi, hogy nem áshatnak Sírt, hogy ember 's gyermek tsontokat ne hánynának ki belőle. - még a Pusztán laktokban is ide temetkeztek; a leg öregebb embereinknek el hunyt őseik sem emlékeztek arra, mikor kezdték volna ide először a' halottakat takarítani - a' Törökök itt laktokba is már Temető volt.

VIII. A' Harangozást az oskola Rector viszi az Oskolás nagyobb gyermekek segítségével.

IX. Van az Ekklesiának egy nyomorúlt Szegénnye, a' kire oly hűséges gond van, hogy sem ételében sem ruházatjában fogyatkozás nintsen.

X. Fenygetik az Ekklesiát némely gravamenek - Az 1815k esztendőben a' Méltóságos földes Uraság Földmérői, a' Predikatori Udvarnak azon Napnyugoti részét mely a' Házig van a' Szomszéd polgár örökségéhez mérték 's tővekezték; hasonlóképpen Napkelet felől, a' Rectori Udvar, a' Rectori Házon hosszában keresztül hasítván mérték 's tővekeltek a' Méltóságos Földes Uraságnak Szomszéd Örökségéhez, ilyen ígélet alatt, hogy a' Parochialis Udvarban lévő Temető helyett, a' Helységen kívül más Temetőt fognak adni, és ez a' két oldalán esett kár az által az ujj Tmető által fog compensálódni. e' felett a' falun kívül Napkeletre a' Tizhodon a' Predikátor két Hold földjét, az Ekklesiáát pedig egyet, mind a' két rendbelit kevés hijján Polgár emberek Udvaraiknak mérték 's el is tővekeltek - tartunk tőle hogy a' Kenyér helyett Követ adnak - Egyéb aránt az Ekklesia a' Vallás gyakorlásában, isteni tiszteletben nem háborgattatik, a' R. Catholica Vallásra, sem annak Innepeinek meg tartására 's a' Mester emberek processio járásra nem kénszerítettnek.

Ki adta Ladányi Vargha János mk Helybéli Predikátor.

G 146 Zaláta

[Fedőlap]

Zaláta 11 Junii 1817.

1. Hétköznapi esveli könyörgés.

2. A' Parochialis Ház bővítessen, és Oskola a' Gyermekneknek építtessen.

+++

Az Fő Tisztelendő Szuperintendens Úrtól Canonica Visitatio alkalmatosságával tétetett Kérdéseire való Feleletek.

Az Zalátai Ekklesia.

a) Mater Ttts Ns Baranya Vármegyében. Birja Melt: Grof Bathanyi János: Materré lett 1786dik Esztendőben; Semmi nevezetes Fatumai nem voltak.

b) A Temploma Torony nélkül épült 1789dik Esztendőben, Reparatio alatt van.

c) Az Úr Asztalához tartozó Edények azok, - Két Kanna bádogbol, egy Keleh, v. osztogató Pohár Tzinből, minden Inscriptiok nélkül. Az Asztalon egy Szőnyeg, ezen kívül az Úr Vatsorája ki szolgáltatásakor használni szokott fehér vászon veres pamukkal szhótt Abrosz. - Egy közönséges veres sejem és egy fél selyem Keszkenők - Két czin Tányérok. Az keresztelő Edény is, a tállal együtt bádog.

d) Az Haranglábon van két harang, azh egygyik 343, az másik 158 font nehéz. Az nagyobra van metzve Eccla Rfta Zalataiensis cudi curavis.

e) Nintsennek sem Könyvei, sem Levelei.

f) A Parochialis Házban vagynak két Szobák közép szerű állapotban, a melyben vagynak az Ekklának egy diova és egy Nyárfa Asztalai, két őszve foglalt Paddal, - van Pajta, - Kamara,- Istálló, - Kotsiszin, és Baromfiakra is Ólak jó állapotban.

Az Ekklesia helybeli Igazgatását a mi illeti.

1) Van Presbyterium, - Áll 5 Személyekből, választatnak az Község által; és a Predikátor által a Templomban fel eskettettetnek.

2) A Presbyterialis Gyűlések az Predikátori háznál tartatnak egyebkor is, ha a környül állás kívánja, de kivált a Communiot meg előzőtt vasárnapokon. -

3) A Tzégéres vétekben előket a Predikátor az Presbyterek jelenlétében meg feddi, az ő tselekedeteknek ruttságát, magára a Köz tarsaságra, s a Vallásra nézve elevenen lefesti, leg inkább pedig, hogy azzal a Felséges Isten bántatik meg, - A Versengőket, egy mástól külön lakó Házas társakat őszve békéltetni hathatos indito okokkal munkálodja.

4) A Presbyterialis Gyűlés Actái a Predikátor által jegyeztetnek fel.

5) Van Két Curator, A Curatori Számadást a Predikátor viszi, a mely is minden esztendőben a T. Tractualis Senior által meg vizsgálatik.

6) Az Ekklesia Jövedelme vagyon a Dezma nyomtatás által.

Az Caritativumokra v. Alamisnákra nézve.

a) Az Agentiale 5ör u.m. minden Communio alkalmatosságával publicaltatik, semmi más jel más Alamisnálkodásra akkor ki nem tétetvén.

b) A G.Consistoriumtól rendeltetett Objectumok is szoktak publicaltatni.

c) Az Alamisna a Presbyterek jelen léteben szamláltatik fel, iratik be, és mindjárt tétetik a Ládába, a melynek kultsa van a Curátornál az Láda pedig melyben az Alamisna pénz vagvyon, a Parochialis Háznál.

d) Az Agentiale minden hijánosság nélkül, valamint más Alamisnálkodások is ki adatnak, az T: Tractualis Senior Úr bizonyítása mellett.

A Lelki Pasztor.

Fazokasy István, tanult Ketskeméten, Pétsen és Debretzhenben. - Olvas, ért, és beszélhet Deák, és Német nyelven. II. esztendeje hogy ebben az Ekklában Predikátori Hivatalát fojtatja; az előtt pedig volt oskola Mester Nagy Vátyon. - Gyermekei vagynak öten, három fiú, és két Leány.

2) Van Canonja, - Liturgiaja, ugy szhintén Josephina Resolutioja is.

- 3) Minden Vasárnapokon és Innep Napokon tart Predikációt, dél után Katekizációt, hét köz nap Imádságokat.
- 4) Az Úr Asztalához először járulni akarokat, a midőn addig Oskolába tarthatja; hogy őket el készítettse confirmálja.
- 5) Az Úr Vatsoráját Öttör adminisztrálja.
- 6) A Keresztelést a Templomban viszi véghez, csak olyan esetben, ha beteg Gyermekek ejtzaka hozatnék a keresztelésre, azt akkor a háznál viszi véghez.
- 7) A Betegeket meg látogatja, ha tudtára adatik.
- 8) A Matriculát viszi a G. Consistoriumtól ki adott norma szerint a tisztátalan Agyból születetteket ig(!) írja be NN Leányának N:N:nek törvénytelen Ágyból születet Gyermeke N.N.
- 9) A Házasulandókat háromszor publicálja. Vasárnapokon, s más Innep Napokon is, mint p:o Újj Esztendőben v ha valamely el mulhatatlan ok siettet, egyszer Hétkőznap is meg tselekszi; a midőnn leg számosabban vagynak az Isteni tiszteleten. - A Copulattakat be írja.
- 10) A Felső Királyi Parantsolatokat, valamint a Consistorium publicalt rendelkezéseit is be írja.
- 11) A Predikatori fizetés esztendőnként be fizettetik, csak ebben a le fojt 1816dik Esztendőben maradt ki Restantia.
- 12) A Predikátor illendő tekintetben tartatik.

Oskolát a mi illeti.

Oskola Ház nem lévén, a fel járó Gyermekek nyáron kinn az Udvaronn tanulnak, télen pedig a Predikátor egyik Házát kénytelen által engedni a fel járó Gyermekeknek.

Bába van. - Fel eskedtettett, tudja Kőtelességit, el is jár benne.

A Temető kitsiny, be van kerítve. - A Holttest 5 Lábnyi mélységre tétetik a földben. - Meg tartatik a Fsgs Királyi Parantsolat a temetésre nézve, - csak olyan Esetben; hogy ha az oly el szenvedhetetlen bűdös, hogy azt föld felett tartani, az egésségeseknek veszedelmes volna, valamivel előbb temettetik el.

Van Harangozó. El jár kötelességében, - Fizetése 4 mérő Buza, két pár Lábbeli v Botskor, némely közönséges terhektől ment.

Van egy nyomorult. A kinek Attyafiait annak tartásában az Ekklesia /:a Közönséges Gabonából adván:/ segíti.

Az Ekklesiának nintsennek semmi Gravamenei.

Filialis Ekklesia nintsen.

+++